

GUVERNUL ROMÂNIEI

STRATEGIA FISCAL-BUGETARĂ PENTRU PERIOADA

2022 - 2024

DECEMBRIE

2021

CUPRINS

Cuvânt înainte

1. Obiectivele politicii fiscale și bugetare pe orizontul 2022-2024

2. Obiectivul bugetar pe termen mediu

2.1 PIB potențial și output - gap

2.2 Evoluția deficitului structural în perioada 2019-2024

3. Cadrul macroeconomic

3.1 Evoluții macroeconomice recente ale economiei românești

3.2 Execuția bugetară pe perioada 1.01 - 31.10.2021

3.3 Prognoze macroeconomice pe termen mediu (2022-2024)

4. Cadrul fiscal-bugetar pe orizontul 2022-2024

4.1 Realizările estimate în anul 2021 față de măsurile asumate prin Strategia fiscal-bugetară din perioada 2021-2023

4.2 Scurtă caracterizare a politicii fiscale pe perioada 2022-2024, principalele obiective pe termen mediu

4.3 Politica de cheltuieli

4.4 Politica de administrare fiscală

4.5 Buget general consolidat

4.5.1 Evoluții recente și tendințe ale veniturilor bugetare

4.5.2 Evoluții recente și tendințe ale cheltuielilor bugetare

4.5.3 Diferențe față de strategia anterioară

4.6 Politici publice

4.7 Investițiile publice semnificative prioritizate

4.8 Politica în domeniul Fondurilor Europene

4.9 Datoria publică și finanțarea deficitului bugetar

4.10 Plafoane privind principalii indicatori bugetari în perioada 2022-2024

4.11 Potențiale riscuri fiscal-bugetare asociate Strategiei fiscal-bugetare 2022-2024

5. Cadrul de cheltuieli pe termen mediu 2022-2024

6. Declarație de răspundere

Lecturarea paginilor Strategiei fiscal bugetare pentru anul 2022 si orizontul 2023-2024, documentul strategic de bază al politicii fiscal bugetare, surprinde în mod obiectiv și realist tabloul sintetic previzibil al evoluției economiei românești în perspectiva orizontului 2023-2024, ce are ca fundament evoluțiile înregistrate până în prezent ale indicatorilor macroeconomici și bugetari, măsurile de politică fiscal bugetară și monetară combinate cu măsurile de reglementare și prudențiale întreprinse de autorități pentru sectorul financiar, care au atenuat impactul crizei sanitare, generată de pandemia COVID-19 care a adus cel mai mare lockdown, fără precedent în istoria modernă, cu implicații severe și foarte specifice pe aproape toate palierele economice și sociale. Măsurile întreprinse au reusit să asigure redresarea economiei care a înregistrat în anul 2021 o creștere de 7 %, menținerea unei creșteri sustenabile și un ritm mediu anual de 4,9 % pe întreg orizontul 2023-2025, mai mare comparativ cu cea estimată a fi înregistrată la nivelul UE cât și al Zonei Euro de 4,3%, în condițiile în care șocul economic provocat de pandemie are în cazul României, **particularitatea unei reveniri relativ rapide a PIB real la nivelul pre-pandemic. Deja se observă o schimbare a paradigmei de creștere în sensul că în anul 2022 investițiile vor reprezenta motorul avansului economiei.**

Strategia prezintă într-o viziune coerentă, responsabilă și onestă obiectivele, țintele și prioritățile mix-ului de politici macroeconomice fiscal, bugetare, economice și sociale ce vor fi promovate în anul 2022 și perspectiva 2023-2024 în contextul calității de stat membru al României la Uniunea Europeană, de unde decurg anumite angajamente ce trebuie îndeplinite dar și oportunități ce pot fi valorificate pentru transformarea economiei românești într-o economie rezilientă și robustă.

Coordonata de bază a formulării politice stabilite prin acest document strategic este continuarea **consolidării fiscale graduale ce va permite atingerea țintei de deficit prevăzută de regulamentele europene până la sfârșitul orizontului de prognoză, respectiv anul 2024, realizată în condițiile unui echilibru între necesitatea de ajustare fiscală și nevoia de sprijinire a recuperării economice**, a sistemului de sănătate, a infrastructurii, schimbări climatice, digitalizarea care rămân prioritare în circumstanțele dificile actuale. **România se află în fața unei oportunități excepționale**, întrucât beneficiază de alocări de 30,3 mld. euro din cadrul politicii de coeziune aferente cadrului financiar multianual al UE pe perioada 2021-2027, adăugându-li-se 29,2 mld. euro (14,3 mld. euro granturi și 14,9 mld. euro sub formă de împrumuturi) prin facilitatea Mecanismului de Redresare și Reziliență (MRR).

Acest pachet financiar european poate conduce, **la atenuarea impactului contracționist al corecției macroeconomice**, la implementarea reformelor structurale, având ca rezultat creșterea robusteții economiei românești, **atragera resurselor europene fiind o condiție sine-qua-non a unei politici fiscal-bugetare și economice sustenabile, care să amelioreze bonitatea financiară a României.**

Punctul forte al Strategiei fiscal bugetare **este evidențierea politicilor publice care constituie un răspuns strategic al Guvernului la problemele economice actuale**, care se adresează dezvoltării economice, domeniului social, protecției sociale, capitalului uman, domeniul fondurilor europene, politici formulate în contextul angajamentelor asumate în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR).

Reconsiderările de prioritate (finanțări pentru economia verde și digitală, infrastructura politicile de mediu), țintele și indicatorii bugetari pe orizontul de referință, sunt prezentate în perspectivă multianuală, care denotă transparență, claritate, stabilitate fiind capabile să transmită un mesaj de încredere, **să demonstreze o viziune politică puternică față de agenda europeană**, pentru ca toate statele membre să acționeze pentru o Uniune prosperă și sigură.

România va deveni în condițiile prezentării și realizării coordonatelor strategice enunțate, un stat care va participa la deciziile comunitare, într-o manieră deschisă, pozitivă, orientată spre construirea consensului la nivelul uniunii al cărui moto este „unitate în diversitate”.

1. OBIECTIVELE POLITICII FISCALE ȘI BUGETARE PE ORIZONTUL 2022-2024

Pandemia generată de Covid-19 a afectat toate statele membre ale UE și a pus la încercare sistemele economice și politice, în ultimă instanță cetățenii, iar guvernele sunt chemate să gestioneze cu responsabilitate situații și provocări extreme, să găsească noi abordări de creștere economică, să orienteze resursele limitate spre priorități țintite și bine definite.

În viziunea arcului guvernamental, politica fiscal bugetară **pe anul 2022 și orizontul 2023-2024, se fundamentează pe o strategie coerentă, realistă, bazată pe reforme pentru o viață decentă** și care particularizează obiectivele europene la realitățile și posibilitățile naționale și **are în vedere următoarele:**

- ✓ **atenuarea efectelor crizei actuale, dar mai ales susținerea dezvoltării și evoluției României în condiții de reziliență, sustenabilitate, transparență, echitate și eficiență.**
- ✓ **asigurarea sumelor necesare implementării reformelor asumate prin Programul Național de Redresare și Reziliență**, concretizate în șase piloni care să stimuleze creșterea competitivității economice și facilitarea accesului la servicii publice digitalizate a mediului de afaceri, crearea de noi locuri de muncă, promovarea competențelor verzi și digitale, creșterea favorabilă incluziunii prin reducerea disparităților între regiuni.
- ✓ **adoptarea monedei euro, proiect strategic de țară al României pe termen mediu**, context în care documentele strategice fundamentate și agreate în anul 2019 de toate instituțiile implicate, respectiv Planul național de adoptare a monedei euro și Raportul de fundamentare a acestui plan să fie updatate conform realităților economice și sociale postpandemice. Aderarea la zona euro înseamnă finanțe publice sănătoase, deficite bugetare mici, un nivel al cursului de schimb care să permită României să facă față presiunilor concurențiale din zona euro, consolidare bugetară durabilă, programare multianuală solidă, ținte ambițioase ce trebuiesc atinse în viitorii ani prin eforturi susținute.

În acest context, România **stabilește următoarele obiective ale construcției bugetare pentru anul 2022 și orizontul 2023-2024:**

- ✚ Relaxarea graduală a măsurilor de înlăturare a efectelor crizei pandemice generate de Covid 19, care au ținut populația și operatorii economici, pe măsura ce riscurile la adresa sănătății se diminuează și redresarea economică devine robustă, **crearea premiselor pentru menținerea și susținerea unui nou cadru de dezvoltare durabilă, justă și intruzivă care să asigure o tranziție ecologică eficientă economic, suportabilă social și axată pe competitivitate, inovație și decarbonizare¹**, finanțarea schemelor de ajutor de stat în vederea sprijinirii mediului de afaceri;
- ✚ Realizarea graduală a consolidării fiscale prin măsuri care să permită atingerea țintei de deficit prevăzută de regulamentele europene până la sfârșitul orizontului de prognoză, respectiv anul 2024, contribuind, în acest fel, la scăderea inflației, a ratelor dobânzilor, a deficitului comercial și de cont curent al balanței de plăți, precum și la stabilitatea cursului valutar al leului;
- ✚ Reforma, prioritizarea și programarea multianuală a investițiilor publice într-o manieră eficientă, profesionistă și transparentă cu efect multiplicator și aport direct la formarea brută de capital fix, **prin creșterea aportului fondurilor europene aferente cadrului financiar 2021-2027 și cele aferente Mecanismului de Redresare și Reziliență ce finanțează reformele și investițiile stabilite prin Programul Național de Redresare și Reziliență**. Acestea vor fi orientate către proiecte de infrastructură și în domeniul bugetării verzi reprezentată de finanțarea obiectivelor ce vizează schimbările climatice și mediul, în conformitate cu reglementările adoptate la nivel european;
- ✚ Crearea unei politici fiscale predictibile pentru susținerea și adaptarea mediului de afaceri la provocările ridicate de criza sanitară, simplificarea fiscalității și fluidizarea proceselor interne, pentru a crea premisa unei creșteri economice durabile;
- ✚ Dezvoltarea și diversificarea instrumentelor de management ale datoriei publice pentru menținerea datoriei publice la un nivel sustenabil;
- ✚ Măsuri consistente pentru crearea și consolidarea unor finanțe publice sănătoase, prin eficientizarea calitativă a cheltuielilor publice cu focalizare pe :
 - ✚ finanțarea unui pachet de reforme în domeniul muncii, al pensiilor, măsuri active de protecție privind grupurile defavorizate și cele vulnerabile;
 - ✚ Consolidarea bugetării pe programe pe bază de indicatori de rezultat la toate nivelurile administrației publice centrale și locale care să permită transparența deplină a cheltuielilor publice, îmbunătățirea clarității și coerenței procesului de bugetare, prioritizarea politicilor sectoriale și asigurarea unei competiții reale între proiectele propuse spre finanțare și susținerea performanței;
 - ✚ întărirea guvernanței corporative la companiile de stat în vederea îmbunătățirii performanței acestora, prin utilizarea celor mai bune

¹ Program de Guvernare adoptat prin HG 42/2021 privind acordarea încrederii Guvernului

practici la nivel european.

Anul 2020 a fost marcat de criza generată de pandemia COVID-19 care a adus cel mai mare lockdown, fără precedent în istoria modernă, cu implicații severe și foarte specifice pe aproape toate palierele economice și sociale. Măsurile de politică fiscal bugetară și monetară combinate cu măsurile de reglementare și prudențiale pentru sectorul financiar au continuat și în anul 2021, însă de mai mică anvergură, fiind esențiale pentru a atenua impactul crizei sanitare.

Anul 2021 este caracterizat la rândul său de o serie de particularități²

- ✓ Pe măsură ce măsurile de izolare sunt relaxate treptat și procesul de vaccinare avansează, **se preconizează că activitatea în UE va înregistra o creștere în toate statele membre, cu o accelerare din a doua jumătate a anului 2021**, care va reflecta și impulsul de creștere ce va fi dat de punerea în aplicare a planurilor naționale de redresare și reziliență.
- ✓ **Politica economică trebuie să rămână expansionistă pe tot parcursul anilor 2021 și 2022 și ar trebui să rămână flexibilă, evitându-se retragerea prematură a sprijinului bugetar.**
- ✓ **Politicile fiscal-bugetare ale statelor membre ar trebui să devină mai diferențiate în 2022**, ținându-se seama de situația redresării, de sustenabilitatea fiscală și de necesitatea de a reduce divergențele economice, sociale și teritoriale.
- ✓ **Punerea în aplicare a Mecanismului de Redresare și Reziliență va reprezenta o oportunitate fără precedent** pentru toate statele membre de a aborda principalele provocări structurale și nevoi în materie de investiții, în paralel cu angajarea în tranziția verde și cea digitală.
- ✓ **Clauza derogatorie generală din Pactul de stabilitate și de creștere va continua să se aplice în 2022 și se preconizează că va fi dezactivată din 2023.** Ea a facilitat coordonarea politicilor bugetare în perioade de încetinire gravă a creșterii economice. Activarea clauzei permite o abatere temporară de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu al fiecărui stat membru, cu condiția ca această abatere să nu pună în pericol sustenabilitatea finanțelor publice pe termen mediu.
- ✓ **Pe măsură ce riscurile pentru sănătate se reduc, măsurile de politică economică ar trebui să treacă de la un regim de urgență la obiective orientate spre redresare durabilă și favorabilă incluziunii.** Prioritatea orientării fondurilor ar trebui canalizată către investiții care stimulează creșterea economică, în special celor care sprijină **tranziția verde și digitală, către reformele fiscal bugetare structurale, inclusiv în vederea îmbunătățirii eficienței cheltuielilor și a unei gestionări de calitate a resurselor** în domeniul finanțelor publice.

² Recomandare de Recomandare a consiliului în vederea încetării situației de deficit public excesiv din România COM(2021)/530 final

COM(2021) 500 final - Comunicare a comisiei către parlamentul european, consiliu, banca centrală europeană, comitetul economic și social european, comitetul regiunilor și banca europeană de investiții; Coordonarea politicilor economice în 2021: depășirea crizei provocate de pandemia de COVID-19, sprijinirea redresării și modernizarea economiei noastre

- ✓ **Strategia de ajustare graduală** cu termen-limită pentru corectarea deficitului excesiv până în 2024, deși necesită în continuare ajustări anuale substanțiale, implică un efort mai lent și ar asigura un echilibru optim între consolidarea bugetară și sprijinirea redresării economice.
- ✓ **Reforme de natură bugetară și economică mai amplă, inclusiv reformele sistemului de pensii, ale administrației fiscale, ale salariilor din sectorul public și ale guvernantei întreprinderilor de stat,** ar trebui să sprijine eforturile de consolidare bugetară și să asigure sustenabilitatea sistemului bugetar.

Totuși, mai persistă următoarele riscuri:

- Datorită evoluției campaniei de vaccinare, s-au făcut pași extrem de importanți în direcția controlării crizei sanitare, însă n-am ieșit încă complet din criză, preconizarea apariției valului 5 al pandemiei necesită monitorizare atentă;
- Apariția mutațiilor mai agresive, mai rezistente și infecțioase ale virusului ar putea schimba semnificativ perspectivele economice;
- Nivelul mai ridicat al îndatorării (mai ales în cazul sectorului public), se translatează în vulnerabilități care trebuie monitorizate cu atenție;
- În acest context, una dintre cele mai importante provocări este **identificarea momentului oportun pentru eliminarea treptată și controlată a setului actual de măsuri de sprijin** atât pe plan extern, cât și pe plan intern.

Ca răspuns la pandemia generată de COVID-19 și la încetinirea creșterii economice provocată de aceasta, România a adoptat măsuri bugetare menite să consolideze capacitatea sistemului său de sănătate, să țină sub control pandemia și să ofere ajutor persoanelor și sectoarelor celor mai afectate. Acest răspuns politic puternic a amortizat contracția PIB-ului, fapt care, la rândul său, a diminuat creșterea deficitului public și a datoriei publice. **Măsurile luate de România în 2020 și unele prelungite până în iunie 2021, dar și măsurile noi luate în anul 2021 prezentate în rapoartele la buget precedente au fost conforme cu Recomandarea Consiliului din 20 iulie 2020. Măsurile discreționare adoptate de guvern în 2020 și în 2021 sunt fie temporare, fie contrabalansate de măsuri compensatorii.**

Relaxarea graduală a măsurilor de înlăturare a efectelor crizei pandemice generate de Covid 19, care au ținut populația și operatorii economici, pe măsura ce riscurile la adresa sănătății se diminuează și redresarea economică devine robustă, **crearea premiselor pentru menținerea și susținerea unui nou cadru de dezvoltare durabilă, justă și intruzivă care să asigure o tranziție ecologică eficientă economic, suportabilă social și axată pe competitivitate, inovație și decarbonizare,** finanțarea schemelor de ajutor de stat în vederea sprijinirii mediului de afaceri

Măsuri întreprinse pentru anul 2022

Cadrul macroeconomic pe care se bazează previziunile bugetare pentru perioada 2022-2025 a avut în vedere următoarele aspecte:

- ✓ evoluțiile economice de până în prezent ale anului 2021;
- ✓ o creștere economică susținută **în principal de investiții, alături de consum, într-un mediu intern favorizat de stabilitatea și predictibilitatea politicilor macroeconomice**, precum și de eficacitatea politicilor guvernamentale privind atenuarea efectelor pandemiei;
- ✓ o absorbție cât mai bună a fondurilor UE pe cele două axe: cadrul financiar multi-anual și PNRR;
- ✓ revenirea activității economice în toate sectoarele în condițiile respectării strategiei de vaccinare;
- ✓ contextul european și global: prognoza ia în considerare o continuare a redresării economiilor ca urmare a îmbunătățirii situației sanitare, progreselor campaniilor de vaccinare și restrângerii graduale a măsurilor restrictive. **Astfel, în cazul celei mai recente prognoze a Comisiei Europene, se estimează o creștere economică la nivelul UE de 5,0% în 2021, 4,3% în 2022 și 2,4% în 2023.** Similar, prognoza de toamnă 2021 a Fondului Monetar Internațional (World Economic Outlook) previzionează pentru 2021 un avans al economiilor din zona Euro de 5,0% și 4,3% în 2022. Pentru economia mondială se așteaptă o creștere economică de 5,9% în acest an și 4,9% anul următor.

Planificarea bugetară pe orizontul 2022-2024 a avut în vedere:

- măsurile întreprinse de Guvernul României în anii 2020 și 2021 în diverse domenii afectate de criză precum cel economic, al asistenței sociale, al sănătății și educației, al mediului de afaceri, în vederea stopării efectelor negative ale pandemiei, **măsurile noice vor fi luate în anul 2022, care vor influența cadrul macroeconomic și indicatorii bugetari pe orizontul 2022-2024, dar și prioritățile de finanțare din bugetul național, măsuri care vor fi relaxate și diferențiate pe măsură ce redresarea devine robustă și riscurile se diminuează;**
- **obiectivele și măsurile prevăzute în Programul de Guvernare adoptat prin Hotărârea Parlamentului nr.42/2021 privind acordarea încrederii Guvernului, întărite prin operaționalizarea Planului de Redresare și Reziliență** care conține reforme în domeniile reglementate care să stimuleze competitivitatea economiei românești și să accelereze convergența reală a României cu economiile dezvoltate din Uniunea Europeană;
- prognoza cadrului macroeconomic pe termen mediu 2020-2025 (varianta de toamnă 2021), elaborată de Comisia Națională de Strategie și Prognoză, conform căreia creșterea reală a PIB în anul 2021 va fi de 7 % și pentru **anul 2022 se prevede 4,6%.**
- Având în vedere existența crizei sanitare cu evoluții neuniforme, s-a avut în vedere o **construcție bugetară responsabilă și credibilă, evitarea retragerii premature a sprijinului bugetar pentru atenuarea efectelor crizei pandemice, evitarea politicilor prociclice, crearea de spațiu fiscal**, vital în economii emergente în vremuri cu incertitudini mari și piețe financiare ușor schimbătoare, argumente pentru evitarea deteriorării stabilității financiare, a evaluării riscului suveran, pentru susținerea mediului de afaceri.

Proiecția indicatorilor bugetari pentru perioada 2019- 2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Venituri buget general consolidat (cash)	30,3	30,6	32,6	33,4	33,7	34,0
Cheltuieli buget general consolidat (cash)	34,9	40,2	39,7	39,2	38,10	36,9
Sold buget general consolidat (cash)	-4,58	-9,64	-7,13	-5,84	-4,37	-2,89
Sold buget general consolidat (ESA)	-4,36	-9,35	-8,03	-6,24	-4,4	-2,9
Sold buget(structural)	-4,8	-7,72	-7,31	-5,71	-4,18	-2,88

Principalele măsuri ale anului 2022

Având în vedere obligația Guvernului de a conduce politica fiscal-bugetară în mod prudent care să asigure sustenabilitatea poziției fiscale pe termen mediu și lung, necesitatea păstrării echilibrelor bugetare prin adoptarea de măsuri menite să limiteze creșterea cheltuielilor bugetare permanente precum și necesitatea respectării recomandării Comisiei Europene stabilită în cadrul procedurii de deficit excesiv declanșată pentru România, la estimarea cheltuielilor vor fi avute în vedere, în principal, următoarele măsuri:

- ✚ **Menținerea în anul 2022 a cuantumului brut al salariilor și sporurilor de care beneficiază personalul din administrația publică centrală și locală, inclusiv personalul care ocupă funcții de demnitate publică și funcții asimilate acestora, la nivelul acordat pentru luna decembrie 2021.** Prin excepție de la această regulă, pentru personalul care ocupă funcțiile prevăzute în anexa nr.II „Familia ocupațională de funcții bugetare Sănătate și asistență socială” la Legea-cadru nr.153/2017, cu modificările și completările ulterioare, începând cu 1 ianuarie 2022 salariile de bază se majorează cu ¼ din diferența dintre salariul de bază prevăzut de Legea-cadru nr.153/2017, cu modificările și completările ulterioare pentru anul 2022 și cel din luna decembrie 2021; De asemenea, pentru personalul didactic de predare, personalul didactic auxiliar, personalul didactic de conducere și personalul de îndrumare și control din învățământ, începând cu data de 1 ianuarie 2022 salariile de bază se majorează cu 1/4 din diferența dintre salariul de bază prevăzut de Legea-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare pentru anul 2022 și cele din luna decembrie 2021
- ✚ **Menținerea în anul 2022 a cuantumului indemnizației de hrană la nivelul din anul 2021 (4.160 lei/an);**
- ✚ **Acordarea în anul 2022 a voucherelor de vacanță în cuantum de 1.450 lei pentru personalul plătit din fonduri publice și prorogarea în anul 2023 a prevederilor referitoare la acordarea indemnizației de vacanță;**
- ✚ **Menținerea în anul 2022 a indemnizației de merit la nivelul stabilit pentru anul**

2021 (6.240 lei/lună);

- ✦ **Prorogarea până în anul 2023 a prevederilor Legii educației naționale nr.1/2011, cu privire la alocarea de la bugetul de stat și bugetele locale a echivalentului a 6% din produsul intern brut și acordarea din fonduri publice a 1% din produsul intern brut pentru cercetare - măsură prevăzută și în Ordonanța Guvernului nr.57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică;**
- ✦ **Prorogarea până în anul 2023 a măsurii de acordare a sumei reprezentând echivalentul în lei a 500 euro, fiecărui copil cetățean român și a cupoanelor sociale pentru educație;**
- ✦ **Prorogarea termenului de intrare în vigoare a Legii nr.196/2016 privind venitul minim de incluziune. În contextul imposibilității aplicării Legii nr.196/2016, este necesară menținerea aplicării Legii nr.416/2001 privind venitul minim garantat, pentru o perioadă de minim 1 an, pentru a nu afecta familiile și persoanele singure beneficiare ale ajutorului social și pentru a evita crearea unor noi probleme sociale prin creșterea riscului de excluziune socială, ținând seama și de contextul social și economic actual;**
- ✦ **Prorogarea până în anul 2023 a măsurii de acordare a indemnizației pentru limită de vârstă pentru primari, viceprimari, președinți și vicepreședinți ai consiliilor județene;**
- ✦ **Neacordarea de tichete cadou și tichete culturale;**
- ✦ **Neacordarea de premii personalului din sectorul bugetar;**
- ✦ **Compensarea timpului lucrat peste programul normal de lucru exclusiv cu timp liber corespunzător;**
- ✦ **Menținerea bazei de calcul pentru unele drepturi de care beneficiază personalul militar, polițiștii și polițiștii de penitenciare la nivelul anului 2021;**
- ✦ **Neactualizare normei de hrană și echipament de care beneficiază personalul din sectorul de apărare, ordine publică și securitate națională;**
- ✦ **Plata eșalonată a hotărârilor judecătorești având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar;**
- ✦ **Neacordarea indemnizațiilor la ieșirea la pensie, retragere, încetarea raporturilor de serviciu ori la trecerea în rezervă pentru anumite categorii de personal bugetar (cadre militare, polițiști, polițiști de penitenciare, magistrați, personal auxiliar din justiție, funcționari publici parlamentari);**
- ✦ **Amânarea intrării în vigoare a prevederilor Legii nr. 195/2020 care aprobă pentru personalul feroviar, atât din cadrul instituțiilor publice cât și din cadrul operatorilor economici cu capital majoritar de stat, drepturi de natură salarială și de asistență socială cu impact asupra bugetului de stat generat, în principal, de creșterea compensației serviciului public de transport feroviar de călători și a cheltuielilor cu administrarea infrastructurii feroviare;**
- ✦ **Menținerea în plată la nivelul acordat/cuvenit pentru luna decembrie 2021 a unor indemnizații/ajutoare cu caracter reparatoriu stabilite prin legi speciale (revoluționari, persecutați, etc), precum și a indemnizațiilor academicienilor, urmașilor acestora;**
- ✦ **În anul 2022, rentele viagere prevăzute la art. 64 din Legea educației fizice**

și sportului nr. 69/2000, cu modificările și completările ulterioare, se acordă în cuantumul aflat în plată în luna decembrie 2021.

În aceste condiții veniturile bugetare proiectate pentru anul 2022 reprezintă 33,4% din PIB, 33,73% din PIB în anul 2023, urmând ca în anul 2024 să reprezinte 34,0% din PIB, evoluție determinată de evoluția indicatorilor macroeconomici pe orizontul de referință, de măsurile/prevederile adoptate până la acest moment prin acte normative, măsurile de îmbunătățire a colectării pe termen mediu cu ținte anuale de la 10,7 miliarde lei în 2022(0,8% în PIB) până la 22,7 miliarde lei în 2024 (1,5% din PIB), precum și de valorificarea frecvențelor radio în noile benzi de frecvențe armonizate la nivel european pentru sisteme de comunicații mobile terestre de bandă largă 5G (2,5 miliarde lei), iar cheltuielile bugetare proiectate pentru anul 2022 reprezintă 39,24% din PIB, ajungând la 36,9% în 2024, în scădere pe orizontul de referință ca pondere în PIB.

Realizarea graduală a consolidării fiscale prin măsuri care să permită atingerea țintei de deficit prevăzută de regulamentele europene până la sfârșitul orizontului de prognoză, respectiv anul 2024, contribuind, în acest fel, la scăderea inflației, a ratelor dobânzilor, a deficitului comercial și de cont curent al balanței de plăți, precum și la stabilitatea cursului valutar al leului. Abordarea avută în vedere este una echilibrată care se axează și pe o consolidare pe partea de venituri prin creșterea gradului de colectare dar și întărirea capacității de administrare a regimului fiscal.

Deficite bugetare în perioada 2019-2024

	- % din PIB					
Deficite bugetare	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Deficit ESA	-4,36	-9,35	-8,03	-6,24	-4,40	-2,90
Deficit Structural*)	-4,80	-7,72	-7,31	-5,71	-4,18	-2,88
Deficit cash	-4,58	-9,64	-7,13	-5,84	-4,37	-2,89

Procedura de deficit excesiv a fost inițiată în luna aprilie a anului 2020 ca urmare a încălcării limitei de 3% prevăzută în Tratatul de Funcționare a Uniunii Europene (Tratat), cât și lipsa introducerii unei consolidări fiscale în urma avertismentelor primite de la Comisia Europeană. **Potrivit recomandării Consiliului UE procedura de deficit excesiv trebuie încheiată până în anul 2022.**

Depășirea de către România a valorii de referință de 3 % din PIB prevăzută în Tratat a fost rezultatul unei acumulări constante de dezechilibre bugetare, cauzată de politica fiscal-bugetară expansionistă aplicată începând din 2016, într-o perioadă de creștere economică puternică.

Planificarea bugetară pe anul 2022 și estimările pe perioada 2022-2024 stabilesc deficitul bugetar ESA în anul 2022 la 6,24% din PIB, urmând ca acesta să ajungă în anul 2024 la 2,90% din PIB, respectiv o reducere de 3,34 puncte procentuale față de anul 2022, încadrându-se la sfârșitul orizontului de prognoză (anul 2024) în prevederile regulamentelor europene, respectiv 2,90 % din PIB în anul 2024.

În termeni structurali, se estimează că deviația înregistrată în anul 2016 de la OTM stabilit pentru România (respectiv 1% din PIB), se va menține pe tot orizontul de referință, dar continuă să se ajusteze și în anul 2022, cu 1,6 puncte procentuale față de 2021, pentru ca în anul 2024 să înregistreze 2,88 % din PIB, respectiv o ajustare de 2,83 puncte procentuale față de anul 2022.

Pe termen mediu (2022 - 2024), în condiții de consolidare fiscală, datoria guvernamentală brută, conform metodologiei UE, se va menține la un nivel sustenabil ce nu va depăși 50,3% din PIB, sub nivelul de 60% din PIB, în timp ce datoria guvernamentală netă (reprezentând datoria guvernamentală brută minus activele financiare lichide)³ nu va depăși 44,6% din PIB.

Sustenabilitatea datoriei nu are în vedere doar menținerea indicatorului sub un anumit nivel critic, ci și asigurarea faptului că îndatorarea suplimentară are trebui să aibă corespondent în active sau schimbări structurale ale economiei, care să permită pe viitor achitarea datoriilor, fără sacrificii deosebite pentru generațiile viitoare

Scurte considerații privind consolidarea fiscală, marea provocare a orizontului de referință 2022-2024

- ✚ Corecția bugetară este în așa fel concepută încât să presupună **un echilibru între necesitatea de ajustare fiscală și nevoia de sprijinire a recuperării economice, sprijinirea economiei și a sistemului de sănătate, rămân prioritare în circumstanțele dificile actuale;**
- ✚ Având în vedere capacitatea limitată a statului de intervenție pentru a combate criza, **pachetul financiar al UE, de care va beneficia și România, va putea juca un rol important în realizarea corecției bugetare, inclusiv Next Generation EU/NGEU ar putea atenua impactul contracționist al corecției bugetare.** Resursele europene vor putea finanța proiecte în domeniul digitalizării, combaterii poluării, infrastructurii, sănătății, educației, reforme structurale, guvernanta mai bună a sectorului public, dezvoltarea unor avantaje competitive care au ca efect mărirea PIB-ului potențial;
- ✚ **România beneficiază de clauza derogatorie și în anul 2022.**

Întrucât în anul 2019 fenomenul deficitelor gemene era proeminent, întârzierea corecției bugetare *ar putea implica menținerea vulnerabilităților asociate persistenței acestor deficite cu potențial de a fragiliza capacitatea de răspuns pe termen mediu a economiei românești în fața unor șocuri adverse, iar în perspectivă imediată de a greva asupra asigurării la costuri rezonabile a fluxurilor necesare finanțării acestor deficite.*

Estimările pentru anul 2022 a principalilor indicatori macroeconomici și bugetari sunt:

PRINCIPALII INDICATORI MACROECONOMICI - SINTEZĂ

Indicatori	Anul 2022
PIB - milioane lei	1.317.267

³ Activele financiare lichide calculate pe baza datelor disponibile de la BNR. Activele financiare lichide se refera la urmatoarele instrumente : AF1 – aur și DST, AF2 – depozite și numerar, AF3- titluri de valoare, altele decât acțiuni, AF5 – acțiuni și alte participații la capital, dacă sunt cotate la bursă, inclusiv acțiunile fondurilor mutuale, conform metodologiei pentru Programul de Convergență.

Creștere economică %	4,6	Contri buția compo nentel or de utiliza re la crește rea reală a PIB
Inflația medie anuală %	6,5	
Venituri BGC - milioane lei	439.986	
Pondere veniturilor totale în PIB	33,40	
Cheltuieli BGC - milioane lei	516.969	
Pondere cheltuielilor totale în PIB	39,24	
Deficit - milioane lei	76.983	
Deficit - pondere în PIB	-5,84	
Șomeri (număr total persoane)	258.000	
Câștig salarial mediu net lei lunar	3.775	

	rocente	
	2021	2022
PRODUSUL INTERN BRUT	7,0	4,6
Cererea internă	8,6	5,7
Consum final	5,2	3,3
- Cheltuielile cu consumul privat, din care:	4,9	2,8
-- Cheltuielile cu consumul final al populației	4,9	2,8
- Cheltuielile cu consumul guvernamental*, din care:	0,2	0,5
-- Consumulcolectivefectiv al administrației publice	0,1	0,3
Formarea brută de capital	3,5	2,4
- Formarea brută de capital fix	2,0	2,4
- Modificarea stocurilor	1,4	0,0
Exportul net	-1,7	-1,1
Exportul de bunurișiservicii	3,5	2,1
Importul de bunurișiservicii	5,2	3,2

*) Consumul guvernamental include consumul individual și consumul colectiv al administrației publice

Notă: Eventuale neconcordanțe la însumare sunt ca urmare a rotunjirilor.

Contribuția ramurilor la creșterea reală a PIB		
	- procente -	
	2021	2022
Industrie	1,2	0,9
Agricultură, silvicultură, pescuit	0,8	0,1
Construcții	0,0	0,6
Total servicii	4,1	2,5
Impozite nete pe produs	0,9	0,4
PRODUS INTERN BRUT	7,0	4,6

Notă: Eventuale neconcordanțe la însumare sunt ca urmare a rotunjirilor.

Creșterea economică pentru anul 2022 este estimată la 4,6% cu contribuția următorilor factori:

- ✓ **Cererea internă** va reprezenta motorul creșterii economice în special prin majorarea formării brute de capital fix, cu o **dinamică superioară celei a consumului final**, respectiv 9,3% față de 4,1%
- ✓ Pe **latura ofertei** construcțiile vor reprezenta cel mai dinamic sector cu o majorare a VAB de 9% bazată în principal pe atragerea fondurilor din PNRR. Industria și sectorul terțiar vor avea la rândul lor aport pozitiv la avansul economic cu creșteri de 4,4%, respectiv 4,3%
- ✓ Noua prioritate a bugetului UE este **Pactul Ecologic European** care lansează o nouă strategie de creștere economică pentru UE. **Bugetele naționale, inclusiv cel al României, vor finanța prioritățile pactului ecologic** care să particularizeze obiectivele europene la realitățile și posibilitățile naționale, așa încât noul cadru de dezvoltare durabilă, să asigure o tranziție ecologică eficientă economic, suportabilă social și axată pe competitivitate
- ✓ **Măsuri care să asigure o mai bună participare pe piața muncii**
 - **Instrumentul SURE** de 100 de miliarde EUR sprijină **schemele de șomaj tehnic** și măsurile similare, pentru a ajuta statele membre să protejeze locurile de muncă și, prin urmare, angajații și lucrătorii independenți, împotriva riscului de șomaj și de pierdere a veniturilor. Instrumentul SURE ar putea finanța și **unele măsuri legate de sănătate, în special la locul de muncă, menite să asigure revenirea în condiții de siguranță la o activitate economică normală**
- ✓ **Finanțarea schemelor de ajutor de stat**

Susținerea mediului de afaceri este o altă coordonată a construcției bugetare responsabile și credibile pentru anul 2022 prin sprijinirea sectorului IMM, caracterizat prin dinamism și diversitate, prin finanțarea unor programe importante:

Programul **"Ajutoare de stat pentru finanțarea proiectelor de investiții"**, include scheme de ajutor de stat care se aplică atât întreprinderilor mari cât și IMM-urilor, având ca obiectiv dezvoltarea regională prin stimularea realizării de investiții, creării de noi locuri de muncă, precum și modernizarea sau dezvoltarea IMM-urilor.

Programul cumulează:

a) scheme de ajutor de stat administrate de M.F., instituite prin:

- H.G. nr.332/2014 *privind instituirea unei scheme de ajutor de stat pentru sprijinirea investițiilor care promovează dezvoltarea regională prin crearea de noi locuri de muncă*, cu modificările și completările ulterioare - schemă deschisă pentru emiterea de acorduri pentru finanțare până la data de 31.12.2023, cu posibilitatea efectuării plății ajutorului de stat până în anul 2028;

- H.G. nr.807/2014 *pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat având ca obiectiv stimularea investițiilor cu impact major în economie*, cu modificările și completările ulterioare - schemă deschisă pentru emiterea de acorduri pentru finanțare până la data de 31.12.2023, cu posibilitatea efectuării plății ajutorului de stat până în anul 2028.

b) scheme de ajutor de stat administrate de alte autorități, instituite prin:

- O.U.G.42/2020 pentru modificarea și completarea O.U.G. nr. 110/2017 privind **Programul de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii - IMM INVEST ROMANIA**, precum și pentru aprobarea Schemei de ajutor de stat pentru susținerea activității IMM-urilor în contextul crizei economice generate de pandemia COVID-1;
- O.U.G. nr.118/2020 privind aprobarea **Programului de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii "IMM LEASING DE ECHIPAMENTE ȘI UTILAJE"**, cu modificările și completările ulterioare;
- O.U.G. nr.146/2020 privind aprobarea **Programului IMM FACTOR - Produs de garantare a creditului comercial și a Schemei de ajutor de stat asociate acestuia**, cu modificările și completările ulterioare.

Scheme de ajutor de stat care vor fi derulate în perioada 2022-2024

 H.G. nr.332/2014 privind instituirea unei scheme de ajutor de stat pentru sprijinirea investițiilor care promovează dezvoltarea regională prin crearea de locuri de muncă, cu modificările și completările ulterioare;

Prin această schemă se intenționează încurajarea participării active a întreprinderilor la reducerea decalajelor economice dintre regiuni și redresarea economiei românești, **prin realizarea de investiții și crearea a peste 35.000 de noi locuri de muncă.**

Bugetul maxim al schemei este de 2.700 milioane lei, respectiv echivalentul a aproximativ 600 milioane euro. Bugetul mediu anual al schemei este de 450 milioane lei, respectiv echivalentul a aproximativ 100 milioane euro, cu posibilitatea suplimentării.

Numărul total estimat al întreprinderilor care urmează să beneficieze de ajutor de stat în baza schemei este de 1.700.

Precizăm că această schema a fost închisă în anul 2017 și a fost redeschisă în 03.12.2020, data de la care se pot depune cereri de acord pentru finanțare.

 H.G. nr. 807/2014 pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat având ca obiectiv stimularea investițiilor cu impact major în economie, cu modificările și completările ulterioare;

Schema de ajutor de stat are în vedere finanțarea investițiilor realizate de întreprinderi în active corporale și necorporale de înaltă tehnologie în valoare de minimum 4,5 milioane lei.

Bugetul maxim al schemei este de 6.380 milioane lei, respectiv echivalentul a 1.450 milioane euro. Bugetul mediu anual al schemei este de 638 milioane lei, respectiv echivalentul a 145 milioane euro, iar bugetul maxim anual care poate fi angajat cuprinde bugetul mediu anual și sumele stabilite cu această destinație dar neutilizate în anii anteriori, în limita creditelor de angajament și bugetare aprobate prin legile bugetare anuale.

Numărul total estimat al întreprinderilor care urmează să beneficieze de ajutor de stat în baza schemei este de 300.

Proiectele de investiții aflate în proces de implementare vor avea un impact semnificativ în economie prin crearea a 17.910 locuri de muncă și plata unor contribuții la bugetul de stat în valoare de 4.946,78 milioane lei.

 O.U.G. 42/2020 pentru modificarea și completarea O.U.G. nr. 110/2017 privind Programul de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii - IMM INVEST ROMANIA, precum și pentru aprobarea Schemei de ajutor de stat

pentru susținerea activității IMM-urilor în contextul crizei economice generate de pandemia COVID-19

Schema are ca obiectiv acordarea de facilități de garantare de către stat pentru creditele acordate întreprinderilor mici și mijlocii și întreprinderilor mici cu capitalizare de piață medie, de către instituțiile de credit.

Pentru creditele acordate în cadrul Programului, Ministerul Finanțelor subvenționează în procent de 100%, dobânzile pe o perioadă de 8 luni de la data acordării creditului aferente creditelor/liniilor de credit pentru finanțarea capitalului de lucru și a creditelor pentru investiții, precum și subvenționarea integrală a comisionului de administrare și a comisionului de risc pe perioada de valabilitate a schemei de ajutor de stat;

Grantul acordat întreprinderilor mici și mijlocii, întreprinderilor mici cu capitalizare de piață medie, precum și fermierilor din domeniul agriculturii, pescuitului, acvaculturii și sectorului alimentar include și o componentă nerambursabilă de maximum 10% din valoarea finanțării garantate, cu condiția încadrării în plafonul de 270.000 EUR pentru fiecare întreprindere care își desfășoară activitatea în sectorul pescuitului și acvaculturii, de 225.000 EUR pentru fiecare întreprindere care își desfășoară activitatea în domeniul producției primare de produse agricole, respectiv 1.800.000 de EUR pentru întreprinderile mici și mijlocii din sectorul alimentar;

Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 16/2021, schema de ajutor de stat a fost modificată și completată cu **Subprogramul AGRO IMM INVEST**.

Subprogramul AGRO IMM INVEST, lărgeste aria sectoarelor de activitate pentru care se poate accesa finanțare și susține întreprinderile mici și mijlocii și întreprinderile mici cu capitalizare de piață medie din domeniul agriculturii, pescuitului, acvaculturii și sectorului alimentar.

Ca urmare a introducerii Subprogramului AGRO INVEST, bugetul schemei de ajutor de stat fost majorat la 1.832 milioane lei, pentru măsurile de finanțare prevăzute la capitolul II.2, pentru un număr de maximum 58.987 de beneficiari.

Pentru anul 2021 plafonul anual al garanțiilor de stat care pot fi acordate în cadrul Programului IMM INVEST ROMÂNIA este de 15 mld. lei, din care plafonul pentru Subprogramul AGRO IMM INVEST este de 1 mld. lei care poate fi suplimentat, în limita plafonului total alocat pentru acordarea de garanții în cadrul acestui Program, conform articolului 5 alin.(5) din HG nr. 282/2020.

De la operaționalizarea Programului în luna mai 2020, și până la 31 octombrie 2021 au fost acordate 36 581 garanții de stat în valoare de cca 19 mld. lei, iar în cadrul Subprogramului AGRO IMM INVEST, începând cu luna aprilie 2021 și până la 31 octombrie 2021 au fost acordate 1.543 de garanții de stat în valoare de cca 1,3 mld. lei.

 O.U.G. nr.118/2020 privind aprobarea Programului de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii "IMM LEASING DE ECHIPAMENTE ȘI UTILAJE", cu modificările și completările ulterioare

Programul de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii "IMM LEASING DE ECHIPAMENTE ȘI UTILAJE" care are ca obiectiv acordarea de facilități de garantare de către stat sub forma punerii la dispoziția instituțiilor nebancare a unor plafoane anuale de garantare pentru finanțările de tip leasing financiar pentru achiziționarea de bunuri mobile noi sau second - hand necesare realizării activităților IMM-urilor, precum și întreprinderilor afiliate care au **un număr egal sau mai mare de 250 de angajați**.

Schema de ajutor de stat constă în garanții de stat acordate, în favoarea fiecărui beneficiar care îndeplinește condițiile de eligibilitate ale Programului, pentru finanțările

de tip leasing financiar destinate achiziționării prin intermediul finanțatorilor de bunuri mobile noi și/sau second-hand, subvenționarea dobânzii aferente finanțărilor în leasing financiar garantate în condițiile Programului în procent de până la 50%, pe o perioadă de 8 luni de la data acordării finanțării, precum și subvenționarea comisionului de administrare și a comisionului de risc în procent de 100% aferente garanției acordate în cadrul Programului.

În aplicarea O.U.G. nr.118/2020 a fost adoptată H.G. nr.766/2020 *pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr.118/2020 privind aprobarea Programului de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii "IMM LEASING DE ECHIPAMENTE ȘI UTILAJE", precum și a Schemei de ajutor de minimis aferente Programului de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii "IMM LEASING DE ECHIPAMENTE ȘI UTILAJE".*

Pentru anul 2021, plafonul anual al garanțiilor care pot fi acordate în cadrul Programului este de 2 mld. lei.

De la operationalizarea Programului și până la 30 octombrie 2021 au fost acordate 22 garanții de stat în valoare de 7,2 mil. lei.

Se estimează acordarea de ajutor de minimis unui număr de **1.600 de beneficiari**.

 O.U.G. nr. 146/2020 privind aprobarea Programului IMM FACTOR - Produs de garantare a creditului comercial și a Schemei de ajutor de stat asociate acestuia, cu modificările și completările ulterioare

Schema de ajutor de stat are ca obiectiv sprijinirea accesului la finanțare al întreprinderilor mici și mijlocii prin acordarea de facilități de garantare de către stat pentru creditele pe termen scurt pentru finanțarea creditului comercial.

Pentru finanțările de tip factoring, se acordă un grant în limita cumulului rezultat din valoarea integrală a comisionului de risc și a celui de administrare și din valoarea rezultată prin aplicarea unui procent de 50% la valoarea dobânzilor, dar nu mai mult de echivalentul în lei a 800.000 EUR per întreprindere. Perioada de acordare a granturilor care acoperă costurile de finanțare este de 8 luni de la data acordării finanțării, iar perioada de acordare a granturilor care acoperă costurile de garantare este de maximum 12 luni de la data acordării garanției.

Bugetul schemei de ajutor de stat este 1,043 mld lei (echivalentul în lei al sumei de 215,72 milioane euro), din care 43 milioane lei (echivalent în lei al sumei de aproximativ 8,89 milioane euro), aferent măsurilor prevăzute la cap. II secțiunea 2.2 și 1 mld lei (echivalent în lei al sumei de aproximativ 206,83 milioane euro), plafonul maxim de garantare aferent măsurilor din cap. II secțiunea 2.1. iar plata grantului se poate efectua până la data de 30 aprilie 2022.

Prin implementarea schemei se estimează acordarea de ajutor de stat unui număr de maximum 500 de beneficiari.

Pentru anul 2021, plafonul anual al garanțiilor care pot fi acordate în cadrul Programului este de 1 mld. lei; până la data de 31 octombrie 2021 nu au fost acordate garanții.

Măsuri întreprinse în contextul pandemiei COVID 19

În actualul context economic, ca răspuns la criza cauzată de pandemia COVID-19, M.F. a întreprins următoarele măsuri:

M.F. a contribuit la elaborarea modificării și completării schemelor de ajutor de stat/de minimis destinate atenuării efectelor generate de pandemia COVID - 19 și le-a implementat conform atribuțiilor ce îi revin, respectiv:

- ✓ Schema de ajutor de stat pentru susținerea activității IMM-urilor în contextul crizei economice generate de pandemia COVID-19, adoptată prin O.U.G. nr. 42/2020;
- ✓ Schema de ajutor de minimis aferentă Programului de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii "IMM LEASING DE ECHIPAMENTE ȘI UTILAJE", adoptată prin O.U.G. nr. 118/2020, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ Schema de ajutor de stat asociată Programului IMM FACTOR - Produs de garantare a creditului comercial, adoptată prin O.U.G. nr. 146/2020.

De asemenea, Eximbank România administrează măsuri de sprijin pentru companii mari și întreprinderi mici și mijlocii cu cifra de afaceri peste 20 de mil. de lei în conformitate cu Cadrul temporar al Comisiei UE pentru măsurile de ajutor de stat pentru sprijinirea economiei în contextul pandemiei de Covid-19, prin care:

- acordă de garanții, în numele și în contul statului, pentru companii afectate de pandemia COVID-19, acoperind necesarul de garantare în proporție de maxim 90%, pentru credite noi sau deja acordate de către bănci comerciale; din bugetul alocat de 2 mld. lei (aproximativ 400 mil. EUR), până la data de 30.11.2021 s-au acordat garanții în valoare de 2,4 mld. lei;
- acordă finanțări cu componentă de ajutor de stat, în numele și în contul statului, pentru companii afectate de pandemia COVID-19, cu un buget alocat de 2 mld. lei, din care până la data de 30.11.2021 s-au acordat finanțări în valoare de 202,3 mil. lei.

Schema de ajutor de stat este disponibilă până la 31 decembrie 2021.

Complementar, în anul 2022 Eximbank are în vedere acordarea de produse cu componentă de minimis, respectiv compensarea dobânzii la credite în derulare, subvenționarea dobânzilor la credite noi și plafoane de garantare cu componentă de minimis pentru creditele de capital de lucru acordate de băncile comerciale. Pentru aceste produse se are în vedere alocarea unui buget de 2 mld. lei (aprox. 400 mil. EUR), cu un impact estimat în economie de aproximativ de 4,3 mld. lei (cca 860 mil. EUR).

Prin Programul de Guvernare 2021-2024 - Coaliția pentru reziliență, dezvoltare și prosperitate, **se urmărește atât continuarea acțiunilor întreprinse în vederea reducerii decalajelor față de economiile statelor din Europa de Vest, prin stimularea capitalului românesc, cât și continuarea măsurilor de sprijinire a reluării activităților economice afectate de pandemie și a angajărilor, precum și de protejare a veniturilor românilor.**

Pachetul de stimulare economică pentru IMM

- ✓ Programul IMM Prod

Garanții guvernamentale de până 100% acordate companiilor, prin FNGCMM, FGCR, pentru creșterea capacității de producție, reconversia de la intermediere la producție, finanțare investiții.

- ✓ Program Rural INVEST

Garanții guvernamentale de până la 100% acordate companiilor, prin FNGCMM, FRC și FGCR, care își localizează producția în mediul rural și urban-mic.

- ✓ Programul IMM Prod

Garanții guvernamentale de până 100% acordate companiilor, prin FNGCMM, FGCR, pentru creșterea capacității de producție, reconversia de la intermediere la producție, finanțare investiții.

- ✓ Programul Garant Construct

Garanții guvernamentale acordate companiilor din Construcții, prin sistemul bancar, FNGCMM și FRC, pentru asigurarea lichidităților și finanțarea investițiilor.

- ✓ Program Start-Up pentru studenți

Finanțarea incubatoarelor de afaceri pentru studenți în universități, în colaborare cu partenerii locali (autorități publice, companii care activează pe piața locală). Granturi de 100.000 euro. Punctaj prioritar: afaceri dezvoltate în domeniul de specializare.

Pachetul de stimulare economică INNOVATION

- ✓ Schemă de ajutor de stat „INNOVATION”

Deducerea a până la 80% din costurile necesare pentru invenții, inclusiv acoperirea cheltuielilor cu înregistrarea și protejarea invențiilor cu obligația implementării efective în România.

- ✓ Granturi pentru digitalizare și comerț online (pentru IMM)

Granturi între 50.000 și 200.000 € pentru firmele cu cifra de afaceri mai mică de 1 mil. €, pentru software certificat de e-commerce și de administrare a unei firme (de tip ERP).

- ✓ Schemă de ajutor de stat pentru re tehnologizarea companiilor locale

Schemă pentru sprijinirea transferului de tehnologie. Punctaj suplimentar: industrii exportatoare, nepoluante.

Pachetul de stimulare economică România Tech Nation

- ✓ Programul România Tech Nation

Schemă de ajutor de stat pentru susținerea înființării de start-up-uri cu componentă digitală în fiecare județ, prin acordarea unui grant de 50.000 de euro/start-up. Este necesară includerea obligatorie a componentei de educație, training și mentorat, cu asigurarea unui loc în makerspace, incubator de afaceri sau accelerator local.

- ✓ Program Women in tech

Schemă de ajutor de stat pentru sprijinirea femeilor antreprenor pentru deschiderea de afaceri în domeniul tehnologiei. Vor fi acordate granturi cu componentă în fiecare județ.

- ✓ Programul Starter kit - schemă de ajutor de stat pentru asigurarea suportului pentru transformarea/transferul companiilor în era digitală prin acordarea de vouchere de digitalizare în valoare de 5000 Euro/companie.

Program de sprijin a sectorului de turism

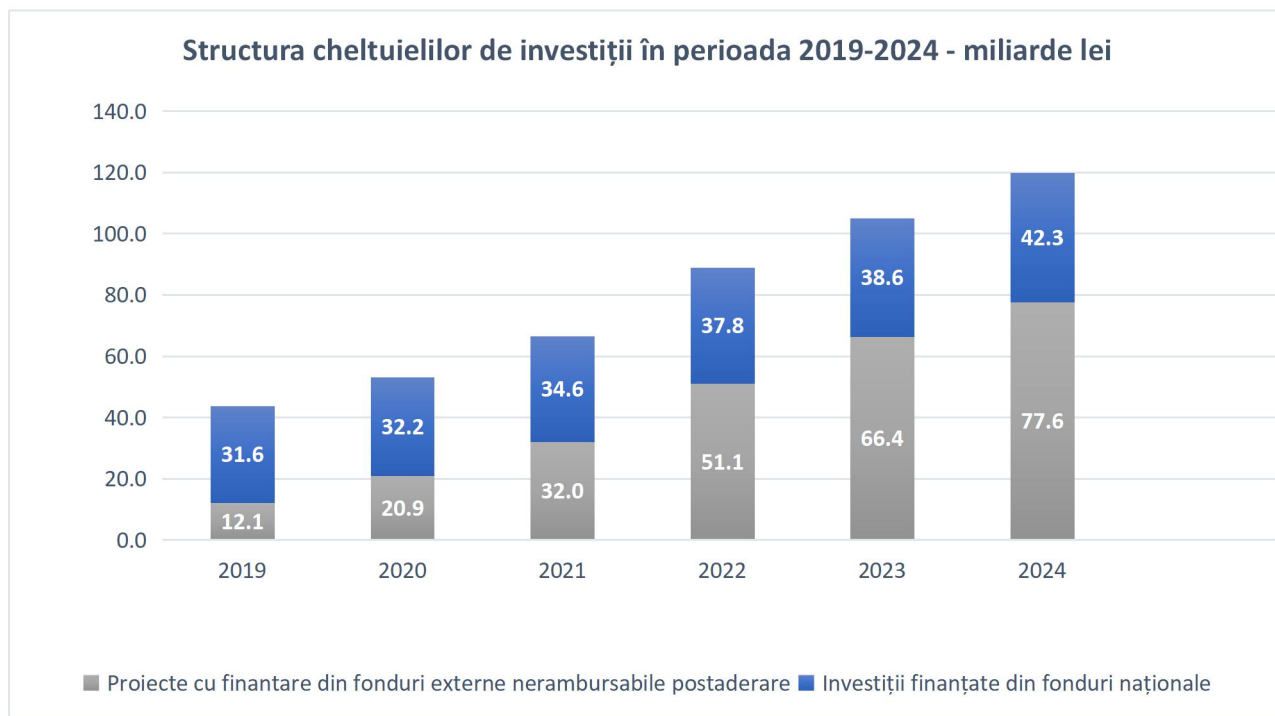
Program pentru Digitalizarea turismului - digitalizarea sistemului de evidență a turiștilor în România, cu respectarea normelor GDPR, pentru a dezvolta baza de date care să permită o mai bună țintire a promovării de țară pe categoriile/țările de interes.

Reforma, prioritizarea și programarea multianuală a investițiilor publice într-o manieră eficientă, profesionistă și transparentă cu efect multiplicator și aport direct la formarea brută de capital fix, prin creșterea aportului fondurilor europene aferente cadrului financiar 2021-2027 și cele aferente Mecanismului de Redresare și Reziliență ce finanțează reformele și investițiile stabilite prin Programul Național de Redresare și Reziliență. Acestea vor fi orientate către proiecte de infrastructură și în domeniul bugetării verzi reprezentată de finanțarea obiectivelor ce vizează schimbările climatice și mediul, în conformitate cu reglementările adoptate la nivel european.

Cheltuieli de investiții 2019-2024

	2019 realizări	2020 realizări	2021 execuție preliminată	2022 proponeri	2023 estimări	2024 estimări
Cheltuieli totale BGC (mil. lei)	369.629	424.455	472.642	516.969	548.650	575.608
- % din PIB	34,88	40,21	39,71	39,24	38,10	36,9
Cheltuieli de investiții BGC (mil. lei)	43.672,3	53.079,7	66.565,9	88.778,9	104.960,6	119.864,3
- % în PIB	4,12	5,03	5,59	6,74	7,29	7,68

Notă: Cheltuielile de investiții cuprind cheltuielile aferente programelor cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare (FEN postaderare), cheltuieli de capital și cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă

Programarea multianuală și prioritizarea investițiilor publice, indiferent de sursa de

finanțare pe baza unor criterii de prioritizare a proiectelor în funcție de relevanță (compatibilitate cu strategiile sectoriale), rezultate așteptate (impact), capacitate de realizare a proiectului în termenul prevăzut și sustenabilitatea **financiară vor conduce la creșterea absorbției fondurilor europene, în vederea descongestionării spațiului fiscal și a susținerii creșterii economice.**

În anul 2022 cheltuielile destinate investițiilor însumează aprox.88,8 miliarde lei, reprezentând aproximativ 6,7% în PIB, iar în anul 2024 acestea însumează aprox.119,9 miliarde lei , deci se constată o creștere în valoare absolută față de anul 2022.

În anii 2022- 2024 se constată **o îmbunătățire a structurii cheltuielilor de investiții** în sensul creșterii ponderii cheltuielilor aferente proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile din cadrul surselor de finanțare, față de 2021.

Efectuarea unui volum mare de cheltuieli investiționale din partea sectorului public, cu **vârfuri de peste 7% din PIB în perioada 2023-2024** este susținut de fondurile europene aferente cadrului financiar 2021-2027 și cele ce provin din Mecanismul de Redresare și Reziliență care finanțează reformele din PNRR.

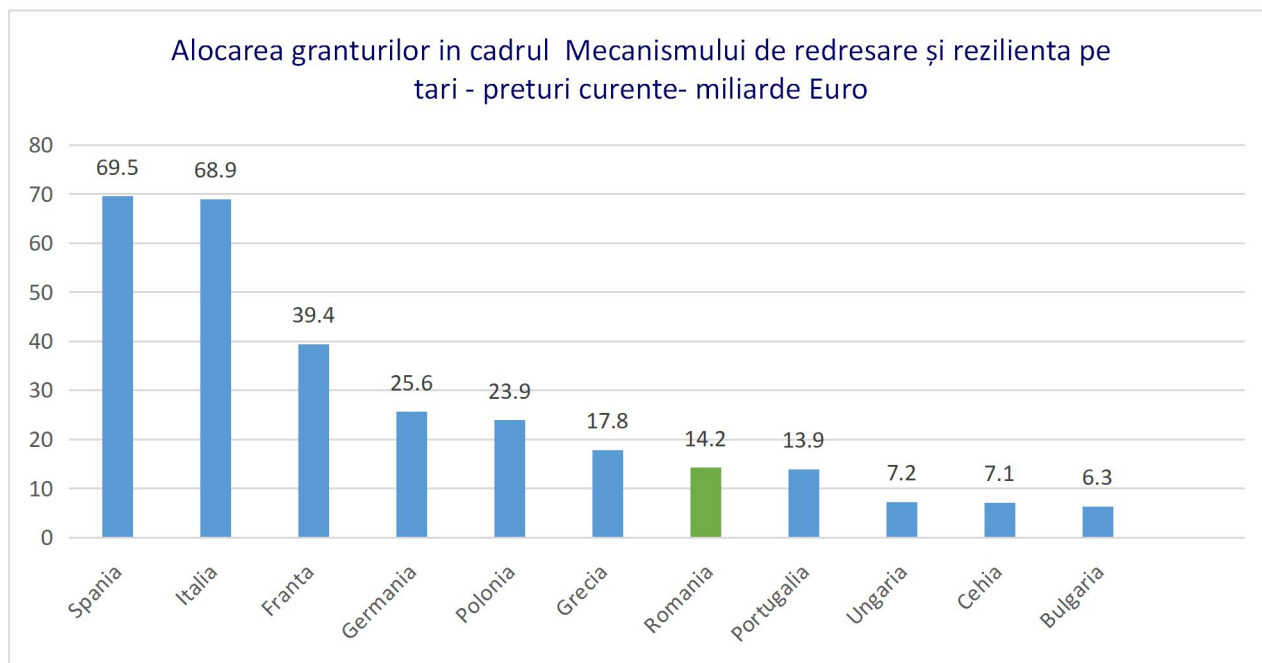
Mecanismul de Redresare și Reziliență este un instrument inovator care prevede un sprijin financiar direct corelat cu obținerea de rezultate măsurate prin raportare la jaloanele și țintele indicate în planurile de redresare și reziliență aprobat, motiv pentru care reformele finanțate prin acest mecanism trebuie monitorizate cu mare atenție.

Planul național de redresare și reziliență al României (PNRR) reprezintă documentul strategic al României care fundamentează prioritățile de reformă și domeniile de investiții pentru aplicarea Mecanismului de redresare și reziliență - MRR la nivel național. Scopul final al PNRR este să accelereze implementarea reformelor sustenabile și a investițiilor publice conexe, respectiv asigurarea ameliorării stării economiei naționale după criza generată de COVID-19, creșterea economică și crearea de locuri de muncă necesare pentru incluziunea forței de muncă, sprijinirea tranziției verzi și a celei digitale pentru promovarea creșterii durabile.

În exercițiul financiar 2014-2020, alocarea totală a României este de aprox. 46,55 miliarde euro, din care aprox. 24,1 miliarde euro prin Politica de Coeziune și FEAD și aproximativ 22,4 miliarde euro prin Politica Agricolă Comună și Politica Maritimă Integrată.

România se află în fața unei oportunități istorice. În perioada 2021-2027, în cadrul politicii de Coeziune 2021-2027, România are alocate fonduri europene **în valoare de 31,35 miliarde de euro (prețuri curente, inclusiv cooperarea teritorială europeană), iar suma aferentă implementării PNRR este de 29,2 mil. euro.** România a solicitat **sprijin financiar nerambursabil în valoare de 14,24 mil. euro EUR și împrumuturi în valoare de 14,94 mil. EUR în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență.**

În perioada de implementare a PNRR se așteaptă un impact pozitiv asupra indicatorilor macroeconomici, generând o creștere economică suplimentară semnificativă pe tot intervalul, față de scenariul de bază fără PNRR.

- **Crearea unei politici fiscale predictibile pentru susținerea și adaptarea mediului de afaceri la provocările ridicate de criza sanitară, simplificarea fiscalității și fluidizarea proceselor interne, pentru a crea premisa unei creșteri economice durabile**

Principalele obiective ale politicii fiscale avute în vedere pe termen mediu vizează în principal următoarele aspecte:

- ◆ Implementarea măsurilor cuprinse în Programul de guvernare 2021-2024, pe măsură ce spațiul fiscal-bugetar va permite, precum și a celor din Planul Național de Redresare și Reziliență;
- ◆ Îmbunătățirea și simplificarea legislației fiscale, ca urmare a dialogului cu mediul de afaceri;
- ◆ Perfecționarea legislației în funcție de fenomenele evazioniste, în vederea contracarării acestora;
- ◆ Implementarea unui sistem obligatoriu de facturare electronică care să asigure creșterea eficienței și eficacității în colectarea impozitelor și taxelor, precum și prevenirea și combaterea fraudei/a evaziunii în domeniul TVA, cu obținerea în prealabil a unei măsuri speciale de derogare de la prevederile Directivei 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată.
- ◆ Pregătirea unor reforme în domeniul fiscal care vor contribui la o creștere economică sustenabilă pe termen mediu și lung;
- ◆ Continuarea perfecționării legislației pentru a corespunde criteriilor de armonizare cu legislația comunitară, prin transpunerea în legislația națională a măsurilor adoptate la nivel european. Sunt avute în vedere și inițiativele propuse de Comisia Europeană în cadrul „Planului de acțiune pentru o fiscalitate echitabilă și simplificată în sprijinul strategiei de redresare” care au ca scop reducerea sarcinilor administrative la nivelul statelor membre și al contribuabililor, precum și simplificarea prevederilor legislative și a obligațiilor de înregistrare și raportare în domeniul TVA;

- ◆ Creșterea colectării veniturilor fiscale și măsuri ample pentru intrarea într-un regim de conformare voluntară a contribuabililor inclusiv prin digitalizarea relației stat contribuabil dar și business to business.

Principalele măsuri fiscale pe perioada 2020-2024 sunt prezentate în Capitolul 4 al strategiei.

● **Dezvoltarea și diversificarea instrumentelor de management ale datoriei publice pentru menținerea datoriei publice la un nivel sustenabil**

În perioada 2022-2024, Ministerul Finanțelor va urmări îndeplinirea obiectivelor prevăzute în Strategia de administrare a datoriei publice guvernamentale pentru perioada 2021-2023.

Politica de finanțare a Ministerului Finanțelor este de a se asigura finanțarea deficitului bugetar atât din surse interne, cât și externe, în principal prin emisiuni de titluri de stat, iar în ceea ce privește refinanțarea datoriei publice guvernamentale aceasta se va efectua de pe piața pe care s-a emis inițial datoria.

Ministerul Finanțelor va continua să mențină o abordare flexibilă și transparentă în realizarea procesului de finanțare, reacționând cu promptitudine la modificările contextului de piață și la comportamentul investitorilor.

În scopul diversificării bazei de investitori și a creșterii accesibilității persoanelor fizice la cumpărarea titlurilor de stat, se vor continua emisiunile de titluri de stat pentru populație în cadrul celor două programe dedicate TEZAUR (titluri de stat emise prin unități ale Trezoreriei Statului și oficii poștale ale Companiei Naționale “Poșta Română” S.A.) și FIDELIS (titluri de stat emise prin intermediul sistemului bancar), în limita unui plafon anual indicativ. Începând cu luna decembrie 2021, au fost aduse o serie de îmbunătățiri pentru Programul TEZAUR, care facilitează posibilitatea realizării în mediu online a subscrierilor și rambursărilor sumelor datorate la scadență investitorilor prin intermediul Spațiului Privat Virtual.

Începând cu anul 2022, Ministerul Finanțelor intenționează să utilizeze operațiuni specifice de piață secundară de tipul răscumpărărilor anticipate sau preschimbărilor de titluri de stat în scopul limitării riscului de refinanțare.

De asemenea, pentru reducerea expunerii la riscul valutar și de rată de dobândă asociate portofoliului de datorie publică guvernamentală, în anul 2022 Ministerul Finanțelor are în vedere utilizarea instrumentelor financiare derivate (swap valutar și swap pe rată de dobândă), în baza acordurilor-cadru ISDA Master Agreement care se vor încheia cu o serie de contrapartide.

În vederea lansării de emisiuni de obligațiuni “verzi”, Ministerul finanțelor are în vedere crearea Cadrului general de emisiuni de obligațiuni verzi la nivel suveran, pentru care s-a solicitat asistență tehnică din partea Comisiei Europene, urmând să fie identificate în bugetul de stat proiectele de investiții/cheltuieli “verzi”.

Pentru îmbunătățirea managementului datoriei publice și evitarea presiunilor temporare în asigurarea surselor de finanțare a deficitului bugetar și de refinanțare a datoriei publice guvernamentale, Ministerul Finanțelor are în vedere menținerea rezervei financiare (buffer) în valută aflată la dispoziția Trezoreriei Statului, la un nivel care să acopere până la 4 luni necesar brut de finanțare.

● **Măsuri consistente pentru crearea și consolidarea unor finanțe publice sănătoase, prin eficientizarea calitativă a cheltuielilor publice cu focalizare pe :**

- **finanțarea unui pachet de reforme în domeniul muncii, al pensiilor, măsuri active** de protecție privind grupurile defavorizate și cele vulnerabile;
- **Consolidarea bugetării pe programe pe bază de indicatori de rezultat** la toate nivelurile administrației publice centrale și locale care să permită transparența deplină a cheltuielilor publice, îmbunătățirea clarității și coerenței procesului de bugetare, prioritizarea politicilor sectoriale;
- **întărirea guvernancei corporative la companiile de stat în vederea îmbunătățirii performanței acestora**, prin utilizarea celor mai bune practice la nivel european.

✚ **La nivelul pieței muncii,** se va urmări modernizarea sistemului de salarizare, eliminarea inechităților și instituirea unui sistem de stimulare a performanței, stabilirea calendarului de implementare a Legii nr.153/2017, ținând cont de condiționalitățile de modernizare asumate prin PNRR.

✚ Eficientizarea politicii de ocupare și de stimulare a muncii, astfel încât să se ofere servicii competitive și adaptate realităților din piața muncii atât pentru angajatori, cât și pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă. Sunt în implementare măsuri prevăzute de acte normative în vigoare care vizează măsuri active și pasive destinate somerilor și persoanelor în căutarea unui loc de muncă, acordarea de subvenții angajatorilor în vederea activării și încurajării ocupării categoriilor de soane cu acces mai dificil pe piața muncii, precum și alte măsuri de sprijin financiar.

✚ **Salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată** se va majora la 2.550 lei lunar, începând cu data de 1 ianuarie 2022, ceea ce reprezintă o creștere de 10,9% față de luna decembrie 2021.

✚ **Modernizarea sistemului de pensii**

1. Digitalizarea/Evaluarea dosarelor de pensii;

- Transpunerea tuturor dosarelor de pensii din format letric în format electronic;
- Creșterea capacității caselor de pensii în folosirea tehnologiei pentru rezolvarea solicitărilor pensionarilor;
- Întărirea capacității de comunicare/răspuns la solicitările de informații ale beneficiarilor prin folosirea informației în sistem digital;
- Eficientizarea prin digitalizare a activității caselor de pensii și evaluarea tuturor dosarelor de pensii în perspectiva recalculării pensiei.
- Stabilirea calendarului de implementare a Legii nr. 127/2019 (în termen de 120 de zile), ținând cont de condiționalitățile de modernizare asumate prin PNRR și negocierile cu Comisia Europeană; recalcularea tuturor pensiilor în conformitate cu Legea nr. 127/2019, în vederea eliminării inechităților din sistem.
- **Recalcularea pensiilor. Aplicarea generală a principiului contributivității în stabilirea dreptului la pensie.**

Acordarea unei indemnizații suplimentare, pentru persoanele cu dizabilități, respectiv a 13 a indemnizație

Măsuri active de protecție și sprijin privind grupurile defavorizate și cele vulnerabile, inclusiv consumatori non casnici și alți consumatori ;

- ✓ **Aplicarea unor măsuri de protecție socială pentru consumatorul vulnerabil de energie**, prin acordarea stimulentei pentru energie în tot timpul anului și ajutoare pentru încălzirea locuinței în sezonul rece, diferențiate în funcție de sursa de energie și veniturile familiei;
- ✓ **Schema de sprijin pentru plata facturilor aferente consumului de energie electrică și gaze naturale pentru consumatorii non casnici, respectiv întreprinderile mici și mijlocii, microîntreprinderile, persoanele fizice autorizate**, întreprinderile individuale, întreprinderi familiale, prin bugetul Ministerului Energiei;
- ✓ Majorarea contribuției statului la capitalul social al Societății Naționale de Transport Feroviar de Călători „C.F.R Călători”-S.A. și al Societății Comerciale „Compania națională de transporturi aeriene române - Tarom”-S.A. pentru compensarea pierderilor suferite ca urmare a pandemiei COVID-19, cu respectarea procedurilor în domeniul ajutorului de stat;
- ✓ **Acordarea în luna ianuarie, a unui sprijin de care ar urma să beneficieze pensionarii cu venituri reduse**, pentru a suporta creșterile de prețuri la utilități.
- **Modernizarea sistemului de asistență socială** presupune trecerea de la un serviciu de asistență socială care se bazează pe alocări financiare insuficiente în raport cu nevoile și problemele concrete ale categoriilor vulnerabile către servicii sociale integrate.
 - ✓ Majorarea alocațiilor de stat pentru copii la 600 lei pentru copii cu vârsta până la 2 ani, respectiv 3 ani pentru copii cu handicap și la 243 lei pentru copii cu vârsta cuprinsă între 2 ani și 18 ani.
- **Consolidarea bugetării pe programe pe bază de indicatori de rezultat care se va concentra pe:**
 - ✓ *optimizarea eficienței și eficacității politicilor propuse;*
 - ✓ *eliminarea risipei bugetare, creșterea transparenței bugetare, eficientizarea cheltuielilor publice, predictibilitatea resurselor bugetare.*
 - ✓ *Dezvoltarea unui sistem de planificare și programare care să ofere o perspectivă strategică cuprinzătoare, națională, pe termen lung.*

Întărirea guvernantei corporative la companiile de stat în vederea îmbunătățirii performanței acestora, prin utilizarea celor mai bune practice la nivel european.

- ✓ **creșterea competitivității acestora prin îmbunătățirea cadrului în care aceștia operează**, prin reforme structurale ample și susținute, care să stimuleze competitivitatea economiei românești și să accelereze convergența reală a României cu economiile dezvoltate din Uniunea Europeană.
- ✓ **elaborarea unei strategii naționale de descentralizare a deciziilor limitative impuse întreprinderilor publice în vederea dezvoltării companiilor de stat profitabile**, pentru a oferi servicii de bună calitate, la un preț competitiv, concomitent cu modernizarea serviciilor oferite pe o piață concurențială.
- ✓ **prioritizarea descentralizării deciziei de stabilire a cheltuielilor pentru companiile cu capital de stat profitabile**, prin mutarea deciziei la ministerul de resort, în vederea evitării birocrăției și pentru dezvoltarea acestora în mod sustenabil și accelerat.

Economia postpandemie

Declanșarea pandemiei COVID-19 reprezintă o bună oportunitate spre o nouă paradigmă de creștere economică, mai rezilientă la șocuri externe și un moment propice pentru implementarea de reforme structurale care să modifice fundamental modelul de creștere economică al României, printr-o mai bună aliniere la agenda europeană.

Deja se observă o schimbare a paradigmei de creștere în sensul că în anul 2022 investițiile vor reprezenta motorul avansului economiei. Formarea brută de capital fix se estimează că se va majora cu 9,3%, acest avans având ca fundament absorbția atât a fondurilor din cadrul financiar multianual, cât și a celor din PNRR, anul 2022 fiind primul an în care vor fi realizate investiții din aceste surse de finanțare.

Construcția bugetară pe anul 2022 care va fi influențată de fondurile europene va aduce în prim plan **necesitatea unei noi abordări economice și a pregătirii condițiilor pentru un nou mod de formulare a politicilor publice, care să ofere în timp un raport calitate/preț care să conducă la optimizarea eficienței și eficacității acestora, întărirea conceptelor de sustenabilitate și economie rezilientă, a echilibrelor între macro și microeconomie, consolidarea guvernancei, orientarea viitoarelor proiecte de investiții către diminuarea /eliminarea vulnerabilităților structurale(infrastructura de transport, infrastructura sanitară) în contextul provocărilor unei societăți care este în profundă schimbare.**

Resursele externe dau șansa unei alte abordări a politicii naționale de investiții, prin integrarea într-o viziune holistică, globală, de context european care să crească participarea la proiecte comune regionale, transeuropene.

Reconsiderările de priorități, finanțarea de noi politici (economia verde și digitalizare) și cooperarea europeană vor permite creșterea competitivității și a productivității, susținerea creării de locuri de muncă, accelerarea convergenței economice și sociale, **respectiv consolidarea rezilienței, corectarea dezechilibrelor economice ale statelor membre, protejarea de efectul de contagiune atât la nivel regional cât și la nivelul statelor membre ale ZE.**

Finanțarea verde marea provocare a bugetelor viitoare

Planul de redresare și reziliență al României, face parte dintr-un răspuns coordonat fără precedent al UE la criza provocată de pandemia de COVID-19, șocul Covid-19 fiind unul tipic exogen sferei economice, similar, din multe puncte de vedere, unui dezastru natural, cu evoluții abrupte și dificil de anticipat. **Planul propune proiecte în toate cele șase domenii emblematice ale UE** și este menit să abordeze provocările europene comune prin adoptarea tranziției verzi și a celei digitale, precum și să consolideze reziliența economică și socială și coeziunea pieței unice. În urma implementării proiectelor, economia ar trebui să devină mai rezilientă la șocurile viitoare, iar populația, mai adaptabilă la modelele economice în schimbare.

Comisia a constatat că planul României alocă 41 % din suma totală măsurilor de sprijinire a tranziției verzi.

Pentru diminuarea în continuare a poluării, alocarea de resurse către proiecte de investiții verzi, (**Reconstrucția verde**) are în vedere reorientarea economiei cu scopul de a-i conferi elasticitate în procesul de atingere a obiectivelor privind clima și trebuie să vizeze domeniile care generează cel mai mare volum de emisii de gaze cu efect de seră: **industria (prelucrătoare, chimică) clădirile, industria transportului, producerea de energie, industria alimentară și agricultura.**

Tranziția ordonată a României spre o economie cu emisii reduse de carbon implică realizarea și implementarea unor politici publice la nivel național care să asigure echilibrul între menținerea competitivității economice și nevoia de dezvoltare durabilă.

În plus, realizarea unei tranziții normale (ordonate) depinde în mare măsură de capacitatea de a implementa proiecte investiționale, dar și viteza implementării investițiilor și reformelor structural.

În plus, prevenirea schimbărilor climatice este un proces cu potențial apreciabil de a susține creșterea economică, dezvoltarea mai multor sectoare economice și crearea de noi locuri de muncă .

MRR oferă României resurse importante, destinate investițiilor verzi, în perioada 2021-2026, cărora li se adaugă cele cu destinație verde din cadrul financiar multianual 2021-2027, (prin componenta de coeziune) împreună cu fondurile provenind din celelalte inițiative comunitare de mutualizare de fonduri (asociate Pactului Verde European), cu scopul creșterii eficienței folosirii resurselor și al neutralizării emisiilor de gaze cu efect de seră (cu ținta anului 2050).

Finanțarea verde e un instrument important pe care România îl poate folosi pentru a răspunde cu succes provocării schimbărilor climatice prezintă **numeroase oportunități:**

- schimbarea structurii economiei către una cu valoare adăugată mai mare.
- posibilitatea poziționării României ca țară atractivă pentru investițiile străine directe în sectoarele verzi.
- fonduri ce vor fi oferite statelor membre, vor facilita tranziția spre un model mai sustenabil de creștere economică.

2. OBIECTIVUL BUGETAR PE TERMEN MEDIU

2.1 PIB potențial și output - gap

Estimările produsului intern brut potențial și output-gap pentru România au fost efectuate, utilizând metodologia comună europeană agreată la nivelul tuturor statelor membre UE, pe baza cadrului macroeconomic publicat în prognoza macroeconomică de toamnă 2021 a CNSP.

Precizăm că estimările realizate pe baza datelor disponibile până în prezent indică faptul că PIB potențial aferent anului 2020 a fost afectat de pandemia de COVID-19 într-o măsură mai mică decât s-a anticipat la debutul crizei. Datele provizorii privind conturile naționale și cifrele finale referitoare la piața forței de muncă din anul 2020 relevă o creștere potențială a României de 3,1% față de 2,5% cât s-a estimat la bugetul

pentru anul 2021, în condițiile în care și recesiunea economică (scăderea PIB real efectiv) a fost una dintre cele mai limitate din rândul statelor membre (-3,9% în România față de -5,9% în UE).

Începând cu anul 2021 se estimează o redresare a creșterii economice potențiale către dinamicele din perioada pre-pandemică adică în jur de 4%. Mai mult, în perioada de vârf a implementării investițiilor și reformelor prevăzute în Planul Național de Reziliență și Redresare, respectiv intervalul 2023-2025, creșterea potențială atinge o medie anuală de 4,3%.

Urmare a fluxurilor investiționale atât din PNRR cât și din alte surse (CFM 2021-2027, bugetul de stat, ISD) contribuția stocului de capital la creșterea potențială devine, începând cu anul 2022, net superioară celei a productivității totale a factorilor (TFP). Totuși, caracterul intensiv al creșterii economice potențiale pe termen mediu a României se menține întrucât contribuția TFP rămâne în vecinătatea nivelului de 2 puncte procentuale.

Creșterea PIB potențial și componenta ciclică a deficitului bugetar

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
PIB potențial (%)	3.1	3.9	4.0	4.3	4.4	4.3
<i>din care contribuția factorilor:</i>						
<i>Capital (pp)</i>	1.5	1.9	2.1	2.3	2.4	2.4
<i>Muncă (pp)</i>	0.0	0.1	0.2	0.1	0.0	-0.2
<i>TFP (pp)</i>	1.6	1.8	1.7	1.8	1.9	2.0
Output-gap (%)	-5.1	-2.2	-1.7	-0.7	-0.1	0.1
Componenta ciclică (%)	-1.63	-0.72	-0.53	-0.22	-0.02	0.03

Sursa: Comisia Națională de Strategie și Prognoză. Notă: Estimările s-au realizat utilizând metodologia europeană aprobată de toate cele 27 de state membre UE. Eventualele discrepanțe dintre creșterea potențială și suma contribuțiilor factorilor sunt cauzate de rotunjiri.

Principala provocare la adresa capacității de dezvoltare pe termen mediu o constituie evoluția demografică negativă, cu impact direct asupra resurselor de muncă. Se estimează că în intervalul 2022-2025 populația în vârstă de muncă (15-74 ani, categorie care se utilizează la determinarea PIB potențial) se reduce cu circa 387 mii persoane (-2,7%). Reziliența pieței muncii și măsurile active prevăzute în PNRR și alte documente strategice conduc la creșterea ratei de ocupare și la menținerea șomajului de echilibru, reprezentat de NAWRU, la limite reduse, în felul acesta compensându-se scăderea populației. În consecință, contribuția factorului muncă la creșterea potențială rămâne aproximativ neutră, în medie, pe intervalul de prognoză.

Output-gap se situează în teritoriu negativ, însă urmează o traiectorie de restrângere accelerată închizându-se începând cu anul 2024.

2.2 Evoluția deficitului structural în perioada 2019-2024

În anul 2021 deficitul structural din România este estimat la 7,31 % din PIB.

Având în vedere măsurile adoptate, de relaxare fiscală, precum și cele în domeniul cheltuielilor proiecția bugetului general consolidat, începând cu anul 2016, România nu respectă regula⁴ privind soldul structural anual al administrației publice, abătându-se de

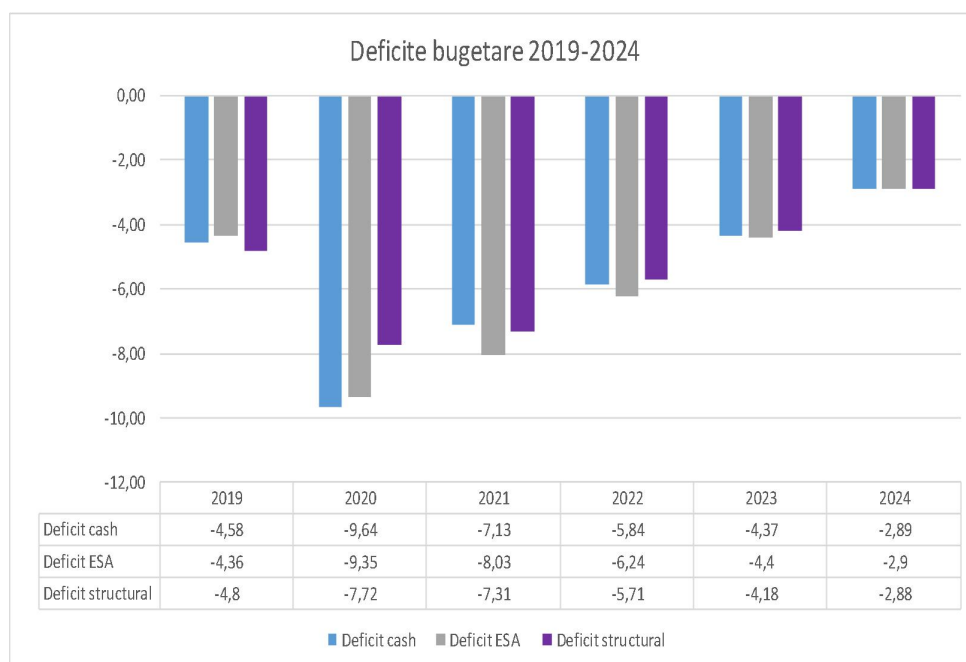
⁴ Regula este stabilită prin prevederile art.3 alin.(1) din TSCG ratificat de România prin Legea nr.83/2012, iar potrivit prevederilor art.3 alin.(2) din același TSCG regula a fost preluată și în legislația națională prin modificarea Legii

la Obiectivul său bugetar pe termen mediu (OBTM), respectiv un sold structural anual de cel mult -1% din PIB.

Deficite bugetare în perioada 2019-2024

- % din PIB

Deficite bugetare	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Deficit ESA	-4,36	-9,35	-8,03	-6,24	-4,40	-2,90
Deficit Structural*)	-4,80	-7,72	-7,31	-5,71	-4,18	-2,88
Deficit cash	-4,58	-9,64	-7,13	-5,84	-4,37	-2,89

Ajustarea realizată după criza economică și financiară din 2009 s-a situat preponderent pe partea de cheltuieli, reformele structurale fiind promovate în special în domeniul salarizării personalului bugetar, sistemului public de pensii și programării bugetare. România fiind o țară care a avut dezechilibre mai mari la începutul crizei mondiale au fost necesare eforturi de ajustare mai mari decât în alte țări din regiune. Ajustarea întreprinsă de țara noastră a fost una foarte ambițioasă, iar performanța realizată în ceea ce privește corectarea dezechilibrelor fiscale judecată prin prisma deficitului structural a fost foarte bună considerând amploarea acestora.

Criza din 2009 a determinat în România unul dintre cele mai severe pachete de austeritate, în timp ce România înainte de 2020 a consemnat cel mai mare deficit bugetar din UE. **Se poate aprecia că între cele două crize, România a trecut de la**

responsabilității fiscal-bugetare nr.69/2010, astfel încât aceasta se regăsește în prezent la art.7 din Legea nr.69/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

austeritate la procedura de deficit excesiv, ceea ce reprezintă o evoluție economică deosebit de contrastantă. Tocmai de aceea, criza pandemică înseamnă politici responsabile, prudente, calitative pentru viitor.

În contextul pandemiei, statele, printre care și România, au implementat programe importante de susținere a economiei și menținere a nivelului de trai. Adoptarea rapidă de măsuri fiscale, croite pentru a acoperi nevoile financiare în sectoarele cele mai afectate de criza generată de pandemia COVID-19, în special pentru susținerea angajaților și/sau asigurarea unui venit minim celor aflați în șomaj, precum și pentru evitarea intrării în faliment a unui număr foarte mare de firme, în special IMM, sunt esențiale pentru a evita o contracție mai severă a activității economice.

Măsurile de natură fiscală, deși necesare în special pentru sectoarele cele mai afectate, pot genera o creștere a datoriilor publice și deficitelor bugetare. Implementarea în România a unor politici fiscale și de venituri expansive într-o perioadă de creștere economică a condus la deteriorarea deficitului de cont curent, iar deficitul bugetar cash a ajuns, în anul 2020, la 9,64% din PIB, **dar începe să scadă din anul 2021**. În plus, colectarea deficitară a veniturilor bugetare și ponderea ridicată a cheltuielilor rigide în veniturile fiscale reprezintă vulnerabilități structurale ce vor îngreuna procesul de consolidare fiscală.

Procedura de deficit excesiv a fost inițiată în luna aprilie 2020 pe fondul atât al încălcării limitei de deficit bugetar de 3% din Tratatul de Funcționare a Uniunii Europene pe întregul orizont previzionat, cât și al lipsei introducerii unei consolidări fiscale în urma avertismentelor primite de la Comisia Europeană. Astfel, Consiliului UE a emis o recomandare în luna aprilie 2020 pentru a încheia procedura actuală de deficit excesiv până în anul 2022. Luând în considerare situația excepțională și măsurile adoptate care conduc la majorarea semnificativă a deficitului bugetar, Comisia Europeană a decis suspendarea prevederilor privind ținta deficitului bugetar, pentru a permite statelor membre să implementeze măsuri fiscale adecvate orientate către redresarea economiei. În cazul României, având în vedere situația de deficit excesiv anterioară pandemiei, progresul în atingerea reducerii deficitului structural va fi evaluat prin excluderea costurilor suplimentare datorate crizei de sănătate.

Construcția bugetară pentru anul 2022 și perspectiva 2023-2024 a avut la bază măsurile de relaxare fiscală începute în perioada anterioară izbucnirii pandemiei dar și măsurile fiscal-bugetare luate pe parcursul anului 2020 și 2021 pentru înlăturarea efectelor crizei Covid 19, precum și măsurile noi ce vor fi luate în anul 2022 care vor influența cadrul macroeconomic și indicatorii bugetari pe orizontul 2023-2024.

În termeni structurali, se estimează că deviația semnificativă înregistrată în anul 2016 de la OTM stabilit pentru România (respectiv 1% din PIB) a început să se ajusteze începând cu anul 2021, proces ce continuă și în anul 2022, ceea ce evidențiază intenția autorităților române pentru formularea unei politici sănătoase.

3. CADRUL MACROECONOMIC

3.1 Evoluții macroeconomice recente ale economiei românești

Anul 2021

În primele 9 luni ale anului 2021 activitatea economică a fost marcată de menținerea stării de alertă impusă de prelungirea crizei sanitare, ceea ce a condus la păstrarea unor restricții necesare pentru a limita răspândirea virusului. În același timp, pe parcursul acestei perioade au apărut disfuncționalități ale mediului economic intern și internațional care și-au pus amprenta asupra evoluției unor activități (probleme în lanțul de aprovizionare, deficitul de forță de muncă în construcții, creșterea prețurilor materialelor de construcții, a prețurilor producției industriale, etc.).

Ca urmare, în perioada ianuarie - septembrie 2021, conform datelor „provizoriu 1” publicate de Institutul National de Statistică, produsul intern brut s-a majorat față de perioada similară din anul precedent cu 7,1% pe serie brută și cu 6,9% pe serie ajustată sezonier. Creșterea de 7,1% asigură astfel acoperirea declinului din primele 9 luni ale anului 2020 și realizarea unui spor de 1,8 puncte procentuale peste nivelul anului 2019.

Pe latura ofertei avansul economiei a fost susținut de industrie, agricultură și servicii. Sectorul industrial a avut o contribuție de 1,3 puncte procentuale urmare a majorării valorii adăugate brute cu 7,1%, cu toate că acest sector a început să se confrunte cu dificultăți majore ca urmare a problemelor apărute în lanțurile de aprovizionare, ceea ce a condus la încetinirea ritmului de creștere, fapt care s-a reflectat în evoluția din trimestrul III, când s-a înregistrat o creștere de doar 2,2% față de perioada corespunzătoare din anul precedent.

De remarcat evoluția sectorului agricol, care s-a caracterizat prin realizarea unor producții spectaculoase în cazul culturilor cerealiere, anul 2021 fiind unul bun pentru agricultura românească. În consecință aportul agriculturii a fost unul considerabil, respectiv 1 punct procentual la creșterea reală a produsului intern brut, urmare a majorării valorii adăugate brute cu 23,2%.

În ceea ce privește evoluțiile din cadrul sectorului terțiar, acestea au fost diferite de la o ramură la alta, ca urmare a faptului că activitatea unor categorii de servicii s-a resimțit pe parcursul anumitor intervale de timp, consecință a prelungirii crizei sanitare și a măsurilor restrictive. Astfel, ramura care cuprinde activitățile de spectacole, culturale și recreative și care a avut puternic de suferit în anul 2020 a înregistrat o creștere de numai 6,5%, fără a se asigura însă recuperarea declinului accentuat (circa - 25%) din anul anterior.

Referitor la ramura „comerț, transport, hoteluri și restaurante” s-a înregistrat un spor al valorii adăugate brute de 10,9%, fiind domeniul cu cea mai mare contribuție la creșterea economică (2 puncte procentuale). Această ramură a înregistrat o revenire spectaculoasă în condițiile reluării activității în transportul aerian, dar și a celei din domeniul HORECA.

Ramura informații și comunicații a continuat să reprezinte domeniul cel mai performant cu un spor al valorii adăugate brute de 14,2% și un aport la avansul economic de 1 punct procentual.

Pe ansamblu, valoarea adăugată brută din sectorul terțiar s-a majorat cu 6,3% fiind principalul susținător al creșterii economice cu 4 puncte procentuale.

Pe latura cererii, avansul economiei din primele 9 luni ale anului 2021 se datorează majorării cererii interne cu 8,6%, respectiv o contribuție de 9,0 puncte procentuale la rata de creștere a produsului intern brut. În cadrul acesteia, consumul privat a sporit cu 7,4%, un aport semnificativ avându-l cumpărările de mărfuri (+12,9%) și serviciile (+16,6%) care au recuperat din scăderea înregistrată în anul anterior. În sens contrar, consumul guvernamental a scăzut cu 0,6%, în principal datorită unei incidențe ușor

atenuate, comparativ cu aceeași perioadă din anul 2020, a cheltuielilor legate de combaterea și limitarea efectelor pandemiei de COVID-19.

Scăderea volumului de activitate din domeniul construcțiilor a determinat o creștere moderată a formării brute de capital fix în primele 9 luni din anul 2021 (6,2%), reducerea cu 0,4% din trimestrul III 2021 comparativ cu trimestrul III 2020 fiind compensată de dinamicile superioare înregistrate în trimestrele anterioare din anul 2021 (11,7% în trimestrul I și 12,6% în trimestrul al doilea). Semnificativ este faptul că acumularea brută (investițiile brute plus acumularea de stocuri) s-a majorat cu 19,8%, având o contribuție de 4,5 puncte procentuale la creșterea economică. În cadrul acesteia, contribuția pozitivă de 3,0 puncte procentuale a variației stocurilor a fost determinată de anumiți factori, cum ar fi: (i) comportamentul agenților economici de constituire de stocuri pentru asigurarea continuității activității în cazul apariției unor perturbări în lanțurile de aprovizionare datorate efectelor pandemiei asupra sistemului internațional de transport; (ii) un comportament schimbat al agenților economici în sensul asigurării în avans a inputurilor pe fondul înrăutățirii așteptărilor privind creșterea prețurilor de producție alimentate, în special, de componentele energie și materii prime; (iii) producția agricolă foarte bună obținută în acest an.

Exportul net a avut un aport negativ de 1,9 puncte procentuale la rata de creștere economică, ca urmare a creșterii exporturilor de bunuri și servicii, în termeni reali, cu 13,8%, corelată cu o creștere superioară a volumului importurilor de bunuri și servicii (16,7%).

Conform prognozei de toamnă se estimează pentru anul 2021 un avans economic cu 7,0%, o valoare nominală a produsului intern brut de 1.190,3 mld. lei și un deflator 5,4%. Prognoza de toamnă 2021 a Comisiei Europene estimează, pentru 2021, o valoare nominală a produsului intern brut de 1.173,5 miliarde lei în condițiile unei creșteri economice de 7,0% și a unui deflator PIB de 3,9%.

- modificări procentuale față de anul precedent -

Produsul intern brut	2020 provizoriu	2021 estimare
Cererea internă, din care:	-2,1	8,3
Consumul final	-3,6	6,4
- Cheltuielile cu consumul privat	-5,2	8,0
- Cheltuielile cu consumul final al populației	-5,2	8,1
- Cheltuielile cu consumul guvernamental	2,0	1,2
- Consumul colectiv efectiv al administrației	6,4	0,7
Formarea brută de capital fix	6,8	8,2
Exportul de bunuri și servicii	-9,7	9,4
Importul de bunuri și servicii	-5,1	12,4
PIB	-3,9	7,0
- Industrie	-9,1	5,9
- Agricultură	-16,2	20,3
- Construcții	10,0	0,2
- Servicii	-1,8	6,8

Sursa: Institutul Național de Statistică și Comisia Națională de Strategie și Prognoză

În trimestrul II 2021 rata de ocupare a populației în vârstă de 20-64 ani a fost de 67,5% (conform definiției AMIGO).

Numărul mediu de salariați (media efectivelor lunare, conform INS, conform metodologiei naționale) a fost de 4.961,1 mii persoane în primele 9 luni din 2021, în creștere cu 0,6% față de aceeași perioadă din anul 2020.

Numărul mediu de salariați din industrie s-a redus cu 1,5% față de 9 luni 2020. Această evoluție negativă a fost compensată într-o oarecare măsură de creșterea numărului de salariați din celelalte activități ale sectorului concurențial, în special informații și comunicații (5,2%) și construcții (4,9%).

Rata șomajului înregistrat la sfârșitul lunii octombrie 2021 a fost de 2,76%, mai mic cu 0,51 puncte procentuale față de sfârșitul lunii octombrie 2020 (3,27%).

Câștigul salarial mediu brut pe total economie, a fost de 5.701 lei în primele 9 luni din 2021. Câștigul salarial mediu net s-a majorat cu 7,3 %, fiind de 3.494 lei.

În termeni reali, pe total economie, creșterea câștigului salarial a fost de 3,1%. Câștigul salarial real în sectorul concurențial a înregistrat o creștere de 4,9%, în timp ce în sectorul bugetar acesta s-a redus cu 2,7%. În sectorul concurențial, industria a înregistrat cea mai mare creștere, respectiv 5,9%, urmată de servicii cu 5%.

În ceea ce privește scăderea salariului real din sectorul bugetar, aceasta s-a regăsit mai pregnant în administrație (-3,5%) și învățământ (-3,6%), în timp ce în sectorul de sănătate scăderea a fost de doar 1,4%.

În anul 2020, **exporturile de bunuri** au avut o valoare de 62,2 mld. euro, mai mici cu 9,9% comparativ cu anul 2019, în timp ce diminuarea înregistrată de importurile de bunuri a fost de 6,6%, valoarea acestora fiind de 80,6 mld. euro. În aceste condiții, deficitul comercial FOB-CIF a fost de 18,4 mld. euro, în creștere cu 6,4% comparativ cu cel înregistrat în anul 2019.

Exporturile de bunuri au înregistrat în primele 10 luni ale anului 2021 o creștere cu 19,6%, față de aceeași perioadă a anului 2020 și au însumat valoarea de 61,1 mld. euro, pe fondul reluării treptate a fluxurilor de aprovizionare și extinderea procesului de vaccinare a populației. Expedierile intra-comunitare au reprezentat 72,6% din totalul exporturilor realizate în primele 10 luni ale anului 2021 și au avut o valoare cu 17,7% mai mare decât nivelul atins în aceeași perioadă a anului precedent. **Importurile de bunuri** au înregistrat, în primele 10 luni ale anului 2021, o valoare de 80,3 mld. euro, cu 21,8% în creștere față de perioada similară a anului 2020. Pe zona intra de proveniență, valoarea intrărilor de bunuri s-a majorat cu 20,7% față de intervalul de comparație din anul 2020, reprezentând 72,7% din totalul achizițiilor.

Pe întreg anul 2021, exporturile de bunuri se așteaptă să atingă valoarea de 73,1 mld. euro, mai mult cu 17,6% față de anul anterior, iar importurile CIF se estimează că vor avea o valoare de 96,7 mld. euro, în creștere cu 20,0%. Evoluția schimburilor de bunuri arată faptul că cererea tinde să se redreseze, iar dinamica indicatorilor de comerț internațional recuperează din pierderile înregistrate pe parcursul anului 2020.

Contul curent al balanței de plăți a înregistrat în anul 2020 un deficit în valoare de aproape 11 mld. euro, reprezentând 5,0% din PIB. După primele 9 luni ale anului 2021, valoarea deficitului de cont curent a fost de 11,5 mld. euro, cu 3,7 mld. euro mai mult decât în aceeași perioadă a anului anterior. Pe întreg anul 2021 se așteaptă ca soldul negativ să se adâncească până la 15,2 mld. euro, pe seama deficitului balanței comerciale.

	mil. euro -	
Comerțul exterior și contul curent	2021	2022
Export FOB	73.114	79.097
- modificare procentuală anuală, %	17,6	8,2
Import CIF	96.655	105.329
- modificare procentuală anuală, %	20,0	9,0
Sold Balanță Comercială FOB - CIF	-23.541	-26.232
Soldul contului curent	-15.218	-16.261
- % din PIB	-6,3	-6,1

Sursa: Institutul Național de Statistică, Banca Națională a României, CNSP

În anul 2020 prețurile de consum s-au majorat în medie cu 2,63%, comparativ cu anul anterior, în principal pe seama creșterii prețurilor mărfurilor alimentare (4,80%) și a majorării tarifelor la servicii cu 3,10%, în timp ce prețurile mărfurilor nealimentare au crescut doar cu 1,01%.

Contextul internațional actual privitor la majorarea prețurilor energetice și a barilului de petrol, criza materiilor prime, precum și la desincronizările din lanțurile de distribuție și aprovizionare, au condus la dezechilibre majore între cerere și ofertă la nivel global, determinând scumpiri în lanț la toate categoriile de mărfuri și servicii. Presiunile inflaționiste induse s-au reflectat și asupra prețurilor de consum la nivel național, datele statistice indicând pentru luna octombrie, o inflație anuală de 7,94%.

În primele 10 luni, **rata medie a inflației** a ajuns la 4,46%. Pe componente, s-a regăsit o creștere mai accentuată în cazul mărfurilor nealimentare (6,37%), fapt indus, în special, de creșterea continuă a prețurilor la energia electrică, gaze naturale și combustibili. Acest fapt s-a repercutat și asupra evoluției prețurilor celorlalte mărfuri și servicii, care, de asemenea, au urmat traiectorii ușor ascendente. Prețurile mărfurilor alimentare s-au situat la un nivel moderat, înregistrând o rată medie de creștere de 2,61%, în timp ce trendul serviciilor continuă traiectoria ușor ascendentă, începută în luna martie, atingând un nivel de 2,85%.

3.2 Execuția bugetară pe perioada 1.01 - 31.10.2021

Execuția bugetului general consolidat în primele zece luni ale anului 2021 s-a încheiat cu un **deficit de 47,98 mld lei (4,03% din PIB)** în scădere față de **deficitul de 74,04 mld lei (7,01% din PIB)** înregistrat la aceeași perioadă a anului 2020. (Anexa nr. 1 și Anexa nr. 2).

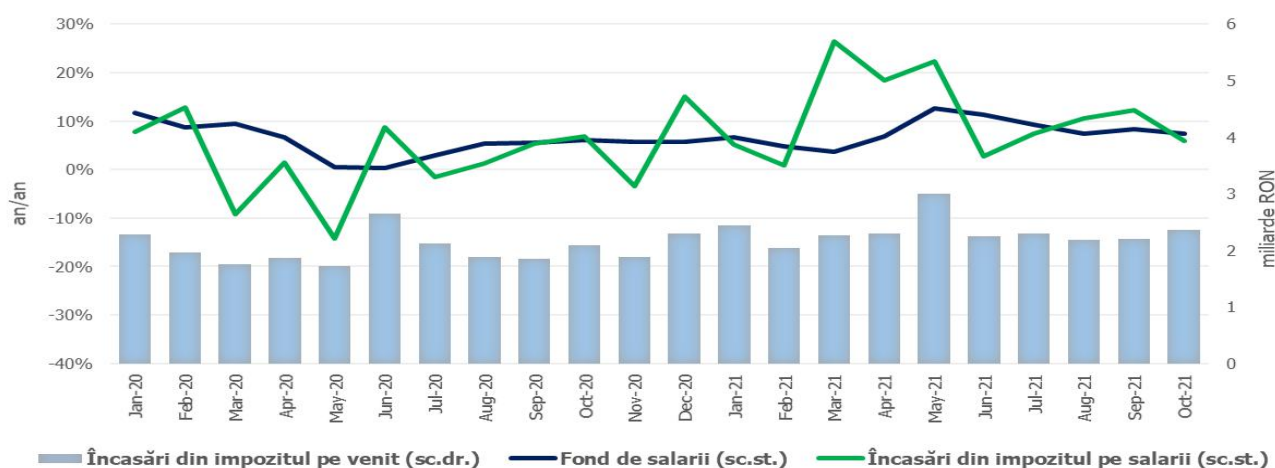
Această evoluție a fost determinată de: (i) creșterea veniturilor bugetare cu 1 punct procentual din PIB (an/an), influențată preponderent de avansul încasărilor din TVA; (ii) reducerea cheltuielilor bugetare cu 2 puncte procentuale din PIB (an/an), în principal ca urmare a diminuării ponderii în PIB a cheltuielilor cu salariile și cu asistența socială.

Totodată, în perioada ianuarie-octombrie 2021 cheltuielile de investiții au fost cu **2,71 mld lei** mai mari față de aceeași perioadă a anului precedent, iar plățile cu caracter excepțional generate de epidemia COVID-19 au fost de **11,36 mld lei**.

I. VENITURILE BUGETULUI GENERAL CONSOLIDAT

Veniturile bugetului general consolidat au însumat 308,61 mld lei în primele zece luni ale anului 2021, cu 17,1% peste nivelul încasat în aceeași perioadă a anului trecut. Această evoluție a fost influențată atât de încasările reduse din perioada comparabilă a anului trecut - ca efect al unor măsuri de sprijinire a contribuabililor (amânarea termenelor de plată, bonificații și scutiri), cât și de redresarea indicatorilor economici, respectiv recuperarea parțială a unor categorii de venituri (TVA, contribuții de asigurări, impozit pe venit și profit). Totodată, cele mai însemnate creșteri nominale se remarcă în cazul TVA și contribuțiilor de asigurări.

Încasările din **impozitul pe salarii și venit** au totalizat 23,34 mld lei în perioada ian-oct 2021, consemnând o creștere de 15,7% (an/an), susținută de sporul încasărilor din **impozitul aferent pensiilor** (+47,7%), **impozitul pe dividende** (+31,3%), respectiv **Declarația unică** (+20,6%). Totodată, veniturile din **impozitul pe salarii** au sporit cu 10,7% - dinamică superioară celei înregistrate de fondul de salarii din economie de 7,8%⁵ (Fig. 1).

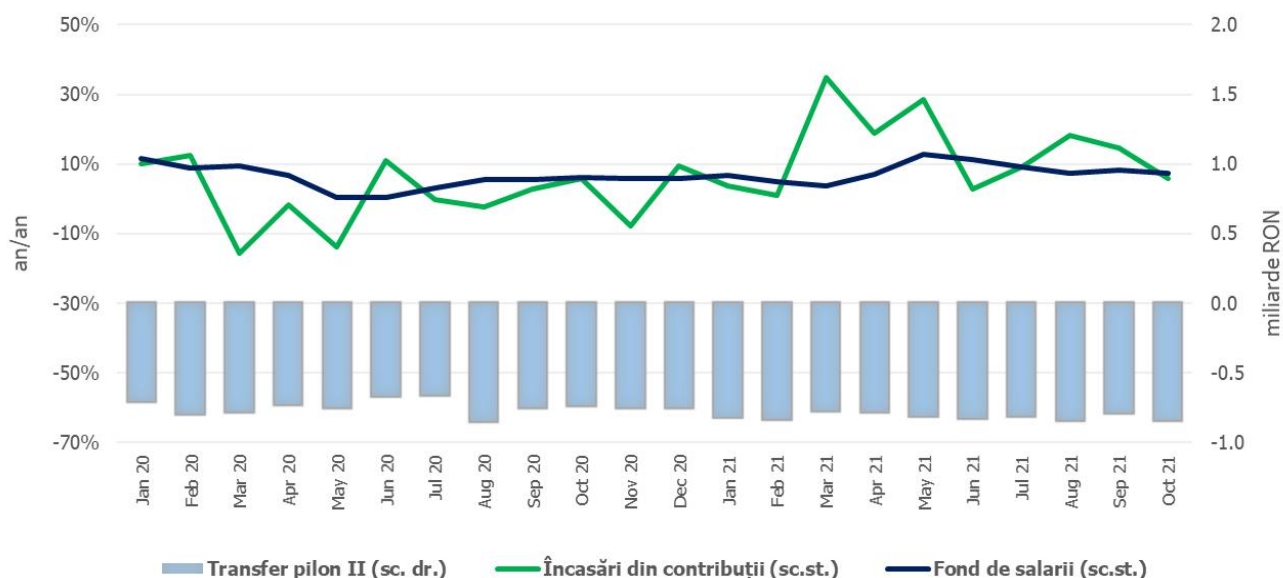

Sursa: MF, INS, calcule proprii

Fig.1 Impozitul pe venit

Contribuțiile de asigurări au înregistrat 105,00 mld lei în primele zece luni ale anului 2021, în creștere cu 12,9% (an/an). Ca și în cazul impozitului pe venit, evoluția este superioară dinamicii fondului de salarii (Fig. 2) și a fost influențată atât de încasările reduse din perioada comparabilă a anului 2020, cât și de recuperarea parțială a contribuțiilor amânate la plată în anul anterior.

⁵ Evoluția fondului de salarii din economie reflectă dinamica câștigului salarial mediu brut (+7,4%) și a efectivului de salariați (+0,4%) înregistrate în perioada dec20-sept21 comparativ cu dec19-sept20.

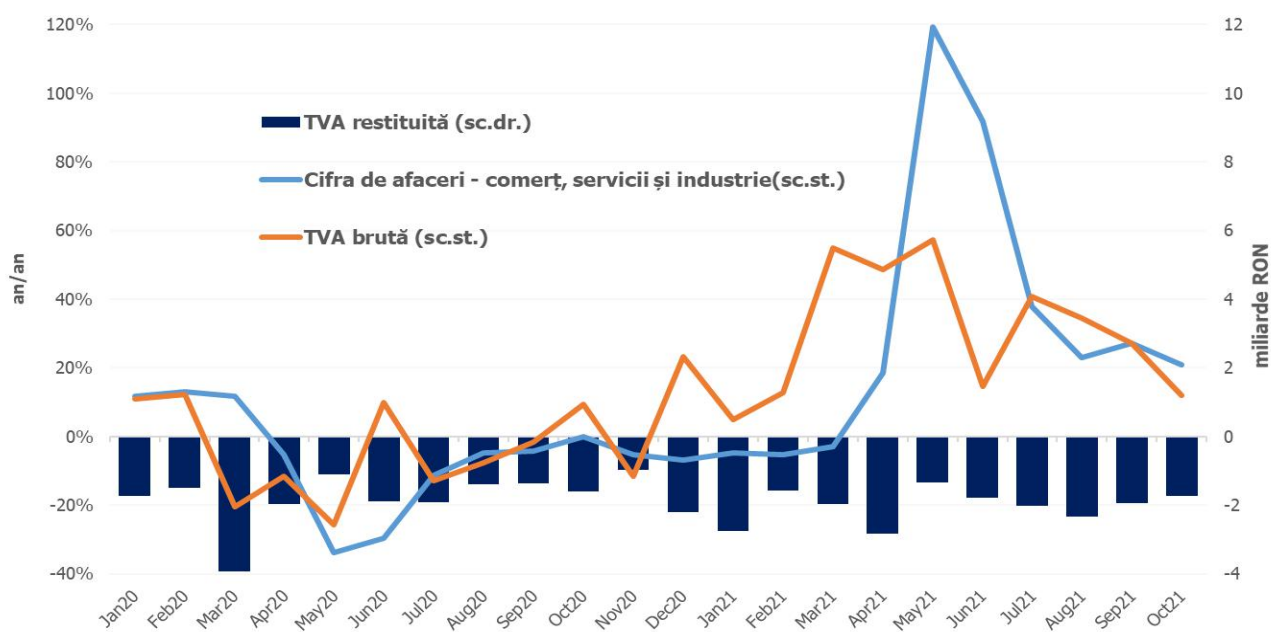

Sursa: MF, INS, calcule proprii

Fig.2. Contribuții de asigurări

Încasările din **impozitul pe profit** au însumat 18,57 mld lei în perioada ian-oct 2021, în creștere cu 27,8% (an/an). Acest avans a fost determinat de principala componentă - încasările din impozitul pe profit de la agenții economici⁶, cu o dinamică pozitivă de 30,8% (an/an).

Încasările nete din **TVA**⁷ au înregistrat 64,40 mld lei în primele zece luni ale anului curent, în creștere cu 35,2% (an/an). În același timp, **restituirile de TVA** au însumat 20,19 mld lei în perioada analizată, cu 10,0% peste nivelul înregistrat în ian-oct 2020. Evoluția încasărilor din TVA a fost influențată de baza redusă aferentă anului trecut - când au fost implementate măsurile de amânare a termenului de plată a TVA, recuperarea parțială a TVA amânat la plată în 2020, respectiv redresarea bazei macroeconomice relevante.

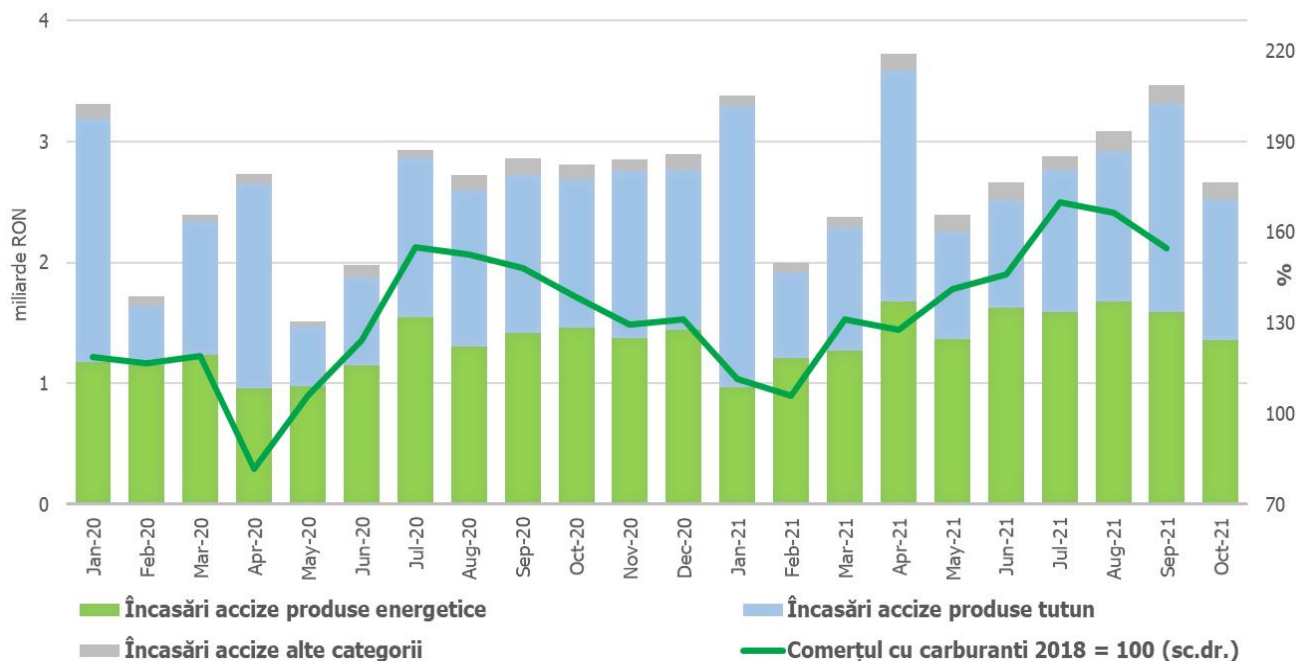
Sursa: MF, INS, calcule proprii

⁶ Dețin o pondere de aproximativ 97% în această categorie.

⁷ Veniturile nete din TVA reprezintă diferența dintre TVA colectată sau brută și restituirile de TVA.

Fig.3 Încasările din taxa pe valoarea adăugată

Veniturile din **accize** au însumat 28,62 mld lei în ian-oct 2021, în creștere cu 14,6% (an/an). În structură, se remarcă o dinamică de 15,6% în cazul încasărilor din accizele pentru **produsele energetice** - determinată în principal de normalizarea consumului de carburanți față de perioada de referință, respectiv un avans de 11,9% al încasărilor din accizele pentru **produse din tutun**, susținut și de majorarea accizei la țigarete⁸.

Sursa: MF, INS, calcule proprii

Fig.4 Încasările din accize

Veniturile **nefiscale** au însumat 23,44 mld lei în ian-oct 2021, înregistrând o creștere de 2,1% (an/an), susținută și de dinamica veniturilor din dividende (+5,1% an/an).

Sumele rambursate de Uniunea Europeană în contul plăților efectuate și donații au totalizat 24,64 mld lei în primele zece luni ale anului 2021, în creștere cu 9,6 față de nivelul înregistrat în aceeași perioadă a anului trecut.

II. CHELTUIELILE BUGETULUI GENERAL CONSOLIDAT

Cheltuielile bugetului general consolidat în sumă de 356,58 mld lei au crescut în termeni nominali cu 5,6% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

Pe primele zece luni ale anului 2021 cheltuielile de investiții au fost cu 2,71 mld lei mai mari față de aceeași perioadă a anului precedent, iar plățile cu caracter excepțional generate de epidemia COVID-19 au fost de 11,36 mld lei.

Cheltuielile de personal au însumat 91,84 mld lei, în creștere cu 1,5% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent. Exprimate ca pondere în PIB, cheltuielile de personal reprezintă un nivel de 7,7% din PIB, cu 0,9 puncte procentuale mai puțin față de aceeași perioadă a anului anterior. Din total cheltuielilor de personal, plățile reprezentând stimulentele de risc acordate pentru COVID 19 au fost de 70,35 milioane lei, precum și alte cheltuieli de personal, inclusiv sporuri acordate personalului medical și

⁸ 8,4% începând cu 1 ianuarie 2021 și 5,6% începând cu 1 aprilie 2021

auxiliar implicați în activitățile cu pacienții diagnosticați cu COVID-19 de aproximativ 2.033,88 milioane lei.

Cheltuielile cu bunuri și servicii au fost 47,72 mld lei, în creștere cu 6,8% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent. O creștere se reflectă la bugetul de stat, respectiv 15,2% față de aceeași perioadă a anului precedent, precum și la bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate de 8,9%, în principal, conform datelor comunicate de ordonatorii principali de credite, 5,6 mld lei din total bunuri și servicii reprezintă plăți pentru medicamente, materiale sanitare, reactivi și alte produse necesare diagnosticării și tratării pacienților infectați cu coronavirusul SARS-CoV-2, precum și plata pentru vaccinuri împotriva Covid -19.

Cheltuielile cu asistența socială au fost de 124,12 mld lei în creștere cu 6,7% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent. Evoluția cheltuielilor cu asistența socială a fost influențată, în principal, de majorarea punctului de pensie de la 1 septembrie 2020 cu 177 lei, respectiv de la 1.265 lei la 1.442 lei. De asemenea, se reflectă și majorarea de la 1 septembrie 2020 a nivelului indemnizației sociale pentru pensionari garantată de la 704 lei la 800 lei, precum și majorările privind alocațiile de stat pentru copii începând cu 1 ianuarie 2020, cu 1 august 2020 care reprezintă o creștere a alocației cu aprox. 20% mai mare decât cea plătită în luna iulie 2020, precum și cu 1 ianuarie 2021 care reprezintă o creștere a alocației cu aprox. 16% mai mare decât cea plătită în luna decembrie 2020.

Totodată, se continuă plățile pe măsurile care au fost luate cu caracter excepțional, în domeniul social și economic, pentru diminuarea efectelor negative generate de pandemia de COVID 19. Astfel, până la sfârșitul lunii octombrie, s-au plătit pe măsuri active 1.742,66 mil lei, respectiv 607,16 mil lei pentru indemnizații acordate pe perioada suspendării temporare a contractului individual de muncă din inițiativa angajatorului, 190,55 milioane lei pentru indemnizații acordate pentru alți profesioniști și pentru persoanele care au încheiate convenții individuale de muncă care întrerup activitatea ca urmare a efectelor SARS-CoV-2, 419,89 milioane lei pentru sume acordate angajatorilor pentru decontarea unei părți a salariului brut al angajaților menținuți în muncă, 67,09 milioane lei sume acordate angajatorilor pentru încadrarea în muncă a unor categorii de persoane, precum și 457,96 milioane lei indemnizații acordate pe perioada reducerii temporare a activității pentru profesioniști precum și pentru persoanele care au încheiate convenții individuale de muncă în baza Legii nr.1/2005.

De asemenea, se continuă decontările indemnizațiilor de asigurări sociale de sănătate pentru concedii medicale în scopul diminuării stocului de plăți restante aferente acestora, astfel că la sfârșitul lunii octombrie plățile au fost de 3.538,9 milioane lei.

Cheltuielile cu subvențiile au fost de 5,76 mld lei, o mare parte dintre acestea fiind alocate către transporturi, respectiv subvenții pentru transportul călătorilor, precum și pentru sprijinirea producătorilor agricoli.

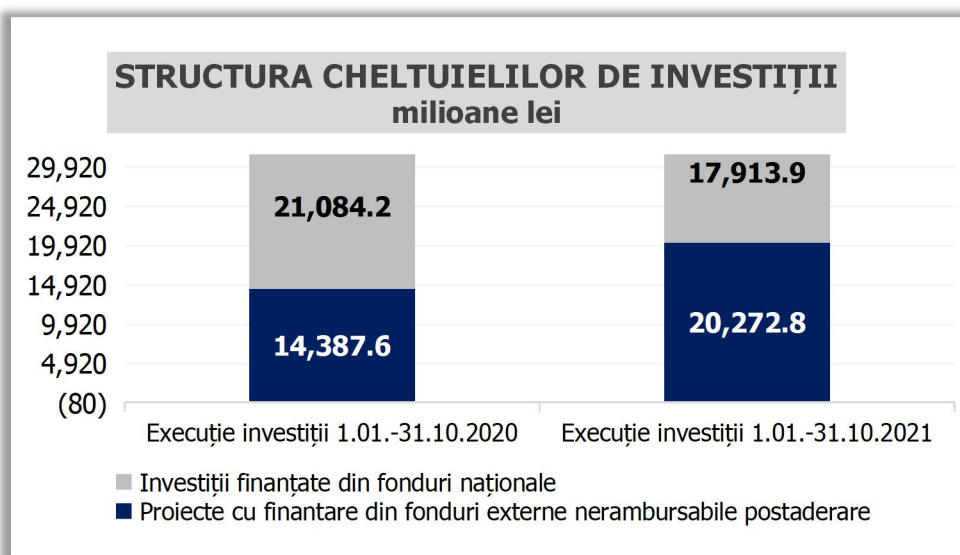
Alte cheltuieli au fost de 6,04 mld lei, reprezentând, în principal, sume aferente titlurilor de plată emise de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, conform legislației în vigoare, burse pentru elevi și studenți, alte despăgubiri civile, precum și indemnizații acordate părinților pentru supravegherea copiilor pe perioada închiderii temporare a unităților de învățământ.

Cheltuielile privind proiectele finanțate din fonduri externe nerambursabile (inclusiv subvențiile de la Uniunea Europeană aferente agriculturii) au fost de 26,97 mld lei, cu 15,4% mai mari comparativ cu anul precedent.

Cheltuielile pentru investiții, care includ cheltuielile de capital, precum și cele aferente programelor de dezvoltare finanțate din surse interne și externe, au fost în

valoare de 38,19 mld lei, în creștere cu 7,7% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent când au fost în valoare de 35,47 mld lei. De asemenea, se observă o creștere mai accentuată a proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile postaderare, acestea reprezentând 53,09% din totalul cheltuielilor pentru investiții pe primele zece luni ale anului 2021, cu 5,89 mld lei mai mari față de aceeași perioadă a anului precedent.

De asemenea, din bugetul Ministerului Afacerilor Interne s-au plătit 199,67 milioane lei pentru achiziționarea de produse - stocuri de urgență medicală, inclusiv scannere termice pentru combaterea răspândirii infecției cu coronavirusul SARS-COV-2.

Sursa: MF

Fig. 5 Structura cheltuielilor de investiții

3.3 Prognoze macroeconomice pe termen mediu (2022-2024)

Pentru perioada 2022-2024 s-a avut în vedere o creștere economică sustenabilă, bazată pe investiții, pentru formarea brută de capital fix estimându-se evoluții net superioare consumului final.

Conform prognozei de toamnă 2021, pentru anul 2022, se estimează o creștere economică de 4,6%.

Pentru perioada 2022 - 2024, ritmul mediu anual de creștere al produsului intern brut este prevăzut la 5,0% în termeni reali.

Creșterea economică	2022	2023	2024
Modificări procentuale anuale			
PIB real	4,6	5,3	5,0
PIB nominal	10,7	9,3	8,3
Componentele PIB-ului real			
Cererea internă, din care:	5,4	5,9	5,5
Consumul final	4,1	4,5	4,4
- Cheltuielile cu consumul privat, din care:	4,5	4,9	4,8

Creșterea economică	2022	2023	2024
- Cheltuielile cu consumul final al populației	4,5	4,9	4,8
- Cheltuielile cu consumul guvernamental, din care:	2,7	3,1	2,8
- Consumul colectiv al administrației publice	3,0	3,1	3,2
Formarea brută de capital fix	9,3	11,2	9,0
Exporturi de bunuri și servicii*)	5,4	6,0	5,5
Importuri de bunuri și servicii*)	7,2	7,3	6,7
Contribuții la creșterea PIB (procente)			
Cererea internă finală	5,7	6,6	6,0
Modificarea stocurilor	0,0	-0,4	-0,1
Export net	-1,1	-0,9	-0,8

Sursa: Comisia Națională de Strategie și Prognoză

*) Exporturile și importurile de bunuri și servicii sunt exprimate în termeni reali (de volum)

Pe partea cererii, formarea brută de capital fix va reprezenta principalul factor al creșterii economice, cu un ritm anual de 9,9%, scenariul luând în calcul impactul absorbției atât a fondurilor alocate prin PNRR, cât și a celor din cadrul financiar multianual. Exporturile și importurile de bunuri și servicii vor înregistra ritmuri de creștere, în termeni reali, cu o medie anuală de 5,7%, respectiv 7,1%, exportul net având efect negativ asupra creșterii economice, dar care se va diminua treptat.

Numărul mediu de salariați se va majora în perioada 2022-2024, în medie cu 2,4% anual, iar **rata șomajului înregistrat la sfârșitul anului** se va diminua, ajungând la 2,6 % la finalul anului 2024.

În intervalul 2022-2024 se estimează că **exporturile de bunuri** se vor majora în medie cu 7,6%, în timp ce **importurile de bunuri** vor avea o dinamică superioară, respectiv 8,2%. Creșterea mai accentuată a importurilor de bunuri se datorează unei majorări mai accelerate a achizițiilor de bunuri intermediare, în corelare cu evoluția așteptată a producției industriale și accelerarea activității de construcții. Un trend similar este estimat și în cazul importurilor de bunuri de capital, investițiile necesitând în special achiziții de pe piețele externe.

În ceea ce privește bunurile de consum și acestea sunt estimate în ușoară creștere, pe fondul temperării cererii de consum a gospodăriilor.

- mil. euro -

Comerțul exterior și contul curent	2022	2023	2024
Export de bunuri FOB*)	79.097	85.137	91.040
- modificare procentuală anuală, %	8,2	7,6	6,9
Import de bunuri CIF*)	105.329	114.103	122.445

Comerțul exterior și contul curent	2022	2023	2024
- modificare procentuală anuală, %	9,0	8,3	7,3
Sold Balanță Comercială FOB - CIF	-26.232	-28.966	-31.405
Soldul contului curent	-16.261	-16.742	-16.934
- % din PIB	-6,1	-5,8	-5,5

*) Exportul și importul de bunuri sunt valori nominale exprimate în euro.

Sursa: Comisia Națională de Strategie și Prognoză

Nivelul **deficitului de cont curent** va avea o medie 16,6 mld. euro, în intervalul 2022-2024, ponderea în PIB urmând să fie de 5,5%, în ultimul an al orizontului de prognoză.

Pentru anul 2022, în urma tendințelor de creștere a prețurilor produselor energetice și a multor materii prime de la nivel global, se estimează că **inflația** își va continua trendul ascendent, rata medie anuală indicând o creștere de 6,5%, în timp ce la sfârșitul anului, se așteaptă ca prețurile de consum să atingă un nivel de 4,7%. În lipsa altor șocuri, tendința inflației este de atenuare, ajungând la finele anului 2024 la un prag de 2,7%, respectiv 2,9% ca medie anuală.

Previziunile au luat în calcul atât ani agricoli normali, cât și o stabilizare a prețurilor energiei electrice, gaze naturale, petrol și a altor materii prime de la nivel global. Totodată, a fost luată în considerare și o ușoară depreciere în termeni nominali a monedei naționale, în raport cu moneda europeană.

	- %-		
Inflația	2022	2023	2024
- sfârșitul anului	4,7	3,4	2,7
- medie anuală	6,5	3,7	2,9

4. CADRUL FISCAL-BUGETAR PE ORIZONTUL 2022-2024

4.1 REALIZĂRI ESTIMATE ÎN ANUL 2021 FAȚĂ DE MĂSURILE ASUMATE PRIN STRATEGIA FISCAL-BUGETARĂ DIN PERIOADA 2021-2023

În domeniul impozitelor directe:

Impozitul pe profit

- aplicarea reducerilor la determinarea impozitului pe profit în funcție de menținerea/creșterea capitalurilor proprii, potrivit O.U.G. nr 153/2020, pentru perioada 2021-2025. Procentele de reducere a impozitului se situează în intervalul 2%-10%, în funcție de înregistrarea capitalurilor proprii contabile pozitive sau de nivelul de creștere

a capitalurilor ajustate fiscal, anul 2021 este primul an de aplicare, pentru calculul acestei reduceri s-au modificat:

- termenul de plată al impozitului pe profit pentru contribuabilii care aplică această ordonanță de la data de 25 martie la data de 25 iunie a anului fiscal;
 - regulile privind prima plată anticipată, pentru cei care aplică sistemul de calcul anual cu plăți anticipate, respectiv aceștia vor efectua plata anticipată pentru trimestrul I al fiecărui an fiscal/an fiscal modificat la nivelul sumei rezultate din aplicarea cotei de impozit asupra profitului contabil al perioadei pentru care se efectuează plata anticipată, până la data de 25 inclusiv a lunii următoare trimestrului I.
- deducerile fiscale pentru educația timpurie au fost suspendate pentru perioada 1 aprilie - 31 decembrie 2021 potrivit prevederilor O.U.G nr. 19/2021 *privind unele măsuri fiscale, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul fiscal*. Potrivit acestui cadru legal aceste deduceri fiscale vor fi reaplicate începând cu 1 ianuarie 2022.

Alte măsuri:

- abrogarea modificării privind deducerea integrală a ajustărilor pentru deprecierea creanțelor, înregistrate potrivit reglementărilor contabile aplicabile, adusă prin Legea nr. 296/2020, pentru diminuarea impactului bugetar, concomitent cu modificarea procentului de deducere, de la 30% la 50%, a ajustărilor pentru creanțele neîncasate, în contextul creșterii volumului creanțelor neîncasate ca urmare a efectelor negative ale pandemiei de COVID-19. Prevederile urmează a fi aplicabile începând cu anul 2022, potrivit O.G. nr. 8/2021 *pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal*.

Impozitul pe veniturile microîntreprinderilor

- aplicarea reducerilor impozitului pe veniturile microîntreprinderilor în funcție de menținerea/creșterea capitalurilor proprii, prin OUG nr.153/2020, pentru perioada 2021-2025, anul 2021 fiind primul an de aplicare.

Alte impozite directe în domeniul resurselor naturale pentru anul 2021:

- În anul 2021 s-au aplicat prevederile Ordonanței Guvernului nr. 6/2013 privind instituirea unor măsuri speciale pentru impozitarea exploatării resurselor naturale, altele decât gazele naturale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 261/2013, cu modificările ulterioare, ca urmare a prorogării termenului de aplicare prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.114/2018 pentru perioada 2019-2021, precum și prevederile Ordonanței Guvernului nr. 5/2013 privind stabilirea unor măsuri speciale de impozitare a activităților cu caracter de monopol natural din sectorul energiei electrice și al gazului natural, cu modificările ulterioare.

Activități derulate ca răspuns la criza cauzată de pandemia de COVID-19:

- Contribuabilii obligați la plata impozitului specific potrivit Legii nr.170/2016 privind impozitul specific unor activități, pentru anul 2021, au beneficiat de:
 - scutirea de la plata impozitului specific, pentru:

- o perioadă de 90 de zile, calculată începând cu data de 1 ianuarie 2021, conform OUG nr. 226/2020 privind unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene;
- o perioadă de 90 de zile, calculată începând cu data de 1 aprilie 2021, conform OUG nr. 19/2021 privind unele măsuri fiscale, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul fiscal;
- amânarea termenului pentru plata impozitului specific aferent semestrului I al anului 2021 până la data de 25 decembrie 2021 inclusiv, prin O.U.G. nr. 59/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, având în vedere perioada de închidere sau reducere a activității din domeniile de activitate prevăzute de Legea nr. 170/2016 privind impozitul specific unor activități, cu completările ulterioare, în contextul pandemiei de COVID-19.

Scopul măsurilor au vizat reducerea sarcinii fiscale privind acești contribuabili, având în vedere că mecanismul de stabilire a impozitului specific unor activități în raport de anumite variabile (rangul localității, de suprafața utilă comercială/de servire/de desfășurare a activității, coeficient de sezonabilitate, valoarea impozitului standard pentru hoteluri și alte facilități de cazare corespunzător categoriei și/sau tipului de structură de primire turistică menționate în certificatul de clasificare), și nu în legătură cu nivelul veniturilor realizate, afectează lichiditatea acestora.

Impozitul și contribuțiile sociale obligatorii aferente veniturilor realizate de persoanele fizice

- acordarea angajaților care desfășoară activități în regim de telemuncă a unei sume de până la 400 lei/lună pentru susținerea cheltuielilor cu utilitățile la locul în care aceștia își desfășoară activitatea, precum electricitate, încălzire, apă și abonamentul de date, și achiziția mobilierului și a echipamentelor de birou, în limitele stabilite de angajator prin contractul de muncă sau regulamentul intern de telemuncă. Sumele până în plafonul de 400 lei vor fi acordate fără necesitatea de prezentare a documentelor justificative și nu se impozitează.
- neimpozitarea contravalorii testelor epidemiologice și/sau vaccinarea angajaților pentru împiedicarea răspândirii bolilor care pun în pericol sănătatea angajaților și cea publică suportată de angajatori.

Impozitul pe veniturile obținute de persoanele fizice și juridice nerezidente

- a fost elaborată Legea privind ratificarea de către partea română a Convenției multilaterale pentru implementarea în cadrul tratatelor fiscale a măsurilor legate de prevenirea erodării bazei impozabile și transferul profiturilor și transmisă Parlamentului pentru aprobare.

În domeniul impozitelor indirecte:

Taxa pe valoarea adăugată

- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 13/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal și a Legii contabilității nr. 82/1991, prin care au fost adoptate în principal următoarele măsuri în domeniul TVA:
 - modificarea corespunzătoare a prevederilor din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal în vederea implementării plafonului de 4.500.000 lei pentru aplicarea

sistemului TVA la încasare, precum și instituirea posibilității exercitării opțiunii pentru aplicarea sistemului oricând în cursul anului, astfel cum s-a intenționat prin Legea nr. 296/2020;

- clarificarea prevederilor în ceea ce privește plafonul valoric pentru aplicarea cotei reduse TVA de 5 % pentru livrarea locuințelor ca parte a politicii sociale.

- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 19/2021 privind unele măsuri fiscale, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul fiscal, prin care au fost adoptate în principal următoarele măsuri în domeniul TVA:

- introducerea unor excepții de la depunerea declarației recapitulative pentru operațiunile desfășurate între persoanele impozabile din România și persoanele impozabile din Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, având în vedere că după data de 1 ianuarie 2021, sistemul VIES nu mai oferea informații cu privire la înregistrarea în scopuri de TVA a persoanelor impozabile din Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord

- reintroducerea prevederilor referitoare la exceptarea de la includerea în decontul de taxă a sumelor reprezentând TVA de plată cu care organul fiscal s-a înscris la masa credală, potrivit Legii nr. 85/2014.

- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal prin care au fost introduse noi reguli privind TVA în domeniul comerțului electronic, cu aplicabilitate de la 1 iulie 2021, ca urmare a transpunerii în legislația națională a următoarelor directive ale Consiliului Uniunii Europene:

- art. 2 și art. 3 din Directiva (UE) 2017/2455 a Consiliului din 5 decembrie 2017 de modificare a Directivei 2006/112/EC și a Directivei 2009/132/CE în ceea ce privește anumite obligații privind taxa pe valoarea adăugată pentru prestările de servicii și vânzările de bunuri la distanță, astfel cum a fost modificată prin Decizia (UE) 2020/1109 a Consiliului din 20 iulie 2020 de modificare a Directivelor (UE) 2017/2455 și (UE) 2019/1995 în ceea ce privește datele de transpunere și aplicare, ca răspuns la pandemia de COVID-19;

- Directiva (UE) 2019/1995 a Consiliului din 21 noiembrie 2019 de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește dispozițiile referitoare la vânzările de bunuri la distanță și anumite livrări interne de bunuri, astfel cum a fost modificată prin Decizia (UE) 2020/1109 a Consiliului din 20 iulie 2020 de modificare a Directivelor (UE) 2017/2455 și (UE) 2019/1995 în ceea ce privește datele de transpunere și aplicare, ca răspuns la pandemia de COVID-19.

- Ordonanța Guvernului nr. 8/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, prin care au fost adoptate următoarele măsuri în domeniul TVA:

- efectuarea anumitor corelări de ordin tehnic în contextul aplicării noilor reguli privind TVA în domeniul comerțului electronic, implementate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2021;

- modificarea prevederilor legale astfel încât să nu mai fie excluse anumite persoane impozabile de la aplicarea regimului special al ghișeului unic pentru TVA, în contextul scrisorii de punere în întârziere în Cauza 2020/4142;

- transpunerea în legislația națională a prevederilor Directivei (UE) 2021/1159 a Consiliului din 13 iulie 2021 de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește scutirile temporare aplicate importurilor și anumitor livrări de bunuri sau prestări de servicii, ca răspuns la pandemia de COVID-19.

● Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 120/2021 privind administrarea, funcționarea și implementarea sistemului național privind factura electronică RO e-Factura și factura electronică în România, precum și pentru completarea Ordonanței Guvernului nr. 78/2000 privind omologarea, eliberarea cărții de identitate a vehiculului și certificarea autenticității vehiculelor rutiere în vederea introducerii pe piață, punerii la dispoziție pe piață, înmatriculării sau înregistrării în România, precum și supravegherea pieței pentru acestea, prin care a fost reglementat sistemul național privind factura electronică RO e-Factura, precum și factura electronică la nivel național.

De asemenea, menționăm că prin Legile nr. 286/2021 și nr. 287/2021 publicate în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 1168 din 9 decembrie 2021, cota de TVA se reduce de la 19% la 5% pentru:

- livrarea de lemn de foc către persoanele fizice, sub formă de trunchiuri, butuci, vreascuri, ramuri sau sub forme similare, care se încadrează la codurile NC 4401 11 00 și 4401 12 00;
- livrările de lemn de foc, sub formă de trunchiuri, butuci, vreascuri, ramuri sau sub forme similare, care se încadrează la codurile NC 4401 11 00 și 4401 12 00, realizate către persoane juridice sau alte entități, indiferent de forma juridică de organizare a acestora, inclusiv școli, spitale, dispensare medicale și unități de asistență socială.

De asemenea, menționăm că prin Legea nr. 291/2021 pentru modificarea art. 291 alin. (3) lit. a) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, începând cu data de 1 ianuarie 2022, sfera de aplicare a cotei reduse de TVA pentru livrarea de manuale școlare, cărți, ziare și reviste a fost extinsă și pentru cele transmise pe cale electronică, cu anumite excepții.

Accize

➤ cu aplicabilitate de la data de 1 ianuarie 2021:

- a fost majorat nivelul accizei totale pentru țigarete de la 533,97 lei/1000 țigarete la 546,21 lei/1000 țigarete astfel încât să fie respectate cerințele prevăzute de Directiva 2011/64/UE a Consiliului privind structura și ratele accizelor aplicate tutunului prelucrat.
- a fost majorat nivelul accizei la tutun de fumat fin tăiat destinat rulării în țigarete, precum și la alte tutunuri de fumat de la 435,40 lei/kg la 457,20 lei/kg potrivit calendarului de creștere graduală a nivelului accizelor prevăzut în Codul fiscal și a fost actualizat cu creșterea prețurilor de consum comunicată oficial de Institutul Național de Statistică, astfel nivelul accizelor aplicabil de la 1 ianuarie 2021 este de 504,34 lei/kg.
- De asemenea, precizăm că nivelul accizelor prevăzut în anexa nr. 1, cu excepția țigaretelor, și anexa nr. 2 de la Titlul VIII "Accize și alte taxe speciale" din Codul fiscal a fost actualizat cu creșterea prețurilor de consum comunicată oficial de Institutul Național de Statistică.

➤ cu aplicabilitate de la data de 1 aprilie 2021:

- A fost majorat nivelul accizei totale pentru țigarete de la 546,21 lei/1000 țigarete la 563,97 lei/1000 țigarete potrivit calendarului de creștere graduală a nivelului accizei totale pentru țigarete prevăzut în Codul fiscal.

În domeniul Codului de procedură fiscală menționăm că o serie dintre măsurile adoptate de Guvern în anul 2020, își produc efectele și în anul 2021, prin prorogarea termenelor sau permanentizarea acestora, astfel:

- au fost instituite **măsuri de acordare a unor facilități fiscale** care vizează toți contribuabilii care au datorii restante la 31 martie 2020 (persoane fizice, persoane juridice, persoane fizice care desfășoară activități economice sau profesii libere, entități fără personalitate juridică, instituții publice, etc.), respectiv, de **anulare a accesoriilor datorate, cu condiția achitării obligațiilor bugetare principale și a obligațiilor curente**, context în care precizăm că a fost prelungit termenul în care poate fi depusă cererea de anulare a accesoriilor până la 31 ianuarie 2022 (termen prelungit prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 19/2021);
- au fost **flexibilizate condițiile de accesare a restructurării obligațiilor bugetare**, prin adoptarea unor prevederi prin care să se reglementeze: includerea în sfera obligațiilor bugetare pentru care se poate acorda restructurarea obligațiilor bugetare restante până la data de 31 decembrie 2020, prelungirea termenului de depunere a notificărilor privind intenția de a beneficia de restructurarea obligațiilor bugetare până la data de 30 septembrie 2021, iar cererea de restructurare să poată fi depusă până la data de 31 ianuarie 2022 (termene prelungite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 19/2021). Pentru a beneficia de restructurarea obligațiilor bugetare, contribuabilii trebuie să îndeplinească cumulativ anumite condiții prevăzute de lege;
- a fost reglementată o **procedură simplificată de acordare a eșalonării la plată pentru cel mult 12 luni**, pentru obligațiile bugetare principale și accesorii a căror scadență/termen de plată se împlinește după data declarării stării de urgență până la data eliberării certificatului de atestare fiscală, dacă sunt îndeplinite anumite condiții. Raportat la această facilitate, precizăm că:
 - beneficiarii ai facilității sunt toți contribuabilii, indiferent de forma de proprietate, inclusiv cei care au în derulare o îlesnire la plată, potrivit Codului de procedură fiscală, și care nu înregistrează obligații fiscale restante la data declarării stării de urgență și nestinse la data eliberării certificatului de atestare fiscală;
 - această măsură prezintă avantaje, reglementând o procedură simplificată de acordare a eșalonării la plată, pentru contribuabilii care au fost buni platnici până la data intrării în starea de urgență. Față de procedura normală de acordare a eșalonării, potrivit Codului de procedură fiscală, procedura și documentele depuse de debitori sunt simplificate, în sensul că se acordă eșalonare numai în baza unei cereri, fără a fi depuse alte documente, și prin urmare, termenul de soluționare este mult diminuat;
 - de asemenea, măsura prezintă avantajul că nu se constituie garanții, ținând cont de termenul scurt de acordare a eșalonării la plată (12 luni), de situația dificilă cu care se confruntă contribuabilii din perspectiva lichidităților financiare mult diminuate față de perioada anterioară intrării în starea de urgență, precum și de necesitatea susținerii mediului de afaceri pentru revitalizarea activității;
 - trebuie menționat că dobânda percepută pe perioada eșalonării este diminuată, de la 0,02% cât prevede actuala legislație fiscală, la 0,01%, ceea ce corespunde unui nivel de dobândă de 3,65% pe an.
- permanentizarea procedurii de rambursare a TVA solicitată prin deconturi cu sumă negativă de TVA cu opțiune de rambursare, în sensul că rambursarea se efectuează cu control ulterior.

Rambursarea TVA cu control anticipat va fi în mod excepțional, respectiv: contribuabilul/plătitorul are înscrise în cazierul fiscal fapte care sunt sancționate ca infracțiuni sau în cazul în care organul fiscal central, pe baza informațiilor deținute, constată că există riscul unei rambursări necuvenite.

Efectul acestei măsuri îl reprezintă faptul că se reintroduc rapid, în circuitul economic, sumele solicitate la rambursare.

În domeniul taxelor și tarifelor nefiscale și domeniilor reglementate specific

• prin Ordinul președintelui ANAF nr. 435/30.03.2021 *privind aprobarea Procedurii de conectare a aparatelor de marcat electronice fiscale, definite la art. 3 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 28/1999 privind obligația operatorilor economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale, la sistemul informatic național de supraveghere și monitorizare a datelor fiscale al Agenției Naționale de Administrare Fiscală*, au fost stabilite termenele până la care operatorii economici utilizatori de aparate de marcat electronice fiscale au obligația conectării acestora la sistemul informatic al Agenției Naționale de Administrare Fiscală, respectiv:

- până la data de 30.06.2021, operatorii economici încadrați în categoria marilor contribuabili;
- până la data de 30.11.2021, operatorii economici din categoria contribuabililor mijlocii și mici.

În acest context, arătăm că, în prezent, potrivit informațiilor deținute la nivelul Ministerului Finanțelor, dintr-un total de 650.908 aparate de marcat electronice fiscale instalate, peste 526.000 au transmis date către sistemul informatic la ANAF.

4.2. SCURTĂ CARACTERIZARE A POLITICII FISCALE PE PERIOADA 2022-2025, PRINCIPALELE OBIECTIVE PE TERMEN MEDIU

Principalele obiective ale politicii fiscale avute în vedere pe termen mediu vizează în principal următoarele aspecte:

- ❖ Implementarea măsurilor cuprinse în Programul de guvernare 2021-2024, pe măsură ce spațiul fiscal-bugetar va permite, precum și a celor din Planul Național de Redresare și Reziliență;
- ❖ Îmbunătățirea și simplificarea legislației fiscale, ca urmare a dialogului cu mediul de afaceri;
- ❖ Perfecționarea legislației în funcție de fenomenele evazioniste, în vederea contracarării acestora;
- ❖ Implementarea unui sistem obligatoriu de facturare electronică care să asigure creșterea eficienței și eficacității în colectarea impozitelor și taxelor, precum și prevenirea și combaterea fraudei/a evaziunii în domeniul TVA, cu obținerea în prealabil a unei măsuri speciale de derogare de la prevederile Directivei 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată;
- ❖ Pregătirea unor reforme în domeniul fiscal care vor contribui la o creștere economică sustenabilă pe termen mediu și lung;
- ❖ Continuarea perfecționării legislației pentru a corespunde criteriilor de armonizare cu legislația comunitară, prin transpunerea în legislația națională a măsurilor adoptate la nivel european. Sunt avute în vedere și inițiativele propuse de Comisia Europeană în cadrul „Planului de acțiune pentru o fiscalitate

echitabilă și simplificată în sprijinul strategiei de redresare” care au ca scop reducerea sarcinilor administrative la nivelul statelor membre și al contribuabililor, precum și simplificarea prevederilor legislative și a obligațiilor de înregistrare și raportare în domeniul TVA;

- ❖ Creșterea colectării veniturilor fiscale și măsuri ample pentru intrarea într-un regim de conformare voluntară a contribuabililor inclusiv prin digitalizarea relației stat contribuabil dar și business to business.

Principalele măsuri de politică fiscală pe orizontul 2022-2025

În domeniul impozitului pe profit/impozitului pe veniturile microîntreprinderilor/impozitului specific unor activități

- modificarea reglementărilor prin reducerea graduală a ariei de aplicabilitate a regimului special de taxare pentru microîntreprinderi;
- instituirea unor stimulente fiscale, cu scopul de a simplifica sistemul de impozitare pentru a fi mai eficient, transparent, echitabil până în 2024;
- în cadrul reuniunii din 08 octombrie 2021, Cadrul Incluziv al OECD - BEPS a fost adoptată Declarația de consens și Planul detaliat de implementare al măsurilor vizate de **Pilonul Unu și Pilonul Doi din planul BEPS**, la care România a aderat. **Pilonul Doi** vizează transpunerea imediată a prevederilor inițiativei la nivel global privind evitarea erodării bazei impozabile și a transferului profiturilor, ceea ce va reduce substanțial evaziunea fiscală;
- includerea pe costurile de producție ale firmelor numai a cheltuielilor legate strict de desfășurarea activității economice a acestora generatoare directe de venituri, conform practicilor din țările dezvoltate europene. Ca efect, vor scădea costurile de producție, prin eliminarea cheltuielilor subiective ale acționarilor și administratorilor, înregistrate, în prezent, în contabilitatea firmelor și, astfel, va crește baza de impozitare;
- prelungirea perioadei de suspendare a reglementărilor referitoare la facilitate fiscală pentru cheltuielile cu educația timpurie, până la data de 31 decembrie 2022;
- revizuirea distorsiunilor și lacunelor din legislația fiscală, asigurându-se corectitudinea și echitatea în sistem pe principiul neutralității taxării.

Alte impozite directe în domeniul resurselor naturale

- prorogarea, până la data de 31 decembrie 2025 inclusiv, a termenului prevăzut la art.6 din Ordonanța Guvernului nr.6/2013 privind instituirea unor măsuri speciale pentru impozitarea exploatarei resurselor naturale, altele decât gazele naturale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.261/2013, cu modificările ulterioare.

În domeniul impozitelor și taxelor locale

- analizarea sistemului de impozitare din România în vederea elaborării de recomandări pentru a asigura că sistemul de impozitare contribuie la promovarea și păstrarea unei creșteri economice sustenabile prin implementarea măsurilor din Planul național de redresare și reziliență;
- acordarea de facilități de către administrațiile locale: de exemplu, loturi pentru construirea de case, instituirea unor facilități privind taxele și impozitele locale

etc., măsură pentru care vor fi organizate consultări între ministerele implicate în vederea stabilirii măsurilor și acordarea de competențe autorităților publice locale;

-acordarea posibilității autorităților administrațiilor publice locale de a sprijini familiile care au în întreținere copii prin reduceri/scutiri de taxe și impozite, precum și prin acordarea unor burse școlare complementare pentru elevii care provin din familiile numeroase, măsură pentru care vor fi organizate consultări între ministerele implicate în vederea stabilirii scutirilor/reducerilor la plata impozitelor și taxelor locale și acordarea de competențe autorităților publice locale.

◇ În domeniul impozitului și contribuțiilor sociale obligatorii aferente veniturilor realizate de persoanele fizice

În Programul de Guvernare 2021 - 2024 se prevede revizuirea Codului fiscal prin implementarea următoarelor măsuri:

- modificarea Codului fiscal în sensul eliminării facilității de exceptare de la plata contribuției de asigurări sociale de sănătate pentru persoanele fizice care au calitatea de pensionar, pentru veniturile din pensii care depășesc 4.000 lei;
- analiza sistemului de impozitare din România în vederea elaborării de recomandări pentru a asigura că sistemul de impozitare contribuie la promovarea și păstrarea unei creșteri economice sustenabile;
- reintroducerea stopajului la sursă, abordarea reducerii fiscalității pe muncă, mai ales în zona veniturilor mici;
- crearea unui mediu fiscal prielnic dezvoltării și sprijinirii mediului antreprenorial în domeniul turismului;
- asigurarea unui tratament fiscal diferențiat în funcție de comportamentul fiscal al contribuabililor și aplicarea graduală a unor măsuri specifice de către organele fiscale;
- acordarea creditului fiscal pentru copiii înscriși la creșe și grădinițe astfel încât angajatorii să aibă posibilitatea de a acoperi parțial costurile de creșă și grădiniță ale angajaților în schimbul unor deduceri de impozit;
- facilități fiscale pentru întreprinzătorii care oferă lucrătorilor anumite beneficii favorabile familiei (de exemplu, decontare cheltuieli creșă sau învățământ etc.);
- revizuirea distorsiunilor și lacunelor din legislația fiscală, asigurându-se corectitudinea și echitatea în sistem pe principiul neutralității taxării;
- acordarea de facilități fiscale la plata obligațiilor fiscale pentru buni plătitori;
- extinderea facilităților pentru plata impozitelor și a taxelor prin platforma Ghișeul.ro.

De asemenea, prin **Planul Național de Redresare și Reziliență** se urmărește implementarea următoarelor măsuri fiscale:

- efectuarea, cu sprijinul asistenței tehnice, a serviciilor de consiliere și de consultanță, o analiză a modului în care poate fi îmbunătățită structura sistemului fiscal/legislației fiscale din România astfel încât sistemul fiscal să contribuie la

promovarea și menținerea unei creșteri economice durabile. Accentul se va pune pe:

- eliminarea treptată a stimulentele fiscale și a lacunelor fiscale în ceea ce privește impozitul pe venit, impozitul pe profit (inclusiv regimurile speciale care pot face obiectul unor derogări), contribuțiile sociale.
- modificarea Codul fiscal prin punerea în aplicare a recomandărilor rezultate în urma revizuirii sistemului fiscal pentru a se asigura că sistemul fiscal contribuie la promovarea și menținerea unei creșteri economice durabile. Aceste modificări vor fi introduse treptat până în ianuarie 2024.
- reducerea graduală a stimulentele fiscale pentru personalul angajat în sectorul construcțiilor. Reducerea treptată a stimulentele fiscale pentru personalul angajat în sectorul construcțiilor va începe în 2025 și se va finaliza până la sfârșitul anului 2028.

◇ În domeniul impunerii persoanelor fizice și juridice nerezidente

Pilonul Unu din planul BEPS, care vizează următoarele aspecte:

- întreprinderile multinaționale care vor intra în domeniul de aplicare al Pilonului I sunt cele având o cifră de afaceri globală mai mare de 20 de miliarde de euro și profitabilitate (profit înainte de impozitare/total venituri) mai mare de 10%.
- excluderea de la aplicarea Pilonului Unu a unor activități precum exploatarea resurselor naturale și a domeniului serviciilor financiare reglementate.
- pilonul Unu se concentrează asupra stabilirii unui nexus și a unor reguli de alocare a profitului care să permită impozitarea veniturilor obținute de companii în jurisdicții acolo unde acestea nu au prezență fizică dar desfășoară activități economice, în condițiile în care întreprinderea multinațională obține în jurisdicția respectivă venituri mai mari de 1 milion de euro. Pentru jurisdicțiile în care PIB-ul este mai mic de 40 de miliarde de euro, limita veniturilor a fost stabilită la 250.000 de euro.

Prin **Declarația Cadrului Incluziv adoptată**, din punct de vedere al Pilonului Unu, s-au convenit următoarele:

- 1) procentul de profit rezidual, definit ca profit care depășește 10% din totalul veniturilor, care urmează a fi alocat către jurisdicțiile de piață, folosind o cheie de alocare bazată pe cuantumul veniturilor, a fost stabilit la 25%.
- 2) introducerea unui mecanism de prevenire și combatere a disputelor între țări privind Suma A și aspecte referitoare la Suma A care să aibă caracter opțional și nu obligatoriu pentru jurisdicții în curs de dezvoltare care nu au sau au foarte puține cazuri de proceduri amiabile cu autoritățile fiscale ale altor state.
- 3) coordonarea termenilor de aplicare a Pilonului Unu cu suspendarea/abrogarea măsurilor unilaterale luate de diferite jurisdicții în vederea impozitării economiei digitale.

Pentru implementarea Pilonului Unu, se va elabora de către OECD o **Convenție Multilaterală (CM)**, prin intermediul căreia se vor aplica mai multe măsuri, precum implementarea Sumei A sau abrogarea taxelor asupra serviciilor digitale introduse de anumite jurisdicții. Convenția Multilaterală va conține regulile necesare determinării și alocării Sumei A, eliminării dublei impunerii, ca și pentru o administrare fiscală eficientă și simplificată, pentru schimbul de informații, ca și pentru instituirea unui mecanism pentru prevenirea și soluționarea disputelor într-o manieră obligatorie pentru toate

jurisdicțiile, asigurând astfel consistență, certitudine și eficiență în aplicarea aspectelor privind Pilonul Unu.

Textul Convenției Multilaterale va fi elaborat de OECD la începutul anului 2022, astfel încât Convenția Multilaterală să fie deschisă pentru semnare începând cu jumătatea anului 2022 iar din anul 2023 să intre în vigoare, jurisdicțiile participante, inclusiv România trebuind să ratifice Convenția Multilaterală în a doua parte a anului 2022.

În procesul aderării la Convenția Multilaterală, jurisdicțiile participante, inclusiv România vor trebui să-și modifice legislația internă cu scopul implementării principiilor de realocare a profitului, conform Sumei A. Pentru a veni în ajutorul acestor jurisdicții, Cadrul Incluziv al OCDE urmează să elaboreze **Reguli Model** pentru reglementarea aspectelor privind Suma A în legislația națională, până la începutul anului 2022.

◇ În domeniul TVA

- Având în vedere obligația României, în calitate de stat membru al Uniunii Europene, de a armoniza legislația națională cu legislația Uniunii Europene, este în curs de elaborare un proiect de act normativ, cu aplicabilitate de la data de 1 iulie 2022, prin care sunt transpuse în legislația națională, prevederile Directivei (UE) 2019/2235 de modificare a Directivei 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată și a Directivei 2008/118/CE privind regimul general al accizelor, în ceea ce privește acțiunile de apărare din cadrul Uniunii.

- Prin art. IV din Legea nr. 196/2021 *pentru modificarea și completarea Legii serviciului public de alimentare cu energie termică nr. 325/2006, pentru modificarea alin. (5) al art. 10 din Legea nr. 121/2014 privind eficiența energetică și pentru completarea alin. (3) al art. 291 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal* a fost adoptată cota redusă de TVA de 5% pentru livrările de energie termică destinată populației, prevedere ce se aplică începând cu data de 13 ianuarie 2022 (conform art. V din respectiva lege).

- Totodată în contextul procesului de armonizare cu legislația comunitară se are în vedere și transpunerea în legislația națională:

- până la data de 31 decembrie 2023, a prevederilor Directivei (UE) 2020/284 de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește introducerea anumitor cerințe pentru prestatorii de servicii de plată;
- până la data de 31 decembrie 2024, a prevederilor Directivei (UE) 2020/285 de modificare a Directivei 2006/112/CE privind sistemul comun al TVA în ceea ce privește regimul special pentru întreprinderile mici și a Regulamentului (UE) nr. 904/2010 în ceea ce privește cooperarea administrativă și schimbul de informații în scopul monitorizării aplicării corecte a regimului special pentru întreprinderile mici.

În domeniul accizelor:

- ◆ Transpunerea Directivei (UE) 2020/1151 a Consiliului de modificare a Directivei 92/83/CEE privind armonizarea structurilor accizelor la alcool și băuturi alcoolice.
- ◆ Transpunerea Directivei (UE) 2020/262 a Consiliului din 19 decembrie 2019 de stabilire a regimului general al accizelor (reformare).

Cu aplicabilitate de la data de 1 ianuarie 2022:

Majorarea nivelului accizei la tutun de fumat fin tăiat destinat rulării în țigarete, precum și la alte tutunuri de fumat de la 457,20 lei/kg la 480,10 lei/kg potrivit

calendarului de creștere graduală a nivelului accizelor prevăzut în Codul fiscal și actualizarea cu creșterea prețurilor de consum comunicată oficial de Institutul Național de Statistică, astfel nivelul accizelor aplicabil de la 1 ianuarie 2022 este de 548,61 lei/kg.

De asemenea, precizăm că nivelul accizelor prevăzut în anexa nr. 1, cu excepția țigaretelor, și anexa nr. 2 de la Titlul VIII "Accize și alte taxe speciale" din Codul fiscal, a fost actualizat cu creșterea prețurilor de consum comunicată oficial de Institutul Național de Statistică, ceea ce conduce la un impact estimat de 727 mil. lei.

Efectele măsurilor avute în vedere asupra mediului de afaceri pe orizontul 2022-2025:

Măsurile în domeniul impozitului pe profit care vizează majorarea procentului de deducere a ajustărilor pentru creanțele neîncasate și reducerea impozitelor în funcție de menținerea/creșterea capitalurilor proprii vor conduce la reducerea sarcinii fiscale corespunzător nivelului de încasare a creanțelor, reducerea costurilor de finanțare și o mai bună funcționare a circuitului economic.

Măsurile privind acordarea unor perioade de scutire pentru contribuabilii obligați la plata impozitului specific, au fost benefice pentru mediul de afaceri în contextul combaterii efectelor pandemiei de COVID - 19 care au cauzat dificultăți de natură financiară pentru majoritatea operatorilor economici, aceștia confruntându-se cu o lipsă severă de lichiditate.

Referitor la adoptarea unor măsuri cu efect de prevenire și combatere a evaziunii fiscale, acestea vor contribui la consolidarea unui mediu concurențial onest, prin eliminarea din economie a operatorilor economici care, printr-o conduită neconformă regulilor fiscale și procedural fiscale, generează concurență neloială față de acei contribuabili care își desfășoară activitatea cu respectarea tuturor reglementărilor legale, specifice unei economii de piață.

Totodată, se va continua îmbunătățirea legislației fiscale pentru a corespunde unor principii, printre care, din perspectiva politicii fiscale menționăm simplificarea, transparența, stabilitatea și predictibilitatea.

Implementarea măsurilor privind descurajarea practicilor de evitare a obligațiilor fiscale va garanta o impozitare echitabilă.

Indicatorii bugetari pe anul 2022

Proiecția veniturilor bugetului general consolidat pe perioada 2022-2024 s-a realizat pe baza indicatorilor macroeconomici pentru orizontul de referință, precum și a reglementărilor existente în prezent în domeniul fiscal.

Pe termen mediu, pe fondul revigorării economice, veniturile bugetare se vor înscrie pe un trend ascendent în valoare nominală.

Astfel, în anul 2022 veniturile bugetare în termeni nominali sunt estimate la 439,9 miliarde lei (33,4 din PIB), în creștere în valoare nominală pe orizontul de referință, ajungând în anul 2024 la 530,5 miliarde lei (34,0 % din PIB).

Cele mai mari ponderi în cadrul veniturilor bugetare în anul 2022 le înregistrează contribuțiile de asigurări sociale (31,8% din total venituri), urmate de TVA 20,8%) sume primite de la UE (13,4% din total venituri), și accize (8,7%).

De remarcat tendința de creștere în anul 2022 în totalul veniturilor bugetare față de anul 2021 a sumelor provenind de la UE, ce vor avea o contribuție pozitivă la

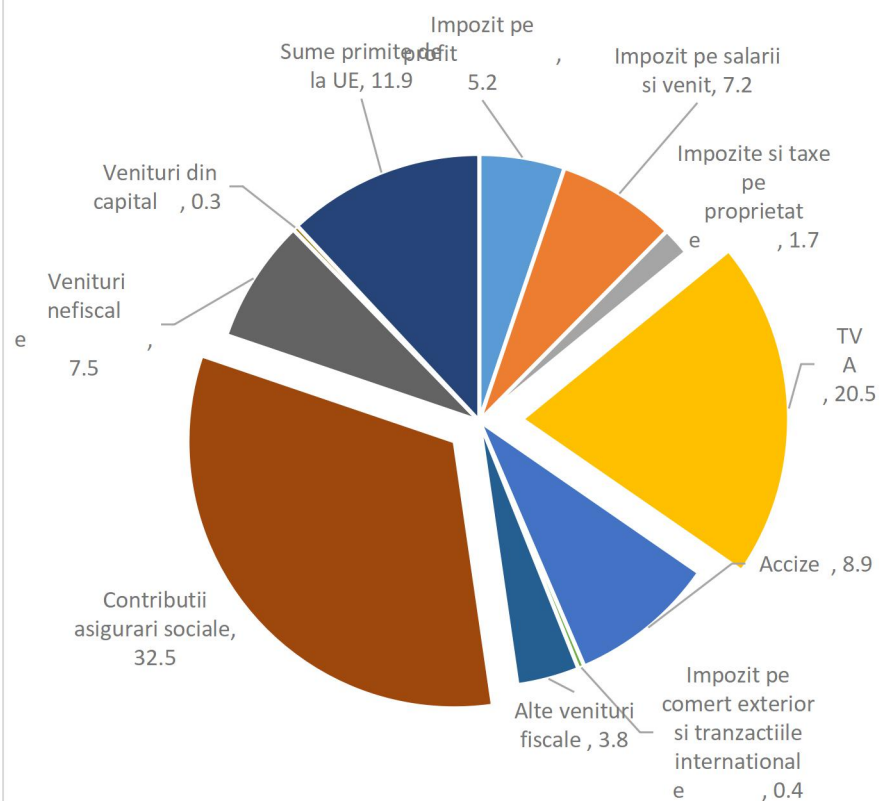
creșterea economică, banii europeni constituind o sursă de finanțare care degrevează bugetul național și un mijloc de implementare a unor reforme în acord cu agenda europeană.

Ponderea veniturilor în total venituri bugetare pe anii 2021-2022

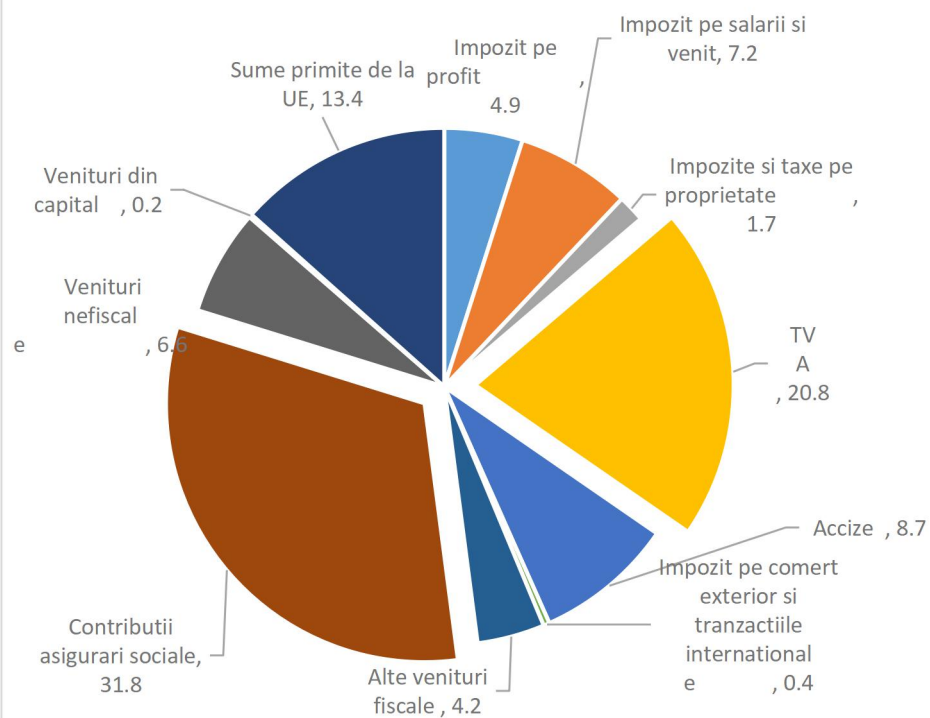
	2021		2022	
	% din total	Sume	% din total	Sume
Venituri bugetare total	100,0	387.737	100,0	439.986
Impozit pe profit	5,2	20.062	4,9	21.582
Impozit pe salarii și venit	7,2	28.020	7,2	31.499
Impozite și taxe pe proprietate	1,7	6.580	1,7	7.468
TVA	20,5	79.592	20,8	91.693
Accize	8,9	34.665	8,7	38.417
Impozit pe comerț exterior și tranzacțiile internaționale	0,4	1.471	0,4	1.678
Alte venituri fiscale	3,8	14.614	4,2	18.582
Contribuții asigurări sociale	32,5	126.007	31,8	140.089
Venituri nefiscale	7,5	29.145	6,6	29.113
Venituri din capital	0,3	1.280	0,2	868
Sume primite de la UE	11,9	46.300	13,4	59.000

- milioane
lei-

Structura veniturilor bugetare in anul 2021
% in total venituri

Structura veniturilor bugetare in anul 2022
% in total venituri

4.3 POLITICA DE CHELTUIELI

Măsurile pe termen mediu

- ✓ Asigurarea unui nivel sustenabil pentru cheltuielile cu salariile și pensiile în sectorul public;
- ✓ Orientarea resurselor disponibile către investiții publice de antrenare în domeniile: infrastructură, agricultură și dezvoltarea rurală, energia și tehnologia avansată sustinute, tranziție verde și digitală la care se adaugă resurse din fondurile europene aferente cadrului financiar 2021-2027 și Mecanismului de redresare și reziliență.
- ✓ Reorientarea cheltuielilor de investiții publice în vederea realizării unei treceri treptate de la investițiile finanțate integral din surse naționale la investiții cofinanțate din fonduri europene, trasatura care se constată pe toată perioada de referință.
- ✓ Accelerarea ritmului de cheltuire a fondurilor europene pentru îmbunătățirea ratei de absorbție și operaționalizarea PNRR.
- ✓ Continuarea finanțării schemelor de ajutor de stat și în perioada 2022-2024, pentru a contribui la crearea de noi locuri de muncă, realizarea de investiții care utilizează tehnologii noi, obținerea de produse, servicii, tehnologii inovative, cu efecte asupra creșterii economice și asigurării stabilității macroeconomice, ceea ce reflectă o atitudine prietenoasă cu mediul de afaceri.
- ✓ Continuarea procesului de eficientizare calitativă a cheltuielilor bugetare prin creșterea ponderii cheltuielilor cu finanțare din fonduri externe față de cele din surse naționale, dar și a cheltuielilor de investiții în total cheltuieli bugetare.

Cheltuielile bugetare estimate pentru anul 2022 sunt în sumă de 516,9 miliarde lei, în anul 2024 acestea ajung la 575,6 miliarde lei respectiv 36,9 % din PIB, înregistrând o tendință de scădere ca pondere în PIB pe orizontul de referință datorită necesității de reducere a deficitului bugetar.

Cea mai mare creștere pe orizontul de referință o înregistrează **cheltuielile cu asistența socială**, respectiv 12,2 % din PIB în anul 2022, totuși evidențiindu-se o tendință de scădere pe orizontul de referință.

Cheltuielile de personal sunt în sumă de 115,4 miliarde lei în anul 2022, ajungând în anul 2024 la 120,7 miliarde lei, diminuându-se ca pondere în PIB pe orizontul de referință.

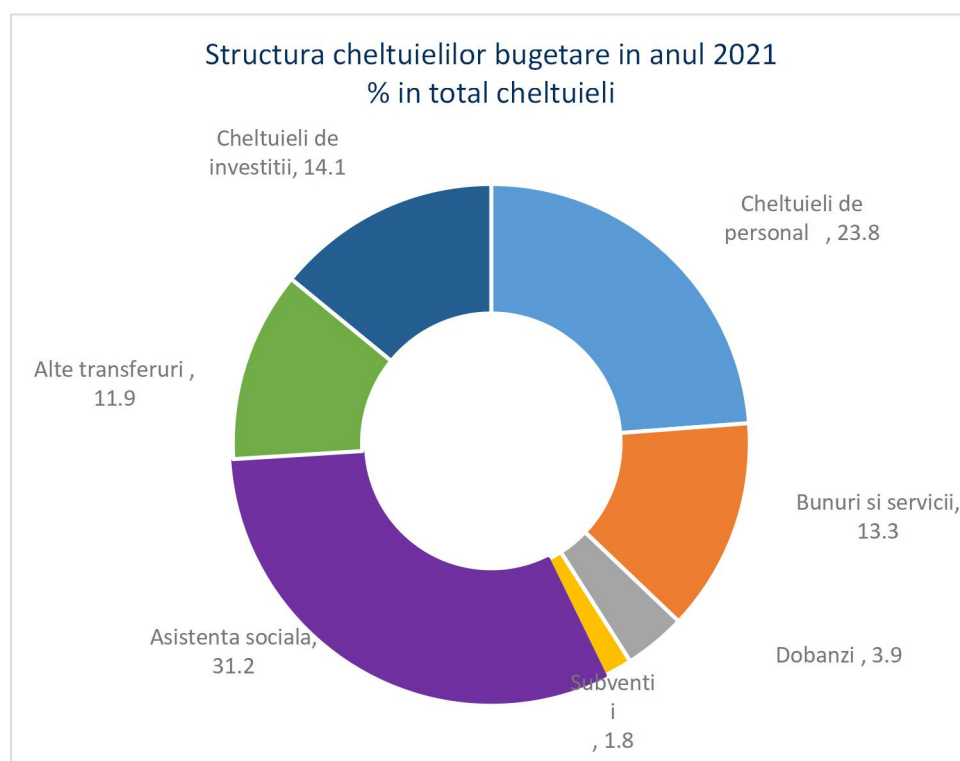
Bunurile și serviciile înregistrează o tendință de scădere pe orizontul de referință, în timp ce cheltuielile cu dobânzile înregistrează de asemenea o diminuare ca pondere în PIB pe perioada 2022-2024.

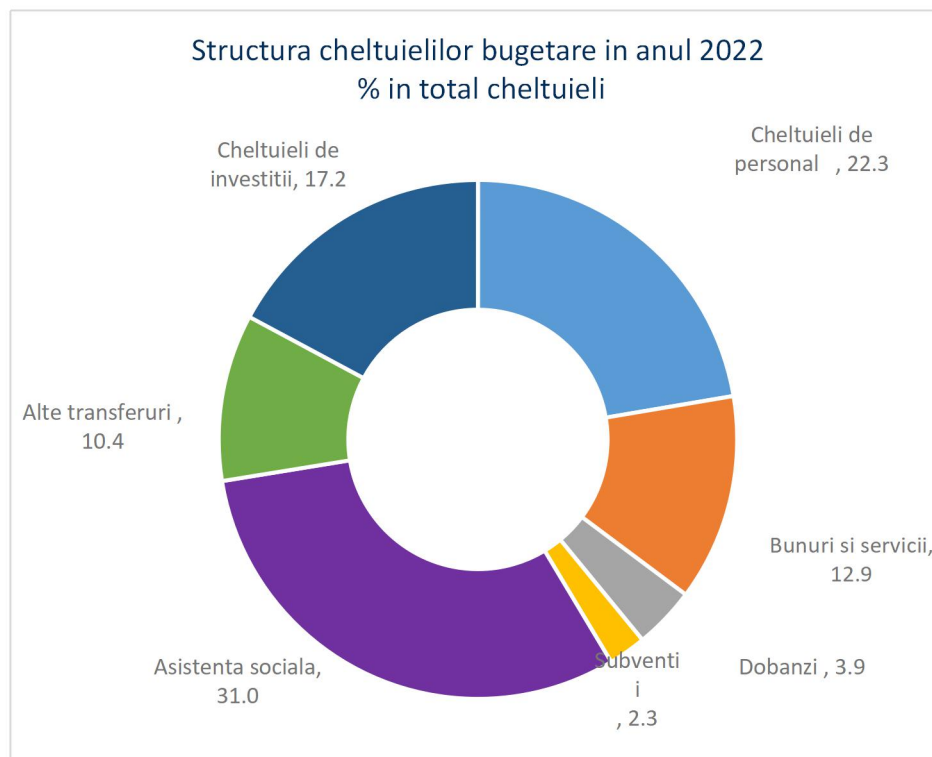
Cheltuielile cu investițiile însumează în anul 2024, 119,9 miliarde lei, cu tendința de creștere pe orizontul de referință.

Cu ponderi mari în total cheltuieli în anul 2022 se situează asistența socială (31,0% din total cheltuieli), cheltuieli de personal (22,3% din total) și cheltuieli de investiții (17,2% din total). Totuși, în structura cheltuielilor bugetare se constată în perioada 2022-2024 o creștere a ponderii cheltuielilor cu investițiile, diminuare a cheltuielilor cu bunurile și serviciile, a cheltuielilor de personal, **ceea ce reflectă procesul de eficientizare calitativă a cheltuielilor bugetare.**

Ponderele cheltuielilor in total cheltuieli bugetare pe anii 2021- 2022

	- milioane lei-			
	2021		2022	
	% din total	Sume	% din total	Sume
Cheltuieli total	100,0	472.642	100,0	516.969
Cheltuieli de personal	23,8	112.429	22,3	115.407
Bunuri si servicii	13,3	62.922	12,9	66.569
Dobanzi	3,9	18.300	3,9	19.938
Subventii	1,8	8.454	2,3	12.146
Asistenta sociala	31,2	147.663	31,0	160.401
Alte transferuri	11,9	56.308	10,4	53.729
Cheltuieli de investitii	14,1	66.566	17,2	88.779

4.4 POLITICA DE ADMINISTRARE FISCALĂ

Realizările ANAF în anul 2021

Anul 2021 a fost un an de construcție a reformelor menite să asigure îmbunătățirea activității de administrare fiscală, creșterea capacității de colectare a veniturilor și reducerea decalajului fiscal în mod sustenabil. Acesta este un proces de consolidare pe termen mediu și lung, care necesită timp și eforturi susținute și care produce modificări structurale progresiv.

De aceea, au fost continuate măsurile de reformă și modernizare demarate la jumătatea anului 2019, au fost implementate noi măsuri de eficientizare a activității și, nu în ultimul rând, a fost asigurată colaborarea eficientă pe plan internațional și deschiderea către bunele practici adoptate de alte state.

Cadrul strategic

În continuarea documentelor strategice anterioare (*Planul general pentru îmbunătățirea colectării veniturilor la Bugetul general consolidat* - iunie 2019 și *Planul Operațional de Recuperare a Veniturilor* - iulie 2020) în luna aprilie a fost publicată Strategia ANAF pentru perioada 2021-2024. Documentul strategic de bază al Agenției prevede cele trei direcții majore de acțiune pentru următorul orizont mediu de timp, respectiv:

- continuarea parteneriatului cu contribuabilii, mediul academic și mediul de afaceri;
- adoptarea de soluții digitale integrate;
- prevenirea și combaterea evaziunii fiscale.

În egală măsură, anul 2021 a fost anul în care au fost definite reformele de substanță ale ANAF pentru următorii ani, *Reforma ANAF prin digitalizare* fiind inclusă în Componenta 8 "Reforma sistemului fiscal și a sistemului de pensii" a Planului Național de Redresare

și Reziliență (PNRR). Pentru administrația fiscală aceasta reprezintă o oportunitate unică și un context excepțional pentru realizarea unor reforme profunde și necesare, inclusiv prin asigurarea unei finanțări nerambursabile de 355,7 mil. euro, fără TVA, cea mai mare finanțare nerambursabilă de care a beneficiat ANAF de la data înființării sale.

Rezultatele-cheie ale ANAF

În anul 2021, ANAF a reluat treptat activitățile normale de administrare fiscală, propunându-și o revenire rapidă la nivelul conformării fiscale înregistrate la finalul anului 2019, iar rezultatele înregistrate în anul 2021 arată atingerea acestui obiectiv.

Astfel, programul de încasări venituri bugetare alocat Agenției Naționale de Administrare Fiscală pentru cumulul 11 luni ale anului 2021 a fost de **277,4 mld. lei**, fiind colectată suma de **283,2 mld. lei**, ceea ce reprezintă:

- creștere cu **18,7%** - indice nominal, **13,3%** - indice real, în sume absolute cu 44,6 mld.lei mai mult decât cumulul 11 luni 2020;
- un grad de realizare de **102,1 %** a programului de încasări, cu un plus de **5,8 mld.lei**;

Ponderea în P.I.B. a veniturilor nete colectate a crescut cu:

- cu **1,2 p.p.** peste cea din anul 2020,
- cu **0,5 p.p.** peste cea din anul 2019.

Comparativ cu perioada similară din anul 2019, încasările cumulate din primele 11 luni ale anului 2021 au înregistrat o creștere cu **14,7%** - *indice nominal*, **6,7%** - *indice real*, cu **36,4 mld.lei**, mai mult decât în primele 11 luni ale anului 2019.

Trebuie remarcată și creșterea substanțială a TVA restituită, **atât valoric** - de la **17,4 mld.lei** la **20,7 mld.lei** (plus de **3,3 mld.lei**, respectiv **119%**), **cât și numeric** (deconturi soluționate) - de la 69.621 cumulativ unsprezece luni din 2019 la 92.206 deconturi în 2021 (plus de **22.585** deconturi), acesta reprezentând un aport important de flux financiar în economie.

Principalele măsuri implementate în anul 2021

Toate aceste rezultate sunt urmare a măsurilor implementate de ANAF pe tot parcursul anului 2021 și care au vizat **continuarea implementării măsurilor prevăzute în „Planul operațional pentru recuperarea veniturilor (PORV)”**.

Documentul a fost adoptat în primele luni ale crizei sanitare în anul 2020 și include o serie de măsuri ce au vizat sprijinirea contribuabililor în această perioadă excepțională, menținerea nivelului de conformare fiscală, precum și adaptarea operațiunilor ANAF noului context, asigurând siguranța contribuabililor și personalului propriu. Planul a luat în considerare bunele practici internaționale, dar și recomandările emise de organizațiile internaționale de profil (FMI, OECD, COM) și a fost elaborat în deplină consultare cu mediul de afaceri.

Ultimele măsuri din PORV au termen final de realizare **până la data de 31 decembrie 2021**.

Printre **cele mai importante măsuri** operaționale adoptate în anul 2021 ca urmare a PORV, distinct pe cele 3 capitole principale ale documentului, amintim :

Capitolul I - Măsuri de salvagardare a veniturilor au vizat activități în zona managementului riscurilor, pentru sprijinirea activității de conformare voluntară sau în zona activității de colectare și de control fiscal.

Astfel, pentru anul 2021 menționăm cele mai importante măsuri adoptate:

- **Simplificarea procedurilor de înregistrare în scopuri de TVA**, prin aprobarea unui număr de proceduri incidente în domeniu:
 - ✓ a fost aprobată prin O.P.ANAF nr.393/2021 *„Procedura privind evaluarea riscului fiscal pentru persoanele impozabile care solicită înregistrarea în scopuri de TVA”*;
 - ✓ au fost aprobate prin O.P.ANAF nr. 699/2021 *„Procedurile interne de lucru în ceea ce privește evaluarea riscului fiscal în cazul persoanelor impozabile care solicită înregistrarea în scopuri de taxă pe valoarea adăugată”*;
 - ✓ a fost aprobată prin O.P.ANAF nr. 239/2021 *„Procedura de înregistrare în scopuri de taxă pe valoarea adăugată”*, potrivit prevederilor art.316 alin (1) lit.a), b) sau c) din Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal, publicat în M. Of. nr.182/23.02.2021. Rezultatul acestor acțiuni a avut ca efect simplificarea procedurii de înregistrare în scopuri de TVA.
- **Permanentizarea procedurii de rambursare a TVA cu control ulterior**
 - ✓ În aprilie 2020, ca măsură de sprijin a mediului economic la începutul crizei sanitare, prin dispozițiile art.XI din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.48/2020 privind unele măsuri financiar-fiscale, au fost stabilite reguli speciale privind soluționarea DNOR prin extinderea situațiilor în care rambursarea se acordă cu efectuarea controlului ulterior
 - ✓ Prin Ordonanța Guvernului nr.11/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală și reglementarea unor măsuri fiscale, a fost permanentizată rambursarea TVA cu control ulterior începând cu data de 1 februarie 2022
 - ✓ Astfel, în primele 11 luni ale anului 2021, au fost soluționate în plus 22.585 deconturi de TVA. Suma suplimentar rambursată față de perioada similară a anului 2019 este de 3,3 mld.lei.
- **Reglementarea colectării bugetare prin restructurarea obligațiilor bugetare restante și simplificarea procedurilor de eşalonare la plată**
 - ✓ Restructurarea obligațiilor bugetare restante la data de 31 decembrie 2020, conform OG nr.6/2019 privind instituirea unor facilități fiscale cu modificările și completările ulterioare pe o perioadă de maxim 7 ani, cu posibilitatea anulării obligațiilor accesorii.

Termenul de depunere al notificărilor a fost data de **30 septembrie 2021**, iar cererile de restructurare pot fi depuse până la data de 31 ianuarie 2022. S-au depus 2.480 notificări și 603 cereri de restructurare, iar volumul obligațiilor fiscale restante la 31.12.2020, care pot face obiectul restructurării este de 9.120 mil. lei.

- ✓ **Eşalonarea la plată simplificată**, conform OUG nr.181/2020 privind unele măsuri fiscal-bugetare, pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru prorogarea unor termene. Această facilitate a fost permanentizată prin Ordonanța Guvernului nr. 11/2021 pentru

modificarea și completarea Legii nr. 207/2015 privind Codul de Procedură Fiscală și reglementarea unor măsuri fiscale.

De asemenea, în Codul de Procedură Fiscală a fost introdus un capitol nou, respectiv Capitolul IV.1. denumit ***“Eșalonare la plată, în formă simplificată, pentru obligațiile fiscale administrate de organul fiscal central”***.

- ✓ În plus față de forma adoptată prin O.U.G. nr. 181/2020, prin modificarea Codului de Procedură Fiscală, a fost reglementată **posibilitatea suspendării, la cerere, a condițiilor de menținere a valabilității eșalonărilor la plată acordate**, pentru debitorii a căror activitate este restrânsă/închisă pe perioada stării de urgență/alertă prin hotărâri emise de către organele abilitate ale statului până la data la care este reluată activitatea acestora
- ✓ Prin Ordinul președintelui ANAF nr. 1767/2021, a fost aprobată procedura internă de analiză a eșalonării la plată, în formă simplificată, de către organul fiscal central
- ✓ Până în prezent au fost depuse **79.620** cereri pentru suma totală de **13,3 mld.lei** și au fost emise **66.718** de decizii de aprobare pentru suma de **11,9 mld.lei**.

▪ **Implementarea sistemul informatic E-Popriri**

- ✓ Începând cu luna ianuarie 2021 s-au reluat procedurile legale de executare silită a obligațiilor fiscale restante, în paralel cu aplicarea facilităților fiscale privind restructurarea sau eșalonarea simplificată a obligațiilor fiscale declarate în perioada crizei sanitare.
- ✓ Sistemul informatic e-popririi a devenit operațional la **01.01.2021**. Prin intermediul acestuia se comunică exclusiv prin mijloace electronice cu instituțiile de credit, în vederea înființării și ridicării în mod operativ a popririlor bancare.
- ✓ Până la data de **30 noiembrie** a.c., prin intermediul sistemului informatic e-Popririi, au fost comunicate către instituțiile de credit, un număr total de **1.900.565** acte administrative, dintre care:
 - **1.031.326** adrese de înființare a popririi asupra disponibilităților bănești;
 - **832.222** decizii de ridicare a măsurilor de executare silită asupra disponibilităților bănești;
 - **37.017** adrese de suspendare temporară a indisponibilizării conturilor.

▪ **Evaluarea poverii fiscale pentru contribuabili**

ANAF a evaluat povara fiscală pentru contribuabili și a definit măsurile care pot fi luate în vederea îmbunătățirii acestui aspect utilizând modelul de maturitate OECD, măsurile fiind parte integrată a planului general de acțiune al ANAF.

În acest context au fost realizate:

- ✓ **analiză privind reflectarea costului conformării fiscale** în rapoartele internaționale, respectiv “International Standard Cost Manual” și “Paying Taxes 2020”.

Analiza este baza definirii măsurilor și va fi derulată anual, stabilind și adaptând permanent acțiunile în acord cu constatările rapoartelor internaționale și luând în

considerare atât contextul regional, cât și măsurile altor administrații similare din statele central și sud-est europene, membre UE.

- ✓ **continuarea seriei de sondaje privind "Studiul satisfacției contribuabililor privind serviciile oferite de ANAF"**, prin care se colectează date și informații cu privire la percepția și opinia contribuabililor asupra serviciilor oferite de ANAF și a posibilelor îmbunătățiri ce pot fi aduse acestora. Principalele concluzii ale sondajelor sunt avute în vedere în design-ul măsurilor implementate de ANAF în zona serviciilor pentru contribuabili;
- ✓ separat, în luna octombrie 2021 ANAF a lansat un **sondaj specific pentru evaluarea serviciilor oferite prin Call-center**. Obiectivul sondajului este acela de a evalua atât percepția generală a contribuabililor asupra Call-center-ului cât și percepția cu privire la serviciile oferite prin intermediul acestuia;
- ✓ începând cu anul 2022, ANAF își propune derularea unor **sondaje mai ample cu privire la factorii determinanți ai conformării**, care să permită înțelegerea mai detaliată a motivației conformării, cauzelor neconformării și principalelor zone de îmbunătățire în vederea adoptării de măsuri țintite, de natură legislativă, administrativă sau organizatorică;
- ✓ implementarea cu finanțarea nerambursabilă din partea Comisiei Europene, a proiectului **"Dezvoltarea de instrumente pentru creșterea conformării voluntare în domeniul impozitului pe veniturile persoanelor fizice din România"**, proiect extrem de important prin intermediul căruia se va defini Strategia de conformare în domeniul impozitului pe venit și măsurile specifice de acțiune pentru îmbunătățirea conformării fiscale pe acest tip de impozit în acest orizont strategic.
- **Implementarea principalelor instrumente pentru sprijinirea conformării voluntare, prevenirea și combaterea fraudei și evaziunii fiscale**, prin prisma informațiilor furnizate către administrația fiscală.
 - ✓ În anul 2021 a fost adoptat cadrul legal primar și secundar cu privire la obligația de depunere a **„Fișierul Standard de Control Fiscal (SAF-T)“**, fiind demarat procesul de testare voluntară prin care orice contribuabil își poate verifica Declarația informativă D406T și create condițiile implementării acestui important instrument în administrarea fiscală din România începând cu anul 2022. Termene de depunere a primei declarații informative D406, după cum urmează:
 - marii contribuabilii - începând cu 01 ianuarie 2022;
 - contribuabilii mijlocii - începând cu 01 ianuarie 2023;
 - contribuabilii mici începând cu 01 ianuarie 2025;
 - contribuabilii nou înregistrați după data de referință pentru fiecare categorie de la data efectivă a înregistrării.
 - ✓ Conectarea **aparaturilor de marcat electronice fiscale (AMEF)** la infrastructura IT a ANAF a fost demarată la **31 martie 2021**.

Până în prezent au fost conectate la sistemul informatic al ANAF un număr de **550.401** aparate de marcat electronice fiscale din totalul de 640.238 aparate de marcat electronice fiscale instalate, reprezentând un procent de aproximativ 86 %.

- ✓ Proiectul vizând introducerea **facturii electronice**, demarat în anul 2020 a fost continuat pe tot parcursul anului 2021. ANAF a fost implicată activ, în mod direct, în cadrul grupurilor de lucru constituite la nivelul Ministerului Finanțelor pentru dezvoltarea "facturii electronice".

Astfel, în anul 2021 a fost elaborată legislația secundară necesară pentru implementarea proiectului, fiind publicată în Monitorul Oficial *OUG nr. 120/2021 privind administrarea, funcționarea și implementarea sistemului național privind factura electronică RO e-factura și factura electronică în România*.

De asemenea, a fost aprobată *Procedura privind organizarea și înscrierea în cadrul registrului RO e-factura precum și modelul, conținutul și instrucțiunile de completare ale formularului 084 "Cerere privind înregistrarea în Registrul RO e-factura/renunțarea la cererea privind înregistrarea în Registrul RO e-factura"* prin OPANAF nr.1713/01.11.2021 publicat în Monitorul Oficial.

Nu în ultimul rând, în cursul lunii noiembrie 2021 a devenit operațional sistemul de facturare electronică pentru facturile emise de operatorii economici în relația cu instituțiile publice.

- Implementarea **desk - auditului** (ca metodă de verificare documentară realizată la sediul organului fiscal, fără interacțiunea fizică cu contribuabilul)

Numai în primele luni ale anului 2021 au fost finalizate **7.496** astfel de verificări cu sume suplimentare stabilite de 350 mil. lei, cu mult peste obiectivul anual planificat inițial de 3.000 verificări documentare;

Procesul va continua progresiv în următorii ani, obiectivul ANAF fiind acela ca acest tip de verificare/control să constituie forma majoritară/predominantă de control în următorii ani, cu o țintă asumată prin PNRR pentru finalul anului 2025 de 60% din totalul acțiunilor de control fiscal.

În primele 11 luni ale anului 2021 au fost finalizate la contribuabilii persoane fizice și juridice un număr de **20.444** **inspecții fiscale**, fiind stabilite suplimentar obligații fiscale principale în sumă de **4.386,45 mil. lei**.

- **Realizarea de inspecții fiscale în concordanță cu planul BEPS** (Base Erosion Profit Shifting) și directiva ATAD - reglementări europene și internaționale privind prevenirea și combaterea evaziunii fiscale.

Ca și rezultat, în primele 11 luni 2021 s-au realizat 1.716 verificări în domeniu, valoarea tranzacțiilor verificate fiind de 57.295,1 mil. lei pentru o bază impozabilă de 1.433,4 mil. lei. **Sumele suplimentare stabilite (impozit pe profit + accesorii) au fost de 149,6 mil. lei, iar pierderea fiscală a fost diminuată cu 165,8 mil. lei.**

Capitolul II - Asigurarea disponibilității serviciilor pentru contribuabili inclus măsuri ce au vizat organizarea activității de colectare și îmbunătățirea comunicării cu contribuabilii și migrarea contribuabililor către mediul electronic.

Printre cele mai importante măsuri întreprinse în cursul anului 2021 pe această arie de activitate și care au vizat dezvoltarea de noi servicii către contribuabili, dar și dezvoltarea funcționalităților serviciilor existente amintim următoarele:

- **transmiterea prin SPV a 250.876 scrisori personalizate** către persoanele fizice și juridice care figurau cu obligații de plată restante și a aproximativ **70.000 de scrisori** prin alte mijloace, pentru a stimula creșterea conformării contribuabililor la plată;
- **pregătirea depunerii electronice a tuturor declarațiilor fiscale**

Din luna februarie 2021, se implementează gradual depunerea electronică a cât mai multor declarații fiscale, astfel încât să fie atins obiectivul de comunicare exclusiv electronică cu contribuabilii în relațiile uzuale cu administrația fiscală.

Până în prezent s-au digitalizat 51 formulare și urmează finalizarea transpunerii în format electronic a acestora - încă 61 de formulare vor fi digitalizate în prima jumătate a anului 2022;

- **realizarea de campanii online în comun cu MAE**, Departamentul pentru românii de pretudindeni, Inspectoratul general pentru imigrări fiind mediatizat ghidul privind rezidența fiscală pe site-urile acestora, precum și pe paginile deschise pe rețelele de socializare. În cuprinsul ghidului este prezentată modalitatea de depunere a formularisticii specifice evitării dublei impunerii și acorduri fiscale internaționale.
- crearea alături de Ministerul Finanțelor a **posibilității de transmitere și de primire electronică de către contribuabili a documentelor specifice activității de evitare a dublei impunerii și acorduri fiscale internaționale prin intermediul serviciului SPV** și a portalului e-guvernare.ro, formularistică aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 583/2016, cu modificările și completările ulterioare;
- operaționalizarea, începând cu **01.07.2021**, pe portalul www.anaf.ro a sistemului electronic **„One Stop Shop (Regimul special de TVA)”**, în conformitate cu prevederile Directivei TVA nr. 112/2006 referitoare la implementarea „pachetului TVA privind comerțul electronic”, facilitând companiilor declararea electronică și plata taxei pe valoarea adăugată (TVA) aferentă anumitor categorii de bunuri și servicii B2C (Business-to-Consumer).

Mini-ghișeu unic (MOSS) a fost extins pentru a deveni un ghișeu unic (One Stop Shop - OSS) începând cu **01 iulie 2021**, acoperind o gamă mai largă de servicii prestate și bunuri livrate.

- **extinderea conceptului de „self-service”** la nivelul celor 210 unități fiscale prin punerea la dispoziție a unor mijloace tehnice necesare îndeplinirii obligațiilor de către contribuabili.
- **modificarea modului de interacțiune telefonică cu contribuabilii (mesaje redactate automat prin IVR)**. În luna martie 2021, sistemul IVR-ul a fost pus în funcțiune, contribuabilii putând accesa informații utile în mod automat. Modul în care acesta este accesat de către contribuabili va fi monitorizat prin aplicația „Altitude”. Începând cu acest an, prin intermediul IVR-ului (aplicație software care permite interacțiune cu apelantul, în vederea selectării unei anumite operațiuni sau transmiterea către aceasta a unor diferite mesaje vocale), contribuabilii au posibilitatea de a accesa informații în sistem self-service, redactate automat, cu privire la:
 - a. înregistrarea ca utilizator al serviciului Spațiul Privat Virtual (SPV);
 - b. accesarea serviciului de programare on-line (disponibil în SPV și pe site-ul ANAF);
 - c. informații privind evitarea dublei impunerii și depunerea chestionarelor privind stabilirea rezidenței fiscale;
 - d. calendarul obligațiilor fiscale;
 - e. modalități de efectuare a plăților către ANAF.
- **dezvoltarea Call-center-ului**, începând cu data de 31 martie 2021 crescând capacitatea de primire a apelurilor, Prin Call-center actualmente se pot primi un

număr de maximum 90 de apeluri simultan, drept pentru care ANAF procesează astăzi mai rapid un număr mai mare de solicitări din partea contribuabililor;

Începând cu data de 01.07.2021, numerele de telefon destinate asistenței contribuabililor de la nivelul Administrațiilor Județene ale Finanțelor Publice au fost închise, apelurile destinate asistenței contribuabililor fiind preluate de către Call-center.

- **lansarea serviciului de chat** pe site-ul ANAF în luna noiembrie 2021

Prin intermediul acestui serviciu, contribuabilii vor beneficia de asistență specifică în vederea accesării serviciilor disponibile pe site-ul ANAF.

Au fost demarate lucrările pentru reconfigurarea portalului ANAF și al SPV (Spațiul Privat Virtual), prin introducerea de noi servicii pentru contribuabili și crearea de aplicații pentru dispozitivele mobile.

Capitolul III - Măsurile pentru susținerea proceselor de business - *continuarea derulării activităților și securitatea și sănătatea personalului și a contribuabililor: comunicarea internă și externă, asigurarea continuității activității.*

Măsurile din cadrul acestui capitol au fost destinate exclusiv aspectelor legate de organizarea și funcționarea ANAF în context pandemic și au vizat problematice cum ar fi, telemunca, utilizarea noilor dispozitive electronice în contextul telemuncii, promovarea instrumentelor de comunicare on line, atât pentru comunicarea internă, cât și cea externă, analiza canalelor de comunicare externă și proiectarea măsurilor viitoare prin care se vizează extinderea utilizării instrumentelor electronice de către administrația fiscală.

Un aspect important privind limitarea efectelor pandemiei îl constituie faptul că peste 71% dintre angajații ANAF sunt vaccinați anti-COVID-19.

Pe plan internațional, în ultimii ani s-au consolidat relațiile de cooperare ale ANAF cu diverse organisme internaționale de specialitate (OECD, IOTA, FMI, etc.), ANAF utilizând din plin experiența și bunele practici dobândite.

Ca dovadă a reputației administrației fiscale române, ANAF a devenit membră, timp de doi ani la rând, a Consiliului Executiv al Organizației Intra-europene a Administrațiilor Fiscale (IOTA), rol care determină Agenția să performeze la cele mai înalte standarde internaționale și să-și atingă obiectivele față de contribuabili în mod transparent, corect și prompt, dar și să asigure resursele necesare funcționării Statului Român.

Anul 2021 a fost un an de fundamantare a construcției reformelor menite să asigure rezultate pe termen mediu. Activitatea ANAF din anul 2021 a fost realizată în concordanță cu bunele practici internaționale și cu recomandările formulate de organismele financiare internaționale, iar performanța constant crescută a administrației fiscale arată că eforturile de consolidare a activității de colectare a veniturilor și de reducere a decalajului fiscal produc efectele așteptate.

Toate măsurile implementate de ANAF au avut un impact direct în creșterea veniturilor la Bugetul General Consolidat.

În ceea ce privește activitatea structurilor vamale de combatere a contrabandei cu țigări, menționăm că potrivit studiului de piață realizat de compania Novel Research în luna noiembrie s-a înregistrat cel mai mic nivel al pieței ilicite de țigarete din ultimii 15 ani - 7,4%, iar pentru anul 2021 media este de 8,4 % fiind cea mai mică medie anuală înregistrată în același interval de timp.

Obiective strategice ale ANAF pe termen scurt și mediu

ANAF continuă procesul de reformă și modernizare, implementarea planurilor de eficientizare a activității și nu în ultimul rând, colaborarea eficientă pe plan internațional și deschiderea către bunele practici adoptate de alte state.

Noul design al Agenției este dezvoltat în jurul conceptului de management integrat al riscului și al monitorizării active a proceselor de activitate. Pe termen mediu și lung se dorește transformarea ANAF într-o instituție inovatoare și capabilă să răspundă provocărilor mediului extern. În acest sens, în următorii ani se va acționa pe **patru direcții majore**, respectiv, **continuarea parteneriatului cu contribuabilii**, mediul academic și mediul de afaceri, **adoptarea de soluții digitale integrate**, **eficiență și transparență** și, nu în ultimul rând, **prevenirea și combaterea evaziunii fiscale**.

Obiectivele strategice ale ANAF se vor realiza prin simbioza celor două componente strategice de bază: digitalizare și gestionarea eficientă a resurselor umane, contribuind la creșterea accelerată a colectării veniturilor administrate de ANAF, la combaterea eficientă a evaziunii fiscale și a concurenței fiscale neloiale.

Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), document strategic dezvoltat în cursul anului 2021 reprezintă una dintre cele mai mari provocări a ultimilor ani pentru ANAF, oferind cea mai mare/substanțială sursă de finanțare nerambursabilă de care organizația a beneficiat de când a fost înființată, 355,7 milioane de euro, fara TVA, pentru implementarea unor reforme fundamentale necesare transformării sale.

În egală măsură, PNRR a oferit cadrul de excelență pentru dezvoltarea unei serii de reforme structurale care vor remodela administrația fiscală și contextul în care aceasta evoluează. Prin intermediul PNRR se vor realiza măsuri de reformă complexă, de natură legală și organizatorică, care promovează schimbarea, sprijinite de o serie de investiții în digitalizare cu obiectivul final de modernizare și digitalizare a ANAF, astfel încât:

- ✓ să fie eficientizată colectarea veniturilor la bugetul general consolidat cu consecințe asupra **creșterii ponderii veniturilor în PIB cu 2,5 puncte procentuale** până în trimestrul IV 2025, comparativ cu 2019,
- ✓ să fie redus **decalajul fiscal la TVA cu 5 puncte procentuale** până în trimestrul IV 2022, comparativ cu 2019 față de nivelul stabilit de Comisia Europeană pentru anul 2019.

II. Acțiuni prioritare în anul 2022

Anul 2022 va fi un an extrem de important pentru proiectele de digitalizare cuprinse în PNRR, derularea procedurilor de achiziții publice pentru acestea fiind pasul cheie în această perioadă.

Având în vedere Strategia ANAF și prin PNRR, pentru anul 2022 s-au stabilit cinci obiective care au următoarele ținte:

- ✓ creșterea cu aproximativ **0,8%** a ponderii în PIB a veniturilor colectate de administrația fiscală comparativ cu anul 2019;
- ✓ devansarea țintei cu privire la scăderea decalajului fiscal la TVA față de nivelul estimat de Comisia Europeană pentru anul 2019, **cu 5%**;
- ✓ îmbunătățirea capacității administrative și operaționale a administrației vamale și orientarea activității de vămuire către un mediu complet electronic, inclusiv prin investiții în echipamentele necesare activității de control pe teritoriul național și la frontiera externă a UE.

Obiectivul 1: Dezvoltarea serviciilor pentru contribuabili. Consolidarea relației de parteneriat cu contribuabilii pentru serviciile prestate

Se vor continua activitățile privind:

- ✓ reducerea interacțiunii față în față cu contribuabilii, ca urmare a extinderii serviciilor digitale;
- ✓ dezvoltarea serviciilor oferite în sistem self-service a contribuabililor, la sediile unităților fiscale și asigurarea incluziunii digitale a contribuabililor;
- ✓ continuarea dezvoltării serviciilor la distanță (electronice sau telefonice), prin noi funcționalități;
- ✓ extinderea gamei de servicii oferită în sistem self-service prin IVR, respectiv a celor oferite prin serviciul chat;
- ✓ implementarea unui serviciu webinar dedicat asistenței contribuabililor, dezvoltarea funcționalităților pentru o comunicare la distanță personalizată/prin e-mail și video;
- ✓ introducerea posibilității de înregistrare on-line pentru anumite categorii de contribuabili;
- ✓ simplificarea formularelor, finalizarea transpunerii în format electronic a acestora - 61 de formulare vor fi digitalizate în prima jumătate a anului 2022;
- ✓ inițierea digitalizării activităților de valorificare și executare silită, prin crearea unei platforme de licitații on-line pentru valorificarea bunurilor imobile și a celor mobile cu valoare semnificativă;
- ✓ derularea acțiunilor specifice în cadrul proiectului MFP SIPOCA 739 "Creșterea capacității administrative a Ministerul Finanțelor și a instituțiilor subordonate în vederea îmbunătățirii interacțiunii cetățenilor și mediului de afaceri pentru obținerea de servicii electronice extinse prin portalul ANAF", pentru:
 - modernizarea portalului ANAF și a Spațiului Privat Virtual (SPV) pentru asigurarea unei înalte disponibilități a serviciilor electronice disponibile în SPV. Până în trimestrul IV/2022 se va asigura înrolarea suplimentară în SPV a 500.000 de contribuabili persoane juridice;
 - extinderea gamei de servicii oferite în sistem electronic prin SPV;
 - extinderea disponibilității serviciilor electronice către beneficiari prin realizarea variantelor portalului ANAF adaptate la dispozitive de tip smartphone și tabletă;
 - dezvoltarea unor aplicații pentru platformele Android și IOS prin care sunt accesibile anumite servicii furnizate prin SPV;
 - introducerea de modalități noi de autentificare în sistem prin dispozitive mobile;
 - promovarea utilizării procedurilor simplificate și actualizarea normelor naționale în concordanță cu cerințele unionale pentru reducerea poverii administrative din sarcina mediului de afaceri, urmărind eliminarea obligației depunerii de către operatorii economici a documentelor care pot fi obținute electronic din bazele de date ale ANAF și ONRC (17 acte normative).

Obiectivul 2: SOLUȚII DIGITALE INTEGRATE- Transformarea ANAF într-o instituție performantă și inteligentă cu soluții digitale integrate, prin utilizarea optimă a datelor și informațiilor disponibile.

Potrivit obiectivelor cuprinse în Strategia de Digitalizare a ANAF și asumate în PNRR, se vor continua proiectele privind:

- ✓ îmbunătățirea capacității de utilizare/valorificare masivă și inteligentă a datelor/informațiilor;
- ✓ furnizarea de noi servicii către contribuabili și asigurarea asistenței digitale a acestora;
- ✓ transformarea digitală a proceselor de administrare fiscală pentru a se asigura o reacție accelerată la provocările informaționale actuale și viitoare.

Astfel, în anul 2022 se vor derula următoarele proiecte:

- ✓ servicii fiscale eficiente pentru administrație și cetățeni - SFERA;
- ✓ dezvoltarea serviciilor la distanță (electronice sau telefonice) prin noi funcționalități și/sau crearea de servicii noi;
- ✓ digitalizarea activității de valorificare - Informatizarea și eficientizarea activității de valorificare a bunurilor intrate, potrivit legii, în proprietatea privată a statului;
- ✓ investiții referitoare la implementarea unei platforme pentru valorificarea masivă de date și informații - Big Data;
- ✓ MF-ANAF o administrație fiscală colaborativă și inovativă în beneficiul contribuabililor;
- ✓ sistemul informatic de monitorizare a tranzacțiilor intracomunitare de bunuri - SIMTIC și dezvoltarea proiectului "Radarul mărfurilor";
- ✓ creșterea capacității administrative a Ministerului Finanțelor și a instituțiilor subordonate în vederea îmbunătățirii interacțiunii cetățenilor și mediului de afaceri pentru obținerea serviciilor electronice extinse prin portalul ANAF;
- ✓ extinderea sistemului AEOI_RO(Automatic Exchange of Information) cu funcționalități specifice;
- ✓ reproiectarea și optimizarea sistemului informatic VIES_RO (Value Added Tax Information Exchange Sistem);
- ✓ creșterea capacității administrative a Agenției Naționale de Administrare Fiscală prin gestionarea digitalizată a activității din domeniul juridic;
- ✓ sistem de management al flotei auto pentru mijloacele de transport din patrimoniul ANAF;
- ✓ implementarea aplicației informatice privind Declarația vamală cu set redus de date pentru trimerile cu valoare scăzută, ca urmare a intrării în vigoare de la 1 iulie 2021 a noilor prevederi legislative de implementare a „pachetului TVA privind comerțul electronic”, cu scopul facilitării comerțului transfrontalier și combaterii fraudei TVA (implementarea acestui sistem a început în 2021 și se va încheia în 2022);
- ✓ alinierea la sistemul ICS2 - Faza 1, respectiv interconectarea sistemului național de analiză de risc RMF-RO cu sistemul transeuropean ICS2 în vederea efectuării unei analize de risc complete în domeniul siguranței și securității pentru mărfurile transportate pe cale aeriană de operatorii poștali și transportatorii expres; (implementarea acestui sistem a început în 2021 și se va încheia în 2022);

- ✓ implementarea NCTS_RO faza 5 și AES_RO;
- ✓ alinierea sistemului EMCS_RO la EMCS Faza 4, respectiv alinierea la versiunile curente, a sistemului EMCS (Excise Movement Control System), sistem de urmărire a mișcărilor produselor accizabile în regim suspensiv, utilizat de către toate Statele Membre ale Uniunii Europene;
- ✓ modernizarea Sistemului național de import în cadrul Codului vamal al Uniunii, respectiv modernizarea sistemului național de import și implicit actualizarea aplicațiilor conexe;
- ✓ Ghișeul unic al UE pentru vamă - CERTEX, respectiv extinderea funcționalităților EU CSW-CERTEX, de asemenea, cu disponibilitatea de gestionare a cantității și a formatului documentului portabil (PDF);
- ✓ gestionarea uniformă a utilizatorilor și semnătura digitală, respectiv dezvoltarea și implementarea Sistemului de gestiune uniformă a utilizatorilor și semnătura digitală pentru a permite accesul direct al operatorilor economici la serviciile vamale centrale ale UE și a gestionării, în mod unic, a conturilor de utilizatori ca și utilizatori unici recunoscuți în toate statele membre;
- ✓ alinierea la Sistemul ICS2 - faza 2, respectiv implementarea noilor obligații privind declarațiile sumare de intrare, a proceselor aferente și a proceselor de gestionare a riscurilor pentru toate mărfurile din traficul aerian;
- ✓ alinierea la Sistemul ICS2 - faza 3, respectiv interconectarea sistemului național de analiză de risc RMF-RO cu sistemul transeuropean ICS2 în vederea efectuării unei analize de risc complete în domeniul siguranței și securității pentru toate mărfurile transportate pe cale maritimă, fluvială, în trafic rutier și feroviar;
- ✓ sistemul de monitorizare a activității de supraveghere și control vamal;
- ✓ aplicația de autorizare și gestionare a activităților din Zona liberă;
- ✓ aplicația pentru gestionarea deciziilor (autorizațiilor) naționale.

Fiecare proiect are un calendar propriu de implementare, cele mai multe dintre proiecte se vor finaliza în anul 2024, iar cele mai complexe (care au aproximativ 36-48 luni în implementare) se vor finaliza în anul 2025, spre exemplu, platforma Big Data.

Pentru toate aceste proiecte, în cursul anului 2022 se vor demara, în mare parte, procedurile de achiziție publică și procedurile de atribuire a contractelor subsecvente, contracte de servicii pentru dezvoltarea de servicii digitale.

În realizarea tuturor acestor proiecte de digitalizare, colaborarea ANAF cu CNIF este una esențială pentru reușita reformelor propuse în zona administrării fiscale și vamale. De asemenea, în cadrul Reformei ANAF prin digitalizare prevăzută în PNRR, sunt incluse și investițiile ce vizează re tehnologizare și modernizarea infrastructurii software și hardware a sistemului IT al Ministerului Finanțelor.

Obiectivul 3 : Creșterea conformării voluntare

În vederea susținerii conformării voluntare la declarare și plata obligațiilor fiscale, vor fi continuate măsurile privind:

- ✓ simplificarea formularelor, finalizarea transpunerii în format electronic a acestora și eliminarea obligațiilor de raportare, acolo unde este posibil;
- ✓ Derularea de proiecte pilot privind creșterea conformării voluntare în domeniul impozitului pe venit:

- „Venituri realizate de contribuabili - persoane fizice din cedarea folosinței bunurilor”
- „Venituri realizate de contribuabili - persoane fizice din meditații/activități educaționale și alte forme de învățământ”
- „Venituri realizate de contribuabili - persoane fizice din prestarea unor activități de înfrumusețare/întreținere corporală”
- „Stimularea conformării voluntare - proiect dedicat persoanelor fizice”
- „Implementarea unor noi abordări și instrumente pentru îmbunătățirea conformității fiscale a marilor contribuabili din România”
- „Identificarea celor mai bune practici, îmbunătățirea legislației fiscale și consolidarea capacității în domeniul prețurilor de transfer în România”
- ✓ Derularea de acțiuni proactive în rândul contribuabililor prin:
 - ✧ oferirea de asistență în domeniul fiscal prin întâlniri ce se vor desfășura în mediul on-line ca urmare a lansării serviciului webinar;
 - ✧ elaborarea de ghiduri și alte materiale informative și publicarea lor pe site-ul ANAF
 - ✧ publicarea pe site-ul ANAF a principalelor constatări și consecințe rezultate din activitatea de control fiscal
 - ✧ organizarea de campanii de conștientizare în rândul contribuabililor cu privire la serviciile pe care ANAF le oferă în vederea facilitării îndeplinirii obligațiilor fiscale.

Obiectivul 4 : Intensificarea acțiunilor privind combaterea evaziunii fiscale și fraudei vamale

- ✓ Implementarea managementului integrat al riscurilor, prin:
 - ✧ definirea criteriilor de risc pentru clasificarea contribuabililor și aprobarea cadrului legal aplicabil până la finalul trimestrului IV/2022, respectiv finalizarea și aprobarea OPANAF privind criteriile de risc necesare încadrării contribuabililor în clase și subclase de risc, respectiv:
 - definirea unui sistem de administrare a contribuabililor prin clase de risc fiscal;
 - crearea unui sistem de identificare, planificare, evaluare și adaptare a activităților în procesul de administrare fiscală, în funcție de riscurile fiscale identificate;
 - crearea unui registru electronic al riscurilor, un sistem care va conține riscurile identificate, categorii de risc, prioritizarea riscurilor, precum și răspunsul la fiecare risc în parte;
 - crearea unui profil unic de risc al contribuabilului, ceea ce va impune armonizarea riscurilor identificate la nivelul activităților de administrare fiscală, inspecție fiscală, vamală și de antifraudă fiscală.
- ✓ Rafinarea modelelor existente de calcul al decalajelor fiscale.

ANAF a inițiat un proces de dezvoltare a capacității analitice cu scopul de a identifica zonele cu risc fiscal ridicat și de a adopta cele mai bune măsuri pentru a crește eficacitatea și eficiența colectării veniturilor la bugetul general consolidat. Noile modele alternative de estimare a decalajului fiscal vor permite identificarea domeniilor cu cel mai ridicat risc la neconformare, cu efect direct în prioritizarea activităților de administrare fiscală.

- ✓ Operationalizarea/aprobarea planului de acțiune comun între Agenția Națională de Administrare Fiscală și Inspekția Muncii pentru a preveni și a limita fenomenul evaziunii privind munca subdeclarată/nedeclarată;

- ✓ Creșterea ponderii numărului de verificari documentare raportate la totalul acțiunilor de control fiscal efectuate de administrația fiscală la **30%**;
- ✓ Creșterea numărului de inspecții fiscale cu **5%**;
- ✓ Intrarea în vigoare a cadrului legal modificat, incident domeniului de activitate al structurilor de control fiscal, revizuirea procedurilor interne de lucru și redactarea noilor ghiduri de control (obiectiv pentru care s-a solicitat finanțarea în cadrul call-ului TSI 2021) ;
- ✓ Dotarea birourilor vamale de frontieră, a structurilor de control vamal operativ și a Laboratorului vamal cu echipamente de control, prin utilizarea fondurilor disponibile la nivelul UE, respectiv: Instrumentului de sprijin financiar pentru echipamentele de control vamal (CCEI) ca parte a Fondului integrat de gestionare a frontierelor și Programul Național de Redresare și Reziliență (PNRR).

Obiectivul 5 : Managementul resurselor umane

Angajații ANAF reprezintă o resursă valoroasă care, coroborată cu efectele pozitive ale digitalizării, constituie principalul mod în care Agenția oferă servicii de calitate contribuabililor. Astfel, vor fi continuate următoarele măsuri:

- ✓ implementarea măsurilor prevăzute în planul de ocupare a posturilor elaborat în anul 2021 pentru a susține activitățile deficitare și a asigura diversificarea specializărilor profesionale necesare;
- ✓ elaborarea unui plan de reconversie profesională care să vizeze migrarea personalului, în raport cu digitalizarea activităților repetitive/masive, către alte/noi activități, utilizând la maxim potențialul resursei umane de care dispune instituția;
- ✓ dezvoltarea politicilor și practicilor de formare și pregătire profesională a personalului având ca obiectiv schimbarea culturii organizaționale și a mentalității;
- ✓ recrutarea externă de personal (minim 300 posturi) cu competențe adecvate, capabil să răspundă exigențelor unei administrații moderne, urmărind în primul rând întinerirea aparatului fiscal și asigurarea de personal pe zone deficitare sau domenii noi de activitate - statisticieni, specialiști în IT, econometrie sau în analiza datelor.

În toată această perioadă de profunde schimbări în activitatea ANAF se va păstra o legătură permanentă cu organizațiile profesionale prin intermediul Consiliului Consultativ. În acest sens se vor organiza reuniuni periodice ale Grupului de analiză fiscală.

III. Acțiuni prioritare în perioada 2023 - 2025

Obiectivul 1 : Îmbunătățirea serviciilor oferite - Dezvoltarea unei relații de parteneriat cu contribuabilii pentru creșterea conformării voluntare

ANAF vizează în continuare dezvoltarea serviciilor pentru contribuabili și de noi funcționalități specifice serviciilor puse la dispoziție în prezent, la distanță, pentru a schimba interacțiunea administrației fiscale cu contribuabilii, asigurând în același timp asistență și alternative acolo unde accesul la internet și tehnologii este limitat.

De asemenea, reducerea costurilor de conformare pentru contribuabili (povara administrativă) și de administrare (costul colectării pentru administrația fiscală) se va realiza prin dezvoltarea și optimizarea proceselor de activitate care să vină în sprijinul contribuabilului, concomitent cu dezvoltarea serviciilor electronice.

Această componentă de reformă este susținută printr-o serie de investiții, pe două zone principale:

- ✓ **servicii la distanță**, prin implementarea unor facilități pentru interacțiunea cu contribuabilii;
- ✓ **servicii digitale**, cu investiții punctuale în dezvoltarea funcționalităților pentru o comunicare la distanță personalizată/prin e-mail și video.

Obiectivul 2: Soluții digitale integrate-Transformarea digitală a ANAF prin soluții digitale integrate, care utilizează la maximum datele și informațiile disponibile

Introducerea digitalizării este considerată o abordare inteligentă pentru domeniile operaționale ale administrației fiscale. Aceasta trebuie însoțită de o consolidare a capacității administrative necesare procesului de transformare digitală. Se va asigura cadrul tehnologic necesar tranziției către o administrație fiscală digitală prin trecerea infrastructurii TIC către noi tehnologii. Se va asigura creșterea numărului de echipamente IT utilizate în administrație, dezvoltarea infrastructurii suport necesare pentru a sprijini dezvoltarea tehnologică continuă la nivelul centrelor de date ale MF.

În vederea implementării obiectivelor strategice, ANAF va finaliza în perioada 2023-2025 o serie de proiecte aflate în derulare în anul 2022, ale căror rezultate vor avea impact în toate domeniile de activitate ale instituției:

1.	Servicii fiscale eficiente pentru administrație și cetățeni - SFERA - actualizarea sistemelor informatice de administrare fiscală a contribuabililor și asigurarea interoperabilității acestora cu sistemele informatice ale instituțiilor statului care dețin și pot furniza informații utile în activitatea de colectare a impozitelor/ taxelor
2.	Administrație performantă prin informație consolidată - APIC - implementarea unei platforme de Big Data ce va permite gestionarea unui volum masiv de date (structurate și nestructurate), analiza și modelare predictivă, implementarea unui instrument informatic integrat care să asigure realizarea, în mod automat, a analizei de risc fiscal a contribuabililor.
3.	Sistem Integrat de Administrare Fiscală și Vamală - digitalizarea tuturor proceselor de activitate și asigurarea de servicii electronice optime, cu scopul îmbunătățirii conformării voluntare, combaterii evaziunii fiscale și creșterii eficienței colectării.
4.	Dezvoltarea serviciilor electronice și telefonice oferite contribuabililor prin Call-Center - extinderea capacității Call-center-ului, prin oferirea de servicii electronice și telefonice care să sprijine contribuabilii în vederea conformării. Prin utilizarea unor astfel de servicii, se va asigura prin Call-center atât asistență contribuabililor în domeniul fiscal și IT cât și informații personalizate cu privire la situația fiscală proprie a contribuabililor, devenind astfel un prestator de servicii vaste, telefonice și electronice.
5.	<i>Sistemul Informatic Integrat Vamal</i>

	- în conformitate cu obligațiile la nivel european ➤ Implementarea NCTS_RO faza 5 și AES_RO; ➤ Modernizarea Sistemului național de import în cadrul Codului vamal al Uniunii, respectiv modernizarea sistemului național de import și implicit actualizarea aplicațiilor conexe; ➤ Ghișeul unic al UE pentru vamă - CERTEX, respectiv extinderea funcționalităților EU CSW-CERTEX, de asemenea, cu disponibilitatea de gestionare a cantității și a formatului documentului portabil (PDF); ➤ Gestionarea uniformă a utilizatorilor și semnătura digitală, respectiv dezvoltarea și implementarea Sistemului de gestiune uniformă a utilizatorilor și semnătura digitală pentru a permite accesul direct al operatorilor economici la serviciile vamale centrale ale UE și a gestionării, în mod unic, a conturilor de utilizatori ca și utilizatori unici recunoscuți în toate statele membre; ➤ Alinierea la Sistemul ICS2 - faza 2, respectiv implementarea noilor obligații privind declarațiile sumare de intrare, a proceselor aferente și a proceselor de gestionare a riscurilor pentru toate mărfurile din traficul aerian; ➤ Alinierea la Sistemul ICS2 - faza 3, respectiv interconectarea sistemului național de analiză de risc RMF-RO cu sistemul transeuropean ICS2 în vederea efectuării unei analize de risc complete în domeniul siguranței și securității pentru toate mărfurile transportate pe cale maritimă, fluvială, în trafic rutier și feroviar; ➤ Sistemul de monitorizare a activității de supraveghere și control vamal; ➤ Aplicația de autorizare și gestionare a activităților din Zona liberă; Aplicația pentru gestionarea deciziilor (autorizațiilor) naționale.
6.	MF - ANAF o administrație fiscală colaborativă și inovativă în beneficiul contribuabililor - se vor transforma în organizații inteligente, care vor utiliza la maxim datele și informațiile, cu angajați care facilitează fluiditatea informației și schimbul de idei, devenind astfel organizații inovative și capabile să răspundă provocărilor mediului extern.
7.	Digitalizarea activității de valorificare - Informatizarea și eficientizarea activității de valorificare a bunurilor intrate, potrivit legii, în proprietatea privată a statului - integrarea într-o aplicație IT a întregului proces de valorificare a bunurilor intrate, potrivit legii, în proprietatea privată a statului; - crearea unui flux de lucru electronic și transparent pentru întreaga activitate de valorificare care să permită obținerea în timp real de informații și date despre situația și stadiul valorificării bunurilor intrate în proprietatea privată a statului;

Obiectivul 3 : Prevenirea și combaterea evaziunii fiscale ANAF - O organizație ce vine în sprijinul conformării contribuabililor și al menținerii unui mediu economic echitabil

Prevenirea și combaterea evaziunii fiscale constituie unul dintre obiectivele prioritare menționat în Strategia ANAF pentru perioada 2021 - 2024. Combaterea eficientă a comportamentelor neconforme și a evaziunii fiscale se realizează prin acțiuni complexe, țintite, la contribuabilii cu risc fiscal ridicat în vederea asigurării unui mediu fiscal echitabil și descurajării concurenței neloiale. Aceasta presupune riscuri bine identificate, controale scurte și eficiente, sume rapid colectabile.

Vor fi continuate măsurile privind identificarea și abordarea timpurie a riscurilor de neconformare prin dezvoltarea instrumentelor specifice astfel:

- ✓ Identificarea și analiza riscurilor de neconformare cu impact fiscal semnificativ în domeniul TVA, al impozitului pe profit/impozitului pe veniturile microîntreprinderilor, al impozitului pe venit și al contribuțiilor sociale;
- ✓ Stabilirea opțiunilor de tratament pentru atenuarea eficientă a riscurilor de neconformare fiscală identificate și analizate în vederea:
 - ❖ optimizării acțiunilor de control fiscal și orientării acestora către acțiuni bine țintite, la contribuabili cu risc fiscal semnificativ;
 - ❖ creșterii ponderii verificărilor documentare, în cazul contribuabililor ale căror riscuri de neconformare pot fi tratate prin controale scurte și eficiente;
 - ❖ asigurării unui mediu fiscal echitabil și descurajării concurenței neloiale.
- ✓ Derularea de acțiuni concomitente și colaborative la persoanele juridice și la persoanele fizice care le controlează direct sau indirect, în cazurile complexe de evaziune fiscală/optimizare fiscală.

Se vor intensifica și eficientiza următoarele activități de control fiscal:

- ✓ monitorizarea (24/24h) transporturilor rutiere de mărfuri provenind din achiziții intracomunitare, în contextul implementării proiectului e-transport și a proiectului "Îmbunătățirea sistemului de monitorizare a tranzacțiilor intracomunitare";
- ✓ acțiuni de control privind importurile subdeclaratate și intervenția în timp real pe lanțurile de tranzacționare la intern, având în vedere că importatorii în cauză utilizează verigi intermediare cu comportament fiscal volatil (missing trader) pentru disimularea tranzacțiilor reale și sustragerea de la plata obligațiilor fiscale;
- ✓ acțiuni de analiză și control în domeniul economiei digitale. În prezent, acțiunile de control au relevat creșterea exponențială a operațiunilor comerciale efectuate în mediul on-line prin care contribuabilii eludează legislația fiscală prin neînregistrarea, nedeclararea și evitarea plății obligațiilor fiscale aferente tranzacțiilor derulate;
- ✓ acțiuni concentrate în domeniul comerțului cu autoturisme rulate. Acțiunile ANAF vor crește în eficiență prin operaționalizarea schimbului de date dintre RAR și Agenție, reglementat prin O.U.G. nr. 120/2021 privind administrarea, funcționarea și implementarea sistemului național privind factura electronică RO e-Factura și factura electronică în România, precum și pentru completarea Ordonanței Guvernului nr. 78/2000. Principalele măsuri vizează:
 - axarea analizelor de risc pe detectarea și stoparea timpurie a cazurilor de fraudă;
 - crearea unui mecanism de reacție rapidă în etapa premergătoare obținerii cărții de identitate de la RAR, pentru valorificarea operativă a informațiilor prin instituirea măsurilor asigurătorii în cazurile de fraudă sau punerea în aplicare a măsurilor de executare silită, după caz.

- ✓ activități orientate către domeniile cu risc ridicat de evaziune fiscală la TVA și impozitul pe profit, precum construcții (inclusiv servicii conexe), tranzacții imobiliare, reparații auto, comerț cu ridicata și cu amănuntul (în special în domeniul legume-fructe, materiale reciclabile, etc.);
- ✓ acțiuni de monitorizare și control în domeniile produselor accizabile, cu precădere în zona produselor energetice, inclusiv energie electrică și gaze naturale, a tutunului brut și a materialelor reciclabile;
- ✓ acțiuni în domeniul comerțului cu amănuntul și al prestărilor de servicii direct către populație precum și în domeniul comerțului cu ridicata;
- ✓ acțiuni de verificare documentară, desk - audit, cu grad de complexitate și durată reduse, la contribuabili la care riscurile fiscale sunt cuantificabile, astfel încât să se realizeze ținta asumată prin PNRR pentru sfârșitul anului 2025, respectiv 60% din totalul acțiunilor de control fiscal;
- ✓ inspecții fiscale care să vizeze prevenirea și combaterea erodării bazei impozabile la:
 - contribuabili identificați cu risc fiscal asociat prețurilor de transfer, transferul profitului către alte jurisdicții fiscale, cu impact în ceea ce privește impozitul pe profit;
 - contribuabili identificați cu risc fiscal mare, care desfășoară activitate în domenii care au înregistrat creștere economică, fără a înregistra și o creștere corespunzătoare a nivelului taxelor și impozitelor declarate la bugetul general consolidat (impact în ceea ce privește impozitul pe profit și taxa pe valoarea adăugată);
 - contribuabili organizați ca entități non-profit, identificați ca desfășurând activitate economică, fără a îndeplini obligațiile legale de a declara impozitul pe profit, respectiv taxa pe valoare adăugată;
 - persoane fizice care desfășoară activități independente și înregistrează marje de venit scăzute comparativ cu nivelul venitului brut declarat (impact asupra impozitului pe venit, contribuțiile sociale de stat și contribuțiile la asigurările sociale de sănătate).

Deplina operaționalizare a managementului integrat al riscurilor fiscale, precum și a "Fișierului standard de audit" - SAF-T, a sistemului de facturare electronică, a conectării caselor de marcat și a celorlalte proiecte de digitalizare, va conduce la creșterea gradului de colectare și scăderea decalajului fiscal.

Obiectivul 4 : Eficiență și transparență -Transformarea ANAF într-o instituție solidă, modernă și de încredere

Realizarea acestui obiectiv presupune :

- ✓ consolidarea colaborării și comunicării cu organismelor internaționale (CE, IOTA, FMI, OECD), precum și cu alte administrații fiscale;
- ✓ dezvoltarea unei politici de resurse umane axată pe optimizarea profilului profesional și de competențe, implementarea planului de ocupare a posturilor, a planului de reconversie profesională, precum și a celui de pregătire profesională continuă având ca obiectiv schimbarea culturii organizaționale, a mentalității și creșterea eficienței;
- ✓ introducerea de procese formale de încurajare a inovației și implementarea unei abordări cuprinzătoare care are în centrul existenței procesul de activitate, de la începutul până la finalul său;
- ✓ consolidarea mecanismului consultativ de colaborare cu mediul de afaceri și contribuabili, pentru transparentizare și creșterea conformării fiscale.

Prin PNRR se va derula un proiect ce vizează ”Cunoașterea comportamentului contribuabililor” în cadrul căruia se va realiza, în mod punctual, un mecanism consultativ privind serviciile oferite contribuabililor, aceștia urmând a fi implicați încă din faza de design a noilor servicii/funcționalități.

- ✓ înființarea Școlii de Fiscalitate, organizată ca centru de excelență în domeniul fiscal. Această structură educațională își propune să atragă lectori de înalt nivel profesional și academic în susținerea scopului său de a livra cursuri de pregătire profesională, formare a funcționarilor publici aflați la început de carieră, efectuarea de studii și cercetare științifică în domeniul fiscalității, organizarea de seminarii și comunicări științifice.

4.5 BUGETUL GENERAL CONSOLIDAT

Politica fiscal-bugetară pe termen mediu țintește în continuare realizarea obiectivului general reprezentat de **reducerea deficitului bugetar** până la un nivel care să permită ieșirea, în anul 2024, de sub incidența procedurii europene de deficit excesiv, dar cu asigurarea sprijinirii economiei, a sistemului de sănătate și a celui de protecție socială, care rămân prioritare în circumstanțele dificile induse de pandemia Covid-19.

Ajustarea deficitului ESA cu peste 5 puncte procentuale la finele anului 2024 față de 2021, sau cu 6,5 pp față de 2020, reprezintă un efort semnificativ, cu atât mai mult cu cât criza Covid-19 s-a suprapus peste un dezechilibru fiscal structural instalat în perioada pre-pandemică.

Continuarea **traectoriei de ajustare a deficitului** structural către valoarea țintă recomandată de instituțiile Uniunii Europene pentru Obiectivul Bugetar pe Termen Mediu (în engleză, prescurtat: MTO), începută în anul 2021, se asigură, pe de o parte, prin limitarea cheltuielilor curente ale administrației publice, iar pe de altă parte prin recurgerea la fondurile externe puse la dispoziție de către Uniunea Europeană atât din resursele sale tradiționale cât și prin Mecanismul de Redresare și Reziliență și utilizarea acestora pentru a majora semnificativ cheltuielile de investiții.

Bugetul general consolidat						
- % din PIB -						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
VENITURI buget general consolidat (cash)	30,3	30,6	32,6	33,4	33,7	34,0
CHELTUIELI buget general consolidat (cash)	34,9	40,2	39,7	39,2	38,1	36,9
SOLD buget general consolidat (cash)	-4,58	-9,64	-7,13	-5,84	-4,37	-2,89
SOLD buget general consolidat (ESA)	-4,36	-9,35	-8,03	-6,24	-4,40	-2,90
SOLD structural	-4,80	-7,72	-7,31	-5,71	-4,18	-2,88

Nota: Din cauza rotunjirilor este posibil ca unele identități contabile să nu se verifice

Previziunile cele mai recente ale Comisiei Europene în ceea ce privește deficitul bugetar al României sunt prezentate în tabelul de mai jos:

	2019	2020	2021	2022	2023
SOLD buget general consolidat (ESA) (% din PIB)	-4,4	-9,4	-8,0	-6,9	-6,3
SOLD structural (% din PIB potențial)	-4,9	-7,5	-7,1	-6,4	-6,1

Sursa: Pagina de internet a Comisiei Europene: prognoza de toamnă 2021

https://ec.europa.eu/economy_finance/forecasts/2021/autumn/edfin_forecast_autumn_2021_ro_en.pdf

4.5.1 Evoluții recente și tendințe ale veniturilor bugetare⁹

Estimarea evoluției principalelor categorii de impozite și taxe pe perioada 2022-2024 are la bază proiecția indicatorilor macroeconomici prezentată în Prognoza de toamnă 2021, corelată cu evoluția încasării veniturilor și prevederile legislative în vigoare.

Majoritatea veniturilor sunt proiectate, în termeni nominali, în creștere la sfârșitul orizontului de prognoză față de nivelul din anul 2021, cu o dinamică nominală superioară celei a PIB în cazul impozitului pe venit, impozitului pe profit, impozitelor pe proprietate, TVA, accizelor, contribuțiilor de asigurări sociale și sumelor de la UE. Această dinamică nominală reprezintă, raportat la PIB, un avans de 1,4 pp față de anul 2021.

În anul 2022 veniturile bugetare totale, în termeni nominali, sunt estimate în creștere comparativ cu programul pe anul 2021, pe seama îmbunătățirii colectării, a măsurilor de recuperare a unor obligații fiscale aferente anului 2020 amânate la plată, prin efectul legii (inclusiv măsura de eşalonare la plată, în formă simplificată), a măsurilor de combatere a evaziunii fiscale în domeniul impozitului pe venit și contribuțiilor sociale și din valorificarea frecvențelor radio în noile benzi de frecvențe armonizate la nivel european pentru sisteme de comunicații mobile terestre de bandă largă 5G (2,5 miliarde lei). La baza veniturilor estimate pe anul 2022, a fost inclusă o țintă de 10,7 miliarde lei, susținută de măsurile de îmbunătățire a colectării, din care TVA 7,2 miliarde lei, contribuții sociale 2,5 miliarde lei, impozit pe profit 0,7 miliarde lei și impozit pe venit 0,3 miliarde lei.

Veniturile bugetare proiectate pe termen mediu se înscriu pe un trend ascendent în valoare nominală, în contextul măsurilor legislative cu impact asupra impozitului pe profit (majorarea limitei de deducere a ajustărilor pentru deprecierea creanțelor înregistrate potrivit reglementărilor contabile, de la 30% la 50% din valoarea acestora), și TVA (majorare a plafonului pentru aplicarea cotei reduse de TVA de 5% pentru livrarea locuințelor, extinderea cotei reduse de 5% pentru livrarea de manuale școlare și cărți în format audio, multimedia sau electronic, energie termică și lemne de foc).

Detaliat, metodologia de estimare și evoluția principalelor categorii de venituri este următoarea:

Veniturile din impozitul pe profit sunt prognozate să se majoreze treptat de-a lungul orizontului de prognoză până la un nivel de 1,8% din PIB, evoluție determinată de modificările legislative din domeniul impozitului pe profit (majorarea limitei de deducere a ajustărilor pentru deprecierea creanțelor înregistrate potrivit reglementărilor contabile, de la 30% la 50% din valoarea acestora) și de recuperarea impozitului pe profit amânat la plată, prin efectul legii.

Încasările din impozitul pe venit sunt prognozate la 2,4% din PIB în anul 2022 și în creștere la 2,5% din PIB spre sfârșitul orizontului de prognoză, evoluție determinată de

⁹ Dacă nu se specifică altfel, indicatorii prezentați la această secțiune sunt calculați în metodologie cash.

majorarea prognozată a câștigului salarial mediu brut, numărului mediu de salariați și a măsurilor de combatere a evaziunii fiscale în domeniul impozitului pe venit.

Veniturile din TVA estimate în anul 2022 la un nivel de 7% din PIB, vor avansa până la 7,4% la finalul orizontului de prognoză, iar încasările din accize estimate în anul 2022 la 2,9% din PIB, sunt prognozate să crească până la 3,1% din PIB. În estimarea veniturilor din TVA pe orizontul de timp 2022-2024, sunt incluse ținte ale măsurilor de îmbunătățire a colectării veniturilor din TVA de 7,2 miliarde lei, inclusiv sumele de recuperat aferente TVA amânat la plată în anul 2020 și modificările legislative în domeniu TVA (majorarea plafonului pentru aplicarea cotei reduse de TVA de 5% pentru livrarea locuințelor, extinderea cotei reduse de 5% pentru livrarea de manuale școlare și cărți în format audio, multimedia sau electronic, energie termică și lemne de foc).

Încasările din taxa pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități în anul 2022 vor crește ca pondere în PIB, de la 0,2% în 2021 la 0,4% din PIB, ca urmare a includerii în estimări a valorificării licențelor 5G, iar pe termen mediu se vor menține relativ constante ca pondere în PIB la 0,2%.

Veniturile estimate din impozitul pe comerțul exterior și tranzacții internaționale se vor menține la 0,1% din PIB pe întreg intervalul de prognoză, valoare similară cu cea înregistrată în anii precedenți.

Veniturile nefiscale sunt estimate la 2,2% din PIB în anul 2022, în principal, pe seama colectării dividendelor de la societățile naționale, companiile naționale și societățile cu capital integral sau majoritar de stat, precum și a vărsămintelor de la regiile autonome din majorarea procentului de repartizare a dividendelor/vărsămintelor de minim 75% față de procentul de 50%, prevăzut de Ordonanța Guvernului nr.64/2001. Pe termen mediu se estimează o pondere cvasi-constantă în PIB a veniturilor nefiscale.

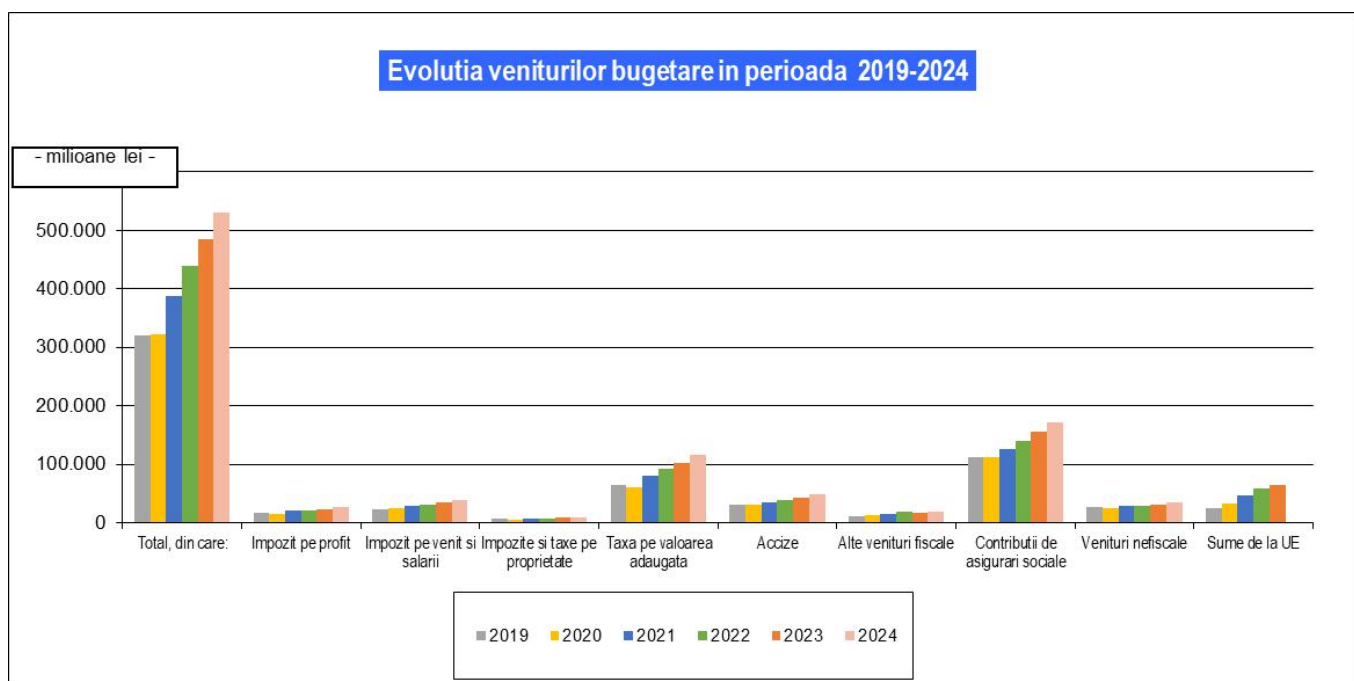
Încasările din contribuții de asigurări sociale în anul 2022 sunt estimate la 10,6% din PIB, evoluție determinată de modificările legislative din domeniul contribuțiilor de asigurări sociale (eliminarea facilității de exceptare de la plata contribuției de asigurări sociale de sănătate pentru pensionari), de majorarea prognozată a fondului de salarii pe total economie câștig salarial mediu și număr de salariați), de măsurile de îmbunătățire a colectării de 2,5 miliarde lei, de combatere a evaziunii fiscale în domeniul contribuțiilor sociale și a recuperării contribuțiilor sociale aferente anului 2020 amânate la plată, prin efectul legii. Pe termen mediu, ponderea acestora este prognozată să ajungă la 11,0% din PIB în anul 2024, creștere determinată de evoluția câștigului salarial mediu și a numărului de salariați. Pentru estimarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat s-a menținut cota de transfer către Pilonul II de pensii de 3,75% pe întreg orizontul de prognoză.

Veniturile bugetului general consolidat - pe tipuri de venit - - mil. lei -						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Total, din care:	321.075	322.656	387.737	439.986	485.718	530.522
Impozit pe profit	17.720	15.988	20.062	21.582	23.955	27.484
Impozit pe venit si salarii	23.201	24.334	28.020	31.499	35.393	39.596
Impozite si taxe pe proprietate	6.192	5.936	6.580	7.468	8.322	9.174
Taxa pe valoarea adaugata	65.421	60.817	79.592	91.693	103.040	116.093
Accize	31.463	30.715	34.665	38.417	43.084	47.912
Impozit pe comerțul exterior	1.160	1.120	1.471	1.678	1.763	1.848
Alte venituri fiscale	11.204	12.367	14.614	18.582	17.297	18.472
Contributii de asigurari sociale	111.473	112.251	126.007	140.089	155.471	171.377
Venituri nefiscale	27.036	24.527	29.145	29.113	31.899	35.323
Venituri din capital	867	776	1.280	868	945	1.022
Donatii	20	3	8	9	4	4
Sume de la UE	25.320	33.556	46.292	58.991	64.545	62.216
Sume incasate in contul unic la bugetul de stat sau in curs de redistribuire	-4	267				

Nota: Din cauza rotunjirilor este posibil ca totalul sa nu fie egal cu suma componentelor

Veniturile bugetului general consolidat - pe tipuri de venit - - % din PIB -						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Total, din care:	30,3	30,6	32,6	33,4	33,7	34,0
Impozit pe profit	1,7	1,5	1,7	1,6	1,7	1,8
Impozit pe venit	2,2	2,3	2,4	2,4	2,5	2,5
Impozite si taxe pe proprietate	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Taxa pe valoarea adaugata	6,2	5,8	6,7	7,0	7,2	7,4
Accize	3,0	2,9	2,9	2,9	3,0	3,1
Impozit pe comerțul exterior	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Alte venituri fiscale	1,1	1,2	1,2	1,4	1,2	1,2
Contributii de asigurari sociale	10,5	10,6	10,6	10,6	10,8	11,0
Venituri nefiscale	2,6	2,3	2,4	2,2	2,2	2,3
Venituri din capital	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Donatii	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sume de la UE	2,4	3,2	3,9	4,5	4,5	4,0
Sume incasate in contul unic la bugetul de stat sau in curs de redistribuire	0,0	0,0				

Nota: Din cauza rotunjirilor este posibil ca totalul sa nu fie egal cu suma componentelor

Cea mai mare pondere în veniturile bugetului general consolidat o deține Bugetul de stat, urmat, începând cu anul 2024, de Bugetul asigurărilor sociale de stat și Bugetele locale. Cele mai mari subvenții de la Bugetul de stat le primesc Bugetul asigurărilor sociale de stat pentru corectarea dezechilibrului sistemului public de pensii și Bugetele locale pentru finanțarea unor activități descentralizate la nivelul comunităților locale, ceea ce explică în parte nivelul veniturilor acestora.

Veniturile bugetului general consolidat - pe bugete componente - - mil. lei -						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Total, din care:	321.075	322.656	387.737	439.986	485.718	530.522
Bugetul de stat	152.480	141.028	183.157	216.473	244.941	273.012
Bugetul general centralizat al unitatilor administrativ teritoriale	83.179	92.854	101.572	106.346	108.683	110.059
Bugetul asigurarilor sociale de stat	70.716	80.766	90.921	99.735	108.448	120.095
Bugetul asigurarilor pentru somaj	3.119	7.432	5.331	3.695	3.425	3.737
Bugetul Fondului pentru asigurari sociale de sanatate	41.801	44.776	49.978	51.322	50.329	54.917
Bugetul institutiilor/activitatilor finantate din venituri proprii	32.269	34.790	38.936	38.689	39.150	41.035
Alte componente ale bugetului general consolidat	5.546	10.322	10.377	10.192	13.136	6.905
Transferuri intre bugete si operatiuni financiare(se scad)	-68.034	-89.312	-92.536	-86.467	-82.395	-79.238

Nota: Din cauza rotunjirilor este posibil ca totalul sa nu fie egal cu suma componentelor

4.5.2 Evoluții recente și tendințe ale cheltuielilor bugetare¹⁰

Dacă până în anul 2020 inclusiv, cheltuielile bugetare totale și-au majorat în mod semnificativ ponderea în PIB (în 2020 și datorită crizei Covid-19), începând cu anul 2021 se realizează o corecție a acestei tendințe pentru a susține obiectivul de ajustare a deficitului bugetar către nivele sustenabile.

Prin măsurile de limitare a cheltuielilor aplicate în anul 2022, în termeni nominali, pentru majoritatea categoriilor de cheltuieli curente, cu excepția celor cu asistența socială, a fost asigurată o creștere temperată până la finele orizontului de planificare (2024) prin păstrarea unei dinamici inferioare celei a PIB.

Chiar dacă în valoare nominală cheltuielile totale se majorează pe termen mediu, raportat la PIB se înregistrează o diminuare de 2,8 pp față de nivelul din anul 2021 pe fondul reșezării structurale a cheltuielilor curente.

Chiar și în condițiile ajustării semnificative a cheltuielilor totale, s-a asigurat majorarea semnificativă a cheltuielilor de investiții la un nivel de 6,7% din PIB pe anul 2022, ajungând în anul 2024 la 7,7% din PIB, în special prin utilizarea fondurilor externe nerambursabile puse la dispoziție de Uniunea Europeană.

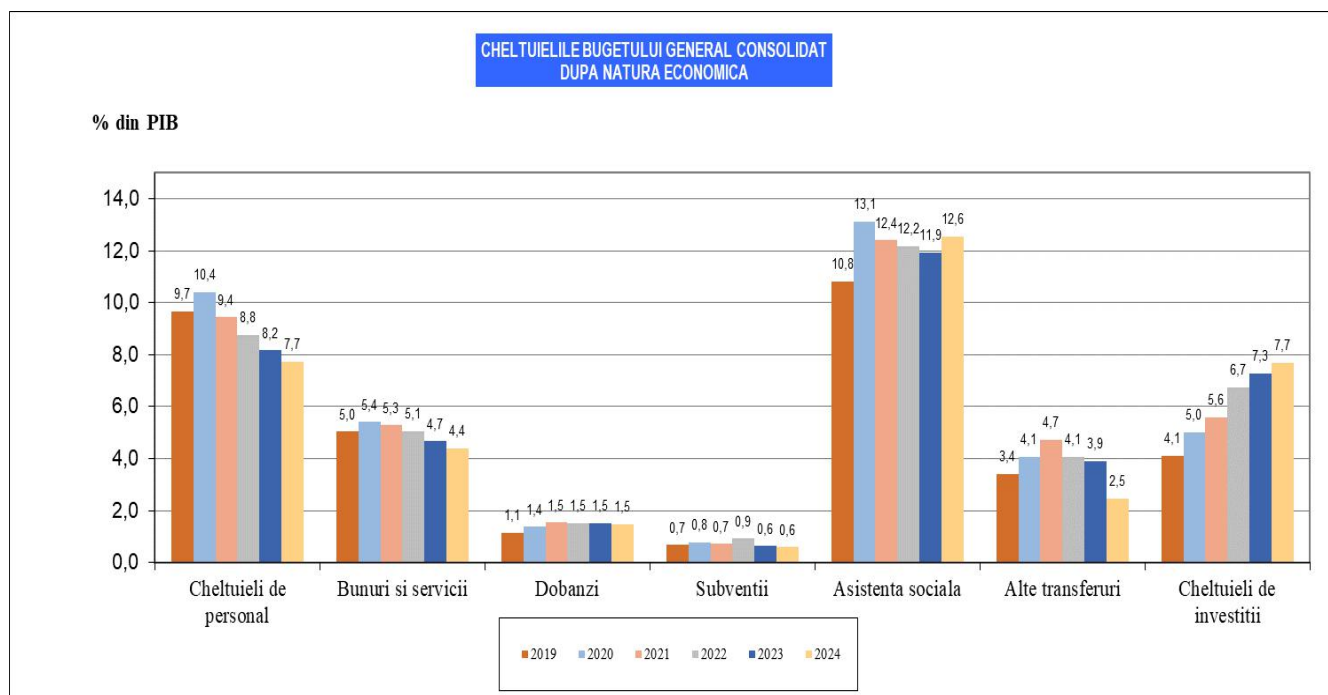
¹⁰ Dacă nu se specifică altfel, indicatorii prezentați la această secțiune sunt calculați în metodologie cash.

Cheltuielile bugetului general consolidat - pe clasificatia economica - - % din PIB -						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Total, din care:	34,9	40,2	39,7	39,2	38,1	36,9
Cheltuieli de personal	9,7	10,4	9,4	8,8	8,2	7,7
Bunuri si servicii	5,0	5,4	5,3	5,1	4,7	4,4
Dobanzi	1,1	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5
Subventii	0,7	0,8	0,7	0,9	0,6	0,6
Asistenta sociala	10,8	13,1	12,4	12,2	11,9	12,6
Alte transferuri	3,4	4,1	4,7	4,1	3,9	2,5
Cheltuieli de investitii	4,1	5,0	5,6	6,7	7,3	7,7

Nota: Din cauza rotunjirilor este posibil ca totalul sa nu fie egal cu suma componentelor

Cheltuielile bugetului general consolidat - pe clasificatia economica - - mil. lei -						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Total, din care:	369.629	424.455	472.642	516.969	548.650	575.608
Cheltuieli de personal	102.338	109.976	112.429	115.407	117.555	120.667
Bunuri si servicii	53.340	57.095	62.922	66.569	67.156	68.421
Dobanzi	12.154	14.513	18.300	19.938	21.913	23.070
Subventii	7.108	8.140	8.454	12.146	9.010	9.168
Asistenta sociala	114.739	138.553	147.663	160.401	171.688	195.875
Alte transferuri	36.278	43.098	56.308	53.729	56.368	38.543
Cheltuieli de investitii	43.672	53.080	66.566	88.779	104.961	119.864

Nota: Din cauza rotunjirilor este posibil ca totalul sa nu fie egal cu suma componentelor

Cea mai importantă componentă a bugetului general consolidat o reprezintă bugetul de stat care deține ponderea cea mai mare din totalul cheltuielilor bugetare. Următoarea componentă, ca pondere, este, începând cu anul 2024, bugetul asigurărilor sociale de

stat urmat îndeaproape de bugetul centralizat al unităților administrativ-teritoriale.

La dimensiunea cheltuielilor bugetului de stat concură și sumele care se transferă din acesta către alte componente ale bugetului general consolidat, fie pentru echilibrarea acestora (bugetele de asigurări sociale) fie pentru finanțarea unor activități descentralizate la nivelul comunităților locale.

Toate transferurile care se acordă din bugetul de stat către alte bugete sunt eliminate la agregarea bugetului general consolidat pentru a evita dubla înregistrare a acestora.

Cheltuielile bugetului general consolidat - pe bugete componente - - mil. lei -						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Total, din care:	369.629	424.455	472.642	516.969	548.650	575.608
Bugetul de stat	200.557	246.930	280.341	301.758	313.477	330.154
Bugetul general centralizat al unitatilor administrativ teritoriale	86.991	95.613	100.242	105.016	109.123	110.499
Bugetul asigurarilor sociale de stat	70.907	82.360	90.735	99.696	108.391	120.027
Bugetul asigurarilor pentru somaj	1.701	8.724	3.934	2.121	1.633	1.577
Bugetul Fondului pentru asigurari sociale de sanatate	41.801	45.219	49.978	51.322	50.329	50.594
Bugetul institutiilor/activitatilor finantate din venituri proprii	31.309	33.096	36.043	36.435	37.408	39.229
Alte componente ale bugetului general consolidat	5.354	7.184	10.258	10.368	13.337	6.931
Transferuri intre bugete (se scad)	-64.179	-85.530	-91.432	-86.330	-81.712	-78.789
Operatiuni financiare (se scad)	-4.812	-9.142	-7.457	-3.418	-3.335	-4.613

Nota: Din cauza rotunjirilor este posibil ca totalul sa nu fie egal cu suma componentelor

4.5.3 Diferențe față de strategia anterioară

Datele privind **creșterea economică** pentru anul 2021 din scenariul de prognoză al Strategiei fiscal-bugetare 2022-2024 diferă semnificativ de cea din varianta anterioară, estimându-se o creștere a produsului intern brut cu 7,0%. Pentru orizontul de prognoză 2022-2024, ritmul mediu de creștere economică va fi de 5,0%, investițiile reprezentând motorul creșterii economice.

Diferența între dinamicile **exporturilor de bunuri** din cele două strategii pentru anul 2021 se datorează creșterii cererii externe corelate cu evoluțiile economice ale principalilor parteneri comerciali. Totodată, dinamica conține o componentă importantă de preț, mult peste estimările anterioare.

În condițiile prezentate anterior, **contul curent** aferent anului 2021 a cunoscut o înrăutățire, pe seama deteriorării soldului comercial. În acest sens, este de menționat creșterea mai amplă a importurilor de bunuri decât cea a exporturilor. Ca și în strategia anterioară, evoluțiile viitoare prevăd o îmbunătățire treptată a soldului contului curent, astfel încât ponderea acestuia în PIB se va reduce de la 6,3% în 2021, la 5,8% în anul 2023.

Diferența de peste 5 puncte procentuale în cazul **inflației**, la sfârșitul anului 2021, se datorează, în principal, majorării prețurilor energiei electrice și a gazelor naturale, în contextul alinierii prețurilor de pe piața internă la cotațiile internaționale. Tendința de creștere a inflației se păstrează pentru anul 2022, urmând ca începând cu anul 2023 parcursul inflației să intre pe o traiectorie descendentă.

	2020		2021		2022		2023	
	SFB 2021- 2023	SFB 2022- 2024	SFB 2021- 2023	SFB 2022- 2024	SFB 2021- 2023	SFB 2022- 2024	SFB 2021- 2023	SFB 2022- 2024
PIB - creștere reală, %	-4,4	-3,9	4,3	7,0	4,7	4,6	5,0	5,3
Exportul de bunuri, %	-10,4	-9,9	7,7	17,6	6,6	8,2	7,3	7,6
IPC - sfârșitul anului,%	2,06	2,06	2,5	7,7	2,4	4,7	2,3	3,4
- media anuală, %	2,63	2,63	2,4	5,0	2,6	6,5	2,5	3,7
Număr mediu de salariați %	-1,4	-2,6	1,3	1,4	2,3	2,0	2,4	2,9
Soldul contului curent, % din PIB	-5,0	-5,0	-4,6	-6,3	-4,4	-6,1	-4,1	-5,8
	(% din PIB)							
Venituri (metodologie cash)	31,0	30,6	32,7	32,6	31,4	33,4	31,00	33,7
Cheltuieli (metodologie cash)	40,8	40,2	39,8	39,7	37,3	39,2	35,3	38,1
Sold (metodologie cash)	-9,79	-9,64	-7,16	-7,13	-5,84	-5,84	-4,37	-4,37
Sold ESA	-9,10	-9,35	-8,23	-8,03	-6,36	-6,24	-4,68	-4,40
Sold structural	-7,76	-7,72	-7,42	-7,31	-6,07	-5,71	-4,83	-4,18

Sursa: Comisia Națională de Strategie și Prognoză, Ministerul Finanțelor

Totodată, este prezentată **situația consolidată comparativă a veniturilor, cheltuielilor și deficitului bugetului general consolidat**, aferente **Strategiei fiscal-bugetare 2021-2023 și Strategiei fiscal-bugetare 2022-2024**.

4.6 POLITICI PUBLICE

Politica în domeniul muncii și solidarității sociale

I. Politici corecte și eficiente vizând pensiile

Obiectivele propuse sunt următoarele:

I.1. Digitalizarea/Evaluarea dosarelor de pensii;

Măsurile propuse:

- Transpunerea tuturor dosarelor de pensii din format letric în format electronic;
- Creșterea capacității caselor de pensii în folosirea tehnologiei pentru rezolvarea solicitărilor pensionarilor;
- Întărirea capacității de comunicare/răspuns la solicitările de informații ale beneficiarilor prin folosirea informației în sistem digital;
- Eficientizarea prin digitalizare a activității caselor de pensii și evaluarea tuturor dosarelor de pensii în perspectiva recalculării pensiei.

I.2. Stabilirea calendarului de implementare a Legii nr. 127/2019 (în termen de 120 de zile), ținând cont de condiționalitățile de modernizare asumate prin PNRR și negocierile cu Comisia Europeană; recalcularea tuturor pensiilor în conformitate cu Legea nr. 127/2019, în vederea eliminării inechităților din sistem.

Măsurile propuse:

- Stabilirea noului quantum al pensiilor.

I.3. Mărirea punctului de pensie la 1.586 lei și creșterea indemnizației sociale minime de la 800 lei la 1.000 lei, de la 1 ianuarie 2022; susținerea pensionarilor cu venituri reduse pentru a depăși perioada de iarnă a anului 2022.

I.4. Recalcularea pensiilor. Aplicarea generală a principiului contributivității în stabilirea dreptului la pensie.

II. Modernizarea sistemului de salarizare

Obiectivele propuse sunt următoarele:

II.1. Eliminarea discrepantelor salariale din sistemul bugetar;

II.2. Stabilirea calendarului de implementare a Legii 153/2017, ținând cont de condiționalitățile de modernizare asumate prin PNRR și negocierile cu CE, care va fi anunțat în termen de 120 de zile.

II.3. Instituirea unui sistem de stimulare a performanței.

Pentru dezvoltarea unui sistem de salarizare echitabil și unitar în sectorul public se vor desfășura următoarele acțiuni specifice:

- Realizarea unei evaluări globale a impactului legislației privind salarizarea din sectorul bugetar;
- Valorificarea rezultatelor evaluării în scopul îmbunătățirii serviciilor publice.

Negocieri cu sindicatele și patronatele în vederea stabilirii unui mecanism predictibil de creștere a salariului minim pe economie.

III. Modernizarea sistemului de asistență socială

Obiectivele propuse:

Finanțarea să se facă per beneficiar, indiferent de furnizorul de servicii de asistență socială, iar abordarea să fie personalizată și integrată în funcție de profilul beneficiarului: acesta este preluat de specialiștii sistemului de protecție socială care îi vor oferi toată paleta de servicii de beneficii sociale, dar și consiliere și mediere pentru piața muncii sau pentru pensionare.

MMSS va elabora, de asemenea, proiectul de lege privind asistența socială a persoanelor vârstnice care vizează asigurarea eficienței în finanțarea serviciilor de îngrijire pe termen lung, îmbunătățirea sistemului actual de asistență socială a persoanelor vârstnice, în special a sistemului de servicii de îngrijire pe termen lung, dezvoltarea unui program de îngrijire pe termen lung și implementarea politicilor publice pentru promovarea îmbătrânirii active și protecția persoanelor vârstnice.

Măsurile propuse:

- Evaluarea măsurilor de sprijin pentru acordarea de beneficii persoanelor vulnerabile din punct de vedere economic, în scopul scoaterii a 1,5 milioane de persoane din starea de deprivare materială severă;
- Implementarea reformei privind venitul minim de incluziune (VMI) conform celor asumate în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență. Obiectivul acestei reforme este de a îmbunătăți asistența socială și de a reduce sărăcia în rândul persoanelor celor mai vulnerabile. Reforma va fi realizată prin actualizarea legislației în domeniul beneficiilor sociale prin asigurarea de sprijin real și adecvat familiilor vulnerabile, în condiții de sustenabilitate bugetară, corelat cu măsurile de stimulare a ocupării forței de muncă. Accentul va fi pus pe trecerea de la statutul de beneficiar de asistență socială la participant activ pe piața muncii, urmărind corelarea cu măsurile de activare și creștere a nivelului de educație. Suplimentar se va urmări reducerea sarcinii administrative, atât la nivelul autorităților publice locale, cât și Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială prin dezvoltarea platformei digitale care sprijină această reformă prin digitalizarea tuturor serviciilor de acordare a beneficiilor de asistență socială;
- Dezinstituționalizarea persoanelor cu dizabilități - restructurarea centrelor de capacitate mare și asigurarea incluziunii beneficiarilor în comunitate;
- Implementarea măsurilor de protecție socială pentru consumatorul vulnerabil din sistemul energetic;
- Continuarea implementării etapelor de creștere a alocațiilor pentru copii începând cu 1 ianuarie 2022:
 - ✓ Alocațiile pentru copiii cu vârste între 0-2 ani vor crește la 600 de lei;
 - ✓ Alocația pentru copiii de peste 2 ani va crește la 243 de lei;
- Stabilirea unui mecanism obiectiv de creștere a indicelui social de referință;
- Colaborarea cu Ministerul Educației și cu Ministerul Sănătății, în vederea furnizării de servicii și beneficii integrate;
- Îmbunătățirea procedurilor de realizare a inspecției sociale;
- Crearea unui cadru pentru a face posibile transferurile de cazuri sociale între județe și de finanțare a acestora; acest aspect se va avea în vedere în cuprinsul proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 292/2011 privind asistență socială.
- Dezvoltarea serviciilor de tip respiro/ centre de zi pentru adulți și copii cu dizabilități;

- Dezvoltarea serviciilor sociale pentru persoane cu adicții: sunt prevăzute a fi finanțate din POIDS 2021-2027, precum și din buget propriu/buget de stat (subvenții), după caz;
- Verificarea aplicării măsurilor de promovare a accesibilizării mediului fizic și informațional pentru persoanele cu dizabilități;
- Asigurarea accesului la servicii de sănătate pentru toate categoriile vulnerabile;
- Digitalizarea și simplificarea sistemului de evaluare și încadrare în grad de handicap;
- Transmiterea, în baza acordului persoanei cu handicap, a certificatului de încadrare către alte instituții publice (ex. direcția de taxe și impozite pentru scutirea impozitului pe imobil).
- Accesul la servicii europene pentru persoanele cu handicap;
- Susținerea inițiativei europene „Cardul European de Dizabilitate”;

Indemnizația compensatorie se acordă o singură dată, în luna ianuarie 2022;

- Modernizarea asistenței sociale prin investiții de infrastructură și servicii sociale - va fi susținută inclusiv prin:

1. Finanțarea anuală, din bugetul statului, prin bugetul propriu al MMSS, a cheltuielilor de investiții și reparații capitale pentru centrele de zi și rezidențiale conform HG 973/2012.
2. Aprobarea și implementarea unor programe de interes național pentru dezvoltarea serviciilor sociale pentru persoanele vârstnice.
3. Pentru programul de subvenționare a asociațiilor, fundațiilor și cultelor, derulat de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, în baza Legii nr.34/1998.
4. Finanțarea căminelor pentru persoane vârstnice, din sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată.
5. Finanțarea îngrijirii de lungă durată în centrele de zi de asistență și recuperare (CZ) și în unitățile de îngrijire la domiciliu (UID) pentru persoanele vârstnice.

MMSS este responsabil de implementarea și gestionarea unor **proiecte/programe de investiții și reforme** cuprinse în Planul Național de Redresare și Reziliență.

Indicatorul de performanță pentru reforma îngrijirii de lungă durată a persoanelor vârstnice, prevăzută în PNRR, în responsabilitatea MMSS, cu termen anul 2022, îl reprezintă aprobarea și intrarea în vigoare a cadrului normativ pentru asigurarea mecanismului sustenabil de asigurare a îngrijirii de lungă durată acordată în centrele de zi și la domiciliu și, implicit, a responsabilităților administrației publice la nivel local și central.

Asigurarea unor condiții de trai decente pentru familiile în dificultate și categoriile sociale vulnerabile.

Beneficii și servicii de asistență socială și inspecție socială

- Implementarea reformei privind venitul minim de incluziune (VMI) conform celor asumate în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență, cu accent pe trecerea de la statutul de beneficiar de asistență socială la participant activ pe piața muncii, urmărind corelarea cu măsurile de activare și creștere a nivelului de educație;

- Implementarea măsurilor de protecție socială pentru consumatorul vulnerabil din sistemul energetic;
- Creșterea cuantumului alocațiilor de stat pentru copii începând cu 1 ianuarie 2022;
- Stabilirea unui mecanism obiectiv de creștere a indicatorului social de referință;
- Colaborarea cu Ministerul Educației și cu Ministerul Sănătății, în vederea furnizării de servicii și beneficii integrate;
- Crearea unui cadru pentru a face posibile transferurile de cazuri sociale între județe și de finanțare a acestora;
- Îmbunătățirea procedurilor de realizare a inspecției sociale;
- Acordarea, în mod extraordinar, a celei de-a 13-a indemnizații persoanelor cu dizabilități, în luna ianuarie 2022;
- Dezvoltarea unui sistem integrat de management al informațiilor din domeniul asistenței și beneficiilor sociale;
- Stabilirea cadrului legal pentru dezvoltarea sistemului public și privat de îngrijire pe termen lung;
- Modernizarea sistemului de acordare a concediilor și indemnizațiilor pentru creșterea copiilor, în concordanță cu directivele europene;
- Continuarea aplicării măsurilor de sprijin pentru combaterea efectelor răspândirii coronavirusului SARS-CoV-2.

Rezultate vizate:

- Existența cadrului legal unitar necesar implementării măsurilor și activităților din domeniul beneficiilor de asistență socială;
- Îmbunătățirea mecanismelor de activare pe piața muncii a persoanelor aparținând categoriilor vulnerabile;
- Reducerea riscului de sărăcie energetică;
- Creșterea veniturilor gospodăriilor cele mai sărace;
- Sprijinirea familiilor cu copii și încurajarea natalității;
- Prevenirea riscului de excluziune socială pentru persoanele afectate economic de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2.

Beneficiile de asistență socială constituie doar o parte a sistemului de asistență socială, acestea fiind completate de serviciile sociale. Astfel, în noua abordare, beneficiile de asistență socială și serviciile sociale vor constitui un pachet unitar de măsuri corelate și complementare care să contribuie la asigurarea nevoilor sociale și creșterea calității vieții.

IV. Politici active de ocupare și stimulare a muncii

Obiectiv: Eficientizarea politicii de ocupare și de stimulare a muncii, astfel încât să se ofere servicii competitive și adaptate realităților din piața muncii atât pentru angajatori, cât și pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă.

Sunt în implementare măsuri prevăzute de acte normative în vigoare care vizează măsuri active și pasive destinate șomerilor și persoanelor în căutarea unui loc de muncă, acordarea de subvenții angajatorilor în vederea activării și încurajării

ocupării categoriilor de persoane cu acces mai dificil pe piața muncii, precum și alte măsuri de sprijin financiar.

V. Asigurarea unor măsuri de protecție pentru victimele traficului de persoane

Prevenirea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și punerea în aplicare a legii și de strategii de prevenire suplimentare, cât și punerea la dispoziție la scară largă de servicii specializate de sprijin și de protecție pentru ca victimele să aibă acces la ele. Una din activitățile raportate în acest domeniu îl reprezintă participarea experților MMSS în grupul de lucru interinstituțional organizat în coordonarea Ministerului Justiției, pentru elaborarea protocolului de colaborare interinstituțională MMSS, MAI și MJ privind înregistrarea, actualizarea informațiilor în Registrul special privind victimele infracțiunilor referite serviciilor de sprijin și protecție și transmiterea datelor statistice la Ministerul Justiției, respectiv la Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane, în conformitate cu prevederile O.U.G. nr. 24/2019 pentru modificarea și completarea Legii nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor.

VI. Fonduri europene

A. Ministerul Muncii și Solidarității Sociale are rolul de beneficiar/partener de proiecte cu finanțare externă nerambursabilă, cu precădere în regim necompetitiv, în cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014-2020, în cadrul Priorităților de Investiții 9.IV - Creșterea accesului la servicii accesibile, durabile și de înaltă calitate, inclusiv asistență medicală și servicii sociale de interes general, precum și în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020.

Programul Operațional Capital Uman 2014-2020 :

- ✧ Readaptarea serviciilor ANOFM la dinamica pieței prin acordarea on-line a serviciilor oferite angajatorilor și realizarea unor noi instrumente de informare și consiliere pentru șomeri.
- ✧ Mecanisme de monitorizare și evaluare a politicilor publice și de anticipare a nevoilor de competente.

Proiectul eSPOR - Relația cu angajatorii, unul dintre cele mai importante proiecte constă în elaborarea unui set de proceduri simplificate, reducerea proceselor birocratice prin introducerea de servicii online bazate pe semnătură electronică în implementarea măsurilor de stimulare a ocupării forței de muncă dedicate angajatorilor. Se va realiza o platformă unică care să integreze toate serviciile dedicate clienților SPO.

Proiectul ReCONNECT - realizează corelarea cererii cu oferta de forță de muncă prin introducerea de noi instrumente și mecanisme de monitorizare și evaluare a politicilor publice și de anticipare a nevoilor de competente.

B. Politica de coeziune și programele operaționale (MMSS ca partener al MIPE în procesul de negociere cu Comisia Europeană, în vederea aprobării următoarelor programe operaționale, aferente exercițiului financiar 2021–2027)

În Programul Operațional Educație și Ocupare 2021-2027 au fost prevăzute o serie de priorități de investiții din domeniul de competența al MMSS, având ca obiective:

- Îmbunătățirea calității, a caracterului incluziv, a eficacității și a relevanței pentru piața muncii a sistemelor de educație și formare, inclusiv prin validarea învățării nonformale și informale, pentru a sprijini dobândirea de competente-cheie, inclusiv de competente antreprenoriale și digitale, precum și prin promovarea introducerii sistemelor de formare duală și a ucenicilor.

Prin Programul Național de Redresare și Reziliență MMSS și-a asumat în domeniul ocupării forței de muncă reglementarea activității prestatorului casnic.

Implementarea prevederilor actului normativ presupune cheltuieli financiare din bugetul asigurărilor pentru șomaj ce se vor efectua în perioada 2024-2026.

C. MMSS, atât la nivel de aparat central cât și la nivelul structurilor din subordine/coordonare, va implementa în cadrul PNRR următoarele reforme/investiții

Componenta 1 - Reforme sociale

- Reforma 1 - Crearea unui nou cadru legal pentru oferirea de soluții adecvate sprijinirii familiilor care trăiesc în sărăcie, cu copii în întreținere, astfel încât aceștia să poată fi menținuți în familie;
- Reforma 2 - Reforma sistemului de protecție a persoanelor adulte cu dizabilități: intensificarea acțiunilor de creștere a rezilienței sociale în comunitate, având ca scop prevenirea instituționalizării și îmbunătățirea calității vieții persoanelor adulte cu dizabilități;
- Reforma 3 - Implementarea Venitului Minim de Incluziune;
- Reforma 4 - Introducerea tichetelor de muncă și formalizarea muncii în domeniul lucrătorilor casnici;
- Reforma 5 - Îmbunătățirea și modernizarea legislației privind economia socială;
- Reforma 6 - Reforma îngrijirii de lungă durată pentru persoanele vârstnice și promovarea îmbătrânirii active;
- Reforma 7 - O formulă obiectivă pentru calcularea salariului minim pe economie;
- Investiția 1 - Crearea unei rețele de centre de zi pentru copiii în situații de risc;
- Investiția 2 - Reabilitarea, renovarea și dezvoltarea infrastructurii sociale pentru persoanele cu dizabilități;
- Investiția 3 - Operaționalizarea sistemului instituțional și tehnic pentru implementarea Venitului Minim de Incluziune;
- Investiția 4 - Operaționalizarea introducerii tichetelor de muncă în domeniul lucrătorilor casnici;
- Investiția 5 - Dezvoltarea unei rețele de 71 de centre de asistență și reabilitare vârstnici.

Componenta - II.1 Cloud guvernamental și sisteme publice digitale mare digital

- ANOFM - Digitalizarea serviciilor de ocupare oferite cetățenilor și angajatorilor;
- ANPIS - Digitalizarea serviciilor de acordare a beneficiilor de asistență socială;
- Inspekția Muncii - Digitalizarea evidenței și monitorizării relațiilor de muncă prin implementarea sistemului informatic REGES-ONLINE (NOUL REVISAL);
- Inspekția Muncii - Digitalizarea activității de control în domeniul relațiilor de muncă și al securității și sănătății în muncă (COLOMBO).

Componenta - III.1 Reforme fiscale și reforma sistemului de pensii

- Un nou cadru legislativ pentru sistemul de pensii;
- Intrarea în vigoare a cadrului legislativ privind sustenabilitatea pilonului 2 de pensii;
- Susținerea procesului de evaluare a dosarelor de pensii aflate în plată;
- Eficiența operațională și servicii electronice avansate pentru sistemul național de pensii prin digitalizare.

Politica în domeniul transporturilor și infrastructurii

Ministerul Transporturilor și Infrastructurii este principalul responsabil pentru asigurarea infrastructurilor naționale de transport și furnizarea de servicii de transport și conexe transporturilor.

De asemenea, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii este responsabil pentru dezvoltarea echilibrată a sistemului național de transport, economiei locale și regionale, îmbunătățirea confortului călătorilor și creșterea siguranței acestora, eficientizarea transportului de marfă, mărirea mobilității populației precum și cu îmbunătățirea calității mediului, creșterea accesibilității României prin integrarea rețelelor naționale de transport feroviar, rutier, naval, aerian (și logistică) la rețelele europene, respectiv la cele internaționale.

Obiectivele României pentru perioada 2022-2025 la capitolul de infrastructură de transport vizează:

- accelerarea investițiilor publice;
- asigurarea resurselor financiare și umane corect dimensionate pentru implementarea cu succes a proiectelor de investiții;
- asumarea unor decizii strategice care să declanșeze reforme structurale și să asigure o capacitate administrativă sporită;
- prioritizarea investițiilor în domeniul transporturilor astfel încât să reflecte nevoile de conectivitate și de mobilitate, de reducere a aglomerărilor și de asigurare a fluenței circulației.

Prioritățile strategice în domeniul transporturilor și infrastructurii pentru perioada 2022 - 2025 vizează, în principal:

- creșterea accesibilității României prin integrarea rețelelor naționale de transport feroviar, rutier, naval, aerian (și logistică) la rețelele europene, respectiv la cele internaționale concomitent cu dezvoltarea echilibrată a sistemului național de transport, economiei locale și regionale,
- îmbunătățirea confortului călătorilor și creșterea siguranței acestora,
- eficientizarea transportului de marfă,
- mărirea mobilității populației și îmbunătățirea calității mediului.

În acest context și ca răspuns la angajamentele asumate prin documentele programatice naționale, obiectivul general al Strategiei Ministerului Transporturilor și Infrastructurii îl reprezintă asigurarea infrastructurii și serviciilor, ca suport al activității economice și sociale pentru îmbunătățirea calității vieții.

Totodată, va fi operaționalizată Compania Națională de Investiții Rutiere.

Implementarea accelerată și eficientă a proiectelor de infrastructură cuprinse în Planul investițional depinde de un set de măsuri a căror aplicabilitate va fi atent monitorizată la nivelul fiecărei companii care derulează proiecte majore de investiții. Astfel, se va acționa pe următoarele direcții:

1. Creșterea calității studiilor de fezabilitate și a proiectelor tehnice;
2. Eficientizarea relației cu instituțiile și entitățile avizatoare;
3. Îmbunătățirea legislației privind achizițiile publice;
4. Introducerea unui sistem de soluționare rapidă a contestațiilor;
5. Creșterea performanței beneficiarilor și a cooperării între autoritățile locale și naționale;
6. O monitorizare eficace a implementării proiectelor.

Următorii 4 ani vor fi decisivi pentru evoluția domeniului transporturilor, în care Guvernul se va concentra pe câteva direcții de acțiune care să ne garanteze îndeplinirea cu succes a obiectivelor strategice fixate prin Programul de Guvernare, pe componenta de infrastructură de transport:

- Accelerarea implementării proiectelor aflate în execuție printr-un management responsabil și proactiv, printr-un dialog continuu cu antreprenorii și o colaborare interinstituțională eficientă, astfel încât să fie identificate rapid soluțiile în vederea eliminării eventualelor blocaje apărute pe parcursul derulării acestor proiecte;
- Monitorizarea atentă a proiectelor aflate în derulare pe principalele coridoare de conectivitate europeană, astfel încât perspectiva lor de finalizare să se încadreze într-un orizont mediu de timp;
- Demararea de noi proiecte de investiții în infrastructura de transport prin promovarea unor documentații mature și bine fundamentate, care să aibă la bază eficiența economică a acestor proiecte;
- Realizarea conectivității între regiunile istorice prin intensificarea procesului de închidere a coridorului rutier și feroviar TEN-T Rin-Dunăre și Orient/Est-Mediteranean și a implementării proiectelor de infrastructură mare celelalte regiuni ale României, pe axa nord-sud și est-vest;
- Continuarea programului de redresare a companiilor de stat din domeniul transporturilor și a procesului de selecție a managerilor profesioniști în baza unei analize transparente și solide;
- Atragerea specialiștilor români care lucrează în străinătate ("repatrierea") în implementarea unor proiecte majore de miliarde de euro;
- Parteneriate cu instituții publice care gestionează infrastructură în alte state membre UE pentru asistență tehnică;
- Implementarea **Planului Investițional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport pentru perioada 2020-2030**, document care actualizează strategia de

implementare a Master Planului General de Transport și care va sta la baza accesării fondurilor europene în viitorul exercițiu financiar european;

- Adoptarea unei noi strategii de finanțare a proiectelor de infrastructură care să asigure implementarea proiectelor în mod sustenabil și eficient. Vor fi susținute investițiile majore în infrastructură având ca principală sursă de finanțare fondurile europene nerambursabile, acesta fiind un factor-cheie al modernizării României. Uniunea Europeană încurajează statele în accesarea, pe lângă fondurile europene, și a altor instrumente de finanțare pentru a maximiza impactul acestora și pentru a permite dezvoltarea unui număr mai mare de proiecte.

Atingerea acestui obiectiv general și a obiectivelor specifice din toate domeniile de transport vor fi susținute prin măsuri generale și acțiuni obligatorii precum:

- Creșterea competitivității între modurile de transport
- Îmbunătățirea serviciilor de transport prin investiții în parcul de material rulant
- Modernizarea stațiilor de cale ferată
- Modernizarea porturilor și aeroporturilor
- Infrastructură rutieră de înaltă calitate
- Extinderea transportului multimodal.

În acest sens, **politica de finanțare propusă pentru perioada 2022-2025 va avea în vedere prioritizarea programului de investiții publice.**

Astfel, Master Planul General de Transport (MPGT) este elaborat pentru a furniza elementele necesare pentru prioritizarea investițiilor în domeniul transportului, pentru toate modurile de transport (rutier, feroviar, naval, aerian), pe baza unei analize multicriteriale.

Totodată, în procesul de alocare a resurselor pe programe/proiecte și moduri de transport, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii va susține în continuare, implementarea unei politici de finanțare coerente, de atragere masivă a fondurilor europene nerambursabile, de creștere progresivă a participării utilizatorilor la finanțarea infrastructurilor, de încurajare a participării sectorului privat prin aranjamente de tip parteneriat public-privat.

În contextul politicii europene în domeniul transporturilor, ce prevede realizarea unei rețele europene integrate orientată spre dezvoltarea unei rețele centrale, cu termen de finalizare 2030 (TEN-T Core), și a unei rețele globale ce va susține rețeaua centrală, cu termen de finalizare 2050 (TEN-T Comprehensive), România va trebui să continue investițiile în infrastructura de transport, orientate spre dezvoltarea coridoarelor multimodale transnaționale care traversează România, și anume: Coridorul Rin-Dunăre și Coridorul Orient/Est-Mediteranean, corelate cu prioritățile naționale specifice.

Coroborat cu politicile enunțate, prioritățile strategice ale Ministerul Transporturilor și Infrastructurii sunt focalizate în principal pe finalizarea lucrărilor la obiectivele/proiectele de investiții aflate într-un stadiu avansat de realizare, cu finanțare asigurată și continuarea lucrărilor la obiectivele/proiectele de investiții aflate în derulare, precum și începerea de noi lucrări, situate pe rețeaua TEN-T, cu finanțare asigurată din fonduri nerambursabile și fonduri rambursabile, concretizându-se în:

- construcția de autostrăzi/drumuri expres pe TEN-T;
- modernizarea și dezvoltarea rețelei de drumuri naționale, inclusiv prin construcția de variante de ocolire;

- reabilitarea și modernizarea infrastructurii feroviare aflate pe rețeaua TEN-T, prin finalizarea secțiunilor lipsă aferente coridoarelor pe TEN-T centrală, incluzând și acțiuni de creștere a calității serviciilor de transport feroviar;
- modernizarea gărilor și construcția de linii de mare viteză;
- îmbunătățirea condițiilor de navigație pe Dunăre și canale navigabile;
- modernizarea și dezvoltarea infrastructurii porturilor maritime și fluviale.
- investiții în infrastructura aeroportuară în vederea creșterii nivelului de securitate și siguranță pe toate aeroporturile și aerodromurile din România
- dezvoltarea rețelei de transport RO-LA și transport multimodal.

Prioritățile investiționale în domeniul transporturilor și infrastructurii pentru perioada 2022-2025 sunt în conformitate cu prevederile din Programul de guvernare și Hotărârii Guvernului nr. 666/2016 pentru aprobarea documentului strategic Master Planul General de Transport al României.

Prioritățile strategice enunțate se materializează prin programe/proiecte coordonate de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii și derulate de unitățile de sub autoritatea acestuia.

Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM) 2014-2020 a fost elaborat pentru a răspunde nevoilor de dezvoltare ale României identificate în Master Planul General de Transport al României (MPGT), Acordul de Parteneriat 2014-2020 și în acord cu CSC și Documentul de Poziție al serviciilor Comisiei Europene.

În cadrul POIM 2014-2020 alocarea UE pentru sectorul de transport este de aproximativ 5 miliarde Euro. Conform programării agreeate cu Comisia Europeană, eforturile POIM 2014-2020 au fost în principal orientate spre dezvoltarea rețelei centrale TEN-T, în particular spre dezvoltarea coridoarelor care traversează România, și anume: Rin-Dunăre și Orient/Mediterana de Est.

În cadrul POIM au fost depuse până în prezent 274 de proiecte și au fost contractate 158 de proiecte a căror valoare totală este de aproximativ 12,23 miliarde Euro.

În același timp, se află în pregătire mai multe proiecte majore ce vor fi transmise către Comisia Europeană în următoarea perioadă:

- *Achiziție material rulant ARF (343,601,000 euro);*
- *Autostrada Transilvania, secțiunea Nușfalău - Biharia, inclusiv drum de legătură cu municipiul Oradea (484,938,016 euro)*

Programul Operațional Transport 2021 - 2027 documentul programatic aflat în curs de negociere cu reprezentanții Comisiei Europene prin care se va continua finanțarea investițiilor în infrastructura de transport, derulate pe parcursul perioadei de programare 2014 - 2020, pe baza priorităților de investiții identificate în Planul Investițional pentru infrastructura de transport 2020 - 2030.

Lista de proiecte prioritare ce va fi inclusă în POT va fi definitivată o dată cu finalizarea negocierilor cu reprezentanții Comisiei Europene și va include proiecte pe toate modurile de transport.

Planul Național de Redresare și Reziliență 2021 - 2026 reprezintă un nou mecanism de finanțare pus la dispoziția statelor membre UE prin care urmează a fi stabilite domeniile prioritare de investiții ale României pentru ieșirea din criză, relansarea economică și creșterea capacității de reziliență a statului român.

Pentru componenta de infrastructură de transport, investițiile incluse în acest program vor fi orientate spre continuarea investițiilor demarate în perioada 2014-2020, având ca obiectiv principal finalizarea coridoarelor rețelei TEN-T ce tranzitează România, respectiv Rin-Dunăre și Orient/Mediterana de Est, prin realizarea tronsoanelor lipsă, precum și dezvoltarea și modernizarea rețelei naționale de drumuri care asigură conectarea la rețeaua TEN-T și modernizarea rețelei de căi ferate, contribuind astfel la crearea premiselor pentru dezvoltarea economică locală și regională a României.

În anul 2022, pentru componenta de transport, sunt programate a fi demarate mai multe **reforme și investiții**, dintre care amintim următoarele conform calendarului de implementare a **PNRR**:

- Strategia națională privind siguranța rutieră ce va fi finalizată, până la 31 decembrie 2022;
- Strategia și pachetul legislativ privind sistemele de transport inteligente (STI), până la 30 iunie 2022;
- Atribuirea contractelor cu întreprinderile câștigătoare pentru 50% din lucrările de construcție și supraveghere a căilor ferate până la sfârșitul anului 2022, după cum urmează:
 - Modernizarea, electrificarea liniilor de cale ferată, ERTMS pe tronsonul Arad - Timișoara - Caransebeș;
 - Modernizarea, electrificarea liniilor de cale ferată, ERTMS pe tronsonul Cluj-Napoca - Episcopia Bihor;
 - Electrificarea și reînnoirea liniilor de cale ferată: Constanța - Mangalia și Videle - Giurgiu.
- Investițiile de reînnoire acoperă următoarele linii:
 - București - Pitești - includere în TEN-T;
 - Reșița - Voiteni - legătură cu coridorul rețelei centrale TEN-T.
- Investițiile vor include, de asemenea, o serie de proiecte de tip „quick-wins” pentru eliminarea restricțiilor și a limitărilor de viteză pe următoarele tronsoane:
 - București - Craiova;
 - Arad - Oradea;
 - Sibiu - Copșa Mică;
 - Oradea - Satu Mare - Halmeu;
 - Apahida - Dej - Baia Mare - Satu Mare;
 - Dej - Beclean - Ilva Mică;
 - Adjud - Siculeni;
 - Filiași - Tg. Jiu - Petroșani - Simeria;
 - Pitești - Slatina - Craiova;
 - Coșlariu - Teiuș - Cluj-Napoca;

- Tecuci - Bârlad - Vaslui - Iași.

Până la finalul anului 2022 se vor semna contractele pentru achiziționarea a 50% din lucrările la noile linii de metrou din București și Cluj-Napoca, după cum urmează:

- M4 București: secțiunea Gara de Nord - Filaret (6 stații), lungime 5,2 km;
- M1 Cluj-Napoca: SF. Maria - Europa Unită (9 stații), lungime 7,5 km;

Lucrările incluse în această investiție sunt: lucrări de rezistență structurală, stații, interstații, tuneluri, galerii, alte construcții. Procedura de licitație se va desfășura în conformitate cu Legea nr.98/2016, modificările ulterioare, care au transpus directiva europeană relevantă, și anume Directiva 2014/24/UE.

Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere SA (C.N.A.I.R)

Prioritățile strategice investiționale ale MTI pentru perioada 2022-2025 sunt focalizate în principal pe finalizarea lucrărilor la obiectivele/proiectele de investiții aflate într-un stadiu avansat de realizare, cu finanțare asigurată și continuarea lucrărilor la obiectivele/proiectele de investiții aflate în derulare, precum și începerea de noi lucrări, situate pe rețeaua TEN-T, cu finanțare asigurată din fonduri nerambursabile și fonduri rambursabile, concretizându-se în:

- construcția de autostrăzi/drumuri expres pe rețeaua TEN-T

Lista principalelor proiecte de construcție autostrăzi, introduse în Buget în anul 2022 cuprinde următoarele obiective:

- Autostrada Sibiu - Pitești secțiunile 1, 2, 3, 4 și 5,
- Autostrada Lugoj - Deva (sector Dumbrava-Deva),
- Autostrada Nadaselu - Suplacu de Barcău - Borș, inclusiv legătura Centura Oradea (Giratie Calea Sintandrei) - Autostrada A3 (Biharia),
- Autostrada Câmpia Turzii - Ogra - Târgu Mureș,
- Autostrada de Centura Sud a municipiului București, inclusiv intervențiile privind Centura existentă (Lărgire la 4 benzi de circulație a Centurii București între A1 - DN 5, DN 2 - A2 și A1 - DN 7, pasajele Berceni, Domnești, Oltenița),
- Autostrada de Centura Nord a municipiului București,
- Drum expres Craiova - Pitești,
- Drum expres Brăila - Galați,
- Podul suspendat peste Dunăre în zona Brăila,
- Autostrada Ploiești - Buzău

Proiectele de autostrăzi aflate în pregătire pe parcursul anului 2021 și care vor intra etapizat în execuție în perioada 2022-2025, cuprind:

- Elaborarea/completarea studiilor de fezabilitate pentru autostrăzile Sibiu-Făgăraș, Făgăraș - Brașov, Târgu Neamț - Târgu Mureș, Târgu Neamț - Iași - Ungheni, Timișoara - Moravița,
- Elaborarea studiilor de fezabilitate și a proiectelor tehnice pentru Autostrada Brașov - Bacău și pentru drumurile de mare viteză Ploiești - Buzău - Focșani - Bacău - Pașcani - Suceava - Siret,

- Elaborarea studiilor de fezabilitate și a proiectelor tehnice pentru drumurile expres: Craiova - Târgu Jiu, Ovidiu - Tulcea, Brăila - Tulcea, Brăila - Buzău, Focșani - Brăila, Găești - Ploiești, Pitești - Mioveni, Bacău - Piatra Neamț,
- Elaborarea/completarea studiilor de fezabilitate pentru Drum Expres/ Autostrada (Drum Expres Conexiune Satu Mare (VO Satu Mare) - Oar (Granița Româno - Ungară - Drum Expres M49 Ungaria), Satu Mare - Baia Mare și Autostrada Nordului/ Drum de Mare Viteză Baia Mare - Suceava (Lot 1, Baia Mare - Bistrita; Lot 2 Bistrita - Vatra Dornei; Lot 3 Vatra Dornei - Suceava), Tisita - Albița,
- Completarea studiului de fezabilitate și elaborarea proiectului tehnic pentru drum expres Arad - Oradea;

Dintre proiectele majore de infrastructură rutieră (autostrăzi) aflate în execuție pe parcursul anului 2021, au fost finalizate și date în trafic secțiunile:

- Autostrada Câmpia Turzii - Ogra - Târgu Mureș, sector 1C Târgu Mureș - Ungheni;
- Autostrada Sebeș - Turda, lot 2.

Pe parcursul anului 2021 au fost semnate contracte de proiectare și execuție/ execuție lucrări pentru următoarele proiecte majore de infrastructură rutieră:

- ❖ Autostrada Sibiu - Pitești, secțiunea 4;
- ❖ Autostrada de centură a Municipiului București, sector Centura Nord, lot 2;
- ❖ Legătura Centura Oradea (girație calea Sintandrei) - Autostrada A3 (Biharia);
- ❖ Drum Expres Craiova-Pitești, Tronson 4;
- ❖ Drum expres Brăila - Galați;

În perioada 2022-2025 sunt avute în vedere continuarea lucrărilor la obiectivele aflate deja în execuție, precum și demararea etapizată a lucrărilor la obiectivele aflate în prezent în proiectare (elaborare Proiect Tehnic):

- modernizarea și dezvoltarea rețelei de drumuri naționale, inclusiv prin construcția de variante de ocolire;

Lista principalelor proiecte de construcție variante de ocolire, introduse în Buget în anul 2022 cuprinde următoarele obiective:

- ✓ Variantele de ocolire aflate în execuție: Modernizarea centurii rutiere a Municipiului București (pasaje Berceni, Oltenița, Mogoșoaia, Domnești, DN 2-A2), Tecuci, Bârlad, Satu Mare, Stei, Rădăuți, Timișoara Sud, Săcueni, Zalău, Drum de legătura DN 5 - Podul Prieteniei (VO Giurgiu Vest), Târgu Jiu, Varianta de ocolire Galați, Sfântu Gheorghe, Varianta de ocolire a Municipiului Zalău, etapa 2, între DN1F, km 79+625 - DJ191C, Centura de ocolire Craiova varianta Sud DN 56-DN 55-DN 7, pasaj Draja
- ✓ Variantele de ocolire care vor intra în execuție/proiectare și execuție: Târgu Mureș, Giurgiu (Est), Sighișoara, Buftea
- ✓ Variante de ocolire care vor intra în etapa de proiectare/proiectare și execuție în baza unor parteneriate cu UAT: Aleșd, Stei, Beclean, Inel ocolitor al Municipiului Târgu Mureș (prin interconectarea autostrăzii A3, E60, DN 15 și DJ 152 A), Arad Est, Mediaș, Sibiu Sud, Drum de ocolire în partea de vest a Municipiului Sebeș, Gura Humorului, Valea lui Mihai.

Portofoliul de proiecte în pregătire, pentru care există deja alocări bugetare în anul 2021 cuprinde variante de ocolire aflate în etapa de pregătire (elaborare Studiu de Prefezabilitate, Studii de Fezabilitate și Proiecte Tehnice), Râmnicu Vâlcea, Vaslui și Techirghiol, Timișoara Vest, Varianta de Ocolire Pitești Vest, pasaj Roman.

Dintre proiectele aflate în execuție, în anul 2021 au fost finalizate și date în trafic următoarele obiective:

- Varianta de ocolire Satu Mare, sector km 9+600 (intersecție VOSM cu DN19) - km 13+600 (intersecție VOSM cu DN19A);
- Varianta de ocolire Mihăilești.

Principalele proiecte de modernizare drumuri naționale, introduse în Buget în anul 2022 sunt: DN 18, Moisei - Iacobeni; DN 66, parcarei Lainici, DN 76, Deva - Oradea (finalizarea în integralitate), DN 5, București - Adunații Copăcenii; DN 6, Alexandria - Craiova (lot 2); DN 73, Pitești - Câmpulung - Brașov; Modernizarea infrastructurii privind siguranța circulației pe DN 1, în "Sate liniare și puncte negre"; A 1 - Titu - Bâldana - Târgoviște - Sinaia; DN 52, Alexandria - Turnu Magurele; DN 28B, Târgu Frumos - Botoșani; DN 29D, Botoșani - Ștefănești, DN 2L, Soveja - Lepșa; Drum de legătură Autostrada A1 Arad - Timișoara - DN69, Remediere defecțiuni pe DN1H km 6+000 - km 12+000, DN 2N km 52+860 - km 60+000 Jitia - Bisoca și pod nou peste râul Râmnicu Sărat la km 53+301, DN 1S km 0+000-km 23+831, DN 67B Scoarța - Pitești km 0+000-188+201.

Proiectele în pregătire, pentru care există deja alocări bugetare în anul 2021 și vor fi bugetate și în anul 2022 cuprind:

- DN 7C, Transfăgărășan (expertiza tehnică și elaborare Studiu de Fezabilitate);
- Drum de legătură A1 - DN 7 (Titu/ DJ 711A) (Revizuire/Actualizare Studiu de Fezabilitate și Elaborare Proiect Tehnic)
- Realizare Conexiune DN 73C cu Autostrada Sibiu-Pitești (Nod Tigveni) și Modernizare DN 73C, km 44+800 - km 68+000 (elaborare Studiu de fezabilitate și Proiect Tehnic de Execuție);
- Realizarea a 6 noduri rutiere pe Autostrăzile A1 și A3, în zona de Vest a României;

Proiecte care vor fi bugetate pe parcursul anului 2022, după obținerea aprobărilor legale necesare, aflate în prezent în etapa de pregătire/atribuire în vederea elaborării documentațiilor tehnico-economice sau proiectării și execuției:

- Nod Cumpăna (conexiune la A4 - DN 39E);
- Nod Martinești (conexiune la A 1 și DN 1);

Poduri ce au intrat în execuție în anul 2021 și vor fi bugetate în continuare și în anul 2022 sunt:

- Pod pe DN 10 km 46+471 peste Basca la Cislău;
- Consolidare pod pe DN2B km 149+841 peste Prut Galați - Giurgiuilești;
- Pod pe DN 1 km 135+332 peste pârâul Azuga la Azuga;

- Pod pe DN 24 km 105+678 la Crasna;
- Pod pe DN 13C km 1+200, la Vânători;
- Podul de la Cernavodă, situat pe Autostrada A2, la km 157+600;
- Podul peste brațul Borcea, situat pe Autostrada A2, la km 149+680;
- Pod nou de la Cosmești, peste Siret, pe DN24, km 7+620;
- Apărarea împotriva inundațiilor a localității Babadag, județul Tulcea/Refacere 5 poduri pe DN 22 km 210+291, km 211+812, km 212+045, km 212+495, km 213+600”;
- Pod peste râul Dâmbovița pe DN 73, km 78+519

Poduri care vor intra în proiectare și execuție:

- Podul peste Tisa (proiectare și execuție);
- Podul de la Ungheni peste râul Prut.

Întreținerea infrastructurii rutiere

C.N.A.I.R. S.A. asigură în prezent administrarea și întreținerea unei rețele de 16.758 km din care 945 km de autostrăzi și 15.910,851 km drumuri naționale, rețea care este dezvoltată pe întreg teritoriul României, din care peste 58,6% are durata de funcționare expirată (durata normală de funcționare a unui drum este durata de utilizare exprimată în ani, de la darea în circulație a drumului ca nou și până la introducerea sa în prima reparație capitală sau între două reparații capitale). Durata normală de funcționare va putea fi prelungită în cazul în care starea tehnică a sistemelor rutiere existente și capacitatea portantă a drumului se mențin în limite admisibile prevăzute de reglementările tehnice în vigoare la data expirării duratei normale de funcționare prin executarea unor lucrări de întreținere periodică (tratamente bituminoase, straturi rutiere foarte subțiri, covoare asfaltice, reciclări în SITU) și reparații curente (ranforsări sisteme rutiere), conform reglementărilor tehnice în vigoare și în ritmicitatea prevăzută de acestea.

Compania Națională Cai Ferate CFR SA (CNCF CFR-SA)

CNCF CFR-SA propune următoarele **priorități strategice** care sunt focalizate în principal pe:

- continuarea și finalizarea lucrărilor pe secțiunile Brașov - Sighișoara, Sighișoara - Simeria și Simeria - Gurasada - Km.614, aflate în diverse stadii de execuție, programe de eliminare a restricțiilor de viteză de pe întreaga rețea TEN-T centrală și globală cu impact direct și imediat asupra duratei călătoriei și/sau asupra creșterii siguranței și confortului călătorilor;
- modernizarea sistemelor de siguranță și centralizare, inclusiv prin proiecte de creștere a calității serviciilor de transport feroviar în stațiile CF;
- proiecte de electrificare a liniilor CF lipsă din rețeaua TEN-T centrală și globală de pe liniile CF Episcopia Bihor - Cluj Napoca, Rădulești - Giurgiu, Constanța - Mangalia și București - Giurgiu;
- reabilitarea și modernizarea coridorul Arad - Timișoara - Caransebeș, Craiova - Calafat și București - Giurgiu;
- reabilitarea și modernizarea liniei CF Ploiești Sud-Focșani-Pășcani-Iași-Frontiera, Pășcani-Dărmănești-Vicșani-Frontiera;

- reabilitarea și modernizarea linei CF Predeal - Brașov;
- achiziția de sisteme de trenuri de lucru pentru activitatea de reînnoire (reparație capitală), reabilitare, modernizare, construirea unor elemente componente ale infrastructurii feroviare și creșterea gradului de siguranță a circulației feroviare;
- reabilitarea și modernizarea Complexului Feroviar Gara de Nord, inclusiv centura feroviară a Bucureștiului ca o alternativă pentru transportul urban al locuitorilor din zonele periferice, un acces mai facil pentru marile centre comerciale și depozite amplasate în zona centurii și crearea unor noduri intermodale la capătul linilor de transport.

Principalele obiective se regăsesc și în Strategia de dezvoltare a infrastructurii feroviare 2021-2025 și Planul de acțiune pentru dezvoltarea infrastructurii feroviare și transferul modal către calea ferată al fluxurilor de transport de călători și marfă.

Societatea de Transport cu Metroul București "METROREX" (METROREX SA)

Principalele obiective de investiții din domeniul transportului urban cu metrou ce urmează a fi dezvoltate în perioada de timp 2022-2025 sunt:

- Accesibilizarea stațiilor de metrou în funcțiune pentru persoanele cu deficiențe de vedere,
- Magistrala 5 Drumul Taberei - Pantelimon,
- Modernizarea instalațiilor pe magistralele I, II, III și TL de metrou
- Legătura rețelei de metrou cu Aeroportul Internațional Henri Coandă - Otopeni
- Înnoirea materialului rulant pentru care s-au încheiat contracte în sumă de aproximativ 500 milioane lei.

TRANSPORT NAVAL

În domeniul transportului naval, în perioada 2022 - 2025, prioritățile sunt conform Programului de Guvernare aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.42/2021 pentru acordarea încrederii Guvernului și vizează valorificarea potențialului imens oferit de Dunăre, de transportul fluvial, de dezvoltarea porturilor comerciale la Dunăre, transformarea portului Constanța în lider regional, intensificarea procesului de finalizare a proiectelor demarate și pregătirea proiectelor care se vor finanța din programele de finanțare ale Uniunii Europene pentru perioada 2021-2027.

Prioritățile din domeniul transportului naval vizează:

- elaborarea strategiei navale;
- asigurarea condițiilor de navigație pe Dunăre, pe toată perioada anului;
- modernizarea infrastructurii porturilor maritime și fluviale (Constanța, Galați, Giurgiu, Corabia, Calafat, Drobeta, Oltenița etc.) și conectarea porturilor, în special a porturilor fluviale, la sistemele de transport rutiere și feroviare;
- dezvoltarea Portului Constanța prin promovarea unui plan major de investiții, astfel încât acesta să își atingă potențialul maxim și să își extindă hinterlandul cu perspective să devină cel mai important port din regiune;
- creșterea siguranței traficului prin dezvoltarea infrastructurii pentru servicii de informare și management al traficului maritim costier și achiziționarea de nave tehnice;

- digitalizarea: actualizarea permanentă a hărților electronice de navigație; schimbul de informații RIS (River Information Services) la nivel regional; managementul căii navigabile; îmbunătățirea infrastructurii IT pentru stocarea și procesarea datelor geospațiale; realizarea bazelor de date pentru certificatele de calificare, la carnetele de serviciu și la jurnalele de bord conform Directivei UE 2017/2397; implementarea ghișeului unic european în domeniul maritim (EMSWe) conform Regulamentului (UE) 2019/1.239.

TRANSPORT AERIAN

Priorități privind dezvoltarea obiectivelor de investiții din domeniul aerian pentru perioada 2022-2025 sunt:

1. Unitatea de aviație : Aeroportul Internațional „Traian Vuia” Timișoara

- Denumire program : Terminal plecări curse externe la Aeroportul Internațional Timișoara - Traian Vuia SA
- Valoare proiect : 184.506 mii lei
- Sursă finanțare: fonduri externe nerambursabile.

2. Unitatea de aviație: Aeroportul Internațional ”Mihail Kogălniceanu” Constanța

- Denumire program/proiect: Amenajare banda pistei și RESA
- Valoare proiect/program: Total: 49.856 mii lei
- Sursă finanțare: Buget de stat
- Descriere: În vederea respectării Regulamentului UE 139/2014 este necesar a se realiza lucrări de amenajare bandă pistă, cât și a suprafețelor de teren necesare operării în siguranță a aeroportului.

3. Unitatea de aviație: Școala Superioară de Aviație Civilă

- Denumire program/proiect: Centru de instruire sintetică construire corp P+3 clădire simulatoare de zbor și spații conexe echipată cu un simulator de zbor FFS Boeing 737 NG
- Valoare proiect/program: Total: 76.759 mii lei
- Sursă finanțare: Buget de stat
- Descriere: Programul urmărește construirea unui centru de pregătire în zbor sintetic, echipat în primă fază cu un singur simulator FFS, care să asigure pregătirea la cele mai înalte standarde ale piloților ce își desfășoară activitatea la companiile care operează în România.

4. Unitatea de aviație: Aeroclubul României

- Denumire program/proiect: Modernizare și asfaltare pistă Aeroclub Teritorial București, comuna Clinceni
- Valoare proiect/program: Total: 22.810 mii lei
- Sursă finanțare: Buget de stat

5. Unitatea de aviație: Aeroclubul României

- Denumire program/proiect: Modernizare și extindere infrastructură la aeroclubul teritorial “Aurel Vlaicu” Clinceni
- Valoare proiect/program: Total : 17.606 mii lei

- Sursă finanțare: Buget de stat
- Descriere: Proiectul își propune suplimentarea infrastructurii necesare pentru desfășurarea activităților ce sunt organizate de către Aeroclubul Teritorial Clinceni: cursuri de inițiere în sporturile aviatice (zbor cu motor, acrobații aeriene, planorism, parașutism), pregătirea sportivilor de performanță.

Politica în domeniul educației

România Educată, Proiect al Președintelui României și Programul de Guvernare 2021-2024 proiectează politicile publice în domeniul educației și formării profesionale pe termen mediu și lung, reasezând valorile societății, asigurând dezvoltarea sustenabilă și răspunzând provocărilor viitorului. Astfel, avem nevoie de un sistem educațional echitabil și de calitate, caracterizat prin profesionalism și integritate, sistem flexibil care garantează starea de bine a tuturor celor implicați, răspunde diverselor nevoi și susține excelența în învățare și predare.

De asemenea, principalele orientări strategice în domeniu sunt convergente cu documente europene programatice: Planul Național de Redresare și Reziliență, Pactul Verde European, Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, Pilonul European al Drepturilor Sociale, Rezoluția Consiliului privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării în perspectiva realizării și dezvoltării în continuare a spațiului european al educației (2021-2030) ș.a.

Obiective

Direcții de acțiune, programe, proiecte

Prioritățile Ministerului Educației, pe termen scurt, sunt:

- Asigurarea condițiilor de desfășurare a cursurilor școlare și universitare în condiții de siguranță sanitară
- Organizarea învățământului la distanță sau hibrid în perioada pandemiei
- Dotarea cu echipamente adecvate desfășurării cursurilor online pentru copii, elevi, studenți și cadre didactice.

I. Învățământ preuniversitar

1. Dezvoltarea carierei didactice

Dezvoltarea unui profil de competențe pentru profesori
Restructurarea sistemului de formare inițială a profesorilor
Îmbunătățirea calității și accesului la formarea continuă a profesorilor
Dezvoltarea unui sistem flexibil de management al carierei

2. Îmbunătățirea managementului și redefinirea guvernancei sistemului de educație

Îmbunătățirea proceselor de elaborare, implementare și evaluare a politicilor publice din educație
Implementarea unui sistem de guvernance a sistemului de învățământ preuniversitar în parteneriat cu autoritățile publice locale
Redefinirea cadrului instituțional și al ariilor de competență în domeniul guvernancei sistemului de învățământ preuniversitar

Obiective	Direcții de acțiune, programe, proiecte
3. Îmbunătățirea finanțării sistemului de învățământ preuniversitar	Îmbunătățirea absorbției de fonduri nerambursabile din domeniul educației și atragerea veniturilor nonbugetare pentru educație Creșterea finanțării învățământului preuniversitar
4. Dezvoltarea infrastructurii învățământului preuniversitar	Dezvoltarea infrastructurii din învățământul profesional Revizuirea standardelor privind infrastructura școlară Reorganizarea rețelei școlare
5. Actualizarea curriculumului și a evaluării centrate pe competențe	Analiza, monitorizarea și evaluarea periodică a curriculumului aplicat și a celui realizat, în vederea realizării unor intervenții ameliorative Promovarea unui model de proiectare curriculară Elaborarea și implementarea unor standarde și a unor descriptori corespunzători scalelor de notare folosite în evaluarea elevilor Revizuirea și îmbunătățirea progresivă a proceselor de evaluare din parcursul educațional al elevilor, atât la momentele de prag, cât și pe parcurs Utilizarea sistemelor informatice în procesul de evaluare, și în cartografierea rezultatelor elevilor Creșterea accesului la educație de calitate pentru toate categoriile sociale, în special, a celor provenite din medii dezavantajate Reducerea ratei de părăsire a sistemului de învățământ; revizuirea programelor sociale
6. Asigurarea unei educații incluzive și de calitate pentru toți copiii	Îmbunătățirea și promovarea programelor de susținere a reintegrării școlare a persoanelor care au abandonat școala Promovarea unei pedagogii incluzive și centrate pe copil Îmbunătățirea politicilor publice de echitate Crearea și dezvoltarea de practici, resurse materiale și resurse umane pentru integrarea cu succes a copiilor cu dizabilități sau cu CES Susținerea copiilor cu părinți plecați să lucreze în străinătate, prin ajutor psihoemoțional
7. Susținerea și promovarea alfabetizării funcționale	Îmbunătățirea alfabetizării funcționale, la toate nivelurile și sub toate formele sale: literație, matematică, științe, media, digitală și socială Evaluarea continuă a nivelului de alfabetizare funcțională a elevilor și adulților Aplicarea unui curriculum în care competența-cheie A <i>învăța să înveți</i> și metacompetențele de autonomie și înțelegere au rol central Alfabetizarea științifică a tuturor elevilor și îmbunătățirea performanțelor la evaluările TIMSS

Obiective	Direcții de acțiune, programe, proiecte
8. Promovarea educației STEAM	Stimularea implicării elevilor în zona STEAM, atât în parcursul educațional, cât și în alegerea unei cariere Pregătirea și susținerea cadrelor didactice pentru predarea, învățarea, evaluarea și motivarea elevilor în zona STEAM Asigurarea infrastructurii, a tehnologiei și a resurselor necesare procesului educațional în domeniul STEAM Promovarea de inițiative, parteneriate și deschiderea către societate, axate pe componenta STEAM
9. Susținerea digitalizării educației	Dezvoltarea competențelor digitale în rândul personalului didactic auxiliar și nedidactic, din sistemul de educație Asigurarea de programe pentru securitate cibernetică, protecția datelor, siguranța on-line și etică IT
10. Asigurarea rezilienței	Dezvoltarea, la nivelul instituțiilor de învățământ preuniversitar și universitar, a unor mecanisme de reziliență Pregătirea elevilor pentru a face față unei dinamici sociale în perpetuă schimbare, prin discipline corelate cu nevoile societății democratice Educarea copiilor în spiritul protejării integrității lor fizice și emoționale, al atenției pentru sănătate Combaterea fenomenului de bullying, sub toate formele sale
11. Dezvoltarea educației timpurii	Asigurarea calității serviciilor de educație timpurie Revizuirea, completarea și armonizarea cadrului legislativ
12. Sprijinirea învățământului primar și secundar	Sprijinirea abordărilor pedagogice care au în vedere personalizarea învățării, învățarea științelor bazată pe investigație, învățarea bazată pe probleme/proiecte, care să înlocuiască educația bazată preponderent pe memorare Internaționalizarea învățământului secundar superior
13. Dezvoltarea învățământului profesional	Dezvoltarea învățământului dual pentru o mai bună corelare a ofertelor educaționale cu cerințele pieței muncii Integrarea valorilor din Raportul „România Educată” în modul de reglementare, desfășurare și evaluare a sistemului și procesului educațional Creșterea calității proceselor educaționale în toate formele sale
14. Direcții de acțiune	Diseminarea implementării educației pentru dezvoltare

Obiective	Direcții de acțiune, programe, proiecte
complementare	durabilă în sistemul de educație și formare Susținerea învățământului în limbile minorităților naționale Încurajarea inițiativei în învățământul particular Creșterea integrității, reducerea vulnerabilităților și a riscurilor de corupție în sistemul național de educație Sprijinirea participării adulților la învățarea pe tot parcursul vieții Consolidarea fundamentării instrumentelor de decizie strategică
II. Învățământ superior	Reconectarea accelerată a mediului privat la cel universitar Intensificarea eforturilor de creștere a accesului la învățământ terțiar a grupurilor subreprezentate Creșterea calității și a disponibilității serviciilor de consiliere
1. Creșterea participării la forme de învățământ terțiar	Îmbunătățirea retenției studenților Creșterea finanțării învățământului superior în corelare cu creșterea autonomiei și responsabilității universităților Sprijinirea universităților pentru a dezvolta programe de studii de tip joint-degree sau interdisciplinare, corelate cu piața muncii
2. Intensificarea eforturilor de internaționalizare a sistemului românesc de educație	Atragerea unor experți externi calificați Corelarea cuantumului burselor studentești cu nevoile beneficiarilor și evoluția salariului minim garantat Sprijinirea universităților pentru atingerea țintei naționale de participare a adulților la forme de educație pe tot parcursul vieții Sprijinirea eforturilor de internaționalizare a universităților Creșterea numărului de mobilități internaționale, inclusiv prin accesarea de fonduri externe nerambursabile, pentru cofinanțarea mobilităților Recunoaștere reciprocă automată a programelor de studii.
3. Creșterea capacității managementului universitar de a implementa politicile naționale	Formarea persoanelor implicate în managementul universitar înainte și/sau la începutul unui mandat de conducere Dezvoltarea de resurse deschise care să sprijine activitatea persoanelor implicate în managementul universitar Susținerea formării polilor de excelență - consorții universitare care să includă universități și institute de cercetare Creșterea capacității de colectare și analiză a datelor relevante pentru susținerea procesului decizional, atât la nivel instituțional, cât și la nivelul sistemului de învățământ superior

Obiective	Direcții de acțiune, programe, proiecte
	Realizarea „laboratoarelor pilot” de către universitățile membre ale Consorțiilor Europene și transformarea acestora în modele pentru învățământul superior românesc
4. Creșterea autonomiei universitare, în ceea ce privește utilizarea fondurilor proprii, politicile de resurse umane	Transparentizarea proceselor decizionale de la nivelul universităților Măsuri de corelare legislativă în domeniul fiscal bugetar, în domeniul achizițiilor și în domeniul legislației muncii Încurajarea inovației și originalității studenților-doctoranzi în cercetarea științifică
5.Consolidarea calității studiilor doctorale	Internaționalizarea studiilor doctorale Monitorizarea inserției absolvenților absolvenților de studii doctorale pe piața muncii Încurajarea autonomiei studenților doctoranzi
6. Susținerea eticii și integrității în mediul universitar	Dezvoltarea unei culturi organizaționale privind etica și integritatea la nivelul sistemului de învățământ superior Armonizarea codurilor de etică universitară cu evoluțiile de la nivelul SEE/SEÎS
7. Dezvoltarea unui ecosistem digital pentru învățământul universitar	Dezvoltarea de programe de formare pentru competențe în pedagogie digitală Dezvoltarea și multiplicarea laboratoarelor de realitate virtuală și realitate augmentată Dezvoltarea competențelor digitale înalte ale studenților, cadrelor didactice și cercetătorilor din universități Dezvoltarea infrastructurii digitale și generalizarea accesului la echipamente electronice și dezvoltarea de conținut digital și softuri dedicate învățării.

În plus, față de finanțarea de la bugetul de stat, din Planul Național de Redresare și Reziliență, se vor asigura:

- Elaborarea Analizei funcționale privind guvernanța sistemului de învățământ preuniversitar
- Implementarea unui program de instruire și mentorat pentru managerii și inspectorii școlari
- Dezvoltarea unei rețele a „Școlilor Verzi”
- Asigurarea transportului școlar prin achiziția a 3200 de microbuze electrice
- Dotarea sălilor de clasă, a laboratoarelor și a cabinetelor școlare din sistemul preuniversitar
- Generalizarea mecanismului de avertizare timpurie privind abandonul școlar și implementarea Programului Național pentru reducerea abandonului școlar
- Implementarea de programe de formare privind îmbunătățirea competențelor de pedagogie digitală pentru cadrele didactice

- Asigurarea echipamentelor și resurselor educaționale deschise
- Dezvoltarea profilului de competențe digitale ale elevilor
- Înființarea a 412 servicii complementare pentru educația timpurie
- Constituirea de consorții școlare rurale
- Reconfigurarea sistemului de învățământ profesional dual pe un traseu complet/integrat, de la învățământul secundar la învățământul universitar
- Transformarea liceelor agricole în centre de profesionalizare
- Dotarea atelierelor școală din unitățile de învățământ profesional și tehnic
- Construcția și dotarea a 10 campusuri integrate pentru învățământ dual
- Reabilitarea infrastructurii universitare pentru servicii sociale destinate studenților
- Digitalizarea proceselor din învățământul superior - realizarea unui ecosistem digital pentru universități.

Politica în domeniul antreprenoriatului și turismului

Ministerul Antreprenoriatului și Turismului înființat în baza Ordonanței de Urgență a Guvernului privind stabilirea unor măsuri la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative nr.121/2021 privind stabilirea unor măsuri la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative, se organizează și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului care aplică strategia și Programul de guvernare în domeniile antreprenoriatului, întreprinderilor mici și mijlocii, turismului, cooperăției și mediului de afaceri, comerțului exterior, politicii comerciale și al relațiilor economice internaționale și investițiilor străine, în concordanță cu cerințele economiei de piață și pentru stimularea inițiativei operatorilor economici.

În domeniul turismului

a) Reprezentarea României în țările membre ale Uniunii Europene și în țări terțe

Potrivit Ordonanței Guvernului nr. 58/1998 privind organizarea și desfășurarea activității de turism în România, cu modificările și completările ulterioare, statul sprijină și încurajează libera inițiativă în domeniul promovării și dezvoltării activității de turism și, îndeosebi, în stimularea și atragerea turiștilor străini în România, precum și în dezvoltarea activității stațiunilor turistice, prin organizarea de acțiuni de promovare turistică atât pe plan intern, cât și pe plan extern prin birourile de promovare turistică din străinătate și atașații de turism, iar în vederea asigurării reprezentării României atât în țările membre ale Uniunii Europene, cât și în țările terțe, în domeniul politicii turismului și promovării produselor și serviciilor turistice, precum și a formelor de turism autohtone, se înființează funcția de atașat de turism.

b) Îndeplinirea rolului strategic privind promovarea turistică a României în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 20 din 11 ianuarie 2012 privind aprobarea Programului multianual de marketing și promovare turistică

și a Programului multianual de dezvoltare a destinațiilor, formelor și produselor turistice, cu modificările și completările ulterioare

- c) Programul multianual de marketing și promovare turistică urmărește promovarea celor mai importante destinații și forme de turism din România pe piața internă și pe principalele piețe turistice din străinătate.

Măsuri:

- Desfășurarea unei campanii de promovare integrate în anul 2022 pentru re poziționarea pe piața internațională a turismului;
 - Efectuarea studiilor de marketing și cercetărilor de piață;
 - Derularea activităților de marketing digital, fără a se limita la acestea: motoarelor de căutare, rețelelor de socializare, platformelor, diverselor site-uri web și blogurilor cu impact în creșterea circulației turistice în România;
- d) Programul multianual de dezvoltare a destinațiilor, formelor și produselor turistice urmărește susținerea turismului intern în vederea îmbunătățirii circulației turistice în paralel cu conservarea patrimoniului natural și cultural.

Programul anual de dezvoltare a formelor de turism urmărește dezvoltarea turismului intern și a turismului de incoming în vederea îmbunătățirii circulației turistice în paralel cu conservarea patrimoniului natural și cultural, creșterea notorietății destinațiilor turistice din România pe piața internă și internațională, diversificarea și dezvoltarea produselor turistice românești și creșterea calității serviciilor turistice în România pentru perioada 2021-2023.

Măsuri :

- Valorificarea și conservarea arhitecturii tradiționale;
- Susținerea gastronomiei locale;
- Dezvoltarea și promovarea rețelei naționale de destinații de ecoturism conform Strategiei Naționale de Ecoturism;
- Realizarea unui sistem de atestare a rutelor culturale dezvoltate la nivel național pentru promovarea eficace și eficientă a acestora;
- Realizarea unui sistem voluntar de specializare tematică a pensiunilor turistice, complementar sistemului de clasificare;

Politica în domeniul investițiilor publice

Programul pentru dezvoltarea investițiilor în turism - Masterplanul investițiilor în turism - și a criteriilor de eligibilitate a proiectelor de investiții în turism, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 558/2017 cu modificările și completările ulterioare.

Măsuri:

Programul are în vedere susținerea financiară a unităților administrativ-teritoriale, în completarea surselor proprii ale acestora prin transferuri de la bugetul de stat, către bugetele locale.

Rezultate așteptate:

Industria turistică generează un număr semnificativ de locuri de muncă, iar investițiile în acest domeniu au o durată de amortizare relativ scurtă. Turiștii creează o cerere suplimentară de servicii și bunuri de consum, stimulând astfel sectorul terțiar al economiei (serviciile, comerțul, industriile artizanale etc.). În același timp, localitățile

turistice tind să aibă o infrastructură edilitară și de servicii mai dezvoltată. Sectorul transporturilor și sectorul imobiliar sunt alte două ramuri importante ce au de câștigat prin dezvoltarea turismului. Dacă în prezent ponderea turismului în produsul intern brut este redusă atât la nivel național, cât și la nivel regional (cca 2-3%), pe termen mediu aceasta se poate dubla cu ușurință, chiar și fără extinderea structurilor de primire turistică.

În domeniul întreprinderilor mici și mijlocii, cooperăției și mediului de afaceri, comerțului, politicii comerciale și al relațiilor economice internaționale și investițiilor străine, în concordanță cu cerințele economiei de piață și pentru stimularea inițiativei operatorilor economici

a) Eficientizarea exporturilor

Programul Stimularea exporturilor

Măsur:

- ✓ Acordarea de consultanță pentru operatorii economici cu activitate de export în scopul elaborării și implementării strategiilor de export și prezentării celor mai bune practici în domeniul promovării ofertei de export în vederea identificării de oportunități de export;

Rezultate:

- ✓ Creșterea competitivității la export a firmelor din România;
- ✓ Creșterea anuală a exportului.

b) Crearea cadrului instituțional, legislativ și financiar favorabil susținerii IMM-urilor

A. Programul pentru dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor și facilitarea accesului acestora la finanțare - START, instituit în baza Legii nr. 346 din 14 iulie 2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii cu completările și modificările ulterioare **va fi implementat conform Pachetului de stimulare economică România Tech Nation de sprijinire și impulsione a digitalizării economiei din Programul de Guvernare.**

B. Programul național multianual de microindustrializare instituit în baza Legii nr. 346 din 14 iulie 2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii cu completările și modificările ulterioare **va fi implementat conform Pachetului de stimulare a producției interne și a lanțurilor de aprovizionare “Fabricat în România” din Programul de Guvernare**

C. Programul de dezvoltare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață, instituit în baza Legii nr. 346 din 14 iulie 2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii cu completările și modificările ulterioare va fi implementat conform Pachetului de stimulare economică Innovation din Programul de Guvernare. Măsura va stimula comerțul on-line și digitalizarea și va cuprinde cheltuieli eligibile obligatorii precum vouchere de digitalizare.

D. Programul național multianual pentru dezvoltarea antreprenoriatului în rândul femeilor din sectorul întreprinderilor mici și mijlocii, instituit în baza Legii nr. 346 din 14 iulie 2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii cu completările și modificările ulterioare **va fi implementat conform Pachetului de stimulare economică România Tech Nation de sprijinire și impulsione a digitalizării economiei - Componenta “Woman in Tech” din Programul de Guvernare.**

E. Programul național multianual de înființare și dezvoltare de incubatoare tehnologice și de afaceri, instituit în baza Legii nr. 346 din 14 iulie 2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii cu completările și modificările ulterioare va fi implementat conform Pachetului de stimulare economică pentru IMM din Programul de Guvernare și va sprijini înființarea incubatoarelor de afaceri pentru studenți în universități, în colaborare cu partenerii locali (autorități publice, companii care activează pe piața locală).

F. Programul de accelerare a dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, instituit în baza Legii nr. 346 din 14 iulie 2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii cu completările și modificările ulterioare.

G. Programul național multianual pentru susținerea meșteșugurilor și artizanatului, instituit în baza Legii nr. 346 din 14 iulie 2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu completările și modificările ulterioare.

H. Programul pentru organizarea târgului întreprinderilor mici și mijlocii, instituit în baza Legii nr. 346 din 14 iulie 2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu completările și modificările ulterioare.

I. Schema de ajutor de stat dedicată industriei Horeca instituită în baza ORDONANȚEI DE URGENȚĂ nr. 224 din 30 decembrie 2020 privind unele măsuri pentru acordarea de sprijin financiar pentru întreprinderile din domeniul turismului, alimentației publice și organizării de evenimente, a căror activitate a fost afectată în contextul pandemiei de COVID-19.

J. Măsura 1 “Microgranturi” din cadrul schemei de ajutor de stat instituită prin ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 130 din 31 iulie 2020 privind unele măsuri pentru acordarea de sprijin financiar din fonduri externe nerambursabile, aferente Programului operațional Competitivitate 2014-2020, în contextul crizei provocate de COVID-19, precum și alte măsuri în domeniul fondurilor europene.

K. Măsura 2 “Granturi pentru capital de lucru” din cadrul schemei de ajutor de stat instituită prin ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 130 din 31 iulie 2020 privind unele măsuri pentru acordarea de sprijin financiar din fonduri externe nerambursabile, aferente Programului operațional Competitivitate 2014-2020, în contextul crizei provocate de COVID-19, precum și alte măsuri în domeniul fondurilor europene.

L. Măsura de sprijin aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 421/2018 pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat privind sprijinirea industriei cinematografice, cu modificările și completările ulterioare.

Politica în domeniul afacerilor interne

În acord cu Planul Strategic Instituțional 2021-2024, Ministerul Afacerilor Interne acționează pentru îndeplinirea următoarelor **obiective strategice**:

- Asigurarea unui grad ridicat de siguranță a persoanelor și de protecție a patrimoniului;
- Creșterea capacității MAI de gestionare a evenimentelor majore;
- Creșterea eficienței și capacității administrative a MAI.

Obiectivele strategice sunt susținute de următoarele **programe**:

- Ordine și siguranță publică;

- Siguranța frontierei de stat, migrație, azil și integrare;
- Protecție civilă și sprijin acordat comunității;
- Servicii pentru cetățeni și persoane juridice;
- Capacitate administrativă și sprijin operațional.

În cuprinsul fiecărui program sunt stabilite măsuri și rezultate așteptate, astfel:

PROGRAMUL 1.1 “ORDINE ȘI SIGURANȚĂ PUBLICĂ”

Obiectiv strategic program - Asigurarea unui grad ridicat de siguranță a persoanelor și de protecție a patrimoniului

Măsuri ale programului 1.1:

- ✓ Prevenirea și combaterea infracțiunilor contra persoanei;
- ✓ Prevenirea și combaterea infracțiunilor contra patrimoniului;
- ✓ Prevenirea și combaterea infracțiunilor la regimul armelor și munițiilor, materialelor nucleare, al materiilor explozive, precum și al substanțelor periculoase;
- ✓ Combaterea criminalității organizate pe linia traficului de persoane ;
- ✓ Combaterea criminalității organizate pe linia traficului de droguri;
- ✓ Combaterea criminalității informatice;
- ✓ Combaterea criminalității organizate pe linia finanțării terorismului și spălării banilor;
- ✓ Prevenirea traficului de persoane;
- ✓ Acordarea de sprijin victimelor traficului de persoane;
- ✓ Prevenirea consumului de droguri;
- ✓ Acordarea de asistență consumatorilor de droguri;
- ✓ Prevenirea și combaterea evaziunii fiscale;
- ✓ Prevenirea și combaterea contrabandei;
- ✓ Prevenirea și combaterea criminalității în domeniul drepturilor de proprietate intelectuală;
- ✓ Prevenirea și combaterea principalelor cauze generatoare de accidente rutiere;
- ✓ Prevenirea și combaterea abaterilor și infracțiunilor contra siguranței circulației pe căile ferate;
- ✓ Prevenirea și combaterea abaterilor și infracțiunilor la regimul transportului naval;
- ✓ Prevenirea și combaterea infracțiunilor la regimul protejării patrimoniului cultural național
- ✓ Prevenirea și combaterea infracțiunilor silvice
- ✓ Prevenirea și combaterea infracțiunilor privind fondul piscicol, pescuitul și acvacultura
- ✓ Participarea reprezentanților Inspectoratului General al Poliției Române (IGPR) la misiuni și activități internaționale

- ✓ Desfășurarea formării profesionale inițiale și continue a polițiștilor în cadrul Școlii de Agenți de Poliție "Vasile Lascăr", Câmpina și a Școlii de Agenți de Poliție "Septimiu Mureșan", Cluj-Napoca
- ✓ Desfășurarea formării continue a polițiștilor în cadrul Centrului de Formare și Perfecționare a Polițiștilor "Nicolae Golescu" Slatina și a Centrului Chinologic " dr. Aurel Greblea" Sibiu
- ✓ Asigurarea unor intervenții operative la apelurile primite în centrele operaționale ale structurilor teritoriale ale MAI
- ✓ Asigurarea pazei, protecției, supravegherii și intervenției
- ✓ Desfășurarea de misiuni de menținere și asigurare a ordinii publice
- ✓ Prevenirea și combaterea terorismului
- ✓ Participarea reprezentanților Inspectoratului General al Jandarmeriei Române (IGJR) la misiuni și activități internaționale
- ✓ Desfășurarea formării profesionale inițială și continuă în cadrul Școlii Militare de Subofițeri de Jandarmi "Grigore Alexandru Ghica", Drăgășani și a Școlii Militare de Subofițeri de Jandarmi, Fălticeni
- ✓ Desfășurarea formării profesionale continuă a jandarmilor în cadrul Școlii de Aplicație pentru ofițeri "Mihai Viteazul" București, Centrului de Pregătire și Perfecționare Gheorghieni, Centrului de Pregătire și Perfecționare Montan Sinaia și Centrului de Pregătire și Perfecționare Ochiuri ;
- ✓ Desfășurarea de activități informativ- operative pentru identificarea, prevenirea și contracararea amenințărilor, vulnerabilităților și a factorilor de risc care pot conduce la tulburarea gravă a ordinii publice

➤ **Rezultate așteptate ale programului 1.1:**

- ✓ Prevenirea și combaterea infracțiunilor comise contra persoanei, a patrimoniului, precum și la regimul armelor, munițiilor, materialelor nucleare, al materiilor explozive și substanțelor periculoase;
- ✓ Destructurarea grupurilor infracționale organizate;
- ✓ Creșterea capacității de autoprotecție a populației împotriva victimizării și revictimizării prin trafic de persoane;
- ✓ Reducere cererii și ofertei de droguri;
- ✓ Reducerea evaziunii fiscale și a altor forme ale criminalității economico - financiare;
- ✓ Reducerea abaterilor și infracțiunilor care generează risc rutier, feroviar și naval;
- ✓ Protecția patrimoniului cultural național și a ecosistemelor naturale naționale;
- ✓ Extinderea cooperării cu partenerii externi în domeniile specifice IGPR;
- ✓ Asigurarea resursei umane specializate - formarea inițială continuă a personalului IGPR;
- ✓ Menținerea unui procent ridicat al intervențiilor cu timp de răspuns sub 10 min la apelurile SNUAU 112;
- ✓ Reducerea incidentelor înregistrate la obiectivele, bunurile, valorile și transporturile din responsabilitatea Jandarmeriei Române;
- ✓ Reducerea numărului de fapte antisociale comise în segmentul stradal;

- ✓ Contribuție la menținerea amenințării teroriste la un nivel scăzut;
- ✓ Extinderea cooperării cu partenerii externi în domeniile specifice IGJR;
- ✓ Asigurarea resursei umane specializate - formare inițială și continuă a personalului IGJR;
- ✓ Asigurarea suportului decizional în activitatea de asigurare și restabilire a ordinii publice.

➤ **Indicatori de impact ai programului 1.1:**

Nr.crt	Denumire indicator	U.M	Țintă 2024
1.	Numărul de infracțiuni la 100.000 de locuitori	Nr	1.540
2.	Nivelul de încredere al populației în structurile MAI (ponderea populației cu foarte multă și multă încredere în Poliția Română)	%	53%

PROGRAMUL 1. 2 “SIGURANȚA FRONTIEREI DE STAT, MIGRAȚIE, AZIL ȘI INTEGRARE”

Obiectiv strategic program - **Asigurarea unui grad ridicat de siguranță a persoanelor și de protecție a patrimoniului**

➤ **Măsuri ale programului 1.2 :**

- ✓ Supravegherea și controlul trecerii frontierei de stat;
- ✓ Combaterea trecerii frauduloase a frontierei ;
- ✓ Combaterea traficului de migranți ;
- ✓ Participarea reprezentanților Poliției de Frontieră Română (PFR) la misiuni/operațiuni de menținere a păcii ;
- ✓ Detașarea de personal al PFR în cadrul instituțiilor și agențiilor internaționale ;
- ✓ Participarea reprezentanților PFR la operațiuni comune sub egida FRONTEX ;
- ✓ Participarea reprezentanților Inspectoratului General de Aviație al Ministerului Afacerilor Interne (IGAv) la acțiuni internaționale sub egida FRONTEX;
- ✓ Desfășurarea formării profesionale inițiale și continue a agenților de poliție de frontieră în cadrul Școlii de pregătire a agenților poliției de frontieră "Avram Iancu" Oradea;
- ✓ Desfășurarea formării continue a polițiștilor de frontieră în cadrul Centrelor de Pregătire ale Poliției de Frontieră din Iași, Drobeta Turnu Severin și Agigea;
- ✓ Prevenirea și combaterea șederii ilegale și a muncii nedeclarate a resortisanților statelor terțe;
- ✓ Acordarea de asistență pentru solicitanții de azil și beneficiarii unei forme de protecție internațională;
- ✓ Avizarea cererilor de viză și acordarea/prelungirea dreptului de ședere al resortisanților statelor terțe în România.

➤ **Rezultate așteptate ale programului 1.2:**

- ✓ Gestionarea procesului de trecere a frontierei de stat;

- ✓ Menținerea cooperării cu partenerii externi în domeniile specifice IGPF;
- ✓ Asigurarea resursei umane specializate - formare inițială și continuă a personalului IGPF;
- ✓ Reducerea numărului de resortisanți ai statelor terțe care locuiesc/muncesc fără forme legale pe teritoriul României;
- ✓ Implementarea politicilor în domeniul protecției internaționale și integrării străinilor;
- ✓ Admisia și șederea legală pe teritoriul României a resortisanților țărilor terțe.
- **Indicatori de impact ai programului 1.2:**

Programul 1.2 finanțează același obiectiv ca și **Programul 1.1**

Indicatorii de impact ai **Programului 1.2**, împreună cu țintele pentru 2024 sunt detaliați în cadrul **Programului 1.1**.

PROGRAMUL 2.1 “PROTECȚIE CIVILĂ ȘI SPRIJIN ACORDAT COMUNITĂȚII”

Obiectiv strategic program - **Creșterea capacității MAI de gestionare a evenimentelor majore**

➤ **Măsuri ale programului 2.1:**

- ✓ Prevenirea riscurilor asociate situațiilor de urgență și dezastrelor și îmbunătățirea eficacității intervenției;
- ✓ Acordarea de prim ajutor calificat și asistență medicală de urgență;
- ✓ Pregătirea populației, economiei și a teritoriului pentru apărare;
- ✓ Desfășurarea formării profesionale inițiale și continue în cadrul Școlii de Subofițeri Pompieri și Protecție Civilă “Pavel Zăgănescu” Boldești;
- ✓ Desfășurarea formării continue a pompierilor în cadrul Centrului Național de Perfecționare a Pregătirii pentru Managementul Situațiilor de Urgență Ciolpani și a centrelor de pregătire/antrenament;
- ✓ Pregătirea reprezentanților instituțiilor prefectului și a personalului cu funcții de conducere și atribuții în domeniul situațiilor de urgență din administrația publică locală.

➤ **Rezultate așteptate ale programului 2.1:**

- ✓ Asigurarea protecției populației și diminuarea efectelor asociate situațiilor de urgență și dezastrelor;
- ✓ Asigurarea resursei umane specializate - formare inițială și continuă a personalului propriu și a personalului cu atribuții în situații de urgență din administrația publică locală.

➤ **Indicatori de impact ai programului 2.1:**

Nr. crt	Denumire indicator	U.M	Țintă 2024
1.	Gradul de încredere a populației în IGSU (pompieri)/structurile MAI cu atribuții în prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență	%	87%

PROGRAMUL 3.1 “SERVICII PENTRU CETĂȚENI ȘI PERSOANE JURIDICE”

Obiectiv strategic program- Creșterea eficienței și capacității administrative a MAI

➤ **Măsuri ale programului 3.1:**

- ✓ Eliberarea documentelor din competența Direcției pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date (DEPABD);
- ✓ Eliberarea documentelor din competența Direcției Generale de Pașapoarte (DGP);
- ✓ Emiterea permiselor de conducere și a documentelor de înmatriculare a vehiculelor din competența Direcției Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor (DRPCIV);
- ✓ Preluarea arhivelor de la terți;
- ✓ Eliberarea documentelor din competența Arhivelor Naționale (AN).

➤ **Rezultate așteptate ale programului 3.1:**

- ✓ Gestionarea procesului de eliberare a documentelor din competența DEPABD;
- ✓ Gestionarea procesului de furnizare a serviciilor publice din competența DGP;
- ✓ Gestionarea procesului de emitere a documentelor și a plăcilor cu numere de înmatriculare din competența Direcției Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor;
- ✓ Gestionarea activității AN.

➤ **Indicatori de impact ai programului 3.1:**

Nr.crt	Denumire indicator	U.M	Țintă 2024
1.	Satisfacția beneficiarilor legată de absolenții școlilor MAI	%	75% dintre angajatori sunt mulțumiți și foarte mulțumiți
2.	Alocarea bugetară totală gestionată de către MAI (modificări procentuale față de anul anterior)	%	+ 0,65%

PROGRAMUL 3.2 “CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ ȘI SPRIJIN OPERAȚIONAL”

Obiectiv strategic program- Creșterea eficienței și capacității administrative a MAI

➤ **Măsuri ale programului 3.2:**

- ✓ Respectarea prevederilor legale referitoare la promovarea proiectelor de documente de politici publice;
- ✓ Respectarea prevederilor legale referitoare la promovarea proiectelor de acte normative;
- ✓ Îmbunătățirea eficienței și eficacității actului de control la nivelul MAI;
- ✓ Îmbunătățirea eficienței și eficacității auditului public intern la nivelul MAI;
- ✓ Eficientizarea procesului de planificare, conducere și coordonare necesar răspunsului integrat în cazul apariției situațiilor speciale și de criză;

- ✓ Gestionarea fondurilor alocate pentru a crea premisele desfășurării în condiții optime a activității structurilor ministerului;
- ✓ Efectuarea plății drepturilor de pensie și a altor drepturi de asigurări sociale cuvenite beneficiarilor Legii nr. 223/2015;
- ✓ Gestionarea resurselor logistice necesare bunei funcționări a structurilor ministerului;
- ✓ Implementarea de servicii electronice și asigurarea mentenanței infrastructurii existente;
- ✓ Gestionarea resurselor umane necesare bunei funcționări a structurilor ministerului;
- ✓ Instruirea personalului MAI pentru dobândirea de expertiză în domenii specifice;
- ✓ Asigurarea de sprijin aerian pentru restabilirea ordinii publice, supravegherea frontierei și intervenții în situații de urgență;
- ✓ Accesarea de fonduri externe nerambursabile;
- ✓ Prevenirea și combaterea corupției la nivelul MAI;
- ✓ Asigurarea unui climat de cunoaștere și respectare a normelor privind protecția informațiilor clasificate în rândul cadrelor MAI;
- ✓ Informarea cu operativitate a mass-mediei și cetățenilor;
- ✓ Formarea de specialiști cu pregătire universitară pentru structurile MAI;
- ✓ Adaptarea programelor de formare în corelare cu evoluția fenomenelor din domeniul ordinii și siguranței publice;
- ✓ Asigurarea suportului metodologic instituțiilor prefectului;
- ✓ Asigurarea participării la Consiliile JAI, la misiuni de evaluare Schengen și la activități de cooperare internațională derulate în cadru bi și multilateral;
- ✓ Dezvoltarea relațiilor de cooperare la nivel internațional în scopul realizării schimbului de date și informații cu privire la procesul de identificare și protecție a infrastructurilor critice naționale/europene;
- ✓ Asigurarea participării personalului MAI la activități sportive internaționale.

➤ **Rezultate așteptate ale programului 3.2:**

- ✓ Asigurarea respectării prevederilor legale în procesul de elaborare și promovare a documentelor de politici publice/acte normative;
- ✓ Dezvoltarea capacității de control și audit la nivelul MAI;
- ✓ Consolidarea capacității manageriale pentru gestionarea situațiilor speciale și de criză;
- ✓ Asigurarea managementului resurselor financiare, logistice, TIC și umane;
- ✓ Gestionarea acțiunilor/intervențiilor cu sprijin aerian;
- ✓ Eficientizarea procesului de atragere a fondurilor nerambursabile;
- ✓ Consolidarea mediului de integritate la nivelul MAI;
- ✓ Dezvoltarea culturii de securitate la nivelul MAI;
- ✓ Eficientizarea comunicării publice a MAI cu privire la activitățile derulate de structurile MAI;

- ✓ Creșterea calității actului educațional al Academiei de Poliție “Alexandru Ioan Cuza” și Institutului de Studii pentru Ordine Publică;
- ✓ Asigurarea coordonării unitare a activității instituțiilor prefectului;
- ✓ Creșterea vizibilității MAI la nivel european și internațional.
- **Indicatori de impact ai programului 3.2:**

Programul 3.2 finanțează același obiectiv ca și **Programul 3.1**.

Indicatorii de impact ai Programului 3.2, împreună cu țintele pentru anul 2024 sunt detaliați în cadrul **Programului 3.1**.

Politica în domeniul apărării naționale

Obiectivul strategic al politicii de apărare pentru perioada 2022 - 2024 îl reprezintă modernizarea și adaptarea Armatei României la riscurile și provocările specifice actualului context geopolitic, cât și consolidarea profilului de partener strategic relevant al României la nivelul NATO, al UE și în cadrul parteneriatului strategic cu SUA.

A. Obiectivele politicii de apărare

1. Dezvoltarea cadrului politic și juridic din domeniul apărării și securității naționale
2. Creșterea relevanței strategice a României în cadrul NATO și UE
3. Consolidarea Parteneriatului Strategic cu SUA
4. Intensificarea cooperării bilaterale și regionale în domeniul apărării
5. Continuarea demersurilor privind dezvoltarea capacităților prin implementarea prevederilor Programului Armata României 2040 și a Planului multianual de înzestrare a Armatei României
6. Elaborarea și îmbunătățirea cadrului normativ specific domeniului apărării și calității vieții personalului

B. Direcții principale de dezvoltare a capacităților militare

- Implementarea structurii de forțe „Armata României 2040”, rezultată din Analiza Strategică a Apărării 2020”. Aceasta va permite trecerea la o planificare multianuală prin care se va asigura dinamica de personal potrivit nevoilor actuale și de perspectivă ale Ministerului Apărării Naționale.
- În cadrul NATO, rezultatul urmărit vizează creșterea credibilității strategice a României, având ca fundament predictibilitatea, continuitatea și angajamentul pe linia obiectivelor asumate la nivel aliat privind: asigurarea parametrilor stabiliți în contextul NATO pentru finanțarea apărării; dezvoltarea capacității de apărare națională și a nivelului de reacție; asigurarea ofertei naționale relevante pentru implementarea inițiativelor NATO în planul dezvoltării capacității colective de reacție a Alianței; participarea la inițiative și proiecte aliate vizând dezvoltarea de capacități aliate comune; participarea la misiuni și operații NATO; contribuția la implementarea prezenței aliate înaintate pe teritoriul altor aliați estici și gestionarea provocărilor de securitate de pe flancul sudic al NATO, din ce în ce mai complexe și diverse, adăugând, pe lângă amenințările convenționale, amenințări cibernetice și hibride, cu factor mare de multiplicare, generat de tendința exponențială a evoluției tehnologice

(inteligența artificială, megadate, tehnologia cuantică, drone etc.), fapt ce impune adaptarea organismului militar pe aceste noi coordonate.

- Alocările bugetare pentru MAPN în perioada 2022-2024 trebuie să reconfirme deciziile adoptate în urma Summit-ului din Țara Galilor, precum și Pactul Politic Național, semnat de Partidele Parlamentare. Îndeplinirea acestui deziderat conduce la necesitatea continuării asigurării nivelului de 2% din PIB pentru perioada de referință, în conformitate cu prevederile Programului de guvernare 2021-2024.
- Capabilitățile Armatei României se dezvoltă în următoarele domenii: comandă, control și comunicații, angajare, informații, proiecția forței, protecție și susținere.
- Constituirea, dezvoltarea și menținerea capabilităților se realizează având în vedere cerințele și acțiunile cuprinzând elemente de: doctrină, organizare, pregătire, comandă, echipamente, personal, infrastructură și interoperabilitate (DOTLMPFI).
- În funcție de domeniile de acțiune, capabilitățile principale ale Armatei României sunt următoarele:
 1. **comandă, control și comunicații** de nivel strategic, operativ și tactic, centre de comunicații și informatică și unități de sprijin în domeniul comunicațiilor și informaticii/CIS ale structurii de forțe;
 2. **angajare**: mari unități și unități mecanizate, de infanterie, tancuri, vânători de munte, artilerie, forțe speciale, aviație de luptă, elicoptere de luptă, nave de luptă la mare și fluviu, infanterie marină și operații psihologice;
 3. **informații**: mari unități și unități de informații militare, supraveghere și cercetare;
 4. **proiecția forței**: mari unități și unități de transport aerian tactic, de nave de sprijin și de transport terestru;
 5. **protecție**: mari unități și unități de rachete sol aer, de apărare antiaeriană, de geniu de luptă, de CBRN, apărare cibernetică, EOD, minare/deminare, poliție militară și pentru protecția demnitarilor militari români și străini pe teritoriul național;
 6. **susținere**: mari unități și unități de logistică operațională și de susținere.
- Dezvoltarea și menținerea unor capabilități de apărare robuste și reziliente, credibile, interoperabile, flexibile și eficiente, destinate atât îndeplinirii angajamentelor asumate ca urmare a calității de stat membru NATO și UE cât și descurajării unei posibile agresiuni împotriva României și articulării unui răspuns adecvat la provocările actuale și viitoare ale mediului de securitate, inclusiv în spectrul neconvențional, hibrid, reprezintă condiția esențială pentru îndeplinirea celorlalte obiective ale politicii de apărare.
- În procesul de dezvoltare a capabilităților se va urmări cu precădere îndeplinirea cerințelor rezultate în cadrul procesului NATO de planificare a apărării (NDPP) din Țintele de Capabilități 2021, care au fost asumate la nivel politic în cadrul reuniunii Consiliului Nord-Atlantic, în formatul miniștrilor apărării din octombrie 2021.
- În cadrul inițiativei NATO de asigurare a unei prezențe înaintate adaptate în regiunea Mării Negre (*tailored Forward Presence/tFP*), au fost înființate și funcționează pe teritoriul național Comandamentul Diviziei Multinaționale Sud-

Est/HQ MND-SE (inclus și în cadrul contribuției la NDPP), Brigada Multinațională Sud-Est (MN BDE-SE) și Unitatea NATO pentru integrarea forțelor aliate (RO NFIU), iar, începând cu anul 2021, funcționează pe teritoriul național o capabilitate de comandă și control de nivel corp de armată/HQ MNC-SE (Hotărârea Parlamentului nr. 8 din 18 iunie 2020).

- Un accent important se va pune pe modernizarea/reconfigurarea infrastructurii militare (instrucție și cartiruire) în funcție de potențialele scenarii ale unei agresiuni militare convenționale, inclusiv cu luarea în considerare a operaționalizării structurilor aliate de comandă și control constituite pe teritoriul național, respectiv a necesităților legate de asigurarea sprijinului națiunii-gazdă pentru eventuale forțe NATO dislocate în România în situația unei agresiuni militare, precum și pentru pre-poziționarea acestora. În acest sens, se acordă o atenție deosebită investițiilor realizate prin intermediul Programului NATO de Investiții în Securitate (NSIP).
- Un element important din această perspectivă îl reprezintă proiectele de modernizare a infrastructurii militare pe teritoriul național în cadrul Inițiativei SUA pentru Descurajare în sprijinul aliaților europeni (*European Deterrence Initiative/EDI*) și în cadrul Setului de Activități Europene.
- De asemenea, se va continua colaborarea în domeniul dotării prin achiziția unor echipamente declarate EDA de către SUA.
- Totodată, o atenție deosebită se va acorda participării la proiectele de dezvoltare a capabilităților pentru apărare propuse în contextul Cooperării structurate permanente (PESCO) în domeniul apărării la nivelul UE, pentru care România a identificat un potențial de implicare, în conformitate cu prevederile Memorandumului cu tema „*Cooperarea structurată permanentă (PESCO) în domeniul apărării la nivelul UE*”, aprobat de CSAT în data de 17.10.2017. Astfel, dintr-un număr de 60 proiecte PESCO aflate în derulare (etapele I, II, III și IV), România este implicată în 20 proiecte (16 în calitate de membru și 4 observator), în două dintre acestea având statut de națiune coordonatoare (EU CBRN Defence Training Range și European Union Network of Diving Centers).
- Creșterea atractivității domeniului militar prin îmbunătățirea sistemului de salarizare și pensii și a ofertei de pregătire profesională continuă să fie una dintre direcțiile principale de acțiune pentru creșterea performanței organizaționale.
- Un alt obiectiv avut în vedere de MAPN pentru perioada de referință este creșterea calității vieții personalului militar și civil prin asigurarea de facilități locative (inclusiv prin proiectul Locuințe pentru militari și prin intermediul cadrului legislativ instituit de Legea nr. 101/2019 pentru modificarea și completarea Legii nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare), precum și asigurarea asistenței medicale a personalului armatei și a cadrelor militare în rezervă și în retragere.

C. Programe de investiții avute în vedere în perioada 2022-2024:

Sistemul de prioritizare a investițiilor utilizat la nivelul ministerului este menit să asigure realizarea și dezvoltarea capabilităților necesare Armatei României în vederea îndeplinirii misiunilor încredințate și angajamentelor asumate în context aliat.

Un accent deosebit este pus pe:

- elaborarea și implementarea planurilor de acțiune subsecvente și identificarea, împreună cu Guvernul României, de soluții focalizate în special pe cooptarea industriei românești în implementarea planului multianual de înzestrare și re tehnologizare a acesteia pentru asigurarea unei reziliențe militare industriale pragmatice;
- demararea contractului Corvete multifuncționale și monitorizarea îndeplinirii obligațiilor offset asumate de furnizorul străin.

Continuarea demersurilor privind dezvoltarea capabilităților se va materializa, în principal, prin intermediul următoarelor programe de înzestrare:

Programe în derulare (contractate)

- Sistem de rachete sol aer cu bătaie mare HSAM - PATRIOT
- Transportor blindat pentru trupe (TBT 8X8)
- Sistem MLRS - HIMARS (Multiple Launch Rocket System)
- Avion multirol al Forțelor Aeriene
- Sistem de instalații mobile de lansare rachete antinavă (SIML)
- Platforme de transport auto, multifuncționale pe roți
- Revitalizarea și modernizarea aeronavelor IAR-99 din dotarea MapN

Programe în curs de semnare sau inițiate

- Corveta multifuncțională
- Sisteme UAS tactic operativ - clasa II

Programe aprobate și care urmează a fi inițiate în perioada 2022-2025

- Autovehicule tactice blindate tip ușor - ATBTU
- Sisteme C4I cu capabilități de integrare ISTAR
- Mașină de luptă a infanteriei, pe șenile - MLI
- Sistem de securitate și apărare cibernetică
- Sisteme UAS tactice - clasa I
- Sistem de război electronic mobil - SREM
- Sistem de rachete antiaeriene cu rază foarte scurtă de acțiune, portabil - MANPAD
- Sistem integrat de arme SHORAD/VSHORAD
- Sistem de armament individual tip NATO
- Aparatură optică și optoelectronică (Etapa I)
- Echipamente și sisteme de detecție, avertizare, decontaminare și protecție (individuală și colectivă) CBRN
- Modernizarea sistemului de artilerie antiaeriană OERLIKON Model GDF 103 la standardul de sistem de artilerie antiaeriană cu capacități CRAM
- Continuarea dotării Forțelor Aeriene cu avioane multirol, prin achiziția a unui pachet de 32 de avioane F-16 în configurație M6.5.2, echipamente de suport logistic și servicii de instruire din excedentul Forțelor Aeriene Norvegiene.

Principalele obiective de investiții în infrastructură sunt:

- Infrastructură statică a HQ MNC-SE în cazarma 562 Sibiu
- Infrastructura Bazei 57 Aeriană în cazarma 888 Mihail Kogălniceanu
- Infrastructura Baza 71 Aeriană Câmpia Turzii

- Infrastructură în cazarma 3600 Mihai Bravu (HSAM)
- Infrastructură Baza 86 Aeriană Borcea

Concretizarea proiectelor de investiții nominalizate va permite creșterea capacității operaționale a unor structuri ale Armatei României și îndeplinirea misiunilor ce-i revin în conformitate cu planurile la nivel aliat și național, ceea ce impune pregătirea și dotarea adecvată a forțelor participante, în conformitate cu cerințele misiunii și standardele NATO, în volum complet, într-un timp foarte scurt și cu toată responsabilitatea instituțiilor implicate.

De asemenea, se are în vedere continuarea modernizării infrastructurii spitalicești din rețeaua sanitară proprie, atât în scopul asigurării asistenței medicale a personalului armatei și a cadrelor militare în rezervă și în retragere, cât și pentru asigurarea capabilităților medicale necesare în situații de criză și război.

În acest context, necesarul estimat de resurse financiare pentru derularea programelor de înzestrare avute în vedere în perioada 2022-2024 este următorul:

mii lei

Denumire indicator	2022	2023	2024
Buget MApN - sursa „Buget de stat”, din care:	23.186.457	25.642.457	28.042.457
Active nefinanciare	7.924.489	9.797.067	11.527.082

Politica în domeniul sănătății

1. MISIUNE

Intervențiile în domeniul sănătății au ca scop asigurarea unor servicii de sănătate de o calitate și o accesibilitate superioară a acestora pentru toți cetățenii. Creșterea calității serviciilor medicale presupune optimizarea tuturor componentelor legate de acestea, de la infrastructură și dotare până la actul medical propriu-zis, de la management și sisteme informatice, până la respectarea drepturilor pacientului.

2. PRIORITATI STRATEGICE PE TERMEN MEDIU

Obiectiv general

În contextul actual, se impun, pe de-o parte, măsuri pentru pregătirea adecvată a sistemului sanitar pentru gestionarea pandemiei de COVID-19, iar pe de alta parte, este necesară echilibrarea modalității de asigurare a asistenței medicale prin dezvoltarea serviciilor ambulatorii de asistență medicală primară și de specialitate, acordate în sistem integrat cu cele oferite la nivelul spitalelor.

Obiective strategice

I. **Gestionarea pandemiei de COVID-19** - în contextul epidemiologic actual se impun măsuri:

➤ *Asigurarea accesului facil la diagnostic și tratament al pacienților COVID-19* prin definirea serviciilor ce pot fi asigurate la nivelul ambulatoriu (consultații, investigații, prescripție rapidă pacienților diagnosticați cu COVID-19, accesul la

medicație antivirală pe bază de prescripție în farmaciile cu circuit deschis), stabilirea criteriilor de internare în spital a pacienților COVID-19

➤ *Accesul universal la testare prin organizarea de centre de testare*, asigurarea de teste rapide de calitate corespunzătoare conform listei ECDC, decontabile pe baza unui preț de referință, testarea elevilor, dar și a studenților, prin teste din salivă.

➤ *Continuarea campaniei de vaccinare*, în paralel cu punerea în funcțiune a unei campanii credibile de informare

➤ *Prioritizarea investițiilor în structura secțiilor boli infecțioase și ATI*, pentru creșterea siguranței pacienților, mai ales prin redimensionarea rețelelor de furnizare a energiei electrice și a oxigenului.

II. Redefinirea serviciilor medicale pentru asigurarea rezilienței sistemului de sănătate

➤ *Rețea națională de centre medicale comunitare*, având ca scop asigurarea accesului permanent, rapid și neîngrădit al tuturor cetățenilor la asistență medicală primară.

➤ *Rețea de centre de asistență medicală ambulatorie de specialitate*, având ca scop creșterea substanțială a accesibilității tuturor cetățenilor, mai ales din orașele mici și din localitățile rurale, la servicii de specialitate de calitate, acces la un pachet complet de investigații paraclinice, spitalizare de zi și servicii conexe serviciilor medicale.

➤ *Asistență medicală spitalicească* - asigurarea calității serviciilor medicale spitalicești, comparabile cu un standard european și flexibilizarea utilizării paturilor de spital în funcție de adresabilitate, prin crearea de structuri organizatorice cu specialități medicale și chirurgicale înrudite

➤ *E-sănătate*: Asigurarea implementării unui sistem informatic integrat vizând principalii furnizori de servicii medicale din sănătate, realizarea Registrelor Naționale de Boli pentru planificarea programelor naționale și a investițiilor și pentru a permite sprijinul deciziilor în domeniul politicilor de sănătate, în baza dovezilor și a medicinei bazate pe rezultat; Extinderea reglementărilor în domeniul telemedicinei și a serviciilor asociate, prin asigurarea unor norme de reglementare specifice, dar și a resurselor financiare necesare implementării acestui important palier din domeniul sanitar.

III. Implementarea programelor de sănătate

➤ *Accelerarea derulării programelor naționale de screening și extinderea acestora cu finanțare de la UE*, în domeniul bolilor netransmisibile cu cea mai mare incidență în rândul populației României: boli cardiovasculare, diabet zaharat, cancer pulmonar, colorectal, cancer de sân, de col uterin, de prostată, hepatite;

➤ *Aprobarea Planului național pentru supravegherea și combaterea rezistenței antimicrobiene*, implementarea prin instituțiile responsabile (MS, Ministerul Mediului, ANSVSA) și finanțarea în vederea implementării;

➤ *Actualizarea strategiilor naționale de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și a tuberculozei*, reducerea stigmatizării;

➤ *Dezvoltarea, implementarea și finanțarea Planului național de control al cancerului (PNCC)* prin abordarea integrată a luptei împotriva cancerului – de la

prevenție, screening, diagnostic precoce, acces rapid la tratament, terapii și îngrijire, viață după învingerea cancerului, în concordanță cu Planul european de cancer;

➤ Finanțarea și implementarea unor programe și campanii de comunicare de sănătate publică pentru creșterea educației în domeniul sănătății – educație pentru sănătate și încurajarea adoptării unui stil de viață sănătos.

IV. Asigurarea resurselor umane

➤ Implementarea unei politici sustenabile de asigurare a resurselor umane în sănătate;

➤ Reforma rezidențiatului prin coordonarea metodologică a pregătirii de către universitățile/facultățile de medicină și farmacie, corelarea locurilor și posturilor scoase la concurs cu proiectarea pe 5 ani a specialităților deficitare și a nevoilor de asistență medicală și de resurse umane la nivel local și regional;

➤ Ghidurile vor sta la baza structurării și finanțării acțiunilor prioritare ale Ministerului Sănătății și ale programelor naționale;

➤ Ghidurile vor sta la baza elaborării algoritmului de diagnostic și tratament al diferitelor boli, precum și a protocoalelor de diagnostic și tratament în funcție de specificul fiecărei specialități și al fiecărei unități sanitare;

V. Politica de investiții în domeniul sănătății - are ca scop asigurarea populației cu servicii medicale performante, care să acopere nevoile acesteia și care să fie comparabile cu cele oferite în prezent de furnizorii de servicii de același tip din statele membre ale Uniunii Europene.

➤ Creșterea finanțării publice pentru sănătate în scopul apropierei de media UE și finanțării corespunzătoare a sectorului sanitar

➤ Implementarea bugetării multianuale în sectorul sanitar

➤ Asigurarea unui grad ridicat de absorbție a fondurilor europene dedicate domeniului sănătății în perioada 2021–2027 și valorificarea acestei oportunități ca o sursă suplimentară de finanțare a sistemului de sănătate din România

➤ Accesarea de fonduri europene pentru sănătate din programele centralizate gestionate de Comisia Europeană EU4Health, Digital Europe și Horizon Europe

➤ Ministerul Sănătății va realiza o analiză riguroasă a infrastructurii și dotărilor spitalelor publice și stabilirea unei liste de priorități urgente a investițiilor acolo unde există condiții insalubre sau care pun în pericol siguranța pacienților.

Politica în domeniul dezvoltării teritoriale, lucrărilor publice și administrației

PRIORITĂȚI STRATEGICE: coeziune economică și socială la nivel național, prin dezvoltarea regională echilibrată și durabilă a teritoriului și valorificarea potențialului cooperării teritoriale europene; administrație publică eficientă; creșterea gradului de absorbție a fondurilor nerambursabile; întărirea capacității administrative a MDLPA (componenta de management organizațional și componenta legislativă).

Direcții de acțiune, ținte și obiective propuse, măsuri de implementare a obiectivelor, programe și proiecte planificate a se derula în perioada 2022 - 2024:

DEZVOLTAREA REGIONALĂ (DEZVOLTARE ȘI COOPERARE TERITORIALĂ, LUCRĂRI PUBLICE, CADASTRU ȘI PUBLICITATE IMOBILIARĂ)

Pentru perioada 2022-2024, s-a stabilit definirea și asigurarea din bugetul de stat/ fonduri nerambursabile a sumelor necesare implementării serviciilor publice în fiecare localitate de tip: sănătate; educație; apă - canalizare; gaze; energie termică, electrică; transport, drumuri; salubritate; cultură; culte; sport; locuință.

Măsurile prevăzute în domeniul dezvoltării regionale sunt finanțate atât din bugetul de stat cât și din fonduri externe nerambursabile, respectiv Programul Operațional Regional și Programele de Cooperare Teritorială Europeană.

Țintă / Obiectiv general: Creșterea coeziunii teritoriale la nivel național prin asigurarea accesului populației la serviciile și dotările de interes general, creșterea calității vieții și a oportunităților economice, prin utilizarea durabilă a teritoriului localităților urbane și rurale, precum și prin îmbunătățirea cooperării teritoriale transfrontaliere, transnațională și inter-regională.

Obiective specifice/ Măsurile de implementare pentru perioada 2022-2024:

1. Asigurarea cadrului strategic și de reglementare pentru politicile și strategiile din domeniul dezvoltării regionale, dezvoltării urbane și coeziunii teritoriale, lucrărilor publice, construcțiilor, locuirii și cooperării teritoriale europene
2. Dezvoltarea de instrumente operaționale de gestionare a teritoriului
3. Îmbunătățirea activității de monitorizare și control a pieței serviciilor comunitare de utilitate publică și asigurarea standardelor de calitate UE
4. Dezvoltarea teritoriului prin implementarea eficientă și eficace a programelor de investiții finanțate din fonduri comunitare, naționale și din alte surse legal constituite
5. Corelarea programelor de investiții pentru dezvoltarea comunităților locale cu programele de finanțare din fonduri nerambursabile europene în cadrul exercițiului financiar multianual 2021 - 2027.

Programe/Proiecte prioritare pentru perioada 2022-2024:

În domeniul **DEZVOLTĂRII**, măsurile prioritare sunt:

- implementarea programelor gestionate de către minister;
- aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare teritorială a României și demararea implementării politicilor și programelor derivate din aceasta;
- aprobarea Strategiei naționale de reducere a riscului seismic și demararea implementării acțiunilor derivate din aceasta, inclusiv a demersurilor complementare care vin în sprijinul implementării strategiei (dezvoltarea unor programe de investiții sectoriale care vizează consolidarea seismică, elaborarea unui mecanism de monitorizare a indicatorilor acestora și a progresului în implementare, intensificarea acțiunilor de informare și pregătire a populației, instruirea autorităților responsabile în domeniu);
- aprobarea Legii privind măsuri pentru reducerea riscului seismic al clădirilor;
- implementarea Strategiei naționale de renovare pe termen lung pentru sprijinirea renovării parcului național de clădiri rezidențiale și nerezidențiale, atât publice, cât și

private, și transformarea sa treptată într-un parc imobiliar cu un nivel ridicat de eficiență energetică și decarbonat până în 2050, respectiv a planului de acțiuni;

- implementarea Strategiei integrate de dezvoltare durabilă a Deltei Dunării prin instrumentul Investiție Teritorială Integrată;
- definitivarea Codului amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor prin intermediul căruia este vizată reformarea legislației din domeniul amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor și realizarea unui cadru normativ simplificat și actualizat care să asigure planificarea sustenabilă a teritoriului, simplificarea și digitalizarea proceselor administrative și implementarea accelerată a investițiilor
- reorganizarea și simplificarea sistemului de reglementări tehnice în baza auditului întregului sistem de reglementare și revizuirea integrală/modificarea reglementărilor tehnice cu scopul simplificării și reducerii semnificative a numărului de reglementări tehnice;- creșterea numărului specialiștilor în construcții – experți tehnici, verificali de proiecte și auditori energetici, în multe domenii fiind înregistrată o lipsă acută de specialiști de acest gen;
- finalizarea proiectului **„Sistematizarea legislației din domeniul amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor și consolidarea capacității administrative a structurilor de specialitate din instituțiile publice centrale cu responsabilități în domeniu”**, cod SIPOCA 50 având ca scop creșterea calității cadrului legislativ și metodologic cu incidență asupra mediului de afaceri și asupra cetățenilor prin sistematizarea legislației din domeniul amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor și prin consolidarea capacității administrative a structurilor de specialitate din instituțiile publice centrale cu responsabilități în domeniu;
- finalizarea proiectului **„Consolidarea capacității de planificare strategică a Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației în renovarea fondului construit național din perspectiva eficienței energetice și a riscului seismic”**, cod SIPOCA 606, ce are ca scop consolidarea capacității de planificare strategică și operațională a MDLPA, în vederea îndeplinirii obligațiilor europene privind eficiența energetică și a eficientizării acțiunilor ministerului în domeniul riscului seismic;
- finalizarea proiectului **„Creșterea coerenței cadrului normativ și a eficienței reglementărilor tehnice în domeniul construcțiilor”**, cod SIPOCA 73, ce are ca scop consolidarea capacității MDLPA, în calitate de autoritate de reglementare în domeniul construcțiilor, prin creșterea coerenței cadrului normativ și a eficienței reglementărilor tehnice în domeniul construcțiilor.
- dezvoltarea de instrumente operaționale de gestionare a teritoriului - măsura vizează Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară (ANCPPI). În acest sens ANCPPI are prevăzute următoarele proiecte:
 - ✓ Proiecte finanțate din POR 2014-2020, Axa prioritară 11 - Extinderea geografică a sistemului de înregistrare a proprietăților în cadastru și cartea funciară
 - Creșterea gradului de acoperire și incluziune a sistemului de înregistrare a proprietăților în zonele rurale din România - proiect finanțat din fonduri externe nerambursabile;
 - ✓ Programul Național de Cadastru și Carte Funciară 2015-2023 (PNCCF)
 - Obiectiv PNCCF Finalizarea înregistrărilor la nivel național în Sistemul integrat de cadastru și carte funciară a tuturor imobilelor;
 - Continuarea contractelor din cadrul Proiectului pilot de înregistrare sistematică a imobilelor; Rezultatul așteptat: înregistrarea proprietăților

rurale selectate în Sistemul Informatic Integrat de Cadastru și Carte Funciară;

✓ Proiecte finanțate FEN și SEE

- Proiectul VOLTA - inovație în datele geospațiale și 3 D/Schimb de experiență în domeniul cercetării și inovației - proiect finanțat din fonduri externe nerambursabile
- Interoperability Model for Land Registration III (Model de Interoperabilitate pentru Înregistrarea Imobilelor) - proiect finanțat din fonduri externe nerambursabile;
- Informații geografice pentru mediu schimbări climatice și integrare UE LAKI III - proiect finanțat din fonduri externe nerambursabile;

În domeniul LOCUIRE, programele prioritare sunt:

✓ **Programul de construcții de locuințe sociale și de necesitate derulat în baza prevederilor Legii locuinței nr. 114/1996:**

Obiective 2022-2024: Se vor promova și derula lucrări de execuție pentru un număr de 1000 - unități locative noi, se vor continua lucrările pentru cca. 3.300 unități locative incluse la finanțare

✓ **Programul privind construcția de locuințe pentru tineri, destinate închirierii, derulat de Agenția Națională pentru Locuințe, conform prevederilor Legii nr. 152/1998 privind înființarea ANL:**

Obiective 2022-2024: În această perioadă se vor promova și vor continua lucrările de execuție la circa 12.000 locuințe. În anul 2022 se vor continua lucrările de execuție și se vor demara investiții pentru un total de 4.681 locuințe, iar în perioada 2023-2024 se vor demara alte investiții pentru un total de 7.819 locuințe. Până la finele anului 2022 se preconizează a se recepționa cca 1.300 locuințe, din care un număr de 200 sunt locuințe pentru specialiști din sănătate și învățământ.

✓ **Programul privind construcția de locuințe de serviciu, derulat prin intermediul Agenției Naționale pentru Locuințe, conform prevederilor H.G. nr. 719/2016 pentru aprobarea Programului „Construcția de locuințe de serviciu”:**

Obiective 2022-2024: În această perioadă se vor promova și vor continua lucrările de execuție la 2.500 de locuințe. În anul 2022 se vor continua lucrările de execuție și vor demara investiții pentru un total de 1.015 locuințe, iar în perioada 2023-2024 se vor demara alte investiții pentru un total de 1.485 locuințe.

✓ **Programul privind construcția de locuințe în mediul rural, derulat prin intermediul Agenției Naționale pentru Locuințe, conform prevederilor H.G. nr. 151/2010 pentru aprobarea Programului „Renașterea satului românesc - 10 case pentru specialiști”:**

Obiective 2022-2024: În această perioadă se vor promova și vor continua lucrările de execuție la 1.000 de locuințe. În anul 2022 se vor demara investiții pentru un total de 200 locuințe, iar în perioada 2023-2024 se vor demara alte investiții pentru un total de 800 locuințe.

✓ **Programul-pilot *Locuințe sociale pentru comunitățile de romi*, derulat prin intermediul Agenției Naționale pentru Locuințe, conform prevederilor H.G. 1237/2008 pentru aprobarea Programului-pilot „Locuințe sociale pentru comunitățile de romi” reprezintă o componentă experimentală a programului de**

incluziune socială a cetățenilor români aparținând minorității rome și are în vedere implementarea unor proiecte pentru construcția de locuințe sociale în cele 8 regiuni de dezvoltare ale României, în locații stabilite de MDLPA împreună cu autoritățile administrației publice locale și cu Agenția Națională pentru Romi.

Obiective 2022-2024: În anul 2022 se vor promova și vor continua lucrările de execuție la 63 locuințe, iar până la finele anului 2022 se preconizează a se finaliza 21 locuințe.

✓ **Programul anual de acțiuni privind proiectarea și execuția lucrărilor de intervenție pentru reducerea riscului seismic la construcțiile cu destinația de locuință multietajate.**

Obiective 2022-2024: Transformarea în program multianual, introducerea în lista de cheltuieli eligibile a diferite tipuri de lucrări eligibile necesare pentru creșterea performanței energetice a clădirilor, extinderea programului la clădirile publice, pe lângă clădirile rezidențiale multifamiliale, introducerea clasei de risc seismic RslI printre criteriile de eligibilitate, pe lângă clasa de risc seismic Rsl).

În domeniul INFRASTRUCTURĂ, programele prioritare sunt:

✓ **Programul național de dezvoltare locală (PNDL)**

Stadiu 2021:

- finanțarea celor 1.212 de obiective de investiții aflate în execuție din cele 4.509 obiective incluse în prima etapă (2015-2022) a Programului;

- finanțarea celor 4.318 de obiective de investiții aflate în execuție din cele 7.231 obiective de investiții incluse în cadrul Etapei a II-a a PNDL (2017-2022).

Obiective 2022-2023: continuarea finanțării obiectivelor de investiții incluse în Program în Etapa II precum și a obiectivelor de investiții din cadrul PNDL etapa I .

✓ **Programul național de construcții de interes public sau social derulat în baza Anexei 3 la O.G. nr.25/2001 privind înființarea Companiei Naționale de Investiții "C.N.I." - S.A**

Stadiu program 2021: 890 obiective aflate în diferite stadii de execuție, din care 109 au fost finalizate în cursul anului 2021 până la data de 01.12.2021, 419 obiective în procedura de achiziție, 216 obiective cu indicatori tehnico-economici aprobați pentru care urmează demararea procedurilor de achiziție publică, 1300 de obiective de investiții ale căror documentații se află în curs de analiză la această dată în vederea aprobării indicatorilor tehnico-economici.

Obiective 2022-2024: continuarea lucrărilor și implementării la cele peste 800 obiective de investiții aflate în diferite stadii de execuție și implementare.

✓ **Programul național privind creșterea performanței energetice la blocurile de locuințe**

Obiective 2022 - 2024: sunt propuse la finanțare un număr de cca. 15.000 apartamente, se vor continua lucrările pentru un număr de 23.700 de apartamente incluse la finanțare și aflate în diferite faze de execuție.

✓ **Programul privind elaborarea și/sau actualizarea planurilor urbanistice generale și a regulamentelor locale de urbanism (program anual)**

Stadiu program 2021: În anul 2021 au beneficiat de finanțare un număr de 740 de UAT-uri în cadrul celor 39 de Consilii județene care au solicitat finanțare în anul 2021 pentru elaborarea /actualizarea PUG și RLU.

Obiective 2022-2024: Transformarea în program multianual.

✓ **Programul privind elaborarea hărților de risc natural pentru cutremure și alunecări de teren**

Stadiu program 2021: În anul 2021 au beneficiat de finanțare 5 consilii județene. (Dâmbovița, Gorj, Mehedinți, Suceava și Teleorman).

Obiective 2022-2024: Transformarea în program multianual.

Programul național de investiții "Anghel Saligny"

Vor fi finanțate obiective de investiții în perioada 2021-2028 în valoare totală de 50.000.000 mii lei.

În perioada 22.09.2021 - 08.11.2021 au fost înregistrate 7.545 de cereri de finanțare cu o valoare solicitată din bugetul de stat de 137.589.448.686 lei pentru obiective de investiții din domeniile alimentări cu apă și stații de tratare a apei, sisteme de canalizare și stații de epurare a apelor uzate, drumurile publice clasificate, poduri, podețe, pasaje sau punți pietonale, urmând ca după publicarea normelor metodologice de aplicare a programului să fie depuse cereri de finanțare și pentru domeniul sisteme de distribuție a gazelor naturale.

I. ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ:

Obiectiv general : Creșterea eficienței administrației publice românești și a receptivității acesteia la nevoile cetățenilor, reducerea disparităților economice și sociale dintre România și țările mai dezvoltate din Uniunea Europeană extinsă (UE) și/ sau să contribuie la reducerea disparităților economice și sociale, în România, dintre centrele urbane dinamice și regiunile periferice slabe din punct de vedere structural.

Obiective specifice/ Măsuri:

Continuarea implementării acțiunilor aferente unor criterii ale condiționalității ex-ante pe domeniul administrației publice impuse de Comisia Europeană în Acordul de parteneriat pentru Obiectivul tematic 11 - „Consolidarea capacității instituționale și o administrație publică eficientă” în corelare și cu obiectivele stabilite în Programul de Guvernare pe domeniul administrație publică, privind:

- a) Debirocratizarea și simplificarea administrativă prin continuarea demersurilor de simplificare și raționalizare a procedurilor administrative pentru cetățeni;
- b) Creșterea calității și accesului la serviciile publice prin continuarea demersurilor privind promovarea managementului calității;
- c) Resursele umane din administrația publică prin continuarea implementării unor strategii și politici privind resursele umane care să acopere principalele decalaje identificate în acest domeniu, dezvoltarea de competențe la toate nivelurile ierarhiei profesionale din cadrul autorităților publice, precum și alte măsuri vizând consolidarea capacității administrației publice incluse în documente strategice și programatice în domeniu;
- Simplificarea /sistematizarea/ codificarea legislației în administrația publică;
- Continuarea procesului de descentralizare în conformitate cu prevederile H.G. nr. 229/2017 privind Strategia Generală de Descentralizare;
- Implementarea unor măsuri de creștere a capacității MDLPA și a autorităților administrației publice locale de a-și îndeplini atribuțiile conferite de lege și de a răspunde cât mai bine solicitărilor și nevoilor cetățenilor și altor categorii de

beneficiari, prin promovarea de soluții care să fie implementate într-o manieră unitară, inclusiv prin facilitarea unor mecanisme de colaborare între unitățile administrativ-teritoriale de tipul consorțiilor administrative;

- Implementarea proiectului „Instrumente de sistematizare a legislației, de monitorizare și de evaluare în administrația publică”, cod SIPOCA 59;
- Implementarea proiectului „Sistemul Informatic Integrat de Emitere a Actelor de Stare Civilă” - SIIEASC, cod MySMIS 120025;
- Adoptarea Codului Finanțelor Publice Locale, care reglementează:
 - finanțele publice locale;
 - criza financiară și insolvența unităților administrativ-teritoriale;
 - impozitele și taxele locale;
 - procedura fiscală locală.
- Modernizarea infrastructurii aferente serviciului public de alimentare cu energie termică a localităților și îmbunătățirea eficienței energetice prin finanțarea unor obiective de investiții prin Programul Termoficare 2019-2027.

Programe/ Proiecte prioritare:

- Implementarea și monitorizarea măsurilor din Planul integrat pentru simplificarea procedurilor administrative aplicabile cetățenilor - dezvoltarea și aplicarea mecanismelor de monitorizare și evaluare a Planului de simplificare și elaborarea de rapoarte de monitorizare, respectiv de evaluare a implementării măsurilor din Plan - se realizează prin proiectul „Instrumente de sistematizare a legislației, de monitorizare și de evaluare în administrația publică”, cod SIPOCA 59;
- Implementarea și monitorizarea acțiunilor din Planul de acțiune pentru implementarea etapizată a managementului calității 2016-2020 - prin proiectul „Instrumente de sistematizare a legislației, de monitorizare și de evaluare în administrația publică” cod SIPOCA 59, se realizează evaluarea impactului implementării sistemelor și instrumentelor de management al calității în administrația publică, precum și acțiunile de informare, promovare și formare privind sistemele și instrumentele de management al calității;
- Elaborarea Codului de Procedură Administrativă - fundamentarea proiectului Codului de Procedură Administrativă se realizează prin proiectul „Instrumente de sistematizare a legislației, de monitorizare și de evaluare în administrația publică”, cod SIPOCA 59;
- Continuarea implementării acțiunilor în responsabilitatea MDLPA din cadrul Strategiei pentru Consolidarea Administrației Publice (SCAP) 2014 - 2020, aprobată prin H.G. nr.909/2014 cu modificările și completările ulterioare și a documentelor programatice subsecvente acestuia respectiv Strategia privind dezvoltarea funcției publice 2016 - 2020 aprobată prin H.G. nr. 525/2016 cu modificările și completările ulterioare și Strategia privind formarea profesională pentru administrația publică 2016 - 2020 aprobată prin H.G. nr. 650/2016, cu modificările și completările ulterioare;
- Participarea la implementarea activităților aflate în responsabilitatea MDLPA din cadrul proiectului „Sistemul Informatic Integrat de Emitere a Actelor de Stare Civilă” - SIIEASC, cod MySMIS 120025, derulat de MAI în parteneriat cu MDLPA, STS și MTI (componeta aferenta fostului MCSI).

- Continuarea procesului de descentralizare a competențelor - în calitate de coordonator al procesului de elaborare a standardelor de calitate și cost de către ministerele implicate;
- Sprijinirea procesului de creștere a capacității administrative a autorităților administrației publice locale de a-și îndeplini atribuțiile conferite de lege și de a răspunde cât mai bine solicitărilor și nevoilor cetățenilor și altor categorii de beneficiari prin crearea cadrului necesar realizării unor mecanisme de colaborare între unitățile administrativ-teritoriale de tipul consorțiilor administrative;
- Modernizarea, reabilitarea, re tehnologizarea și extinderea sau înființarea sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică prin Programul Termoficare. Rezultate estimate prin implementarea Programului Termoficare în perioada 2022-2024: finanțarea a aproximativ 35 obiective de investiții propuse de 18 unități administrativ-teritoriale beneficiare.

II. FONDURI EUROPENE

Țintă/Obiectiv general: Îmbunătățirea absorbției și gestionarea eficientă a fondurilor europene

Obiective specifice/ Măsură (după caz) de implementare pentru perioada 2021 - 2023:

1. atingerea Țintelor anuale de absorbție stabilite la nivelul programelor operaționale;
2. evaluarea rapidă a proiectelor depuse și semnarea rapidă a contractelor de finanțare; analiza fiecărui program operațional și realocarea de fonduri către sectoarele cu potențial maxim de absorbție pentru a evita riscul dezangajării fondurilor alocate României; măsuri de simplificare pentru îmbunătățirea sistemului administrativ și a capacității de absorbție a fondurilor europene.

PROGRAME GESTIONATE DE ROMÂNIA ÎN PERIOADA 2014-2020, PRIN INTERMEDIUL MDLPA:

1. PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL (POR)

Bugetul total al POR 2014-2020 este de 8,39 miliarde euro, din care 6,86 miliarde euro (inclusiv rezerva de performanță) reprezintă sprijinul UE, prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională, respectiv 1,53 miliarde euro contribuția națională, asigurată din fonduri publice naționale (buget de stat, bugete locale).

Gradul de absorbție al fondurilor europene în cadrul POR este în procent de 47,21% reprezentând o valoare FEDR în sumă de 3.238,55 milioane euro, solicitată la rambursare către Comisia Europeană, prin intermediul aplicațiilor de plată transmise de Autoritatea de Certificare și Plată. În anul 2021, până în luna decembrie, au fost transmise declarații de cheltuieli la CE în valoare de 846,92 mil euro.

Stadiul implementării POR 2014 - 2020:

Suma prevăzută în POR pentru anul 2022 pentru evitarea dezangajării fondurilor europene este de 1.170 milioane euro FEDR. Pentru anul 2022, suma previzionată a fi absorbită la nivelul Programului Operațional Regional, potrivit graficelor de depunere a cererilor de rambursare transmise de către beneficiari aferente contractelor semnate este în valoare de 1.250 milioane euro FEDR.

2. PROGRAMUL OPERAȚIONAL CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ (POCA)

Buget total de 671,29 milioane euro, din care 563,59 milioane euro (inclusiv rezerva de performanță) reprezintă sprijinul UE, prin Fondul Social European, respectiv circa 107,70 milioane euro contribuția națională, asigurată din fonduri publice naționale (buget de stat, bugete locale).

Rezultate obținute aferente Programului Operațional Capacitate Administrativă (POCA):

261,22 mil. euro plăți efectuate în cadrul programului, ceea ce reprezintă 46,35 % din alocarea UE la nivel de program;

257,41 mil euro contribuție UE inclusă în declarațiile de cheltuieli transmise ACP, ceea ce reprezintă 45,67% din alocarea UE la nivel de program

3. PROGRAME DE COOPERARE:

- Programul Interreg V-A România-Bulgaria, cu un buget total de 258,50 mil. Euro. În prezent, rata de contractare este de 115,34% (exclusiv axa de asistență tehnică), 52 de proiecte se află în implementare, 117 fiind deja finalizate. Nu au fost dezangajate fonduri.
- Programul Interreg V-A România-Ungaria, cu un buget total de 231,86 mil euro. În prezent rata de contractare este de 97,13%. Din cele 114 proiecte contractate, 50 de proiecte se află în implementare, 64 fiind deja finalizate. Nu au fost dezangajate fonduri
- Programul IPA de cooperare transfrontalieră România - Republica Serbia 2014-2020 cu un buget total de 88,12 mil euro. În prezent rata de contractare este de 98,33%, 22 de proiecte se află în implementare, 57 fiind deja finalizate. Nu au fost dezangajate fonduri.
- Programul Transnațional Dunărea are un buget total de 274,57 mil euro. În proiectele aprobate participă 211 organizații din România, fiind semnate 170 de contracte de cofinanțare.
- Programul de cooperare interregională INTERREG EUROPE are un buget total de 426,31 mil euro. În proiectele aprobate participă 111 organizații din România, fiind semnate 105 contracte de cofinanțare.
- Programul de cooperare interregională URBACT III are un buget total de 96,32 mil euro. În proiectele aprobate participă 20 de organizații din România, fiind semnate 34 de contracte de cofinanțare.
- Programul de cooperare interregională INTERACT III are un buget de 39,40 mil euro FEDR la care se adaugă 163.530 euro contribuția Elveției și Norvegiei.
- Programul de cooperare ESPON 2020 are un buget de 41,37 milioane euro FEDR la care se adaugă contribuțiile naționale în valoare de 7,3 milioane euro și contribuția statelor partenere (Elveția, Norvegia, Islanda, Liechtenstein) de 1,85 milioane euro.
- Programe de cooperare aferente politicii de vecinătate a UE, finanțate din ENI:
 - Programul operațional comun România-Ucraina 2014-2020 are un buget de 66 mil. euro. Până în prezent au fost contractate 67 de proiecte, rata de contractare fiind de 103,79%. Nu se aplică principiul dezangajării fondurilor.
 - Programul operațional comun România - Republica Moldova 2014-2020 are un buget total de 89,10 mil. euro. Până în prezent au fost contractate 81 de proiecte, rata de contractare fiind de 103,3%. Nu se aplică principiul dezangajării fondurilor.

- Programul operațional comun Bazinul Mării Negre 2014-2020 are buget total de 53,94 mil. euro. Până în prezent au fost contractate 61 de proiecte, rata de contractare fiind de 97,5%. Nu se aplică principiul dezangajării fondurilor.
- Programul de Cooperare Transfrontalieră ENI Ungaria-Slovacia-România-Ucraina 2014-2020 are un buget total de 81 mil euro. În proiectele aprobate participă 41 de organizații din România, fiind semnate 35 contracte de cofinanțare.

Fondurile externe nerambursabile, gestionate de MDLPA, de la Uniunea Europeană sunt prezentate la secțiunea 4.8

Politica în domeniul agriculturii și dezvoltării rurale

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale are ca prioritate elaborarea și implementarea unor politici agricole adecvate pentru cetățeni și fermieri, pentru sprijinirea creșterii competitivității agroalimentare și a dezvoltării durabile a sectorului rural, în condiții de siguranță alimentară și mediu înconjurător protejat, gestionate de un sector public eficient și responsabil.

Bugetul Național

- Ajutor de stat pentru achiziționarea motorinei cu acciză redusă
- Ajutoare naționale tranzitorii (ANT) în sectorul vegetal și zootehnic, având ca scop creșterea veniturilor producătorilor agricoli
- Programul de susținere a crescătorilor de suine pentru activitatea de reproducție -schemă de ajutor de stat
- Programul de susținere pentru activitatea de reproducție, incubatie și de creștere în sectorul avicol- schemă de ajutor de stat
- Ajutor de minimis pentru aplicarea programului de susținere a crescătorilor de porci de reproducție din rasele Bazna și/sau Mangalița
- Programul de susținere a crescătorilor de suine din rasele Bazna și/sau Mangalița pentru activitatea de reproducție - schemă de ajutor de stat
- Programul național apicol 2020-2022
- Ajutor de stat în sectorul creșterii animalelor, în scopul îmbunătățirii calității genetice a efectivelor de animale și implicit a potențialului de producție la rasele de animale care au întocmit programe de ameliorare
- Ajutor de stat pentru neutralizarea deșeurilor de origine animală
- Planul sectorial pentru cercetare-dezvoltare
- Finanțare investiții specifice și cheltuieli materiale necesare funcționării liceelor tehnologice cu profil preponderent agricol
- Plata cotizațiilor și a serviciilor lingvistice
- Program de sprijin pentru producătorii de usturoi
- Programul național antigrindină și stimularea precipitațiilor

Finanțarea agriculturii din fonduri externe nerambursabile primite de la Uniunea Europeană este prezentată la secțiunea 4.8.

Bugete locale

Sumele defalcate din taxa pe valoarea adăugată pentru bugetele locale au fost estimate, pe orizontul de referință, în baza legislației în vigoare.

Începând cu anul 2010, pentru instituirea unor criterii de eficientizare a utilizării fondurilor acordate de la bugetul de stat pentru bugetele locale, pentru cheltuielile curente, sumele defalcate din taxa pe valoarea adăugată au fost fundamentate pe baza standardelor de cost aprobate prin hotărâri ale Guvernului în domeniile învățământ și servicii sociale.

Sumele defalcate din taxa pe valoarea adăugată sunt destinate finanțării:

- **cheltuielilor descentralizate la nivelul județelor :**

a) finanțarea serviciilor sociale din sistemul de protecție a copilului și a măsurilor de protecție de tip centre de zi și centre rezidențiale pentru persoane adulte cu handicap;

b) finanțarea Programului pentru școli al României, până la sfârșitul anului școlar 2021- 2022 la nivelul sumelor prevăzute în anexele la Hotărârea Guvernului nr. 881/2021 privind stabilirea bugetului pentru implementarea Programului pentru școli al României în perioada 2017 - 2023 pentru anul școlar 2021 - 2022, precum și pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr.640/2017 pentru aprobarea Programului pentru școli al României în perioada 2017 - 2023 și pentru stabilirea bugetului pentru implementarea acestuia în anul școlar 2017 - 2018;

c) finanțarea drepturilor copiilor cu cerințe educaționale speciale care frecventează învățământul special, potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr.564/2017 privind modalitatea de acordare a drepturilor copiilor cu cerințe educaționale speciale școlarizați în sistemul de învățământ preuniversitar, cu modificările ulterioare, în cuantumul stabilit potrivit prevederilor lit. A din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 904/2014 pentru stabilirea limitelor minime de cheltuieli aferente drepturilor prevăzute de art. 129 alin. (1) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului;

d) finanțarea cheltuielilor cu bunuri și servicii pentru întreținerea curentă a unităților de învățământ special și centrelor județene de resurse și asistență educațională din învățământul special;

e) plății sprijinului sub formă de contribuții, care va asigura completarea drepturilor salariale neacoperite din fondurile proprii ale unităților de cult locale, pentru personalul neclerical angajat în unitățile de cult din țară, potrivit prevederilor art. 9 alin. (1) lit. a) al capitolului III "Culte", lit. E - Secțiunea a 3-a "Sprijinul statului pentru salarizarea personalului neclerical al cultelor recunoscute" din anexa nr. I la Legea-cadru nr.153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare;

f) finanțarea cheltuielilor de funcționare ale căminelor pentru persoane vârstnice de la nivelul județelor, potrivit prevederilor art.18, alin.(5), lit.c) din Legea nr.17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

g) finanțarea stimulentei educaționale, sub formă de tichete sociale acordate copiilor din familii defavorizate în scopul stimulării participării în învățământul special preșcolar stabilit de Legea nr. 248/2015 privind stimularea participării în învățământul preșcolar special a copiilor provenind din familii defavorizate, republicată;

h) finanțarea cheltuielilor cu bursele acordate elevilor din învățământul special fundamentate și repartizate pe județe de Ministerul Educației, potrivit prevederilor art.82 și al art.105 din Legea educației naționale nr.1/2011, cu modificările și completările ulterioare.

- **cheltuielilor descentralizate la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor și sectoarelor municipiului București:**

a) finanțarea de bază a unităților de învățământ preuniversitar de stat, pentru categoriile de cheltuieli prevăzute la art. 104 alin. (2) lit. b) - d) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare;

b) drepturile asistenților personali ai persoanelor cu handicap grav sau indemnizațiilor lunare ale persoanelor cu handicap grav acordate în baza prevederilor art.42 alin.(4) din Legea nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

c) finanțarea cheltuielilor descentralizate la nivelul sectoarelor și municipiului București, respectiv pentru: serviciile sociale din sistemul de protecție a copilului, a măsurilor de protecție de tip centre de zi și centre rezidențiale pentru persoane adulte cu handicap, implementarea Programului pentru școli al României, până la sfârșitul a anului școlar 2021 - 2022, la nivelul sumelor prevăzute în anexele la Hotărârea Guvernului nr. 881/2021 privind stabilirea bugetului pentru implementarea Programului pentru școli al României în perioada 2017 - 2023 pentru anul școlar 2021 - 2022, precum și pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 640/2017 pentru aprobarea Programului pentru școli al României în perioada 2017 - 2023 și pentru stabilirea bugetului pentru implementarea acestuia în anul școlar 2017 - 2018, cheltuielile cu bunuri și servicii pentru întreținerea curentă a unităților de învățământ special și centrele de resurse și asistență educațională, plata sprijinului sub formă de contribuții, care va asigura completarea drepturilor salariale neacoperite din fondurile proprii ale unităților de cult locale pentru personalul neclerical angajat în unitățile de cult, potrivit prevederilor art. 9 alin. (1) lit. a) din capitolul III „Culte”, lit. E - Secțiunea a 3-a „Sprijinul statului pentru salarizarea personalului neclerical al cultelor recunoscute” din anexa nr. I la Legea-cadru nr. 153/2017, cu modificările și completările ulterioare;

d) finanțarea stimulentei educaționale, sub formă de tichete sociale acordate copiilor din familii defavorizate în scopul stimulării participării în învățământul preșcolar stabilit de Legea nr. 248/2015 privind stimularea participării în învățământul preșcolar a copiilor provenind din familii defavorizate, republicată;

e) finanțarea drepturilor copiilor cu cerințe educaționale speciale integrați în învățământul de masă, potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr.564/2017, cu modificările ulterioare, în cuantumul stabilit potrivit prevederilor lit. A din anexa la Hotărârea Guvernului nr.904/2014 pentru stabilirea limitelor minime de cheltuieli aferente drepturilor prevăzute de art. 129 alin. (1) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului;

f) finanțarea cheltuielilor de funcționare ale căminelor pentru persoane vârstnice de la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor municipiului București și municipiului București, potrivit prevederilor art.18 alin.(5) lit. c) din Legea nr.17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

g) finanțarea cheltuielilor cu bursele acordate elevilor din unitățile de învățământ preuniversitar de stat de la nivelul comunelor, orașelor și municipiilor, fundamentate și repartizate pe județe de Ministerul Educației, potrivit prevederilor art.82 și al art.105 din Legea educației naționale nr.1/2011, cu modificările și completările ulterioare.

- **finanțarea cheltuielilor privind drumurile județene și comunale;**
- **echilibrarea bugetelor locale ale comunelor, orașelor, municipiilor și județelor;**
- **finanțarea învățământului particular și cel confesional, acreditate:**

a) finanțarea cheltuielilor cu salariile;

b) finanțarea cheltuielilor cu bunuri și servicii;

c) finanțarea drepturilor copiilor cu cerințe educaționale speciale care frecventează învățământul particular și confesional, special și de masă, potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr.564/2017, cu modificările ulterioare, în cuantumul stabilit potrivit prevederilor anexei nr.1, pct. A la Hotărârea Guvernului nr.904/2014, pentru stabilirea limitelor minime de cheltuieli aferente drepturilor prevăzute de art. 129 alin. (1) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului.

Cotele defalcate din impozitul pe venit cuvenit bugetelor locale ale unităților administrativ-teritoriale, sumele defalcate din taxa pe valoarea adăugată pentru bugetele locale, precum și subvențiile alocate de la bugetul de stat pentru finanțarea unor cheltuieli din bugetele componente ale bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale, prin bugetele unor ministere, sunt prezentate în tabelul de mai jos:

- mii lei -

Denumirea indicatorilor	Execuție 2020	2021 Buget (LBS15/2021)	Propunere Buget 2022	Estimări 2023	Estimări 2024	Estimări 2025
	1	2	3	4	5	6
Cote defalcate din impozitul pe venit	24.048.661	26.166.190	31.371.605	35.254.161	39.445.701	42.356.772
Sume defalcate din TVA	21.074.157	18.496.058	20.396.877	16.800.977	13.853.282	13.902.969
Subvenții	16.806.677	13.089.849	14.841.273	14.695.083	14.696.022	14.659.400

4.7 INVESTIȚII PUBLICE SEMNIFICATIVE PRIORITIZATE

Conform prevederilor O.U.G. nr.88/2013 și ale Normelor metodologice privind prioritizarea proiectelor de investiții publice, aprobate prin H.G. nr.225/2014, cu modificările și completările ulterioare, la nivelul ordonatorilor principali de credite și al

Ministerului Finanțelor, s-a derulat procesul de evaluare a proiectelor de investiții publice semnificative, în scopul elaborării și prezentării de către Ministerul Finanțelor, spre aprobare Guvernului, a rezultatelor prioritizării proiectelor de investiții publice semnificative.

La elaborarea proiectului de buget pe anul 2022, ordonatorii principali de credite vor respecta rezultatele prioritizării în procesul de repartizare a resurselor bugetare pentru proiectele de investiții publice semnificative, potrivit prevederilor art. 45 alin. (4) din OUG nr.88/2013.

În cadrul procesului de prioritizare, 8 ordonatori principali de credite au prezentat informații cu privire la 177 de proiecte de investiții publice semnificative, cu o valoare actualizată totală de 221.042.715 mii lei și un rest de finanțat în vederea finalizării de 136.041.923 mii lei. Dintre acestea, 130 de proiecte de investiții publice semnificative se află în diferite stadii de implementare a căror valoare actualizată este de 189.250.142 mii lei cu un rest de finanțat în vederea finalizării de 129.465.536 mii lei.

Restul de proiecte în număr de 47, sunt proiecte ale căror lucrări de execuție sunt finalizate (stadiul fizic 100%) însă nu sunt închise financiar, fiind necesare plăți pentru sentințe civile, costuri aferente procedurii DAB, sentințe arbitrale, certificate finale, asistență juridică, audit de siguranță rutieră, litigii, exproprieri, etc., fiind prezentate separat.

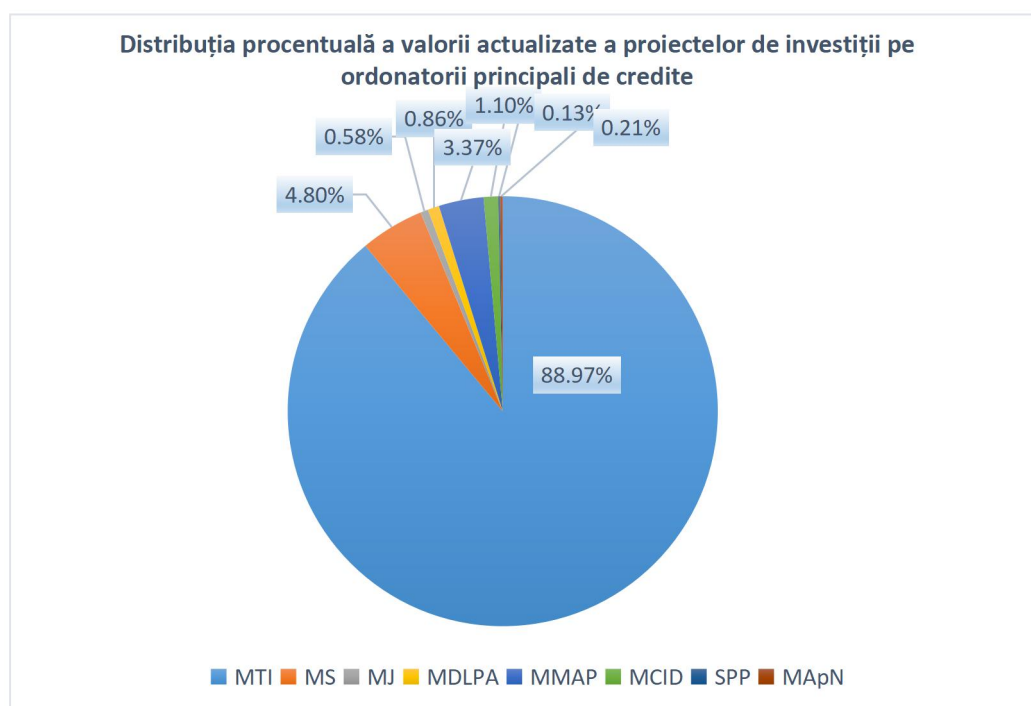
Cea mai mare pondere în portofoliul de proiecte semnificative, aflate în diferite stadii de implementare, o deține Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, care administrează 94 proiecte de investiții publice semnificative, cu o valoare actualizată totală de 168.368.071 mii lei, urmat de Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor cu 10 proiecte de investiții publice semnificative, cu o valoare actualizată totală de 6.375.855 mii lei, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației cu 9 proiecte cu o valoare actualizată totală de 1.627.795 mii lei. La polul opus se situează Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării cu 2 proiecte și Serviciul de Protecție și Pază care derulează un proiect de investiții publice semnificativ.

Ordonatorul principal de credite	Număr de proiecte în implementare incluse în procesul de prioritizare
Ministerul Transporturilor și Infrastructurii	94
Ministerul Sănătății	7
Ministerul Justiției	4
Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice, și Administrației	9
Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor	10
Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării	2
Ministerul Apărării Naționale	3
Serviciul de Protecție și Pază	1
Total:	130

Prezentăm mai jos aspectele principale evidențiate în cuprinsul memorandumului:

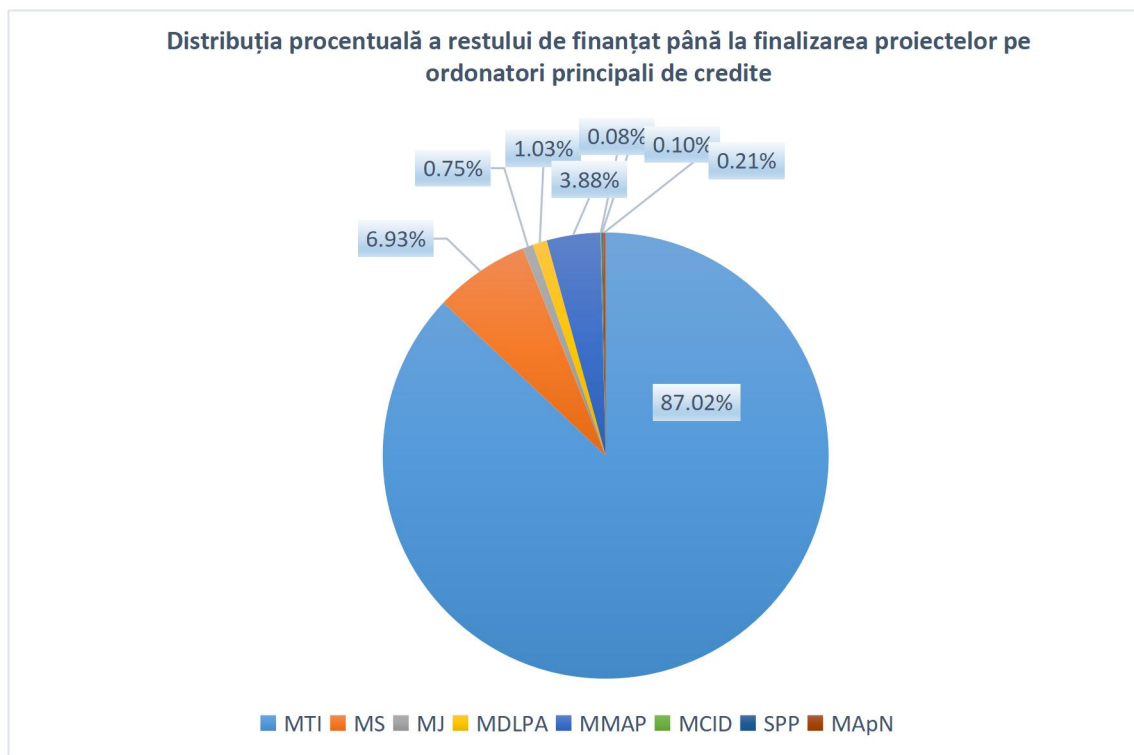
- Distribuția cheltuielilor reprezentând valoarea actualizată totală a proiectelor pe ordonatorii principali de credite: s-a constatat că cea mai ridicată pondere a cheltuielilor revine Ministerul Transporturilor și Infrastructurii (88,97%), urmat de Ministerul Sănătății (4,80 %). (Figura 1).

Figura nr. 1

- Distribuția restului de finanțare până la finalizarea proiectelor de investiții pe ordonatorii de credite: din datele prezentate în *Figura 2* rezultă că cea mai mare pondere revine Ministerului Transporturilor și Infrastructurii (87,02%), urmat de Ministerul Sănătății (6,93%).

Figura nr. 2

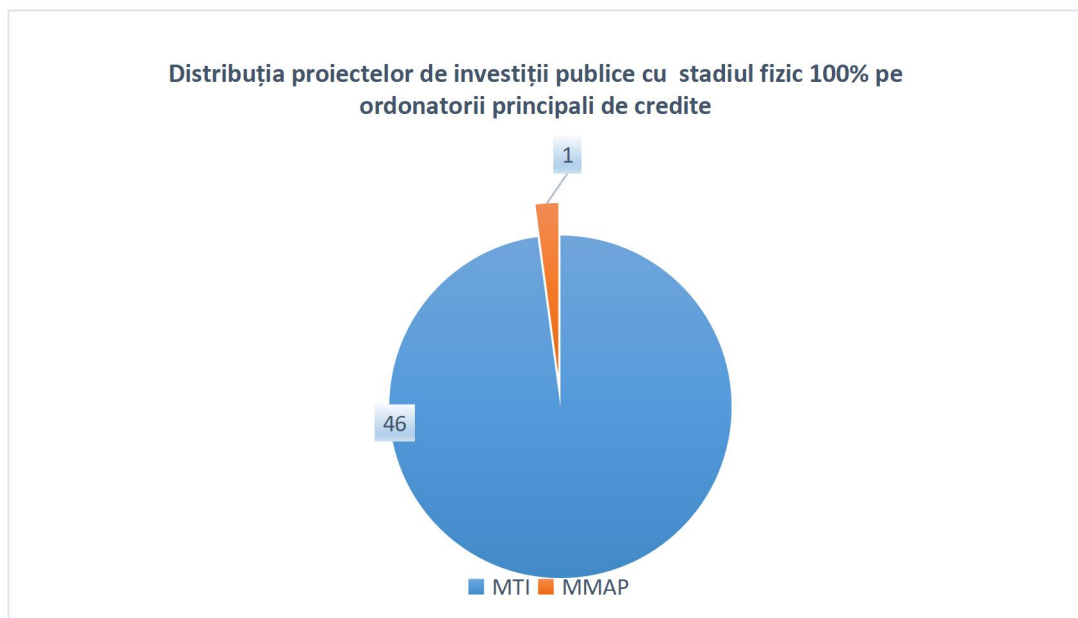

Referitor la stadiul de implementare al celor 130 de proiecte de investiții publice semnificative transmise de ordonatorii principali de credite în cadrul procesului de prioritizare, se constată că:

Stadiul implementării	Număr de proiecte
Stadiu fizic de 0%	59
Proiecte în curs de implementare	71

Cele 47 proiecte de investiții publice semnificative al căror stadiu fizic de execuție este 100% (finalizate), nu sunt închise financiar din cauza sentințelor civile, disputelor, arbitrajelor, etc sumele necesare efectuării plăților în vederea închiderii financiare reprezintă 4,84% din totalul necesarului de finanțat pentru proiectele de investiții publice semnificative prioritizate. În figura nr. 3 prezentăm distribuția acestor proiecte pe ordonatorii principali de credite.

Figura nr. 3

Notă: informațiile pe baza cărora au fost elaborate sintezele de mai sus au fost comunicate de către ordonatorii principali de credite în cadrul procesului de prioritizare.

4.8 POLITICA ÎN DOMENIUL FONDURILOR EUROPENE

A. Fonduri structurale și de coeziune

1. Fondurile Europene Structurale și de Investiții - CFM 2014-2020

1.1 Stadiul implementării

Începând cu anul 2015, au fost lansate apeluri de proiecte pentru toate cele 6 programe operaționale (PO) FESI - PO Infrastructură Mare, Capital Uman, Competitivitate, Asistență Tehnică, Regional, Capacitate Administrativă, precum și pentru FEAD - POAD. Bugetul total lansat pentru aceste apeluri este de aprox. 29,2 miliarde euro, reprezentând 102,2% din alocarea totală de aprox. 28,6 miliarde euro disponibilă pentru implementarea acestor programe.

Până în luna decembrie 2021 au fost semnate 11.979 contracte de finanțare, în valoare totală de aprox. 42,8 miliarde euro, reprezentând 146% din alocarea totală aferentă acestor PO.

În cadrul acestor contracte au fost efectuate plăți de către autoritățile de management însumând 13,5 miliarde euro.

Pentru PO mai sus menționate, s-au primit de la Comisia Europeană (CE) fonduri de prefinanțare în cuantum de 2,4 miliarde euro, reprezentând 9,9% din alocarea UE de aproximativ 28,6 miliarde euro aferentă acestora.

Până în prezent, valoarea aplicațiilor de plată transmise la Comisia Europeană este de aproximativ 11,4 miliarde euro, din care CE a rambursat, până în prezent, suma de 10,2 miliarde euro.

Sumele totale primite de la Comisia Europeană, reprezentând prefinanțări și rambursări, aferente programelor finanțate din FESI (PO Infrastructura Mare, PO Competitivitate, PO Regional, PO Capacitate Administrativă, PO Asistență Tehnică, PO Capital Uman, PN Dezvoltare Rurală, PO Pescuit și Afaceri Maritime), se situează la aprox. 19,1 miliarde euro, ceea ce înseamnă aprox. 55% din alocarea UE aferentă acestor programe. Menționăm că, în prezent, la nivelul Uniunii Europene, rata medie a sumelor primite de la Comisia Europeană se situează la aprox. 61%. Raportat la plățile totale nete efectuate în perioada 2014 - decembrie 2021, România se situează pe locul 6, față de celelalte state membre.

Referitor la riscul de dezangajare automată a fondurilor, menționăm că, până în prezent (decembrie 2021) la nivelul programelor operaționale, nu au fost dezangajate fonduri.

Potrivit estimărilor lunare ale sumelor ce vor fi transmise Comisiei Europene (CE) în anul 2021, riscul de dezangajare de fonduri va fi acoperit pentru toate programele operaționale.

În conformitate cu prevederile regulamentelor europene aplicabile actualei perioade de programare, rambursarea cheltuielilor declarate s-a realizat după finalizarea procesului de desemnare a autorităților implicate în sistemul de management și control al fondurilor, care a implicat evaluarea acestora de către Autoritatea de Audit din România și emiterea unei opinii cu privire la conformitatea sistemului cu cerințele de acreditare.

Prin Acordul de Parteneriat, România și-a asumat finanțarea tuturor obiectivelor tematice stabilite prin Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, ceea ce a impus aplicarea tuturor celor 36 de condiționalități ex-ante prevăzute în anexa XI a Regulamentului menționat.

În prezent (decembrie 2021), toate cele 36 de condiționalități sunt îndeplinite.

1.2 Măsurile implementate și planificate în domeniul fondurilor europene

1.2.1 Măsurile implementate

Principalele măsuri întreprinse în anii 2016 - 2021 au vizat, pe de-o parte, procesul de închidere a programelor operaționale 2007 - 2013, procesul de desemnare a autorităților implicate în gestionarea fondurilor ESI și accelerarea implementării programelor operaționale aferente perioadei 2014 - 2020, iar pe de altă parte generarea unui răspuns prompt și eficient în vederea combaterii efectelor negative ale pandemiei COVID-19 asupra mediului economic și social.

Astfel, s-au întreprins o serie de măsuri privind revizuirea cadrului legal și instituțional, vizând asigurarea necesarului de finanțare al autorităților administrației publice locale pentru proiecte de investiții.

În plus, s-a realizat îmbunătățirea/simplificarea aplicației MySMIS, ca urmare a derulării unui proces de consultare cu beneficiarii și personalul implicat în evaluarea proiectelor.

Totodată, au fost finalizate mai multe rapoarte de evaluare privind implementarea programelor.

În ceea ce privește pregătirea perioadei de programare 2021-2027, în ședința de Guvern din 5 septembrie 2018 a fost semnat Memorandumul cu tema "Pregătirea documentelor naționale de programare a finanțărilor din fonduri europene post 2020" care a stabilit un calendar pentru elaborarea documentelor strategice/ planurilor de măsuri sectoriale naționale post 2020 și prioritizarea investițiilor din fonduri europene post 2020, în condițiile noului pachet legislativ european 2021-2027. Astfel, au fost stabilite, la nivelul autorităților responsabile, o serie de planuri de măsuri relevante pentru îndeplinirea condițiilor prealabile, care au fost aprobate prin Memorandumuri de Guvern.

De asemenea, au fost demarate și negocierile pentru pregătirea documentelor de programare (Acord de Parteneriat și Programe Operaționale).

În cursul anului 2021, Acordul de Parteneriat și programele operaționale au fost actualizate:

- ✓ pentru a răspunde observațiilor formulate de serviciile de specialitate ale COM,
- ✓ pentru a crea sinergii și a asigura complementaritatea cu prioritățile incluse Planul Național de Redresare și Reziliență,
- ✓ pentru a fi în concordanță cu alocarea comunicată oficial de Comisia Europeană.

Pe baza autoevaluărilor și a documentelor strategice existente, Comisia a acceptat ca îndeplinite 4 condiții favorizante - 2 orizontale și 2 tematice - respectiv: piața achizițiilor publice, normele privind ajutorul de stat, cadrul eficient de gestionare a riscurilor la dezastre, biodiversitatea.

Ca urmare a crizei COVID-19, provocările curente sunt legate de relansarea economică și în acest sens sunt prioritare măsurile privind păstrarea locurilor de muncă, îmbunătățirea accesului la ocupație, ocupare și reinserție profesională, dezvoltarea competențelor angajaților, corelate cu susținerea antreprenoriatului, a structurilor de economie socială și a altor inițiative ale mediului de afaceri, în sensul diminuării efectelor negative determinate de limitarea sau întreruperea activităților socioeconomice.

În ceea ce privește alocarea React-EU, pentru România, pentru anul 2021 în valoare de 1.32 mil. euro, Comisia Europeană a aprobat modificările de program pentru POIM, POC, POAD, iar pentru POCU au fost finalizate negocierile și modificarea de program este în curs de aprobare la nivelul CE.

Alocarea React-EU este dedicată în principal sprijinirii ameliorării efectelor provocate de criză. Astfel, s-au continuat cu precădere măsurile deja implementate în contextul pandemiei COVID-19.

1.2.2 Măsuri planificate pentru implementarea fondurilor ESI

În ceea ce privește măsurile de accelerare a absorbției fondurilor ESI, un accent deosebit va fi acordat următoarelor acțiuni, prevăzute în Programul de Guvernare:

- menținerea unei rate anuale de absorbție care să conducă către o absorbție de 100% la sfârșitul anului 2023;
- valorificarea elementelor de flexibilitate puse la dispoziție de Comisia Europeană;
- utilizarea resurselor din REACT-EU pentru acoperirea nevoilor de finanțare ale domeniilor sănătate, creșterea competitivității IMM-urilor, digitalizarea educației și măsuri active de ocupare;
- evitarea riscului de dezangajare prin monitorizarea lunară a stadiului implementării financiare a programelor operaționale;

- urgentarea lansării ultimelor apeluri de proiecte pentru sumele rămase disponibile;
- fluidizarea procesului, inclusiv accelerarea ritmului de evaluare și contractare prin îmbunătățirea procedurilor interne de lucru;
- monitorizarea constantă a proiectelor cu risc de a nu fi finalizate până la 31.12.2023, pentru identificarea eventualelor întârzieri și luarea de măsuri de remediere și recuperare a întârzierilor;
- realocări de fonduri la nivelul axelor prioritare ale unui program;
- creșterea și optimizarea capacității de implementare a proiectelor deja admise la finanțare, prin sprijinirea beneficiarilor pe tot parcursul derulării investițiilor, prin intermediul managerilor de proiect din cadrul autorităților de management pentru monitorizarea fiecărui proiect și intensificarea dialogului cu fiecare beneficiar pentru analiza stadiului proiectului respectiv și identificarea soluțiilor adecvate, în vederea obținerii unui impact semnificativ al investițiilor;
- asigurarea fondurilor necesare autorităților de management pentru efectuarea plăților către beneficiari;
- asigurarea interconectivității și interoperabilității dintre bazele de date ale instituțiilor statului și sistemul My SMIS pentru simplificarea procesului de depunere a proiectelor și creșterea celerității procedurilor de verificare a proiectelor și beneficiarilor din perioada de evaluare și cea de monitorizare a proiectelor.
- procesarea cu celeritate a cererilor de rambursare finale și autorizarea la plată a acestora;
- pregătirea și dezvoltarea unui portofoliu de proiecte mature, a cadrului necesar utilizării opțiunilor de costuri simplificate, respectiv a utilizării instrumentelor financiare pentru demararea cu celeritate a implementării în perioada 2021–2027;
- revizuirea cadrului legal, în conformitate cu evoluțiile specifice din domeniu;
- asigurarea unei bune relații între autorități și potențialii beneficiari/ beneficiarii de proiecte, în sensul orientării spre dialog, simplificare și sprijin în procesul de derulare a investițiilor.

La nivelul MIPE este monitorizat permanent stadiul implementării, respectiv progresul înregistrat în procesul de evaluare, contractare și plată, pentru identificarea eventualelor întârzieri și luarea de măsuri de remediere și recuperare a întârzierilor.

În ceea ce privește pregătirea perioadei de programare 2021-2027, s-au luat următoarele măsuri:

- asigurarea monitorizării îndeplinirii condițiilor prealabile;
- asigurarea cadrului partenerial și funcționarea Grupurilor de lucru pentru elaborarea documentelor de programare post 2020;
- elaborarea documentelor de programare 2021-2027 și finalizarea negocierilor cu Comisia Europeană.

1.3. Fondurile aferente CFM 2014-2020, alocarea acestora pe politica de coeziune și pe politica agricolă comună, pe obiective distincte, precum și programele operaționale ce vor fi finanțate din aceste fonduri

În exercițiul financiar 2014-2020, alocarea totală a României este de aprox. 46,55 miliarde euro, din care aprox. 24,1 miliarde euro prin Politica de Coeziune și FEAD și

aproximativ 22,4 miliarde euro prin Politica Agricolă Comună și Politica Maritimă Integrată.

mil. euro

	Tip fond	Alocare (UE)
PO Asistență Tehnică	FEDR	332,76
PO Competitivitate	FEDR	2.379,79
PO Capital Uman	FSE	4.362,06
PO Capacitatea Administrativă	FSE	563,59
PO Regional	FEDR	6.860,00
PO Infrastructură Mare	FEDR	2.587,41
	FC	6.535,00
Programul Național de Dezvoltare Rurală	FEADR	10.968,15
PO Pescuit și Afaceri Maritime	FEPAM	168,42

Programelor Operaționale sprijinite din FESI 2014-2020 li se adaugă Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate, cu finanțare din Fondul European pentru Ajutorarea Persoanelor cele mai Defavorizate (FEAD), cu o alocare totală de 575 milioane euro (din care contribuția UE este de 497 milioane euro) pentru perioada 2014-2020 și Programele de cooperare teritorială europeană, cu o alocare totală de aprox. 787 milioane euro (din care contribuția UE este de aprox. 670 milioane euro) din fondurile aferente obiectivului cooperării teritoriale europene.

Pentru a acorda asistență în vederea ameliorării efectelor provocate de criză, în contextul pandemiei de COVID-19 și al consecințelor sale sociale și pentru pregătirea unei redresări verzi, digitale și reziliente a economiilor statelor membre, a fost aprobată alocarea unor resurse suplimentare cu titlul de Asistență de redresare pentru coeziune și teritoriile Europei (REACT-EU), în vederea repartizării rapide către economia reală, prin intermediul programelor operaționale existente.

În baza unei metode de alocare stabilită prin regulament, în anul 2021 României îi revin 1,324 mld. euro în prețuri curente din alocarea totală a acestui instrument.

1.3.1 Sumele alocate României pentru cadrul financiar multianual 2014-2020, pe total, pe ani și pe programe operaționale

mil. euro

Program	Fonduri ESI	Total	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Po Infrastructura Mare	FEDR	2.587,41	0,00	593,27	324,66	333,05	180,35	420,24	251,96	483,88	0,00
	FC	6.535,00	0,00	1.710,04	949,84	999,90	1.046,79	1.093,83	734,60	0,00	0,00
PO Capital Uman	FSE + ILMT	4.362,06	561,79	583,86	575,92	624,85	648,45	672,17	695,02	0,00	0,00
PO Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate	FEAD	497,01	59,32	60,50	61,72	62,95	64,22	65,50	66,80	56,00	0,00
PO Capacitate Administrativă	FSE	563,59	67,22	71,39	75,92	79,53	83,04	86,43	100,06	0,00	0,00
PO Competitivitate	FEDR	2.379,79	156,53	168,17	171,39	184,73	201,79	210,67	736,51	550,00	0,00
PO Asistență Tehnică	FEDR	332,76	21,28	31,91	28,91	31,91	71,92	31,91	114,92	0,00	0,00
PO Regional	FEDR	6.860,00	0,00	1.671,14	941,39	994,50	1.165,65	1.029,45	1.057,87	0,00	0,00
PN Dezvoltare Rurală	FEADR	10.968,15	0,00	1.723,26	1.751,61	1.186,54	1.184,73	1.141,93	1.139,93	1.385,76	1.454,38
PO Pescuit și Afaceri Maritime	FEPAM	168,42	0,00	46,47	23,59	23,98	24,53	24,70	25,15	0,00	0,00
TOTAL		35.254,19	866,14	6.660,01	4.904,95	4.521,94	4.671,47	4.776,83	4.922,82	2.475.64	1.454,38

Programarea fondurilor aferente Politicii de Coeziune CFM 2021-2027

MIPE coordonează elaborarea documentelor de programare privind investițiile naționale sprijinite prin fonduri europene în cadrul Politicii de Coeziune 2021-2027, în cadrul căreia România are alocate fonduri europene în valoare de 31,35 miliarde de euro (prețuri curente, inclusiv cooperarea teritorială europeană).

Până în prezent, au fost purtate discuții asupra versiunilor preliminare de Acord de Parteneriat pentru perioada de programare 2021-2027, iar propunerile pentru viitoarele programe operaționale sunt:

- ✓ PO Dezvoltare Durabilă;
- ✓ PO Transport;
- ✓ PO Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare;
- ✓ PO Incluziune și Demnitate Socială;
- ✓ PO Sănătate;
- ✓ PO Educație și Ocupare;
- ✓ PO Asistență Tehnică;
- ✓ PO Tranziție Justă
- ✓ 8 Programe Operaționale Regionale.

Prin aceste Programe Operaționale, vor fi sprijinite domenii cheie, prin folosirea tuturor resurselor materiale, umane și financiare puse la dispoziția României.

În cursul anului 2021, Acordul de Parteneriat și programele operaționale au fost actualizate:

- ✓ pentru a răspunde observațiilor formulate de serviciile de specialitate ale COM,
- ✓ pentru a crea sinergii și a asigura complementaritatea cu prioritățile incluse Planul Național de Redresare și Reziliență,
- ✓ pentru a fi în concordanță cu alocarea comunicată oficial de Comisia Europeană.

Pentru a se putea realiza actualizarea programelor operaționale, au fost organizate numeroase consultări cu ministerele de linie, autoritățile de management, ONG-uri, diverși parteneri astfel încât aceste documente să vină în întâmpinarea nevoilor naționale și să respecte prevederile regulamentelor europene.

Pe baza autoevaluărilor și a documentelor strategice existente, Comisia a acceptat ca îndeplinite 4 condiții favorizante - 2 orizontale și 2 tematice - respectiv: piața achizițiilor publice, normele privind ajutorul de stat, cadrul eficient de gestionare a riscurilor la dezastru, biodiversitatea,

Pentru următoarele condiții, s-au transmis către COM versiunile actualizate ale auto-evaluărilor și ale documentelor strategice pentru Carta Drepturilor Fundamentale, drepturile persoanelor cu dizabilități, eficiență energetică în clădiri, managementul deșeurilor, educație, incluziunea romilor.

Memorandumul de Înțelegere între Guvernul României și Banca Mondială privind Parteneriatul pentru Modernizarea Administrației Publice și Sprijinirea Reformelor Structurale a fost semnat în data de 13.07.2021, la București.

Proiectul de HG pentru aprobarea acestui Memorandum s-a publicat pe site-ul MIPE în data de 25.11.2021.

Proiectul de ordonanță de urgență privind gestionarea financiară a fondurilor europene pentru perioada de programare 2021-2027 alocate României din Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul de Coeziune, Fondul Social European Plus, Fondul pentru Tranziție Justă a fost elaborat în urma consultării ample a entităților implicate în gestionarea fondurilor europene. Actul normativ stabilește cadrul financiar general pentru gestionarea asistenței financiare nerambursabile alocate României din fondurile menționate mai sus, în perioada de programare 2021-2027, precum și a prefinanțării și cofinanțării aferente acestei asistențe, în vederea asigurării unui management financiar eficient.

Proiectul de act normativ a fost publicat în consultare publică pe site-ul Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene în data de 26 noiembrie 2021.

PNRR - descriere și stadiu

Descriere

Mecanismul de redresare și reziliență (MRR) este elementul central al instrumentului NextGenerationEU (în valoare de peste 800 de miliarde EUR), cu împrumuturi și granturi în valoare de 723,8 miliarde EUR disponibile pentru sprijinirea reformelor și a investițiilor întreprinse de statele membre UE. Scopul mecanismului este de a atenua impactul economic și social al pandemiei de COVID-19 și de a face ca economiile și societățile europene să devină mai durabile, mai reziliente și mai bine pregătite pentru provocările și oportunitățile oferite de tranziția către o economie verde și de tranziția digitală.

În acest sens, România a transmis oficial, la data de 31 mai 2021, Planul Național de Redresare și Reziliență, document care conține investiții și reforme cu un buget total de aprox. 29,2 mil. euro, din care 14,2 mld. EUR granturi și împrumuturi în valoare de 14,9 mld. EUR.

Planul reprezintă un răspuns coerent și integrat la situația economică și socială actuală, la recomandările specifice de țară aferente Semestrului European pentru 2019-2020, inclusiv în ceea ce privește aspectele fiscale, contribuind la întărirea potențialului de creștere economică, la crearea de locuri de muncă și la reziliența economică, socială și instituțională, punând în aplicare inclusiv a Pilonului european al drepturilor sociale. Astfel, prin reformele și investițiile incluse, planul contribuie la schimbările climatice cu un quantum care reprezintă cel puțin 37 % din alocarea totală și respectiv cel puțin 20 % la tranziția digitală.

Planul se bazează cei șase piloni prevăzuți de Mecanismul de redresare și reziliență, incluzând măsuri privind managementul apelor, deșeurilor, biodiversitate, transportul durabil, energie verde, educație, sănătate, eficiență energetică în clădiri multifamiliale și clădiri publice, toate coroborate cu măsuri orizontale de digitalizarea și întărirea

capacității administrației publice. Distribuția fondurilor alocate sunt menționate în tabelul de mai jos:

Pilon	Componentă	Alocare (mil. Euro)
I. Tranziția verde	C1. Managementul apei	1.462,00
	C2. Protejarea pădurilor și a biodiversității	1.173,00
	C3. Managementul deșeurilor	1.239,01
	C4. Transport sustenabil	7.620,00
	C5. Valul renovării	2.200,00
	C6. Energie	1.620,00
II. Transformare digitală	C7. Transformare digitală	1.884,95
III. Creștere inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii	C8. Reforme fiscale și reforma pensiilor	456,93
	C9. Sprijin pentru mediul de afaceri și cercetare, dezvoltare și inovare	2.558,63
IV. Coeziune socială și teritorială	C10. Fondul local	2.100,00
	C11. Turism și cultură	449,01
V. Sănătate, precum și reziliență economică, socială și instituțională	C12. Sănătate	2.450,01
	C13. Reforme sociale	196,74
	C14. Bună guvernare	165,60
VI. Politici pentru noua generație	C15. Educație	3.605,97

Prin reformele și investițiile asumate în cadrul planului se are în vedere o dezvoltare economică sustenabilă și de anvergură. Reformele propuse în PNRR vor avea un efect de amploare pentru economia și societatea românească. De exemplu, reformele fiscale și cea a sistemului de pensii vor genera o traiectorie sustenabilă a finanțelor publice pe termen mediu și lung. Aceste reforme vor veni în întâmpinarea problemelor demografice și vor asigura un traseu fiscal care pe de o parte să nu împovăreze bugetul statului. Prin reforma sistemului de pensii, se asigură faptul că următoarele generații vor putea primi pensii echitabile și adecvate, în linie cu principiul contributivității.

Reformele fiscale vor duce la o creștere graduală a veniturilor la bugetul de stat care să permită bugetului de stat să își extindă nivelul de investiții publice, acolo unde fondurile europene nu pot contribui sau unde nevoia de finanțare este foarte mare. Ținând cont și de reformele prin care se vor optimiza cheltuielile publice (de ex. spending reviews dar și noul sistem de salarizare unitară în sectorul public) se estimează o creștere a cheltuielilor de capital în cadrul bugetului național.

Măsurile care vor contribui la tranziția verde și cea digitală vor avea de asemenea un impact major pe termen mediu și lung, România contribuind la atingerea țintelor asumate la nivel european până în 2030, respectiv reducerea cu minimum 55% a emisiilor de gaze cu efect de seră (în sinergie cu celelalte inițiative ale Uniunii Europene) și creșterea ponderii energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie cu 32%. În domeniul energetic, PNRR va contribui la obiectivul de a face tranziția de la utilizarea cărbunelui la surse regenerabile la începutul deceniului următor. De asemenea, va introduce hidrogenul în mixul energetic, sursă ce va fi gradual integrată în economia românească. Totodată, investițiile masive în eficiență energetică în mediul privat și în clădiri vor asigura o reducere importantă a emisiilor și a consumului de energie electrică pe termen mediu și lung.

Prin adoptarea tehnologiilor digitale, dar și a tehnologiilor verzi se va face trecerea la un model economic mai durabil la nivelul țării, care va favoriza creșterea economică. Prin PNRR se vor lua măsuri de transformare digitală a sectoarelor economice și sociale, inclusiv a serviciilor publice, prin dezvoltarea infrastructurii publice digitale, pentru crearea posibilității de practicare a telemedicinii, a educației online, digitalizarea transporturilor, dar și prin măsuri de sprijin pentru digitalizarea IMM-urilor. Investițiile privind digitalizarea, tehnologiile avansate și securitate cibernetică, precum și în componentele și sistemele microelectronice sunt esențiale pentru digitalizarea economică sustenabilă. Astfel, România, alături de alte state membre poate face diferența pe termen mediu și lung în domeniul microelectronicii pentru a răspunde provocărilor tehnologice, societale și de securitate în Europa, în cadrul PNRR fiind incluse investiții inovative în domeniu și participarea la nivel european la IPCEI de profil. Nu în ultimul rând, PNRR finanțează reforme și investiții care îmbunătățesc conectivitatea populației și care au o acoperire corespunzătoare pentru toate sectoarele economiei, prin instalarea rețelelor de bandă largă, cu efecte pozitive asupra întregii societăți.

De asemenea, reformele legislative propuse pentru simplificarea mediului în care întreprinderile își desfășoară activitatea, prin digitalizarea procedurilor de raportare, de intrare/iesire de pe piață, simplificarea obținerii licențelor, autorizațiilor de construire, etc conferă un potențial de creștere a mediului de afaceri. În plus, se are în vedere îmbunătățirea guvernantei corporative a companiilor de stat din sector.

Totodată, prin PNRR se va asigura creșterea competențelor digitale ale utilizatorilor, ceea ce va spori sustenabilitatea investițiilor privind tranziția digitală și va contribui la stimularea inovării pe termen mediu, prin reforme și investiții în domeniul învățământului, al competențelor și învățării pe tot parcursul vieții.

Investițiile și reformele în domeniul transporturilor vor contribui la o transformare de lungă durată a preferințelor populației dinspre transportul clasic către unul sustenabil. În domeniul rutier, măsurile propuse vor promova intens electromobilitatea și utilizarea unor vehicule fără emisii. Pe de altă parte, investițiile în domeniul feroviar, în metrou și în rețeaua velo vor contribui la o creștere a utilizării acestor forme alternative de transport.

Stadiu

În conformitate cu prevederile art. 20 alin. (1) din Regulamentul (UE) 2021/241 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență, Comisia a evaluat planul transmis de

România, Consiliul Uniunii Europene aprobând decizia de punere în aplicare, care a fost comunicată statului membru la 03 noiembrie 2021.

Ulterior, România a încheiat acordul privind contribuția financiară nerambursabilă, fiind deja acordată prefinanțarea în cuantum de 1,8 mld. EUR. Până la 31 decembrie 2022, Comisia Europeană pune la dispoziția României 70 % din cuantumul prevăzut la pentru sprijinul financiar nerambursabil, transformat în prețuri curente, iar de la 1 ianuarie 2023 până la 31 decembrie 2023, restul de 30 % din cuantumul anterior menționat, transformat în prețuri curente.

Până la finalul anului 2021 urmează, de asemenea, finalizarea procedurilor de încheiere și a acordului de împrumut, urmând, de asemenea, primirea prefinanțării aferente de aproximativ 1,9 mld. EUR.

Pentru implementarea PNRR, este necesar a fi stabilit cadrul instituțional și fluxurile financiare, proiectul de ordonanță de urgență fiind în curs de aprobare la nivelul Guvernului, urmând a fi aprobate în cel mai scurt timp posibil și normele de aplicare aferente. 21 instituții publice centrale vor coordona reformele și/sau investițiile aferente PNRR pentru îndeplinirea jaloanelor și țințelor asumate.

Coordonatorul național PNRR, Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE) va încheia acorduri de finanțare cu coordonatorii de reforme și/sau investiții pentru monitorizarea și controlul fondurilor alocate și pentru a asigura centralizarea informațiilor și transmiterea cererilor de plată la Comisia Europeană. Anual sunt prevăzute două cereri de plată în Q2 și respectiv Q4 a fiecărui an, cuantumul lor fiind stabilit în Decizia Consiliului de punere în aplicare a evaluării planului României. Plata tranșelor se va realiza numai ca urmare a îndeplinirii tuturor jaloanelor și țințelor asociate fiecărei cereri de plată și numai după evaluarea satisfăcătoare a CE. Cererile de plată sunt prevăzute în tabelul de mai jos:

An	Nr. cerere plată	financiară nerambursabilă, mil. euro	Împrumut, mil. euro
2022	1	203,71	907,67
	2	214,75	1.080,20
2023	3	204,75	1.095,64
	4	183,31	1.352,73
2024	5	179,75	1.404,17
	6	111,47	2.646,04
2025	7	103,49	2.625,93
	8	89,56	1.463,48
2026	9	79,15	1.248,07
	10	54,03	1.118,23
Total		1.423,97	14.942,15

La acest moment, România a transmis la finalul lunii noiembrie 2021 primul raport de progres aferent PNRR, raportând deja ca fiind îndeplinite un număr de 3 din cele 21 jaloane și țințe aferente anului 2021, celelalte fiind în curs de realizare.

B. Fonduri din politica agricolă comună

1. Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR)

Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 a fost adoptat de către Comisia Europeană prin Decizia de punere în aplicare a Comisiei nr. 3508 din 26.05.2015 de aprobare a Programului de Dezvoltare Rurală al României pentru sprijin din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, trasând prioritățile României pentru utilizarea celor 8,1 mld. euro..

În anul 2020, alocarea financiară UE a fost suplimentată în baza Regulamentului (UE) nr. 2220/2020 care stipulează extinderea aplicabilității cadrului legal 2014-2020 în anii 2021-2022, cu 2,15 mld. euro resurse ce provin din Cadrul Financiar Multianual (CFM 2021-2027) și cu 0,69 mld. euro fonduri suplimentare provenite din Instrumentul de redresare al Uniunii Europene (EURI) ca urmare a crizei provocate de pandemia de COVID-19.

Alocării UE se adaugă contribuția națională, de la bugetul de stat, în valoare de 1,73 mld. euro.

Astfel, alocarea financiară provenită din FEADR este de 10,97 mld. euro, iar bugetul total PNDR este de 12,70 mld. euro.

Alocarea financiară (FEADR) pentru PNDR 2014-2020, extins pe baza normelor de tranziție și în 2021-2022, împărțită pe ani este următoarea:

mil. euro

Anii	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Total
Alocare FEADR	0,00	1.723,26	1.751,61	1.186,54	1.184,73	1.141,93	1.139,93	1.385,77	1.454,38	10.968,15

1.1. Rata de absorbție PNDR 2014-2020 (extins pe baza normelor de tranziție în 2021-2022)

Au fost efectuate plăți (FEADR și Buget de stat) în valoare publică de **7.802,06 mil. euro** (conform declarațiilor trimestriale de cheltuieli transmise în perioada 2016 - 2021-trim III, la care se adaugă plățile efectuate în octombrie - decembrie 2021). Din această valoare, doar valoarea plăților efectuate din FEADR către beneficiarii tuturor măsurilor PNDR este de 6.730,88 mil. euro (grad de absorbție 61,37% raportat la alocarea suplimentată cu sumele din tranziție).

Față de această sumă efectiv plătită, România a primit în anul 2015, respectiv 2016, din bugetul FEADR, suma de 325,12 mil. euro cu titlul de pre-finanțare în vederea asigurării bugetului necesar demarării și derulării Programului. Această sumă, se adaugă plăților efectuate și conduce la un **grad de absorbție FEADR de 64,33%** (plăți efectuate și pre-finanțare FEADR).

Menționăm că, plățile aferente angajamentelor bugetare se fac pe principiul N+3.

Până în prezent, sumele alocate din FEADR pentru anii 2015, 2016, 2017, 2018 și 2019 au fost pe deplin consumate, neexistând dezangajare.

a. Implementare PNDR 2014-2020

Sunt active 42 de (sub)măsură/componente/scheme, din care 34 sunt implementate de AFIR/AM PNDR, 7 măsuri de către APIA și o măsură de întărire a capacității administrative la nivelul autorităților responsabile de implementarea PNDR, respectiv Asistența tehnică.

Pentru măsurile ce se desfășoară pe principiul depunerii de proiecte, urmare sesiunilor derulate în cei șase ani de implementare, cumulativ, numărul proiectelor depuse este de 100.913 proiecte cu o valoare publică 11.568,46 mil. euro.

Numărul proiectelor selectate pentru finanțare este de 56.610 în valoare publică de 5.710,74 mil. euro, din care au fost contractate 51.542 proiecte în valoare publică de 5.392,16 mil. euro.

Suplimentar, prin procedura de tranziție, au fost transferate din PNDR 2007-2013 în PNDR 2014-2020 în vederea finalizării acestora, 18.665 proiecte cu o valoare publică de 417,03 mil. euro.

Perioada de programare 2023-2027

Conform Regulamentului (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013, României i-au fost alocate pentru anii 2023-2027 fonduri FEADR în valoare de 4,84 mld. euro, FEGA plăți directe 9,98 mld euro și FEGA intervenții sectoriale (sector apicol și vitivinicol) 213,79 mil. euro.

Împărțirea acestor sume la nivel de intervenții se va regăsi în Planul Național Strategic 2023-2027; planul este în curs de elaborare, se va transmite și va face obiectul negocierilor cu Comisia pe parcursul anului 2022, urmând ca din 2023 să se implementeze.

2. Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA)

2.1. Principalele realizări în domeniul fondurilor europene FEGA în Campania 2020

Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA) funcționează în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) și gestionează schemele de sprijin acordate fermierilor, finanțate din Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA), Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR) și Bugetul Național (BN).

Schemele de plăți directe finanțate din FEGA sunt următoarele:

- schema de plată unică pe suprafață;
- plata redistributivă;
- plata pentru practici agricole benefice pentru climă și mediu;
- plata pentru tinerii fermieri;
- schemele de sprijin cuplat în sectorul vegetal și în sectorul zootehnic;
- schema simplificată pentru micii fermieri.

Beneficiarii plăților - sunt fermierii activi persoane fizice și/sau persoane juridice care desfășoară o activitate agricolă în calitate de utilizatori ai suprafețelor de teren agricol și/sau deținători legali de animale, în conformitate cu legislația în vigoare. În categoria beneficiarilor de plăți se încadrează și cooperativele agricole, conform Legii 566/2004 a

cooperației agricole, precum și grupurile de producători care desfășoară activitate agricolă.

Alocare Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA), plăți directe 2015-2020

mil. euro

Alocare FEGA	2015	2016	2017	2018	2019	2020	TOTAL ALOCAT 2015-2020
Plăți directe (euro)	1.599,99	1.772,47	1.801,33	1.872,82	1.903,20	1.903,20	10.853,01

*La plafoanele financiare din FEGA menționate mai sus, se adaugă și cele pentru măsuri de piață și comerț exterior de 444,69 mil. euro pentru perioada 2015-2020

În conformitate cu Regulamentului UE nr.2020/2220 al Parlamentului European și al Consiliului aprobat în data de 23 decembrie 2020, plafoanele aferente plăților directe acordate României pentru perioada de tranziție 2021 - 2022, conform Anexei II la Regulamentul (UE) nr.1307/2013, sunt următoarele:

Anexa II: Pentru România plafoanele sunt următoarele (mii euro):

- 2021: 1.891.805 EUR
- 2022: 1.919.363 EUR

În total, România beneficiază de o alocare totală de 3.811.168.000 euro pentru anii 2021 și 2022.

În ceea ce privește sumele rambursate de către Comisia Europeană în anii financiari 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 și 2021, urmare a solicitării prin declarațiile lunare de cheltuieli, precizăm faptul că până la această dată Comisia Europeană a rambursat suma de 10,69 miliarde euro.

An financiar	Suma comunicată în decizie CE (euro)
2016	1.509.929.433,56
2017	1.772.508.497,61
2018	1.768.957.065,95
2019	1.884.530.341,45
2020	1.896.032.075,20

2021	1.900.674.856,94
Total	10.692.632.270,71

În ceea ce privește Campania 2020, APIA a autorizat la plată, din FEAGA (plăți directe) suma de **1,857 miliarde euro**, ceea ce reprezintă un procent de absorbție **98,59%** din plafonul financiar alocat României pentru plăți directe, în Campania 2020, în sumă de **1,903 miliarde de euro**.

Plățile se efectuează la cursul de schimb de **4,8725 lei pentru un euro**, stabilit de către Banca Centrală Europeană în data de 30 septembrie 2020 și publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria C, nr. 323/ din 01.10.2020.

3. Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală

Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură a implementat în baza acordurilor de delegare încheiate cu Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR) următoarele măsuri finanțate din FEADR:

- MĂSURA 08 - Investiții în dezvoltarea zonelor împădurite și în îmbunătățirea viabilității pădurilor - submăsura 8.1 - Împăduriri și crearea de suprafețe împădurite
- MĂSURA 10 - Agro-mediu și climă
- MĂSURA 11 - Agricultură ecologică
- MĂSURA 13 - Plăți pentru zone care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice
- MĂSURA 14 (fosta măsură 215) - Plăți în favoarea bunăstării animalelor
- MĂSURA 15 - Servicii de silvo-mediu, servicii climatice și conservarea pădurilor - Submăsura 15.1 - Plăți pentru angajamente de silvo-mediu
- MĂSURA 21 - Măsura specifică de acordare a unui sprijin temporar cu caracter excepțional în cadrul FEADR ca răspuns la epidemia COVID

4. Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime

Gradul de angajare al sumelor alocate 2014-2020: 85,76%.

Gradul de absorbție la data curentă (sume justificate de beneficiari): 51,24%.

C. Contribuția României la bugetul UE

Potrivit angajamentelor asumate prin Tratatul de aderare a Republicii Bulgaria și a României la Uniunea Europeană ratificat prin Legea nr. 157/2005, România, în calitate de stat membru, participă la finanțarea bugetului Uniunii Europene potrivit regulilor comunitare unitare care sunt direct aplicabile de la data aderării. Astfel, începând cu 1 ianuarie 2007, România asigură plata contribuției sale pentru finanțarea bugetului Uniunii Europene în cadrul sistemului resurselor proprii ale bugetului comunitar.

Sistemul resurselor proprii ale Uniunii Europene este reglementat prin Decizia (UE, EURATOM) 2020/2053 a Consiliului din 14 decembrie 2020 privind sistemul de resurse proprii ale Uniunii Europene.

**Contribuția României la bugetul Uniunii Europene pentru anul 2022 și estimarea
pentru anii 2023-2024**

mii LEI

Cod	Denumirea	2022	2023	2024
55.03.01	Contribuții din taxe vamale	948.216,0	967.180,0	986.524,0
55.03.03	Contribuții din sectorul zaharului	0,0	0,0	0,0
	Total contribuții din resurse proprii tradiționale	948.216,0	967.180,0	986.524,0
55.03.04	Contribuții din resursa TVA	1.237.001,0	1.261.741,0	1.286.976,0
55.03.05	Contribuții pentru corecția/rabatul acordat Marii Britanii	0,0	0,0	0,0
55.03.06	<i>Contribuții din resursa VNB</i>	<i>9.438.420,0</i>	<i>9.627.188,0</i>	<i>9.819.732,0</i>
55.03.10	Contribuții pentru reducerile în favoarea Danemarca, Austria, Țărilor de Jos, Suediei, Austriei și Germaniei	643.373,0	656.240,0	669.365,0
55.03.11	Contribuții din deșeurile de ambalaje de plastic nereciclate	611.264,0	613.719,0	613.719,0
55.03	Contribuția României la bugetul UE	12.878.274,0	13.126.068,0	13.376.316,0

Aceste sume pot suferi modificări, datorate ajustărilor tehnice automate ale indicatorilor stabiliți în cadrul reuniunii ACOR-Previziuni, la momentul apariției noilor indicatori macroeconomici estimați de Comisia Europeană și altor influențe din piața internă și internațională.

**Contribuția României la Fondul European de Dezvoltare
pentru perioada 2022 - 2024**

Prin Legea nr. 16/2008, România a aderat la Acordul, semnat la Luxemburg la 25 iunie 2005, de modificare a Acordului de parteneriat dintre membrii grupului statelor din Africa, Caraibe și Pacific (ACP), pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele membre, pe de altă parte, semnat la Cotonou la 23 iunie 2000. În acest context, România contribuie la cel de-al 11-lea Fond European pentru Dezvoltare (FED 11).

În tabelul de mai jos este prezentată estimarea contribuției României la FED pentru perioada 2022-2024:

**Contribuția României la Fondul European de Dezvoltare pentru anul 2022 și estimarea
pentru anii 2023-2024**

mii lei

Cod	Denumirea	2022	2023	2024
55.02.05	Contribuția României la Fondul European de Dezvoltare	100.189,0	75.456,0	64.684,0
55.02	Transferuri curente în străinătate (către organizații internaționale)	100.189,0	75.456,0	64.684,0

Aceste sume pot suferi modificări în funcție de deciziile luate la nivelul UE, cu privire la necesarul de fonduri pentru plățile către statele ACP.

Poziția financiară netă a României în relația cu bugetul UE

Evoluția fluxurilor financiare dintre România și Uniunea Europeană (BALANȚA FINANCIARĂ NETĂ) la 31.10.2021

Sume primite în CFM^{*)} 2007-2013

mil. euro

Denumire	Alocări 2007-2013	Realizat 2007 - 2020	Realizat 2021 (execuția la 31.10.2021)	Realizat 2007-2021 (execuția la 31.10.2021)
I. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE (A+B)	40.251,21	36.682,76	0,00	36.682,76
A. Fonduri de pre-aderare	2.851,62	2.754,86	0,00	2.754,86
B. Fonduri post-aderare, din care:	37.399,59	33.927,89	0,00	33.927,89
<i>i)</i> Avansuri	3.693,27	3.655,51	0,00	3.655,51
<i>ii)</i> Rambursari (inclusiv FEAGA)	33.706,32	30.272,39	0,00	30.272,39
B1. Fonduri structurale și de coeziune (FSC), din care:	19.667,65	17.262,77	0,00	17.262,77
a) Avansuri din FSC	2.125,81	2.125,81	0,00	2.125,81
b) Rambursari din FSC	17.541,84	15.136,96	0,00	15.136,96
B2. Fonduri pentru dezvoltare rurală și pescuit (FEADR+FEF), din care:	8.327,99	7.298,93	0,00	7.298,93
a) Avansuri (FEADR+FEF)	32,30	32,30	0,00	32,30
b) Rambursari (FEADR+FEF)	8.295,69	7.266,63	0,00	7.266,63
B3. Fondul European pentru Garantare Agricolă (FEAGA)	7.658,82	7.658,82	0,00	7.658,82
B4. Altele (post-aderare), din care:	1.745,13	1.707,37	0,00	1.707,37
a) Avansuri	1.535,16	1.497,40	0,00	1.497,40
b) Rambursari	209,97	209,97	0,00	209,97

Sume primite în CFM 2014-2020

mil. euro

Denumire	Alocări 2014-2020	Realizat 2014 - 2020	Realizat 2021 (execuția la 31.10.2021)	Realizat 2014-2021 (execuția la 31.10.2021)
I. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE (A+B+C+D)	50.539,59	25.730,21	5.064,96	30.795,16
<i>i)</i> Avansuri	3.294,75	2.941,98	111,19	3.053,17
<i>ii)</i> Rambursari (inclusiv FEAGA)	47.244,84	22.788,22	4.953,77	27.741,99
A. Fonduri structurale si de coeziune (FSC), din care:	23.573,35	10.260,09	2.120,03	12.380,12
a) Avansuri din FSC	2.576,50	2.463,26	44,10	2.507,36
b) Rambursari din FSC	20.996,86	7.796,83	2.075,93	9.872,76
B. Fonduri pentru dezvoltare rurala si pescuit (FEADR+FEAMP), din care:	11.136,57	5.671,99	921,98	6.593,96
a) Avansuri (FEADR+FEAMP)	342,43	342,42	0,01	342,43
b) Rambursari (FEADR+FEAMP)	10.794,14	5.329,57	921,96	6.251,53
C. Fondul European pentru Garantare Agricola (FEAGA)	14.241,20	8.522,62	1.858,96	10.381,58
D. Altele (post-aderare), din care:	1.588,47	1.275,51	163,99	1.439,50
a) Avansuri	375,82	136,30	67,08	203,38
b) Rambursari	1.212,65	1.139,21	96,91	1.236,12

Sume primite în CFM 2021-2027

mil. euro

Denumire	Alocări 2021-2027	Realizat 2020	Realizat 2021 (execuția la 31.10.2021)	Realizat 2021 (execuția la 31.10.2021)
I. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE (A+B+C+D)	52.429,01	x	72,58	72,58
<i>i)</i> Avansuri	101,31	x	72,58	72,58
<i>ii)</i> Rambursari (inclusiv FEAGA)	52.327,70	x	0,00	0,00
A. Fonduri structurale si de coeziune (FSC), din care:	31.190,05	x	0,00	0,00
a) Avansuri din FSC	0,00	x	0,00	0,00
b) Rambursari din FSC	31.190,05	x	0,00	0,00
B. Fonduri pentru dezvoltare rurala si pescuit (FEADR+FEAMP), din care:	7.145,75	x	0,00	0,00
a) Avansuri (FEADR+FEAMP)	0,00	x	0,00	0,00
b) Rambursari (FEADR+FEAMP)	7.145,75	x	0,00	0,00
C. Fondul European pentru Garantare Agricola (FEAGA)	13.991,90	x	0,00	0,00
D. Altele (post-aderare), din care:	101,31	x	72,58	72,58
a) Avansuri	101,31	x	72,58	72,58
b) Rambursari	0,00	x	0,00	0,00

Sume plătite în perioada 2007-2021

mil. euro

Denumire	Realizat 2007 - 2020	Realizat 2021 (execuția la 31.10.2021)	Realizat 2007-2021 (execuția la 31.10.2021)
II. SUME PLATITE CATRE BUGETUL UE	21.248,22	2.156,47	23.404,70
C. Contributia României la bugetul UE	20.748,31	2.130,54	22.878,85
D. Alte contribuții	457,52	25,93	525,85

SOLD - CFM 2007-2013 + CFM 2014-2020 + CFM 2021-2027**mil. euro**

Denumire	Realizat 2007 - 2020	Realizat 2021 (execuția la 31.10.2021)	Realizat 2007-2021 (execuția la 31.10.2021)
I. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE (A+B+C)	62.412,96	5.137,53	67.550,50
A. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE din CFM 2007-2013	36.682,76	0,00	36.682,76
B. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE din CFM 2014-2020	25.730,21	5.064,96	30.795,16
C. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE din CFM 2021-2027	0,00	72,58	72,58
II. SUME PLATITE CATRE BUGETUL UE	21.248,22	2.156,47	23.404,70
III. SOLDUL FLUXURILOR = I - II	41.164,74	2.981,06	44.145,80

NextGenerationEU - Sume primite în 2021-2023**mil. euro**

Denumire	Alocări 2021-2023	Realizat 2021 (execuția la 31.10.2021)
I. SUME PRIMITE DE LA BUGETUL UE - NGUE, din care:	17.440,84	113,73
A. Mecanismul de redresare și reziliență (RRF) - granturi	14.239,68	0,00
B. Asistență de redresare pentru coeziune și teritoriile Europei (ReactEU)	1.329,00	113,73
C. Fondul european pentru dezvoltare rurală (FEADR)	692,10	0,00
D. Fondul pentru o tranziție justă (JTF)	1.180,06	0,00

*) Cadrul financiar multianual

4.9 DATORIA PUBLICĂ ȘI FINANȚAREA DEFICITULUI BUGETAR¹¹***Datoria guvernamentală (conform metodologiei UE)***

La sfârșitul anului 2020, ca urmare a contractării de datorie pentru acoperirea necesităților de finanțare ridicate ale deficitului bugetar (9,64% din PIB conform execuției preliminate) pentru prefinanțarea necesităților de finanțare pentru anul 2021 și consolidarea rezervei în valută la dispoziția Trezoreriei Statului, precum și pe fondul unei scăderi economice de -3,9%, ponderea datoriei guvernamentale, conform metodologiei UE, s-a situat la nivelul de 47,4%¹² din PIB, depășind pragul de 45% din PIB prevăzut conform Legii nr. 69/2010 privind responsabilitatea fiscal-bugetară.

În conformitate cu prevederile art. 13 alin. (1) din Legea nr. 69/2010 privind responsabilitatea fiscal-bugetară, având în vedere depășirea pragului de 45% a datoriei guvernamentale în PIB prevăzut în cadrul legal menționat, a fost supus aprobării Guvernului Raportul privind justificarea creșterii datoriei publice guvernamentale precum și măsurile pentru menținerea acestui indicator la un nivel sustenabil.

¹¹datoria guvernamentala bruta calculata conform metodologiei UE, care include și datoria societăților reclassificate în sectorul administrației publice.

¹² conform metodologiei UE, ponderea datoriei în PIB s-a calculat luând în considerare suma PIB-urilor realizate în ultimele 4 trimestre (PIB conform comunicat INS 12 ianuarie 2021)

Începând cu anul 2021, România s-a înscris pe o traiectorie de ajustare graduală a deficitului către ținta recomandată de Comisia Europeană, însă cu asigurarea unei creșteri economice sustenabile pe întreg orizontul de prognoză. Până la sfârșitul anului 2024 se urmărește ajustarea graduală a deficitului ESA până la un nivel inferior limitei de 3% din PIB, în conformitate cu prevederile Tratatului de la Maastricht, ceea ce va permite ieșirea de sub incidența Procedurii de Deficit Excesiv. Obiectivul general al politicii fiscal-bugetare pe termen mediu este reprezentat de reducerea graduală a deficitului, fără a pune în pericol perspectivele redresării economice.

Pe termen mediu, pachetul financiar de sprijin al UE, de care va beneficia și România, va putea juca un rol important în realizarea corecției bugetare. România are un buget alocat estimat de 29,2 mld. EUR prin Mecanismul de Redresare și Reziliență, un instrument temporar conceput pentru a stimula redresarea economică. Aceste resurse financiare sunt destinate finanțării reformelor și investițiilor ce vor consolida potențialul de creștere economică, cu implicații favorabile asupra menținerii ponderii datoriei publice în PIB la un nivel sustenabil. Astfel, prognoza de toamnă a CNSP prevede o revenire completă a activității economice în 2021, cu un avans estimat al PIB-ului real de 7,0%, urmat de un ritm mediu anual de 5,0% până în 2024.

Utilizarea componentei de împrumut din Planul Național de Redresare și Reziliență al României (PNRR) aprobat de Formațiunea Afaceri Economice și Financiare (ECOFIN) a Consiliului UE în data de 28 octombrie 2021 va avea impact asupra datoriei publice. Astfel, cu componenta de împrumut de cca 14,94 mld. EUR care urmează să fie atrasă pentru finanțarea reformelor în cadrul PNRR se va reduce volumul planificat de finanțare de pe piața externă prin emisiuni de euroobligațiuni, ceea ce va conduce la reducerea costurilor de finanțare la nivel suveran, ținând cont că împrumutul în cadrul acestui instrument va fi contractat la costuri foarte avantajoase (respectiv în termenii financiari la care CE se împrumută în numele UE de pe piețele financiare, la care se adaugă costurile suportate de CE pentru obținerea și gestionarea finanțării respective), ceea ce va avea un impact pozitiv asupra cheltuielilor cu dobânzile aferente datoriei publice și implicit asupra deficitului bugetar în anii următori utilizării tragerilor din acest împrumut.

Pe termen mediu (2022-2024), în condiții de consolidare fiscală reducerea deficitului bugetar va determina reducerea necesităților de finanțare la nivel guvernamental și implicit a datoriei publice.

La sfârșitul lunii octombrie 2021, datoria guvernamentală a reprezentat 48,2% din PIB¹³, din care datoria internă a reprezentat 23,8% din PIB, iar datoria externă a fost de 24,4% din PIB.

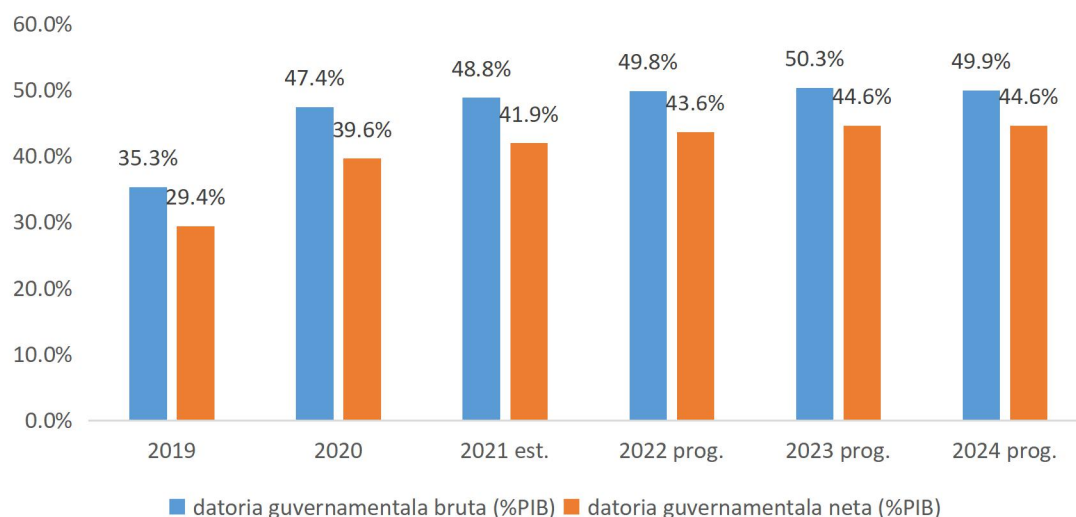
Nivelul datoriei guvernamentale în PIB include și datoria contractată în nume propriu de companiile reclassificate în sectorul administrație publică la sfârșitul lunii octombrie 2021 de 0,1% în PIB, nivel care a fost extrapolat pe întreaga perioadă de analiză.

Pentru sfârșitul anului 2021, se estimează un nivel de al datoriei publice guvernamentale de 48,8% din PIB, cu încadrarea în plafonul stabilit pentru anul 2021 la 49,5% din PIB conform OUG nr. 97/2021 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2021.

¹³ conform metodologiei UE, ponderea datoriei în PIB s-a calculat luând în considerare suma PIB-urilor realizate în ultimele 4 trimestre (PIB conform comunicat INS 7 decembrie 2021)

Pe termen mediu (2022-2024)¹⁴, în condiții de consolidare fiscală, datoria guvernamentală brută, conform metodologiei UE se va menține la un nivel sustenabil ce nu va depăși 50,3% din PIB, în timp ce datoria guvernamentală netă (reprezentând datoria guvernamentală brută minus activele financiare lichide)¹⁵ nu va depăși 44,6% din PIB.

Datoria guvernamentală conform metodologiei UE (% PIB)

Sursa: Ministerul Finanțelor

Factorii care vor determina nivelul datoriei publice conform metodologiei UE, pe termen mediu sunt prezentați în tabelul de mai jos:

% DIN PIB	CODUL SEC	2019	2020	2021 est.	2022 prog.	2023 prog.	2024 prog.
1. Datoria guvernamentală brută		35,3	47,4	48,8	49,8	50,3	49,9
2. Modificarea datoriei guvernamentale		0,3	12,1	1,4	1,0	0,5	-0,4
Contribuția la modificarea datoriei brute							
3. Balanța primară		-3,2	-7,9	-6,5	-4,3	-2,6	-1,2
4. Dobânda	EDP D.41	1,2	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5
5. Ajustări stoc-flux (2+3-4)		-4,1	2,8	-6,5	-4,8	-3,6	-3,1

¹⁴ Proiecția datoriei guvernamentale conform metodologiei UE a fost realizată pe baza indicatorilor macroeconomici din prognoza de toamnă a CNSP – noiembrie 2021

¹⁵ Activele financiare lichide calculate pe baza datelor disponibile de la BNR. Activele financiare lichide se referă la următoarele instrumente: AF1 – aur și DST, AF2 – depozite și numerar, AF3 – titluri de valoare, altele decât acțiuni, AF5 – acțiuni și alte participații la capital, dacă sunt cotate la bursă, inclusiv acțiunile fondurilor mutuale, conform metodologiei pentru Programul de Convergență.

<i>Din care:</i>							
- Diferențe între dobânzi plătite și accrual		-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0
- Acumularea netă de active financiare		-1,5	1	0	0	0	0
<i>din care:</i>							
- din privatizare		0	0	0	0	0	0
- Efecte ale evaluării și altele		-2,5	1,9	-6,4	-4,8	-3,5	-2,9
p.m. rata dobânzii implicite asupra datoriei*		3,7	4,0	3,5	3,4	3,3	3,2

* este reprezentată de raportul dintre plățile anuale de dobânzi și soldul de datorie din anul precedent

Sursa : Ministerul Finanțelor

Finanțarea deficitului bugetar

În anul 2021, necesarul brut de finanțare s-a situat la aproximativ 136,2 mld. lei¹⁶, volumul total al împrumuturilor care au fost atrase de Ministerul Finanțelor de pe piețele interne și externe fiind determinat de un nivel al deficitului bugetar estimat la 7,13% din PIB și de nivelul datoriei de refinanțat în valoare de cca 51,3 mld. lei.

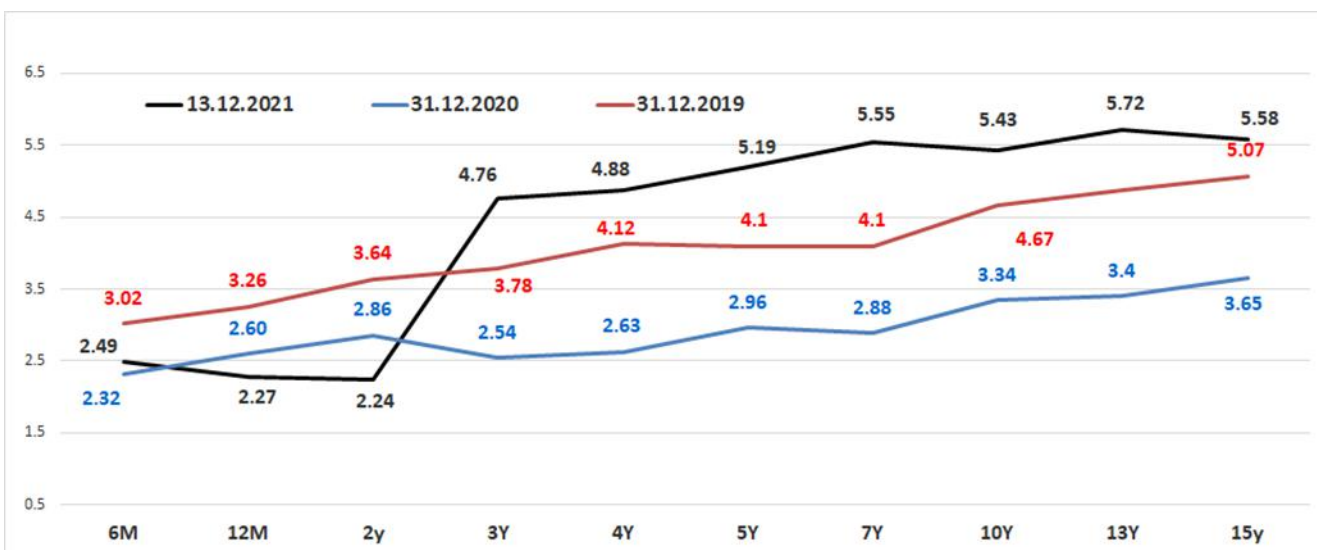
Finanțarea pe piața internă s-a realizat prin organizarea de licitații regulate de titluri de stat pe piața interbancară, cu maturități cuprinse între 6 luni și 15 ani cu un volum total atras¹⁷ de cca 60 mld. lei (prin emisiuni de titluri de stat denumite în lei și EUR), din care 14% datorie pe termen scurt, 35% pe termen mediu și 51% pe termen lung, la care se adaugă cca 9 mld. lei atrase prin titluri de stat dedicate populației, în cadrul celor 2 programe de titluri de stat destinate populației TEZAUR și FIDELIS.

Deținerile nerezidenților în titlurile de stat emise pe piața internă s-au menținut la un nivel relativ constant pe parcursul anului 2021, acestea înregistrând o valoare medie de cca. 18%.

Comparativ cu nivelurile înregistrate în anii 2019 -2020, evoluția randamentelor titlurilor de stat pe piața internă în anul 2021 prezintă o evoluție în creștere în medie de cca 224bps față de 2020, așa cum rezultă din graficul de mai jos.

¹⁶ Suma reflectă necesarul de finanțare actualizat conform celei de a doua rectificări bugetare aprobată prin OUG 122/2021

¹⁷ La data de 08 decembrie 2021

Sursa: Ministerul Finanțelor

Pe piața externă au fost lansate două emisiuni de euroobligațiuni în valoare totală echivalent 7 mld. EUR, astfel:

- în data de 14 aprilie 2021, a fost atrasă suma de 3,5 mld. EUR printr-o emisiune de euroobligațiuni în două tranșe, din care 2 mld. EUR cu scadența de 12 ani (randament 2,104%, cupon de 2,000%) și 1,5 mld. EUR cu scadența de 20 ani (randament de 2,773%, cupon de 2,750%);
- în data de 13 iulie 2021 a fost atrasă suma de 3,5 mld. EUR printr-o emisiune de euroobligațiuni în două tranșe, din care 2 mld. EUR cu maturitatea de 9 ani (randament de 1,756%, cupon de 1,750%) și 1,5 mld. EUR cu scadența de 20 ani (randament de 2,992%, cupon de 2,875%).

4.10 PLAFOANE PRIVIND PRINCIPALII INDICATORI BUGETARI ÎN PERIOADA 2022-2024

În tabelele de mai jos sunt prezentate limite pentru anumiți indicatori bugetari ce vor face obiectul adoptării de către Parlament potrivit art.26 din Legea responsabilității fiscal-bugetare, nr.69/2010, republicată.

Plafoane^{*)} privind soldul bugetar pe principalele bugete componente

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Sold buget general consolidat (% din PIB)	-4,58	-9,64	-7,13	-5,84	-4,37	-2,89
Sold structural (% din PIB)	-4,80	-7,72	-7,31	-5,71	-4,18	-2,88
Sold primar ^{**) al bugetului general consolidat (mil. lei)}	-36.400,5	-87.285,6	-66.605,1	-57.044,8	-41.019,7	-22.017,2
Sold buget general consolidat (mil. lei)	-48.554,3	-101.798,7	-84.905,1	-76.983,0	-62.932,4	-45.086,9
Sold buget de stat (mil. lei)	-48.076,8	-105.901,7	-97.184,4	-85.285,2	-68.535,3	-57.141,5
Sold buget asigurari sociale de stat (mil. lei)	-191,5	-1.593,6	185,8	38,9	57,3	67,9
Sold bugetul fondului pentru asigurari de sanatate (mil. lei)	0,0	-442,7	0,0	0,0	0,0	4.323,5
Sold bugetul fondului pentru somaj (mil. lei)	1.417,3	-1.292,7	1.397,2	1.574,4	1.792,9	2.159,9
Sold bugetul institutiilor finante din venituri proprii (mil. lei)	960,2	1.694,4	2.892,7	2.253,3	1.741,9	1.805,4

*) Plafoanele se refera doar la perioada 2022-2024

**) Exclde platile de dobanzi

În vederea încadrării în țintele de deficit bugetar pentru perioada 2022 -2024, pentru unitățile administrativ-teritoriale (UAT) au fost propuse limite anuale atât pentru valoarea contractată a finanțărilor rambursabile care urmează a fi contractate de către acestea, cât și limite de cheltuieli bugetare aferente tragerilor din finanțările rambursabile contractate sau care urmează a fi contractate de către UAT.

Având în vedere perspectiva de crestere a economiei naționale estimam ca datoria guvernamentala conform metodologiei UE se va situa la un nivel stabil si sustenabil si drept urmare propunem plafoane de maxim 50,3% din PIB pentru perioada 2022 - 2024, în timp ce pentru diminuarea riscului bugetar rezultat din plățile ce ar trebui efectuate de MF și UAT în contul garanțiilor emise în conformitate cu OUG nr.64/2007 privind datoria publică au fost propuse următoarele plafoane:

Plafoane pentru: datoria guvernamentală, împrumuturi contractate și garanții acordate

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Datoria publică (metodologie UE) - % din PIB -	35,3	47,4	48,8	49,8	50,3	49,9
Finanțări rambursabile contractate de unitățile/subdiviziunile administrativ-teritoriale *) - mil. lei -	1.487,5	1.485,1	2.100,0	1.600,0	1.600,0	1.600,0
Trageri din finanțările rambursabile contractate sau care urmează a fi contractate de către unitățile/subdiviziunile administrativ-teritoriale *) - mil. lei -	1.561,6	1.775,2	2.600,0	2.000,0	1.600,0	1.600,0
Garanțiile emise de Ministerul Finanțelor și unitățile administrativ-teritoriale **) - mil. lei -	1.962	17.734,2	30.000,0	30.000,0	30.000,0	30.000,0

*) Nu sunt incluse finanțările rambursabile destinate refinanțării datoriei publice locale și cele destinate proiectelor care beneficiază de fonduri externe nerambursabile de la Uniunea Europeană, precum și cele destinate proiectelor care beneficiază de fonduri externe nerambursabile de la donatori europeni în cadrul programelor interguvernamentale.

**) În vederea sprijinirii companiilor și relansării activității economice propunem alocarea pentru perioada 2022-2024 a unui plafon anual de 30 mld lei ce va fi revizuit în funcție de necesitățile din fiecare an.

Notă: MF a inițiat proiectul de HG privind aprobarea limitelor anuale, aferente anilor 2022, 2023 și 2024, pentru finanțările rambursabile care pot fi contractate și pentru tragerile din finanțările rambursabile contractate sau care urmează a fi contractate de unitățile/subdiviziunile administrativ-teritoriale.

Plafoanele privind cheltuielile totale și cele de personal ale bugetului general consolidat exclusiv asistența financiară de la Uniunea Europeană și alți donatori, sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Plafoane*) privind cheltuieli de personal si cheltuieli totale exclusiv asistenta financiara din partea UE sau altor donatori

- mil. lei -

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Bugetul general consolidat	344.289,1	390.895,9	426.341,9	457.969,4	484.101,5	513.388,6
- cheltuieli de personal	102.338,0	109.976,2	112.429,5	115.407,0	117.555,2	120.666,6
- cheltuieli de personal % din PIB	9,7	10,4	9,4	8,8	8,2	7,7
Bugetul de stat	180.850,6	222.789,8	243.849,1	254.271,2	259.819,8	276.750,8
- cheltuieli de personal	52.160,8	56.276,7	56.766,6	57.745,8	59.237,0	60.775,4
Bugetul general centralizat al unitatilor administrativ teritoriale	83.212,2	89.452,0	93.497,6	96.227,2	100.294,9	103.567,2
- cheltuieli de personal	31.513,7	33.989,3	35.116,0	35.950,0	36.565,0	37.515,7
Bugetul asigurarilor sociale de stat	70.907,2	82.359,9	90.735,4	99.683,2	108.390,6	120.026,6
- cheltuieli de personal	339,5	360,2	373,5	448,0	383,2	393,1
Bugetul asigurarilor pentru somaj	949,7	6.793,6	3.385,4	1.541,0	1.632,6	1.576,8
- cheltuieli de personal	140,8	146,8	147,6	147,2	151,6	155,5
Bugetul Fondului national unic de asigurari sociale de sanatate	41.801,3	45.218,5	49.909,1	51.322,2	50.329,2	50.593,7
- cheltuieli de personal	307,4	306,8	305,9	305,9	309,0	317,0
Bugetul institutiilor/activitatilor finantate din venituri proprii	30.347,9	32.156,6	34.615,9	34.897,1	35.745,2	37.435,0
- cheltuieli de personal	17.296,7	18.310,3	19.043,5	20.060,0	20.085,0	20.607,2
Alte bugete componente ale bugetului general consolidat	5.211,4	6.796,8	9.238,4	9.775,5	12.936,2	6.840,4
- cheltuieli de personal	579,1	586,0	676,4	750,1	824,4	902,6

*) Plafoanele se refera doar la perioada 2022-2024

4.11 POTENȚIALE RISCURI FISCAL-BUGETARE ASOCIATE STRATEGIEI FISCAL-BUGETARE 2022-2024

Estimările bugetare și prognozele economice care stau la baza întocmirii Strategiei fiscal-bugetare 2022-2024 se pot abate de la nivelurile din scenariul de bază, ca urmare a posibilei materializări a numeroase riscuri ce se pot apărea atât din surse externe cât și interne, cu implicații diferite pentru evoluția finanțelor publice.

Riscuri macroeconomice

Riscuri asociate perspectivei economice pentru România

Incertitudinile și riscurile legate de previziunile economice din toamna anului 2021 rămân ridicate, datorită persistenței pandemiei, apariției de noi tulpini ale virusului la care vaccinul să aibă un răspuns limitat și continuarea înregistrării unei rate scăzute a vaccinării în economia românească. O serie de state europene au fost nevoite să impună noi perioade de carantină, ceea ce poate afecta cererea externă, consumul privat și investițiile.

Persistența blocajelor pe lanțurile globale de aprovizionare și criza semiconductoarelor continuă să reprezinte riscuri ce pun presiune pe producătorii auto și se așteaptă să se manifeste și în prima parte a anului următor, afectând exporturile de bunuri, în special în cazul industriei auto.

Inflația poate rămâne la nivele ridicate dacă dezechilibrul cerere-ofertă continuă pe un termen mai lung, punând astfel presiune pe prețuri și pe așteptările inflaționiste.

Un alt risc îl reprezintă posibilitatea escaladării unor tensiuni geopolitice.

Pe de altă parte sunt premise și pentru o creștere economică peste așteptări susținute de materializarea mai rapidă a reformelor și investițiilor prevăzute în PNRR, cu un impact pozitiv și asupra competitivității.

Senzitivitatea unor proiecții bugetare la variația variabilelor macroeconomice-cheie

Senzitivitatea veniturilor bugetare pentru diferite scenarii și ipoteze

În condițiile în care încasările din impozite și taxe sunt strâns corelate cu evoluția ratei de ocupare în economie, a câștigului mediu și creșterea economică, în tabelul următor se prezintă impactul asupra veniturilor bugetare a variației cu 1 p.p. a variabilelor economice menționate.

Comparativ cu scenariul de bază din anul 2022, cel mai ridicat risc în cazul reducerii indicatorilor economici este asociat cu încasările din contribuții sociale și taxa pe valoarea adăugată.

Tabel. Sensitivitatea proiecțiilor bugetare pentru diferite scenarii și ipoteze

Categoria de impozite și taxe	Baza macroeconomică	Modificări ale bazei macroeconomice (puncte procentuale)	Modificări ale veniturilor din PIB) 2022 (%)
Impozitul pe venit	Câștig mediu brut	Redus cu 1 pp	-0,019
	Număr mediu de salariați	Redus cu 1 pp	-0,018
Contribuțiile sociale	Câștig mediu brut	Redus cu 1 pp	-0,101
	Număr mediu de salariați	Redus cu 1 pp	-0,099
Impozitul pe profit	PIB	Redus cu 1 pp	-0,015
Taxa pe valoarea adăugată	PIB	Redus cu 1 pp	-0,064

Sursa: calcule MFP

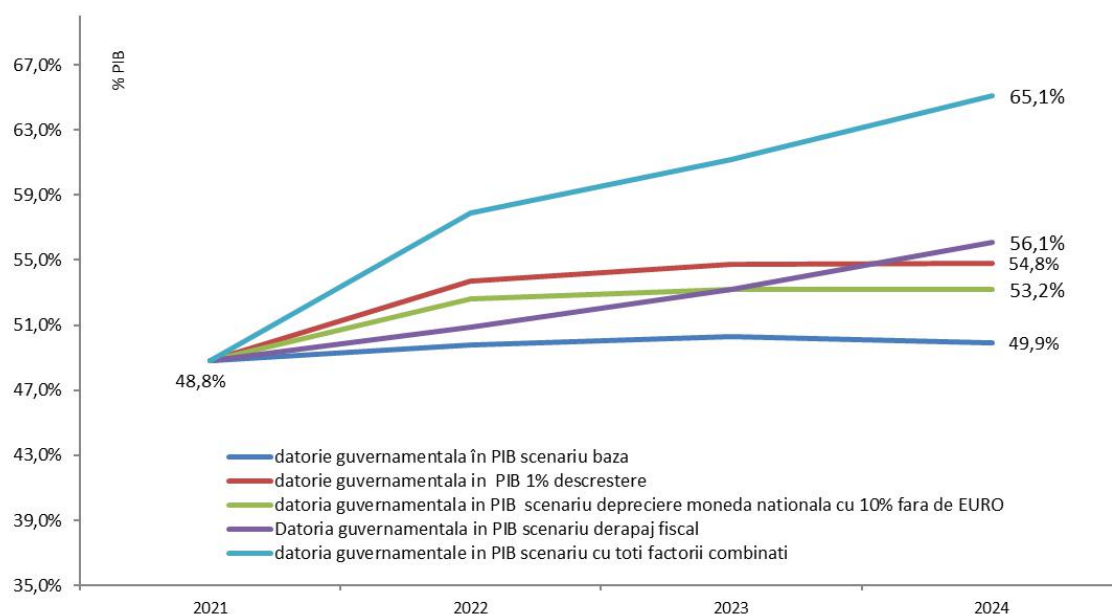
Senzitivitatea datoriei guvernamentale brute și a plăților de dobândă față de modificările unor variabile macroeconomice

Analiza de sensibilitate a datoriei publice¹⁸

- ✓ influența creșterii economice, a deprecierii monedei naționale, precum și a derapajului fiscal asupra soldului datoriei guvernamentale, și
- ✓ influența deprecierii monedei naționale și a modificării ratelor de dobândă asupra plăților de dobânzi.

Factori de influență asupra datoriei guvernamentale

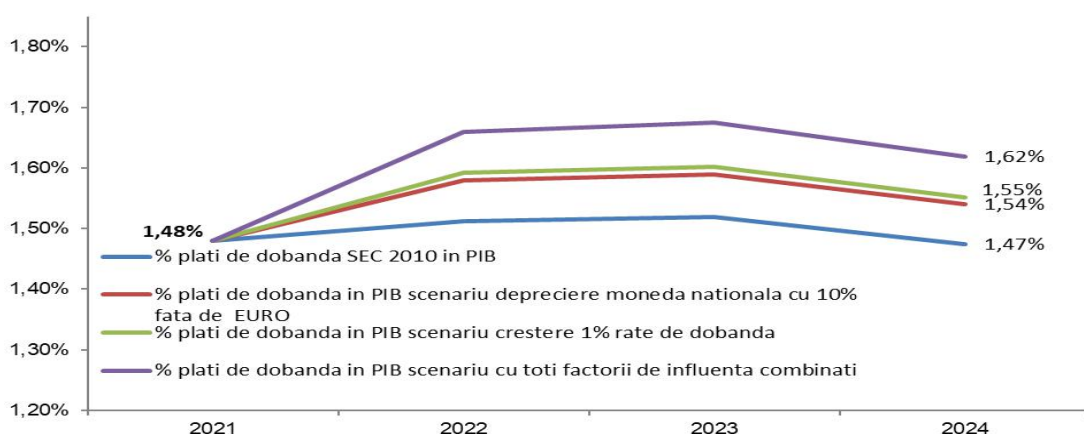
¹⁸ Toți indicatorii utilizați în acest subcapitol sunt în conformitate cu metodologia UE

Sursa: Ministerul Finanțelor

În graficul de mai sus se observă că influența unei scăderi economice cu 1% din PIB ar avea un impact negativ asupra nivelului de îndatorare, de creștere cu 4,9% din PIB în anul 2024, iar deprecierea monedei naționale cu 10% față de Euro, principala valută în care este denominată datoria guvernamentală în valută, ar determina creșterea ponderii datoriei guvernamentale în PIB de până la 3,3% din PIB în 2024. Un derapaj fiscal transpus într-un deficit în numerar de finanțat de 6,3%¹⁹ din PIB în perioada 2022 - 2024, ar conduce la o creștere a nivelului de îndatorare cu până la 6,2% din PIB în 2024, în timp ce influența combinată a acestor factori asupra ponderii datoriei guvernamentale în PIB determina o creștere a acestui indicator cu 15,2% din PIB în anul 2024.

Factorii de influență asupra plăților de dobândă

Sursa: Ministerul Finanțelor

¹⁹ La determinarea acestui indicator s-a avut în vedere prognoza de toamna 2021 a CE care estimează pentru 2022 un deficit ESA2010 de 6,9% din PIB iar pentru anul 2023 un deficit ESA 2010 de 6,3% din PIB

În graficul de mai sus se observă că deprecierea monedei naționale față de Euro ar avea un impact relativ scăzut asupra plăților de dobândă, în sensul creșterii ponderii acestora în PIB cu până la 0,07% din PIB în anul 2024, în timp ce creșterea ratelor de dobândă cu 1% ar conduce la creșterea ponderii plăților de dobândă în PIB cu până la 0,08% în anul 2024. Influența combinată a acestor factori asupra plăților de dobândă ar determina o creștere a acestor plăți cu 0,15% din PIB în anul 2024.

Sustenabilitatea pe termen lung a finanțelor publice

Sustenabilitatea pe termen lung a finanțelor publice

Viabilitatea finanțelor publice pentru statele membre ale Uniunii Europene este analizată în detaliu o dată la trei ani, atât în cadrul Raportului de sustenabilitate fiscală, cât și în cadrul Raportului privind îmbătrânirea populației. Cea mai recentă ediție a Raportului privind îmbătrânirea Populației a fost publicată în 2021, pe baza proiecțiilor realizate în toamna anului 2020. Evaluarea situației României este influențată semnificativ de modificările legislației din domeniul pensiilor.

Cele mai recente modificări aduse legii pensiilor au avut loc la începutul anului 2021 (OUG 8/2021), când Guvernul a amânat creșterea indexării ad-hoc a pensiilor și intrarea în vigoare a legii pensiilor 127/2019 începând cu 1 septembrie 2023. Legea 127/2019 prevede o creștere semnificativă a punctului de pensie și modificări ale formulei de calcul a pensiilor, iar amânările prevăzute în OUG 8/2021 au contribuit la reducerea riscul pe termen scurt. Estimări preliminare au condus la concluzia că riscul ridicat pe termen scurt identificat prin Raportul de monitorizare a sustenabilității datoriei publice publicat la începutul anului 2021²⁰, ar putea fi reclasificat la un risc redus. Pe termen lung însă, riscul privind sustenabilitatea finanțelor publice persistă și este considerabil. Modificările aferente legii 127/2019 ar urma să conducă la o creștere nesustenabilă a cheltuielilor cu pensiile și implicit la un nivel ridicat al datoriei publice. Raportul privind sustenabilitatea datoriei publicat în februarie 2021 estimează o traiectorie de creștere rapidă a datoriei, atingând un nivel de peste 100% din PIB în anul 2030.

Având în vedere prioritățile politicii fiscal-bugetare de reducere a deficitului pe termen mediu, precum și asigurarea sustenabilității finanțelor publice pe termen lung, sunt avute în vedere modificări ale legii pensiilor care să asigure atât echitate pentru pensionari cât și sustenabilitatea finanțelor publice pe termen lung. Una dintre reformele menționate în Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) prevede ca modificările legislative în domeniul pensiilor să vizeze, în principal:

- introducerea unei noi formule de calcul pentru noi pensii și pensii în plată;
- introducerea unei noi reguli de indexare a pensiilor în concordanță cu cheltuielile cu pensiile ca procent din PIB-ul țintă și mecanisme împotriva indexării ad-hoc;

²⁰ Potrivit Raportului de monitorizare a sustenabilității datoriei publice, publicat la începutul anului 2021, comparativ cu raportul anterior, România înregistrează o creștere a riscului privind sustenabilitatea finanțelor publice pe termen scurt de la nivel scăzut la nivel ridicat. Raportul precizează că, în cazul României, clasificarea de risc ridicat este determinată și de creșterea cheltuielilor cu îmbătrânirea populației

- reducerea semnificativă a posibilităților de pensionare anticipată, introducerea de stimulente pentru extinderea vieții profesionale și creșterea voluntară a vârstei standard de pensionare până la 70 de ani, în conformitate cu creșterea speranței de viață
- egalizarea vârstei legale de pensionare pentru bărbați și femei la 65 de ani până în 2035;
- introducerea de stimulente pentru amânarea pensionării;
- revizuirea pensiilor speciale, în conformitate cu principiul contributiv și consolidarea principiului contributiv al sistemului;
- creșterea gradului de adecvare a pensiilor minime, în special pentru cei sub pragul sărăciei;
- creșterea contribuțiilor la Pilonul II de pensii. În acest sens, actualul program de Guvernare prevede creșterea contribuției cu 1pp la 4,75%, până în 2024.

Ediția actualizată a Raportului de îmbătrânire a populației (Ageing Report 2021) indică o creștere a cheltuielilor cu pensiile comparativ cu evaluările anterioare. Exercițiul precedent (anul 2018) al Raportului prezenta o evoluție echilibrată a costurilor bugetare, media europeană a sporului cheltuielilor strict legate de îmbătrânirea populației fiind de 1,7 puncte procentuale. În runda de proiecție 2021, două treimi din totalul statelor membre estimează, la orizontul anului 2070, o creștere mai pronunțată a ponderii în PIB a acestui tip de cheltuieli. Efortul general în rândul statelor membre se îndreaptă și mai departe în direcția ajustărilor și reformelor din sectoarele pensiilor, sănătății și asistenței sociale.

De menționat faptul că exercițiul de proiecție 2021 a fost realizat pe baza datelor și a cadrului legislativ de la începutul anului 2019, iar rezultatele vor fi revizuite. În perioada 2013-16 indexarea punctului de pensie a fost în medie de aproximativ 4% pe an, dar începând cu anul 2017 creșterile ad-hoc au început să fie mai pronunțate (punctul de pensie a crescut cu 65% în perioada 2017-20). Proiecțiile incluse în Raportul privind îmbătrânirea populației, ediția 2021, indică o creștere a ponderii cheltuielilor cu pensiile din Pilonul 1, de la 8,1% din PIB în anul 2019 la circa 14% din PIB la finele decadelor 2040-50, urmată de o scădere treptată, către finele perioadei de prognoză în 2070.

Tabel - Prognoza pe termen lung a cheltuielilor cu pensiile

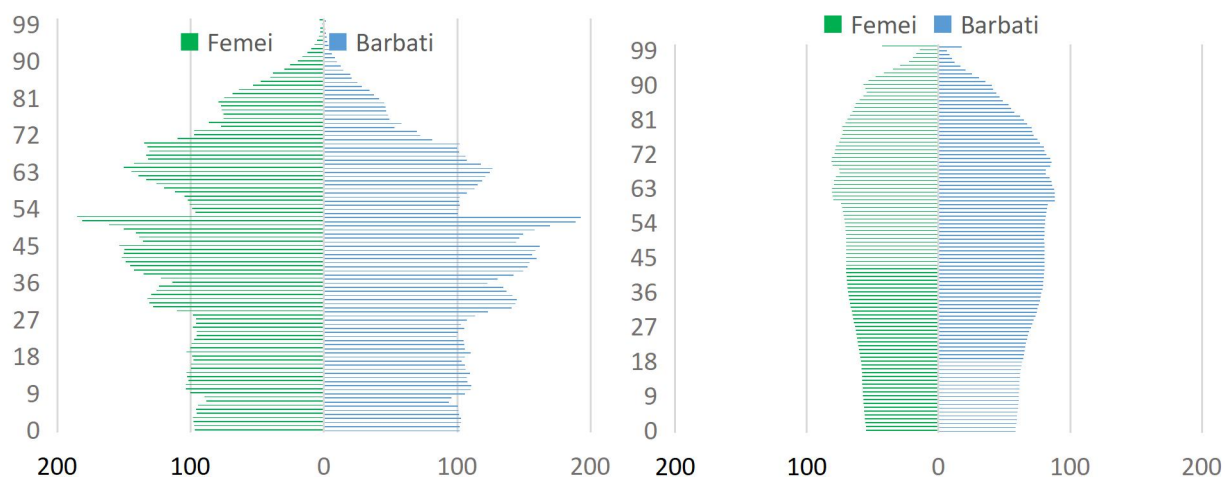
			2019	2030	2040	2050	2060	2070
Pilonul 1 de pensii	1	de	8,1	12,9	14,2	14,8	13,6	11,9
Pilonul 2 de pensii	2	de	-	0,1	0,3	0,7	1,0	1,1

Sursa: Comisia Națională de Strategie și Prognoză

Comparativ cu evoluțiile la nivel european, ritmul de majorare a cheltuielilor legate de îmbătrânirea populației este caracterizat în România de o modificare accentuată a piramidei vârstelor.

Grafic: Structura populației României în anul 2020-2090

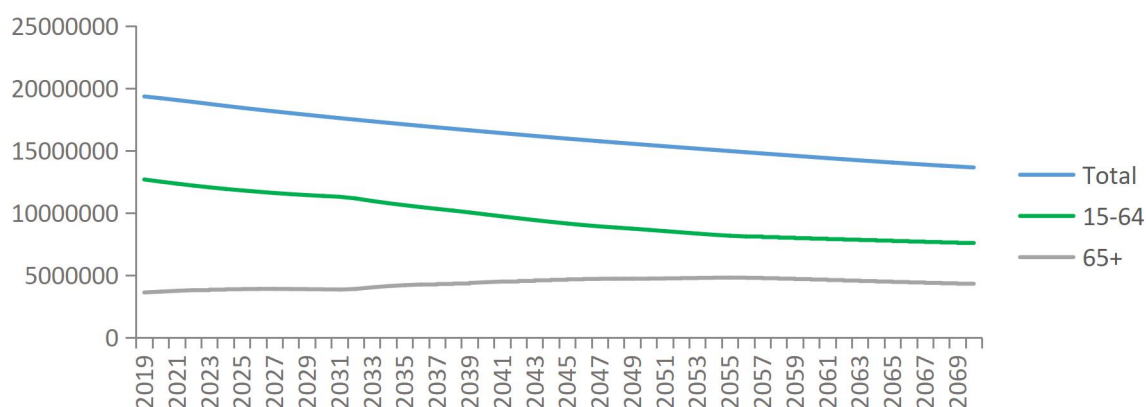
Structura Populației României în anul 2020 Structura Populației României în anul 2090

Sursa: Eurostat- EUROPOP

Schimbările demografice vor modifica structura populației României. Amploarea și viteza îmbătrânirii populației depind de tendințele viitoare în ceea ce privește speranța de viață, fertilitatea și migrația. În plus, proiecțiile viitoare vor fi influențate de schimbările ocazionate de pandemia Covid-19. Procesul de îmbătrânire va modifica raportul dintre populația la vârsta de pensionare și populația activă, ceea ce va aduce schimbări în structura pe vârste și implicații pe piața forței de muncă.

Grafic: Evoluția populației

Sursa: Eurostat- EUROPOP 2019

Raportul dintre persoanele în vârstă de peste 65 de ani și cele în vârstă de muncă (15-64 de ani) va crește, ceea ce înseamnă că, în perspectiva următorilor ani, sistemul public de pensii va avea resurse mai reduse în raport cu cheltuielile. Rezultatele previziunii demografice oferite de Eurostat pentru România (EuroPOP) indică o scădere semnificativă a populației, cu 5,7 milioane persoane mai puțin în 2070 comparativ cu anul 2019. Deși populația tânără este în scădere ca urmare a numărului tot mai redus al femeilor aflate la vârsta de fertilitate, există totuși o serie de semnale pozitive din creșterea ratei fertilității. Pe de altă parte, conform estimărilor Eurostat, în România, speranța de viață la naștere pentru bărbați este estimată să crească cu aproximativ 12 ani pe parcursul perioadei de proiecție, de la 71/9 în 2019 la 83/5 ani în 2070. Speranța de viață la naștere este estimată să crească cu 9 ani pentru femei, de la 79/5 ani în 2019 la 88/5 în 2070, ceea ce indică o ușoară convergență a speranței de viață între bărbați și femei. Pe termen mediu și lung, evoluția sectorului de pensii va fi influențată de perspectivele demografice date de evoluția ratei natalității și a speranței de viață și de procesul natural de îmbătrânire a populației.

Tabel: Indicatori Demografici

	2019	2020	2030	2040	2050	2060	2070
Rata de fertilitate	1,65	1,60	1,66	1,70	1,72	1,73	1,74
Populație Total mil.	19,35	19,21	17,74	16,52	15,45	14,49	13,65
din care:							
Bărbați	9,47	9,41	8,73	8,17	7,70	7,28	6,91
Femei	9,88	9,80	9,01	8,35	7,75	7,22	6,74
Speranța de viață la naștere							
Bărbați	71,9	72,1	74,7	77,2	79,5	81,6	83,5
Femei	79,5	79,5	81,6	83,5	85,3	87,0	88,5
Speranța de viață la vârsta de 65 ani							
Bărbați	14,9	15,0	16,5	18,0	19,5	20,8	22,1
Femei	18,6	18,6	20,1	21,6	22,9	24,2	25,4

Sursa: Eurostat-EUROPOP 2019

Conform estimărilor Eurostat (EUROPOP2019), în România, speranța de viață la naștere pentru bărbați este estimată să crească cu aproximativ 12 ani pe parcursul perioadei de proiecție, de la 71/9 în 2019 la 83/5 ani în 2070. Speranța de viață la naștere este estimată să crească cu 9 ani pentru femei, de la 79/5 ani în 2019 la 88/5 în 2070, ceea ce indică o ușoară convergență a speranței de viață între bărbați și femei. Speranța de viață la 65 de ani se prognozează a evolua astfel:

- Bărbați 15/3 ani (2019) - 22/0 ani (2070)

➤ Femei 18/7 ani (2019) - 25/1 ani (2070)

Pe termen mediu și lung, evoluția sectorului de pensii este puternic influențată de perspectivele demografice date de evoluția ratei natalității și a speranței de viață și de procesul inevitabil de îmbătrânire a populației.

Riscuri fiscal-bugetare specifice

Dimensiunea garanțiilor guvernamentale acordate conform legislației naționale

Soldul datoriei publice garantate de Guvern, prin Ministerul Finanțelor și de către unitățile administrativ teritoriale, conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, se prezintă astfel:

	2019	2020	2021 est.	2022 prog.	2023 prog.	2024 prog.
--	------	------	-----------	------------	------------	------------

I. Soldul datoriei publice garantate la sfârșit de perioadă*)

- mld. lei	19,2	33,5	40,0	50,0	60,0	70,0
- % din PIB	1,8%	3,2%	3,4%	3,8%	4,2%	4,5%
II. PIB (mld. lei) ²¹	1.058,2	1.055,5	1.190,3	1.317,3	1.440,1	1.560,1

*) proiectia garanțiilor a avut la bază valoarea estimată de Ministerul Finanțelor pentru emiterea de noi garanții de stat

Riscul bugetar rezultat din plățile ce ar putea fi efectuate de MF în calitate de garant, pentru garanțiile emise de stat

	2019	2020	2021 est.	2022 prog.	2023 prog.	2024 prog.
I. Plăți MF în calitate de garant pentru garanțiile emise de stat						
- milioane lei	65,8	60,1	94,4	206,0	248,0	275,8
- % din PIB	0,01%	0,01%	0,01%	0,02%	0,02%	0,02%
II. PIB (mld. lei)	1.058,2	1.055,5	1.190,3	1.317,3	1.440,1	1.560,1

*) Include toate plățile efectuate de Ministerul Finanțelor în calitate de garant, inclusiv cele din fondul de risc

Riscuri aferente absorbției fondurilor europene nerambursabile

Riscurile care pot interveni în perioada 2020-2021 în implementarea POPAM

- lipsa disponibilităților financiare ale solicitanților/ beneficiarilor POPAM;

²¹ Conform CNSP prognoza de toamna – noiembrie 2021

- întârzieri în obținerea de către beneficiari a avizelor, autorizațiilor etc. de la diverse instituții;
- neimplementarea proiectelor la timp din cauza restricțiilor impuse de pandemia COVID-19;
- inoperabilitatea pe perioade semnificative a sistemului electronic de transmitere a datelor utilizat de DGP-AMPOPAM;
- interesul scăzut al autorităților publice locale pentru infrastructura portuară de pescuit, din cauza faptului că se poate finanța numai modernizarea infrastructurii existente, nu și crearea de noi porturi de pescuit, locuri de debarcare sau centre de licitații deși sprijinul financiar pentru autorități publice este de 100%;
- dificultăți ale beneficiarilor în operarea datelor în MySMIS 2014;
- disfuncționalități temporare ale sistemelor informatice MySMIS 2014, SMIS2014 ș.a.
- întârzierea/lipsa aprobării CE a modificării Țintelor/operațiunilor sau realocărilor bugetare POPAM;
- modificări frecvente ale cadrului legislativ și instituțional;
- birocrăția excesivă.

Riscuri asociate sectorului companiilor de stat

A. Numărul întreprinderilor publice nefinanciare (operatori economici) care au depus situații financiare - total 1484

Întreprinderile publice au fost grupate astfel:

- - **292** întreprinderi publice de **subordonare centrală**. Dintre acestea
 - * 213 întreprinderi publice au fost active și
 - * 79 întreprinderi publice aflate în diverse stadii de insolvență, faliment, reorganizare judiciară, dizolvare, conform Legii 85/2014, cu modificările și completările ulterioare;
- **1192** întreprinderi publice de **subordonare locală**. Dintre acestea,
 - * 1084 întreprinderi publice au fost active și
 - * 108 întreprinderi publice aflate în diverse stadii de insolvență, faliment, reorganizare judiciară, dizolvare, conform Legii 85/2014, cu modificările și completările ulterioare;

B. Principalii indicatori economico-financiar raportați de întreprinderile publice nefinanciare (operatori economici)

1. Capitalul propriu al întreprinderilor publice nefinanciare a fost în sumă totală de 53,18 mld lei și reprezintă 5,03% din Produsul Intern Brut (P.I.B.) din care capitalul propriu al întreprinderilor publice de subordonare centrală a fost în sumă de 52,42 mld lei și

reprezintă 4,96 % din P.I.B. iar capitalul propriu al întreprinderilor publice de subordonare locală a fost în sumă de 0,75 mld lei;

2. Activele totale ale întreprinderilor publice nefinanciare au fost în sumă totală de 260,12 mld lei din care activele totale ale întreprinderilor publice de subordonare centrală au fost în sumă de 228,73 mld lei, iar activele totale ale întreprinderilor publice de subordonare locală au fost în sumă de 31,39 mld lei.

3. Datoriile totale (sume ce trebuie plătite într-o perioadă de până la 1 an și peste 1 an) ale întreprinderilor publice nefinanciare au fost în sumă totală de 134,67 mld lei din care datoriile totale ale întreprinderilor publice de subordonare centrală au fost în sumă de 117,44 mld lei iar datoriile totale ale întreprinderilor publice de subordonare locală au fost în sumă de 17,23 mld lei.

Din totalul datoriilor, **plățile restante** ale întreprinderilor publice nefinanciare au fost în sumă totală de 23,99 mld lei și reprezintă 2,27% din Produsul Intern Brut (P.I.B.). Dintre acestea, plățile restante ale întreprinderilor publice de subordonare centrală au fost în sumă de 14,82 mld lei și reprezintă 1,40% din P.I.B. iar plățile restante ale întreprinderilor publice de subordonare locală au fost în sumă de 9,17 mld lei și reprezintă 0,86% din P.I.B.

Din totalul plăților restante ale întreprinderilor publice de subordonare centrală, suma de 6,98 mld lei a fost înregistrată de 213 întreprinderi publice active și suma de 7,84 mld lei a fost înregistrată de 79 întreprinderi publice aflate în diverse stadii de insolvență, faliment, reorganizare judiciară, dizolvare, conform Legii 85/2014;

Din totalul plăților restante ale întreprinderilor publice de subordonare locală, suma de 1,87 mld lei a fost înregistrată de 1084 întreprinderi publice active, suma de 7,31 mld lei a fost înregistrată de 108 întreprinderi publice aflate în diverse stadii de insolvență, faliment, reorganizare judiciară, dizolvare, conform Legii 85/2014.

4. Gradul de îndatorare calculat conform formulei (Total Datorii /Total Active) al întreprinderilor publice nefinanciare a fost de 51,77 % din care întreprinderile publice de subordonare centrală înregistrează un grad de îndatorare de 51,34% iar întreprinderile publice de subordonare locală înregistrează un grad de îndatorare de 54,88%.

5. Referitor la pierderea brută / profitul brut înregistrat de întreprinderile publice nefinanciare în anul 2020 din analiza datelor se desprind următoarele:

a). Din cele 292 întreprinderi publice de subordonare centrală un număr de 168 întreprinderi publice au înregistrat profit brut în sumă totală de 6,38 mld lei reprezentând 0,60% din P.I.B. iar un număr de 124 întreprinderi publice au înregistrat pierdere brută în sumă totală de 4,68 mld lei reprezentând 0,44% din P.I.B..

b). Din cele 1192 de întreprinderi publice de subordonare locală un număr de 705 întreprinderi publice au înregistrat profit brut în sumă totală de 0,59 mld lei reprezentând 0,05% din P.I.B. iar un număr de 487 întreprinderi publice au înregistrat pierdere brută în sumă totală de 0,70 mld lei reprezentând 0,06% din P.I.B.

Valoarea participațiilor statului la întreprinderile publice nefinanciare de subordonare centrală care au depus situațiile financiare pentru anul 2020 au fost în sumă totală de

29,29 mld lei din care participațiile directe au fost în sumă de 27,67 mld lei și participațiile indirecte au fost în sumă de 1,62 mld lei;

La nivelul Ministerului Finanțelor au fost monitorizate un număr de 243 întreprinderi publice nefinanciare de subordonare centrală care au înregistrat la finele anului 2020 plăți restante în sumă totală de 11,45 mld lei și rezultat brut în sumă totală de 2,27 mld lei.

Din cele 243 întreprinderi publice de subordonare centrală, plățile restante în sumă de 7,61 mld lei au fost înregistrate de 221 întreprinderi publice active, și cele în sumă de 3,84 mld lei au fost înregistrate de 22 întreprinderi publice aflate în diverse stadii de insolvență, faliment, reorganizare judiciară, dizolvare, conform Legii 85/2014;

De asemenea au fost monitorizate și un număr de 1269 întreprinderi publice nefinanciare de subordonare locală care au înregistrat la finele anului 2020 plăți restante în sumă totală de 3,18 mld lei și rezultat brut în sumă totală de 0,13 mld lei.

Din cele 1269 întreprinderi publice de subordonare locală, plățile restante în sumă de 1,96 mld lei a fost înregistrată de 1239 întreprinderi publice active și suma de 1,22 mld lei a fost înregistrată de 30 întreprinderi publice aflate în diverse stadii de insolvență, faliment, reorganizare judiciară, dizolvare, conform Legii 85/2014."

C. Principalii indicatori economico-financiar raportați de întreprinderile publice financiare

Statul deține capital social în proporție majoritară sau integrală la 9 întreprinderi publice financiare

1. Capitalul propriu al acestora a fost în sumă totală de 7,88 mld lei și reprezintă 0,74 % din Produsul Intern Brut (P.I.B.);

2. Activele totale au fost în sumă totală de 62,18 mld lei.

3. Datoriile totale (sume ce trebuie plătite într-o perioadă de până la 1 an și peste 1 an) au fost în sumă totală de 53,62 mld lei.

4. Gradul de îndatorare calculat conform formulei (Total Datorii / Total Active) a fost de 86,25 %.

5. Profitul brut a fost în sumă totală de 0,49 mld lei și reprezintă 0,04% din Produsul Intern Brut (P.I.B.);

6. Valoarea participațiilor statului a fost în sumă totală de 5,10 mld lei din care participațiile directe au fost în sumă de 4,27 mld lei și participațiile indirecte au fost în sumă de 0,83 mld lei;

P.I.B.-ul folosit este de 1055,5 mld lei (potrivit proiecției principalilor indicatori macroeconomici 2021-2025 prognoza de toamna 2021 - sursa Comisia Națională de Prognoză).

Riscuri generate de situații de urgență (dezastre naturale, accidente)

Sistemul de gestionare a riscurilor generate de situații de urgență din România

În România, sistemul de gestionare a riscurilor²² cuprinde o serie de instituții aparținând administrației publice centrale precum și celei locale. Capacitatea instituțională și resursele acestora sunt importante datorită iminenței anumitor tipuri de situații de urgență, care au un model repetitiv în România și un impact important asupra oamenilor, mediului și stabilității socio-politice. Sistemul a fost creat pentru a asigura o gestionare eficientă a oricărui tip de situație de urgență și de asemenea, pentru a acoperi obligațiile pe care România le are ca parte a tratatelor și acordurilor internaționale, în special ca stat membru al Uniunii Europene. Acesta include și un sistem european de prevenire a riscurilor, având în vedere caracterul transfrontalier al riscurilor contemporane.

Ministerul Afacerilor Interne

Evaluarea impactului bugetar în cazul producerii unui eveniment de tip dezastru

Generalități

În conformitate cu legislația românească, în România sunt identificate 24 de tipuri de riscuri majore cu 55 de riscuri asociate, care se pot manifesta pe teritoriul național, producând pierderi de vieți omenești, pagube materiale și de mediu.

Ținând cont de evaluarea riscurilor făcută prin proiectul RO-RISK, precum și de rapoartele de țară privind managementul riscurilor²³ elaborate și transmise, în perioada 2016-2020, către Comisia Europeană în vederea îndeplinirii obligațiilor ce decurg din aplicarea Deciziei nr. 1313/2013/UE privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii, modificată prin Decizia (UE) 2019/420 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 martie 2019, România este o țară cu factor mare de vulnerabilitate la producerea dezastrelor naturale și tehnologice.

În ceea ce privește contextul actual al riscului de dezastre din România, dezastrele geofizice și cele legate de climă reprezintă o amenințare considerabilă pentru eforturile țării de a atenua sărăcia și creșterea economică durabilă, pierderile în caz de dezastre crescând pe măsură ce apar schimbări climatice și urbanizare și au avut efecte fizice, sociale și financiare semnificative în ultimele decenii.

²² În conformitate cu prevederile legislative: HG nr. 762/2008 privind aprobarea Strategiei naționale de prevenire a situațiilor de urgență; Hotărârea Guvernului nr. 557/2016 privind managementul tipurilor de risc; Ordonanța de urgență nr. 1/2014 privind unele măsuri în domeniul gestionării situațiilor de urgență și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 21/2004 privind Sistemul Național de Management pentru Situații de Urgență.

²³ Obligație de raportare conform art. 6 din Decizia nr. 1313/2013/UE privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii, modificată prin Decizia (UE) 2019/420 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 martie 2019

România este predispusă la o serie de dezastre naturale, în special cutremure, inundații, secetă și vreme extremă, epidemii dar și datorate omului și activității sale (incendii, accidente chimice, accidente de transport în care sunt implicate substanțe periculoase și accidente nucleare și radiologice).

Evaluarea riscurilor la nivel național a demonstrat faptul că în România practic întregul teritoriu național se află sub incidența unuia sau mai multor tipuri de dezastre, fapt ce face ca expunerea populației să fie una dintre cele mai ridicate în Uniunea Europeană (potrivit raportului INFORM din 2019, indicele de risc global GRI corespunzător României este 2.9, cu mult peste media europeană de 2.1, iar cel de expunere la hazarde de 3.5 față de 2.37 media europeană).

Scenarii considerate

Având în vedere cele menționate mai sus, pentru estimarea impactului bugetar al dezastrelor pentru perioada 2021-2024, s-au considerat 4 scenarii aparținând atât riscurilor naturale, cât și celor tehnologice, care pot apărea pe parcursul perioadei, fără a se considera o legătură de dependență între ele.

Scenariile considerate sunt:

- Cutremur de tip vrâncean cu o perioadă medie de recurență de 1000 de ani;
- Accident nuclear la Centrala Cernavodă - Accident sever la Unitatea 1;
- Inundație pe Dunăre cu o perioadă medie de recurență de 1000 de ani;
- Pandemie de gripă.

I. Cutremur de tip vrâncean cu o perioadă medie de recurență de 1000 de ani

Scenariul prezentat presupune un cutremur puternic în zona Vrancei cu un interval mediu de recurență de 1000 ani și că declanșarea și producerea cutremurului ar avea loc noaptea, iar 95% din populație s-ar afla în clădirile rezidențiale.

I.1 EVALUAREA IMPACTULUI ECONOMIC

Cutremurul în sine ca și celelalte dezastre geologice severe asociate, cum ar fi alunecările de teren, căderile de stânci sau ruperea de baraje, pot provoca în mod direct mari pierderi de vieți omenești, distrugerea infrastructurii (șosele, căi ferate, tunele de cale ferată, poduri, conducte de apă, petrol, gaze și comunicații, etc.), a clădirilor și a vehiculelor, ca și incendii sau explozii. Cutremurul poate afecta sau chiar distruge obiective industriale și/sau centre de afaceri.

Costurile directe includ pierderea de capital fizic și uman, costurile de asistență, precum și cele cu operațiunile de curățare, reabilitare, reconstrucție, de înlocuire, reconstruire, reparare sau întreținere.

Costurile indirecte sunt datorate impacturilor secundare, cum ar fi pierderea producției și a investițiilor. Dezechilibrele macroeconomice cauzate de dezastre conduc adesea la datorii și/sau sărăcie. Costurile indirecte includ toate celelalte costuri suportate în mod indirect, ca urmare a dezastrului. Acestea includ:

- ✓ reducerea valorii imobiliare în zonele amenințate de dezastre;
- ✓ pierderea veniturilor fiscale corespunzătoare proprietăților devalorizate ca urmare a dezastrului;

- ✓ pierderea productivității industriale, agricole și forestiere, precum și a veniturilor turistice ca urmare a deteriorării terenurilor sau a instalațiilor sau întreruperii sistemelor de transport;
- ✓ pierderea productivității umane sau cea a animalelor domestice din cauza decesului, leziunilor sau traumei psihologice;
- ✓ costurile măsurilor de atenuare a efectelor asociate potențialului dezastru, cum ar fi alunecările de teren și inundațiile;
- ✓ consecințele devierii cheltuielilor publice pentru acoperirea eforturilor de asistență, etc.

I.2 INDICATORII REZULTAȚI AFERENȚI SCENARIULUI²⁴

Costurile economice totale asociate riscului de cutremur - scenariul Vrancea 1000 ani (milioane euro)

C2.1 Valoare pierderi umane	C2.2 Valoare pierderi materiale	C2.3 Valoare pierderi de mediu	C2.4 Valoare costuri intervenție	C2.5 Impact indirect			Total	Total general
				Pierderi de venit	Impact PIB	Reducere impact PIB prin investiții		
1,888.76	6,115.25	0.00	2,696.61	2,406.62	0.00	3,133.65	727.03	9,973.60

Încadrarea costurilor economice totale în clasele de impact

C2.1 Valoare pierderi umane	C2.2 Valoare pierderi materiale	C2.3 Valoare pierderi de mediu	C2.4 Valoare costuri intervenție	C2.5 Impact indirect
Impact Foarte Mare	Impact Foarte Mare	Impact Foarte Mic	Impact Foarte Mare	Impact Foarte Mic

II. Scenariu accident nuclear la centrala nuclearo-electrică Cernavodă - Accident sever Unitatea 1 - Pierderea alimentării din exterior cu energie electrică și pierderea tuturor celorlalte surse de curent alternativ (generatoare electrice de rezervă și de avarie) - Station Black-Out (SBO).

II.1 EVALUAREA IMPACTULUI ECONOMIC

Evaluarea economică a costurilor legate de efectele asupra populației este realizată pe două categorii:

- Decese - evaluarea economică a deceselor a fost efectuată conform metodologiei prin metoda capitalizării veniturilor nete;
- Vătămări corporale - evaluarea economică a vătămarilor corporale ținându-se cont de numărul de zile pierdute și a câștigului mediu salarial net lunar, costurile

²⁴ Conform raportului consolidat privind evaluarea riscului de cutremur – UTCB, URBAN INCERC și INFP și raportului consolidat impact economic al celor 10 tipuri de riscuri analizate în proiect - IPE

îngrijirilor medicale pentru o perioadă medie de 5 zile de tratament spitalizării și tratamentului aferent.

Costurile economice ale impactului asupra mediului au fost estimate în baza suprafețelor afectate necesar a fi decontaminate și a prețului mediu de decontaminare, precum și a costurilor de intervenție.

Evaluarea costurilor indirecte s-a efectuat ținându-se cont de veniturile pierdute de către companii din cauza producerii evenimentului, estimate în baza numărului de zile de întrerupere a activității și pierderea de energie electrică pentru o perioadă de doi ani, respectiv perioada de refacere a unei unități nucleare.

II.2 INDICATORII REZULTAȚI AFERENȚI SCENARIULUI²⁵

Costurile economice totale asociate scenariului de accident nuclear - Accident sever Unitatea 1 - Station Black-Out (SBO) (milioane euro)

C2.1 Valoare pierderi umane	C2.2 Valoare pierderi materiale	C2.3 Valoare pierderi de mediu	C2.4 Valoare costuri intervenție	C2.5 Impact indirect				Total general
				Pierderi de venit	Impact PIB	Reducere impact PIB prin investiții	Total	
0.01	0.01	9,420.00	0.01	103.40	2,426.27	0.00	2,529.67	11,979.69

Încadrarea costurilor economice totale în clasele de impact

C2.1 Valoare pierderi umane	C2.2 Valoare pierderi materiale	C2.3 Valoare pierderi de mediu	C2.4 Valoare costuri intervenție	C2.5 Impact indirect
Impact Foarte Mic	Impact Foarte Mic	Impact Foarte Mic	Impact Foarte Mic	Impact Mare

III. Eveniment extrem - Dunăre (cedare diguri) - Debitule maxime luate în considerare în dezvoltarea scenariului Dunăre (cedare diguri) pot fi asociate probabilității de depășire a debitului maxim de 0,1%

III.1 EVALUAREA IMPACTULUI ECONOMIC

a) **Costurile patrimoniale directe** reprezentând valoarea economică a pierderilor și pagubelor produse construcțiilor rezidențiale afectate, precum și a pagubelor și pierderilor suportate de infrastructură ca urmare a producerii evenimentului.

b) **Pierderile umane** au însumat pierderile de vieți omenești, costurile datorate spitalizării persoanelor rănite, pentru o perioadă medie de 10 zile de spitalizare.

c) **Costurile economice indirecte** sunt de două categorii:

²⁵ Conform raportului consolidat privind evaluarea riscului de accident nuclear – ANDR și raportului consolidat impact economic al celor 10 tipuri de riscuri analizate în proiect - IPE

- Pierderi de venituri determinate de pierderea producției agricole aferente terenurilor agricole afectate de inundații.
- Investițiile necesare pentru recuperarea daunelor patrimoniale produse au fost introduse în model prin intermediul creșterii ratei VAB pentru sectorul construcții în următorii doi ani, cât a fost considerată durata perioadei de recuperare.
- **Pierderile de PIB** (produs intern brut) sunt determinate de pierderile de venituri. Aceste pierderi sunt estimate cu ajutorul unui model CGE.

d) **Costurile generate de intervenția forțelor** - costuri de intervenție pentru persoanele evacuate sau sinistrate - însumează costuri legate de consultația medicală, hrană, cazare și alte servicii.

III.2 INDICATORII REZULTAȚI AFERENȚI SCENARIULUI²⁶

Costurile economice totale asociate scenariului de inundație pe Dunăre (cedare diguri) (milioane euro)

C2.1 Valoare pierderi umane	C2.2 Valoare pierderi materiale	C2.3 Valoare pierderi de mediu	C2.4 Valoare costuri intervenție	C2.5 Impact indirect			Total	Total general
				Pierderi de venit	Impact PIB	Reducere impact PIB prin investiții		
0.61	917.92	0.00	0.98	846.80	825.46	147.13	2,644.86	3,564.38

Încadrarea costurilor economice totale în clasele de impact

C2.1 Valoare pierderi umane	C2.2 Valoare pierderi materiale	C2.3 Valoare pierderi de mediu	C2.4 Valoare costuri intervenție	C2.5 Impact indirect
Impact Foarte Mic	Impact Mare	Impact Foarte Mic	Impact Mic	Impact Mare

IV. Gripa pandemică

O pandemie de gripă este o epidemie globală ce implică o tulpină de virus care nu a circulat anterior în rândul populației umane. Dintre cele trei grupe principale de gripă (A, B și C), gripa cu virus gripal A are capacitatea cea mai mare de a provoca pandemii umane. Virusul gripal A se clasifică în funcție de cele 2 proteine existente pe partea exterioară a virusului (hemaglutinina H și neuraminidaza N). Există 16 tipuri cunoscute de H și 9 tipuri cunoscute de N, iar combinațiile acestor tipuri de proteine formează tulpini distincte de gripă A. Din 2009, doar trei combinații H1N1, H2N2 și H3N2 au fost implicate în răspândirea directă de la o persoană la altă persoană. Cu toate acestea, este posibil ca și alte tulpini

²⁶ Conform raportului consolidat privind evaluarea riscului de inundație – MMAP și raportului consolidat impact economic al celor 10 tipuri de riscuri analizate în proiect - IPE

virale, cum ar fi cele găsite în păsări sau porcine, să se schimbe și să devină capabile să infecteze alte specii.

Prin urmare, cea mai probabilă cauză de apariție a unei pandemii de gripă este reprezentată de emergența unui virus gripal de tip A semnificativ diferit din punct de vedere genetic de cele circulante, având următoarele caracteristici: capabil să cauzeze îmbolnăviri și să se transmită ușor de la om la om. În continuare, în scenariul creat, va fi utilizat ca **virus gripal tip A(HxNy)**.

IV.1 EVALUAREA IMPACTULUI ECONOMIC

Evaluarea economică a costurilor legate de efectele asupra populației este realizată pe două categorii:

- Decese - evaluarea economică a deceselor a fost efectuată conform metodologiei prin metoda capitalizării veniturilor nete;
- Cazurile de îmbolnăvire - evaluarea economică a vătămarilor corporale ținându-se cont de numărul de zile pierdute și a câștigul mediu salarial net lunar și costurile îngrijirilor medicale pentru o perioadă medie de 5 zile de tratament spitalizării și tratamentului aferent.

Evaluarea costurilor indirecte s-a efectuat ținându-se cont de veniturile pierdute de către companii datorită producerii evenimentului, luându-se în considerare inclusiv orele-om pierdute pentru personalul de îngrijire al bolnavilor la domiciliu.

IV.2 INDICATORII REZULTAȚI AFERENȚI SCENARIULUI²⁷

Costurile economice totale asociate scenariului de gripă pandemică

C2.1 Valoare pierderi umane	C2.2 Valoare pierderi materiale	C2.3 Valoare pierderi de mediu	C2.4 Valoare costuri intervenție	C2.5 Impact indirect				Total general
				Pierderi de venit	Impact PIB	Reducere impact PIB prin investiții	Total	
2,797.53	0.00	0.00	0.00	0.00	1,926.80	0.00	1,926.80	4,724.35

Încadrarea costurilor economice totale în clasele de impact

C2.1 Valoare pierderi umane	C2.2 Valoare pierderi materiale	C2.3 Valoare pierderi de mediu	C2.4 Valoare costuri intervenție	C2.5 Impact indirect
Impact Foarte Mare	Impact Foarte Mic	Impact Foarte Mic	Impact Foarte Mic	Impact Foarte Mare

²⁷ Conform raportului consolidat privind evaluarea riscului de epidemii – INSP și raportului consolidat impact economic al celor 10 tipuri de riscuri analizate în proiect - IPE

Ministerul Transporturilor și Infrastructurii

Estimarea impactului bugetar al producerii unor dezastre pentru a fi inclus în strategia fiscal-bugetară pentru perioada 2022-2024 pentru entitățile din subordinea/sub autoritatea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii

- mii lei -

Nr. crt	Direcție MTI/ entitate MTI	Explicații	Cost estimativ
	Direcția Transport Aerian		
1	Autoritatea de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile (AIAS)	Catastrofă aeriană pe uscat	24.450
		Catastrofă aeriană în apele teritoriale române	151.590
2	SN Aeroportul Internațional Timișoara "Traian Vuia" - SA	Dezastre naturale	2.300
3	SN Aeroportul Internațional Mihail Kogălniceanu - SA	Dezastre naturale	2.300
4	CN Aeroporturi București	Asigurare cutremur de pământ, alunecări de teren, furtună, vijelii, tornade	2.744
	Direcția Proiecte Strategice și Monitorizare Proiecte		
5	CNAIR - SA	Lucrări reabilitare a sectoarelor de drumuri naționale și autostrăzi afectate de fenomene meteorologice și hidrologice	136.394
		Impact cutremur asupra podurilor rutiere	154.380
	Direcția Transport Naval		
6	RA AFDJ Galați	Resurse financiare necesare gestionării situațiilor de urgență în perioada 2022-2024	29.340
7	ARSVOM	Estimare impact bugetar dezastru în perioada 2022-2024	432.855
	Direcția Transport Feroviar		
8	METROREX - SA	Estimare producere cutremur major care afectează întreaga rețea de metrou	6.930.000

	Direcția Medicală		
9	Spitale în subordine	Estimare impact bugetar producere dezastre	138.872
	TOTAL GENERAL		7.905.225

Scenarii de posibile riscuri determinate de calamități naturale

Impactul fiscal generat de un potențial dezastru natural și includerea acestuia în Strategia Fiscal - Bugetară

I. Metodologia de evaluare a impactului determinat de un potențial dezastru natural

În contextul implementării Cat DDO în România, Banca Mondială a pus la dispoziția Ministerului Finanțelor un model adaptat la contextul românesc pentru evaluarea impactului economic și fiscal generat de producerea unor dezastre naturale. Instrumentul are la bază scenarii de dezastre naturale construite conform istoricului dezastrelor produse în România de-a lungul timpului, având ca sursă de date platforma RO-RISK. Scenariile din RO-RISK al căror impact fiscal poate fi simulat prin intermediul instrumentului Băncii Mondiale precum și valoarea estimată a daunelor și a costurilor de intervenție sunt cuprinse în tabelul de mai jos:

Dezastru natural	Scenariu	Probabilitate de apariție	Perioada de revenire (ani)	Valoarea estimată a daunelor (pierderi materiale + pierderi de mediu) milioane USD 2020	Costuri de intervenție-milioane USD 2020
Alunecare de teren	Scenariul 1 10 ani	10%	10	4,525.28	3.85
Alunecare de teren	Scenariul 2 100 ani	1%	100	5,905.62	6.93
Alunecare de teren	Scenariul 3 Iași	10%	10	3.52	0.01
Alunecare de teren	Scenariul 4 Comarnic	1%	100	0.80	0.01
Cutremur (<7 Mw)	Scenariul 1 c 10 ani	10%	10	2.43	3.15
Cutremur (7-8 Mw)	Scenariul 2 c 100 ani	1%	100	3,089.74	1,851.66
Cutremur (8+ Mw)	Scenariul 3 c 1000 ani	0.10%	1000	17,602.64	10,154.42
Cutremur	Scenariul 4 Vrancea 1000 ani	0.10%	1000	7,319.53	3,227.65
Cutremur	Scenariul 5 Banat 100 ani	1%	100	218.70	0.14
Incendiu de pădure	Scenariul 1 i 10 ani	10%	10	0.00	0.01
Incendiu de pădure	Scenariul 2 i 100 ani	1%	100	0.00	0.60
Incendiu de pădure	Scenariul 3 i 1000 ani	0.10%	1000	0.00	0.44
Incendiu de pădure	Scenariul 4 Ceahlău	1%	100	0.00	0.00
Incendiu de pădure	Scenariul 5 Gorj	10%	10	0.00	0.01
Inundație lentă	Scenariul 1 Argeș	0.50%	200	359.80	0.45
Inundație lentă	Scenariul 2 Banat	0.10%	1000	343.52	0.14
Inundație lentă	Scenariul 3 Someș	0.10%	1000	598.47	0.62
Inundație lentă	Scenariul 4 Siret	0.10%	1000	460.41	0.47
Inundație lentă	Scenariul 5 Dunăre	0.10%	1000	1,098.69	1.17
Inundație rapidă	Scenariul 6 Freenic	0.10%	1000	77.96	0.00
Inundație rapidă	Scenariul 7 Ilisua	0.10%	1000	185.21	0.00
Inundație rapidă	Scenariul 8 Galați	0.10%	1000	280.72	0.00
Inundație rapidă	Scenariul 9 Olt-Gilort	1%	100	1,577.88	0.00
Inundație rapidă	Scenariul 10 Suceava	1%	100	1,639.21	0.00

Conform evaluării Băncii Mondiale pe baza datelor din RO-RISK, cele mai importante riscuri cu care se poate confrunta România sunt cutremurele și inundațiile având daune fizice acumulate în perioada 1900-2018 de peste 6 miliarde USD, din care doar cutremurul din Vrancea din 1977 reprezintă aproximativ 2 miliarde USD. Inundații majore au avut loc de mai multe ori în fiecare deceniu, în timp ce cutremure semnificative au loc în mod regulat. În ultimele cinci secole, au existat, în medie, două cutremure cu magnitudine 7+ în fiecare secol, cu cinci cutremure din 1802 cu magnitudini mai mari de 7,5. Totodată, România se numără printre țările cu cel mai mare risc de cutremure din Uniunea Europeană datorită poziției sale geografice în zona de subducție Vrancea, a stocului de clădiri vulnerabile și a condițiilor locale de sol.

Instrumentul utilizat pentru evaluarea impactului unui potențial dezastru natural are la bază un model de creștere pe termen lung de tip Solow-Swan. Impactul dezastrelor naturale asupra PIB-ului este estimat presupunând că o reducere a stocului productiv de capital duce la o reducere a PIB-ului. Acest efect este transmis variabilelor fiscale în două moduri: în primul rând, reduce veniturile bugetare pe măsură ce deteriorarea activității economice afectează colectarea taxelor și impozitelor și, în al doilea rând, crește cheltuielile bugetare pe măsură ce guvernul răspunde pentru a satisface nevoile de urgență și reconstrucție determinate de dezastru.

Având în vedere cele mai importante dezastre naturale care se pot produce în România, au fost realizate simulări pentru două scenarii alternative: (i) producerea unui cutremur mare în 2022 (scenariul 3 din tabelul de mai sus) și ii) producerea unei inundații lente în 2022 (scenariul 5) urmate de alunecare de teren în 2023 (scenariu 1).

Rezultatele obținute sunt dependente de următoarele ipoteze:

- Se presupune că doar o parte din capitalul funcției de producție este afectat în urma producerii unui dezastru natural și anume 75% în cazul producerii unui cutremur și 60% în cazul producerii unei inundații urmate apoi de alunecare de teren.
- Veniturile bugetare se reduc conform elasticității veniturilor la PIB determinată în perioada anterioară dezastrului.
- Autoritățile acoperă 50% din daune ceea ce presupune refacerea capitalului public și acoperirea unei mici părți din capitalul privat neasigurat. Costurile rămase sunt presupuse a fi acoperite de sectorul privat. (Conform datelor FMI, capitalul public reprezintă 45% din capitalul total.)
- Cheltuielile bugetare pentru redresare sunt repartizate conform schemei de mai jos:

(i) Cutremur

Procentul de asistență pentru daune finanțate prin extinderea cheltuielilor publice & costuri de intervenție

	Finanțat în anul...						Σ
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	
Daune		4%	5%	21%	20%	0%	50%
Costuri de intervenție	0%	25%	25%	0%	0%	0%	50%

(ii) Inundații și alunecări de teren

Procentul de asistență pentru daune finanțate prin extinderea cheltuielilor publice & costuri de intervenție

		Finanțat în anul...							
		2021	2022	2023	2024	2025	2026	Σ	
Daune	șoc la t							0%	
	șoc la t+1		20%	15%	15%	0%	0%	50%	
	șoc la t+2			15%	15%	20%	0%	50%	
	șoc la t+3							0%	
	șoc la t+4							0%	
		șoc la	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Σ
Costuri de intervenție			0%	50%	50%	0%	0%	0%	100%

- Rezultatele sunt obținute pe baza prognozei de toamnă CNSP 2021, prognozei variabilelor bugetare pentru Strategia Fiscal-Bugetară 2021 - 2025 și datelor Penn World Table 10.0.

II. Impactul generat de un potențial dezastru natural

În cazul producerii unui cutremur major în 2022 impactul asupra PIB-ului și variabilelor fiscale este semnificativ. În anul impactului creșterea PIB-ului este estimată a se reduce cu aproximativ 0.7 puncte procentuale urmând ca în următorii ani să revină la traiectoria inițială de creștere ca urmare a refacerii capitalului afectat de cutremur. În ceea ce privește deficitul bugetar, scenariul simulat indică o creștere anuală a acestuia cu aproximativ 1.4 puncte procentuale în perioada 2022-2024²⁸ (a se vedea fig. 3). Deteriorarea deficitului bugetar provine din creșterea cheltuielilor bugetare necesare pentru acoperirea daunelor și a costurilor de intervenție dar și ca urmare a reducerii veniturilor bugetare. În consecință, datoria publică este prevăzută a se majora până la 57% din PIB în 2024. Reamintim ipoteza conform căreia se acoperă din fonduri publice, în intervalul 2022-2025, doar 50% din daunele produse. Acoperirea unui procent mai mare din pagube sau programarea cheltuielilor într-un interval mai scurt de timp va crește impactul asupra variabilelor fiscale.

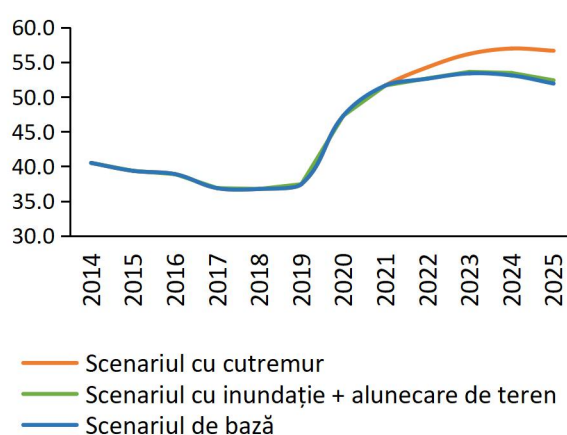
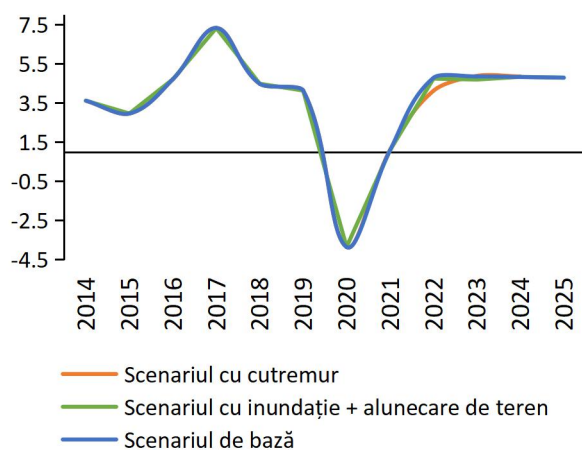
Scenariul alternativ care presupune producerea unei inundații lente în 2022 urmate de alunecare de teren în 2023 are un impact mai redus asupra PIB-ului și variabilelor fiscale întrucât daunele produse sunt semnificativ mai mici comparativ cu cele din scenariul cu cutremur. Astfel, creșterea economică este afectată cu aproximativ 0.04 puncte procentuale în 2022, respectiv 0.16 puncte procentuale în 2023 urmând ca în 2024 șocul să fie atenuat și creșterea PIB-ului să fie similară celei din scenariul de bază. Deficitul bugetar este estimat a se deteriora anual cu aproximativ 0.1 puncte procentuale ca urmare a cumulării impactului celor două dezastre²⁹ (a se vedea fig. 4). Datoria publică se majorează ușor cu aproximativ 0.5 puncte procentuale la finalul orizontului de prognoză.

1. Evoluție PIB (modificare procentuală)

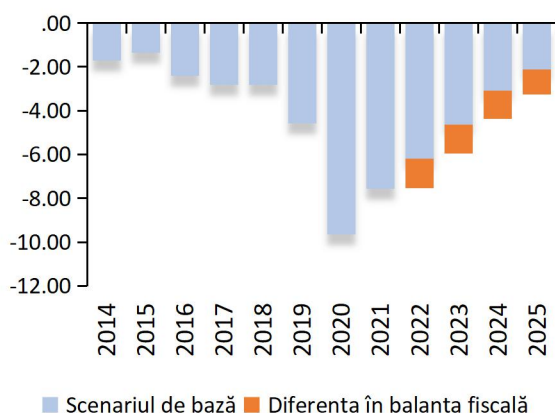
2. Evoluție datorie publică (% din PIB)

²⁸ Șocul nu este complet atenuat la finalul anului 2025. Simularea include prognoza doar până în 2025 având în vedere datelor disponibile .

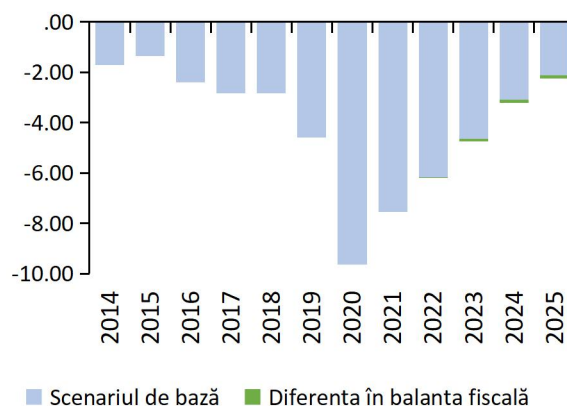
²⁹ Similar scenariului cu cutremur, impactul asupra deficitului bugetar nu e complet atenuat.

3. Modificarea balanței fiscale (% din PIB) - cutremur

4. Modificarea balanței fiscale (% din PIB) - inundație și alunecare de teren

5. CADRUL DE CHELTUIELI PE TERMEN MEDIU 2022-2024

Cheltuielile totale ale bugetului de stat pentru perioada 2020-2024, precum și cheltuielile agregate ale celor mai mari 10 ordonatori principali de credite în funcție de criteriul fondurilor alocate din bugetul de stat, sunt prezentate în tabelul de mai jos:

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
- mil. lei -						
BUGET DE STAT - CHELTUIELI TOTAL, din care:						
mil lei	200.557 *)	247.039 *)	273.853 *)	301.762 *)	313.514 *)	330.402 *)
% din P.I.B.	18,92	23,40	23,01	22,91	21,77	21,18
CHELTUIELI TOTAL - 10 ministere						
mil lei	146.624	166.824	174.518	191.553	196.088	196.554
% din P.I.B.	13,84	15,80	14,66	14,54	13,62	12,60
Cheltuieli de personal						
mil lei	43.056	46.755	45.731	47.734	49.153	50.430
% din P.I.B.	4,06	4,43	3,84	3,62	3,41	3,23
Bunuri si servicii						
mil lei	6.734	8.717	10.321	12.672	12.399	12.860
% din P.I.B.	0,64	0,83	0,87	0,96	0,86	0,82
Dobanzi						
mil lei	37	32	27	24	20	15
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Subventii						
mil lei	3.890	4.743	4.266	5.378	4.137	4.166
% din P.I.B.	0,37	0,45	0,36	0,41	0,29	0,27
Transferuri intre unitati ale administratiei publice						
mil lei	21.046 *)	21.239 *)	22.875 *)	21.711 *)	20.869 *)	21.308 *)
% din P.I.B.	1,99	2,01	1,92	1,65	1,45	1,37
Alte transferuri						
mil lei	2.099	4.935	2.439	3.127	2.923	3.020
% din P.I.B.	0,20	0,47	0,20	0,24	0,20	0,19
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile (FEN)						
mil lei	354	531	464	454	0	0
% din P.I.B.	0,03	0,05	0,04	0,03	0,00	0,00
Asistenta sociala						
mil lei	36.731	41.265	45.993	51.684	53.794	55.395
% din P.I.B.	3,47	3,91	3,86	3,92	3,74	3,55
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-						
mil lei	21.983	26.633	29.267	35.150	37.657	32.268
% din P.I.B.	2,07	2,52	2,46	2,67	2,61	2,07
Alte cheltuieli						
mil lei	3.831	4.264	3.512	3.104	3.400	3.370
% din P.I.B.	0,36	0,40	0,30	0,24	0,24	0,22
Cheltuieli aferente programelor cu finantare rambursabila						
mil lei	515	615	481	439	514	694
% din P.I.B.	0,05	0,06	0,04	0,03	0,04	0,04
Active nefinanciare						
mil lei	5.921	7.207	7.217	9.380	10.976	12.782
% din P.I.B.	0,56	0,68	0,61	0,71	0,76	0,82
Active financiare						
mil lei	1.405	454	310	551	100	100
% din P.I.B.	0,13	0,04	0,03	0,04	0,01	0,01
Imprumuturi						
mil lei	0	0	1.400	1	1	1
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00
Rambursari de credite						
mil lei	161	164	215	145	145	145
% din P.I.B.	0,02	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01
Plati efectuate in anii precedenti si recuperate in anul curent						
mil lei	-1.139	-730	0	0	0	0
% din P.I.B.	-0,11	-0,07	0,00	0,00	0,00	0,00
CHELTUIELI TOTALE - ALTI ORDONATORI PRINCIPALI DE CREDITE						
mil lei	53.932	80.216	99.335	110.209	117.426	133.849
% din P.I.B.	5,09	7,60	8,35	8,37	8,15	8,58

*) Nu sunt cuprinse sumele pentru echilibrare la Ministerul Muncii și Solidarității Sociale și Ministerul Sănătății.

Bugetul celor 10 ordonatori principali de credite prezentați în strategie reprezintă aproximativ 65% din totalul cheltuielilor bugetului de stat.

Detalierea cheltuielilor pentru fiecare din cei 10 ordonatori principali de credite pentru orizontul de referință este prezentată în Anexele 1 - 10 atașate Strategiei.

							- mil.lei -
Anexa 1 - Cheltuielile Ministerului Muncii și Solidarității Sociale din bugetul de stat pe perioada 2019-2024							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
CHELTUIELI TOTAL							
mil lei	29.029 *)	33.279 *)	37.675 *)	43.039 *)	44.862 *)	45.900 *)	
% din P.I.B.	2,74	3,15	3,17	3,27	3,12	2,94	
Cheltuieli de personal							
mil lei	362	391	387	356	367	376	
% din P.I.B.	0,03	0,04	0,03	0,03	0,03	0,02	
Bunuri si servicii							
mil lei	231	239	266	309	322	312	
% din P.I.B.	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	
Transferuri intre unitati ale administratiei publice							
mil lei	98 *)	98 *)	714 *)	844 *)	661 *)	635 *)	
% din P.I.B.	0,01	0,01	0,06	0,06	0,05	0,04	
Alte transferuri							
mil lei	3	82	56	33	5	5	
% din P.I.B.	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	
Asistenta sociala							
mil lei	28.306	32.404	36.118	41.126	43.195	44.456	
% din P.I.B.	2,67	3,07	3,03	3,12	3,00	2,85	
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-							
mil lei	25	59	90	257	198	31	
% din P.I.B.	0,00	0,01	0,01	0,02	0,01	0,00	
Alte cheltuieli							
mil lei	30	30	34	73	88	59	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,00	
Active nefinanciare							
mil lei	5	5	9	42	27	25	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Plati efectuate in anii precedenti si recuperate in anul curent							
mil lei	-31	-27	0	0	0	0	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
*) Nu sunt cuprinse sumele pentru echilibrare.							

Anexa 2 - Cheltuielile Ministerului Educației din bugetul de stat pe perioada 2019-2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	27.336	29.596	27.962	29.990	30.695	31.519
% din P.I.B.	2,58	2,80	2,35	2,28	2,13	2,02
Cheltuieli de personal						
mil lei	19.885	20.354	20.098	21.500	22.248	22.826
% din P.I.B.	1,88	1,93	1,69	1,63	1,54	1,46
Bunuri si servicii						
mil lei	68	299	87	91	92	94
% din P.I.B.	0,01	0,03	0,01	0,01	0,01	0,01
Transferuri intre unitati ale administratiei publice						
mil lei	5.400	5.832	5.732	5.803	5.840	5.970
% din P.I.B.	0,51	0,55	0,48	0,44	0,41	0,38
Alte transferuri						
mil lei	2	1.274	2	2	2	2
% din P.I.B.	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	0,00
Asistenta sociala						
mil lei	175	110	142	227	219	222
% din P.I.B.	0,02	0,01	0,01	0,02	0,02	0,01
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-						
mil lei	97	232	218	750	660	751
% din P.I.B.	0,01	0,02	0,02	0,06	0,05	0,05
Alte cheltuieli						
mil lei	1.433	1.159	1.165	1.196	1.201	1.201
% din P.I.B.	0,14	0,11	0,10	0,09	0,08	0,08
Cheltuieli aferente programelor cu finantare rambursabila						
mil lei	150	227	327	230	244	264
% din P.I.B.	0,01	0,02	0,03	0,02	0,02	0,02
Active nefinanciare						
mil lei	170	180	190	190	190	190
% din P.I.B.	0,02	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01
Plati efectuate in anii precedenti si recuperate in anul curent						
mil lei	-44	-70	0	0	0	0
% din P.I.B.	0,00	-0,01	0,00	0,00	0,00	0,00

							- mil.lei -
Anexa 3 - Cheltuielile Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale din bugetul de stat pe perioada 2019-2024							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
CHELTUIELI TOTAL							
mil lei	20.759	23.246	23.697	24.582	22.221	22.352	
% din P.I.B.	1,96	2,20	1,99	1,87	1,54	1,43	
Cheltuieli de personal							
mil lei	665	677	665	685	686	704	
% din P.I.B.	0,06	0,06	0,06	0,05	0,05	0,05	
Bunuri si servicii							
mil lei	80	97	100	101	101	101	
% din P.I.B.	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	
Subventii							
mil lei	1.872	2.300	1.586	2.246	1.371	1.373	
% din P.I.B.	0,18	0,22	0,13	0,17	0,10	0,09	
Transferuri intre unitati ale administratiei publice							
mil lei	1.735	1.589	1.623	1.765	1.663	1.791	
% din P.I.B.	0,16	0,15	0,14	0,13	0,12	0,11	
Alte transferuri							
mil lei	141	152	198	256	273	273	
% din P.I.B.	0,01	0,01	0,02	0,02	0,02	0,02	
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile (FEN)							
mil lei	3	2	7	5	0	0	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-							
mil lei	16.250	17.704	19.427	19.427	18.029	18.011	
% din P.I.B.	1,53	1,68	1,63	1,47	1,25	1,15	
Alte cheltuieli							
mil lei	56	986	55	53	52	52	
% din P.I.B.	0,01	0,09	0,00	0,00	0,00	0,00	
Active nefinanciare							
mil lei	33	28	36	45	46	47	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Imprumuturi							
mil lei	0	0	0	1	1	1	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Plati efectuate in anii precedenti si recuperate in anul curent							
mil lei	-75	-289	0	0	0	0	
% din P.I.B.	-0,01	-0,03	0,00	0,00	0,00	0,00	
NOTA: Incepand cu anul 2016 sumele pentru ajutoarele nationale tranzitorii in sectorul vegetal sunt cuprinse la titlul "Subventii"							

						- mil.lei -
Anexa 4 - Cheltuielile Ministerului Afacerilor Interne din bugetul de stat pe perioada 2019-2024						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	16.901	20.554	20.560	23.349	22.316	22.400
% din P.I.B.	1,59	1,95	1,73	1,77	1,55	1,44
Cheltuieli de personal						
mil lei	11.246	13.109	12.319	12.756	13.139	13.480
% din P.I.B.	1,06	1,24	1,03	0,97	0,91	0,86
Bunuri si servicii						
mil lei	829	1.143	1.113	1.160	1.196	1.228
% din P.I.B.	0,08	0,11	0,09	0,09	0,08	0,08
Transferuri intre unitati ale administratiei publice						
mil lei	213	226	265	363	316	338
% din P.I.B.	0,02	0,02	0,02	0,03	0,02	0,02
Alte transferuri						
mil lei	4	3	4	6	6	6
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile (FEN)						
mil lei	3	0	0	0	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asistenta sociala						
mil lei	4.038	4.567	5.159	5.280	5.197	5.395
% din P.I.B.	0,38	0,43	0,43	0,40	0,36	0,35
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-						
mil lei	516	411	1.018	2.885	2.000	1.500
% din P.I.B.	0,05	0,04	0,09	0,22	0,14	0,10
Alte cheltuieli						
mil lei	7	5	9	10	12	12
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Cheltuieli aferente programelor cu finantare rambursabila						
mil lei	1	1	11	54	100	100
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01
Active nefinanciare						
mil lei	132	1.155	663	835	351	341
% din P.I.B.	0,01	0,11	0,06	0,06	0,02	0,02
Plati efectuate in anii precedenti si recuperate in anul curent						
mil lei	-88	-67	0	0	0	0
% din P.I.B.	-0,01	-0,01	0,00	0,00	0,00	0,00

Anexa 5 - Cheltuielile Ministerului Apărării Naționale din bugetul de stat pe perioada 2019-2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	17.654	19.387	20.058	23.186	25.642	28.042
% din P.I.B.	1,67	1,84	1,69	1,76	1,78	1,80
Cheltuieli de personal						
mil lei	5.886	6.614	6.513	6.611	6.810	6.987
% din P.I.B.	0,56	0,63	0,55	0,50	0,47	0,45
Bunuri si servicii						
mil lei	1.666	2.197	1.895	2.303	2.418	2.550
% din P.I.B.	0,16	0,21	0,16	0,17	0,17	0,16
Transferuri intre unitati ale administratiei publice						
mil lei	981	1.055	1.153	1.417	1.529	1.785
% din P.I.B.	0,09	0,10	0,10	0,11	0,11	0,11
Alte transferuri						
mil lei	175	228	242	263	324	298
% din P.I.B.	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
Asistenta sociala						
mil lei	3.528	3.730	4.119	4.608	4.747	4.883
% din P.I.B.	0,33	0,35	0,35	0,35	0,33	0,31
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-						
mil lei	6	13	32	46	6	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Alte cheltuieli						
mil lei	11	7	10	13	11	12
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Active nefinanciare						
mil lei	5.430	5.601	6.096	7.924	9.797	11.527
% din P.I.B.	0,51	0,53	0,51	0,60	0,68	0,74
Plati efectuate in anii precedenti si recuperate in anul curent						
mil lei	-30	-58	0	0	0	0
% din P.I.B.	0,00	-0,01	0,00	0,00	0,00	0,00

							- mil.lei -
Anexa 6 - Cheltuielile Ministerului Sănătății din bugetul de stat pe perioada 2019-2024							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
CHELTUIELI TOTAL							
mil lei	9.200 *)	10.584 *)	13.290 *)	16.333 *)	16.802 *)	19.852 *)	
% din P.I.B.	0,87	1,00	1,12	1,24	1,17	1,27	
Cheltuieli de personal							
mil lei	2.020	2.243	2.410	2.450	2.472	2.536	
% din P.I.B.	0,19	0,21	0,20	0,19	0,17	0,16	
Bunuri si servicii							
mil lei	3.562	4.410	6.509	8.350	7.900	8.195	
% din P.I.B.	0,34	0,42	0,55	0,63	0,55	0,53	
Transferuri intre unitati ale administratiei publice							
mil lei	3.442 *)	3.705 *)	4.029 *)	4.450 *)	4.155 *)	4.205 *)	
% din P.I.B.	0,32	0,35	0,34	0,34	0,29	0,27	
Alte transferuri							
mil lei	4	6	5	5	5	5	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile (FEN)							
mil lei	8	0	1	0	0	0	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-							
mil lei	9	17	45	900	1.910	4.332	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,07	0,13	0,28	
Alte cheltuieli							
mil lei	11	12	164	13	13	14	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	
Cheltuieli aferente programelor cu finantare rambursabila							
mil lei	165	203	67	100	100	250	
% din P.I.B.	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01	0,02	
Active nefinanciare							
mil lei	9	39	61	65	246	315	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,01	0,00	0,02	0,02	
Plati efectuate in anii precedenti si recuperate in anul curent							
mil lei	-31	-51	0	0	0	0	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
*) Nu sunt cuprinse sumele pentru echilibrare.							

							- mil.lei -
Anexa 7 - Cheltuielile Ministerului Transporturilor și Infrastructurii din bugetul de stat pe perioada 2019-2024							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
CHELTUIELI TOTAL							
mil lei	10.980	12.912	14.122	17.016	19.516	12.380	
% din P.I.B.	1,04	1,22	1,19	1,29	1,36	0,79	
Cheltuieli de personal							
mil lei	39	48	62	66	64	66	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,01	0,01	0,00	0,00	
Bunuri și servicii							
mil lei	8	16	10	9	10	10	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Dobanzi							
mil lei	37	32	26	24	20	15	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Subvenții							
mil lei	1.970	2.300	2.630	2.798	2.587	2.600	
% din P.I.B.	0,19	0,22	0,22	0,21	0,18	0,17	
Transferuri între unități ale administrației publice							
mil lei	2.152	1.987	2.552	2.924	2.799	2.801	
% din P.I.B.	0,20	0,19	0,21	0,22	0,19	0,18	
Alte transferuri							
mil lei	940	887	544	890	431	452	
% din P.I.B.	0,09	0,08	0,05	0,07	0,03	0,03	
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN)							
mil lei	322	512	431	440	0	0	
% din P.I.B.	0,03	0,05	0,04	0,03	0,00	0,00	
Asistența socială							
mil lei	685	454	454	443	437	439	
% din P.I.B.	0,06	0,04	0,04	0,03	0,03	0,03	
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-							
mil lei	4.192	6.082	6.980	8.965	13.000	5.830	
% din P.I.B.	0,40	0,58	0,59	0,68	0,90	0,37	
Alte cheltuieli							
mil lei	37	13	52	89	21	20	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	
Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă							
mil lei	154	135	14	0	0	0	
% din P.I.B.	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	
Active nefinanciare							
mil lei	0	70	1	2	1	1	
% din P.I.B.	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	
Active financiare							
mil lei	316	260	205	220	0	0	
% din P.I.B.	0,03	0,02	0,02	0,02	0,00	0,00	
Rambursări de credite							
mil lei	161	164	161	145	145	145	
% din P.I.B.	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01	
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent							
mil lei	-32	-49	0	0	0	0	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

Anexa 8 - Cheltuielile Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației din bugetul de stat pe perioada 2019-2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	8.715	8.855	9.860	7.730	7.854	7.862
% din P.I.B.	0,82	0,84	0,83	0,59	0,55	0,50
Cheltuieli de personal						
mil lei	78	82	78	79	83	85
% din P.I.B.	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
Bunuri si servicii						
mil lei	10	8	9	10	10	10
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dobanzi						
mil lei	0	0	1	0	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Subventii						
mil lei	0	0	0	280	110	120
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,02	0,01	0,01
Transferuri intre unitati ale administratiei publice						
mil lei	7.019	6.724	6.804	4.140	3.903	3.779
% din P.I.B.	0,66	0,64	0,57	0,31	0,27	0,24
Alte transferuri						
mil lei	763	1.052	1.302	1.300	1.800	1.900
% din P.I.B.	0,07	0,10	0,11	0,10	0,13	0,12
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile (FEN)						
mil lei	12	17	25	9	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-						
mil lei	858	911	1.429	1.800	1.813	1.813
% din P.I.B.	0,08	0,09	0,12	0,14	0,13	0,12
Alte cheltuieli						
mil lei	3	8	9	6	1	1
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Cheltuieli aferente programelor cu finantare rambursabila						
mil lei	45	49	64	55	70	80
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,01
Active nefinanciare						
mil lei	28	43	84	51	63	73
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00
Rambursari de credite						
mil lei		0	54	0	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Plati efectuate in anii precedenti si recuperate in anul curent						
mil lei	-102	-39	0	0	0	0
% din P.I.B.	-0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Anexa 9 - Cheltuielile Ministerului Economiei din bugetul de stat pe perioada 2019-2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
CHELTUIELI TOTAL						
mil lei	320	2.913	266	448	235	243
% din P.I.B.	0,03	0,28	0,02	0,03	0,02	0,02
Cheltuieli de personal						
mil lei	72	158	103	70	72	73
% din P.I.B.	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00	0,00
Bunuri si servicii						
mil lei	12	34	20	19	19	20
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Subventii						
mil lei	49	144	50	54	69	73
% din P.I.B.	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00
Transferuri intre unitati ale administratiei publice						
mil lei	4	20	0	0	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Alte transferuri						
mil lei	66	1.250	85	80	73	74
% din P.I.B.	0,01	0,12	0,01	0,01	0,01	0,00
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-						
mil lei	1	1.187	4	21	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,11	0,00	0,00	0,00	0,00
Alte cheltuieli						
mil lei	1	1	1	1	1	1
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Active nefinanciare						
mil lei	11	2	2	3	1	2
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Active financiare						
mil lei	105	129	0	200	0	0
% din P.I.B.	0,01	0,01	0,00	0,02	0,00	0,00
Plati efectuate in anii precedenti si recuperate in anul curent						
mil lei	-1	-11	0	0	0	0
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

							- mil.lei -
Anexa 10 - Cheltuielile Ministerului Finanțelor din bugetul de stat pe perioada 2019-2024							
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
CHELTUIELI TOTAL							
mil lei	5.730	5.497	7.028	5.879	5.945	6.003	
% din P.I.B.	0,54	0,52	0,59	0,45	0,41	0,38	
Cheltuieli de personal							
mil lei	2.801	3.079	3.095	3.160	3.214	3.297	
% din P.I.B.	0,26	0,29	0,26	0,24	0,22	0,21	
Bunuri si servicii							
mil lei	269	275	312	320	330	339	
% din P.I.B.	0,03	0,03	0,03	0,02	0,02	0,02	
Transferuri intre unitati ale administratiei publice							
mil lei	2	2	2	4	4	4	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Alte transferuri							
mil lei	1	1	1	291	4	4	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,02	0,00	0,00	
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile (FEN)							
mil lei	6	0	0	0	0	0	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Proiecte cu finantare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-							
mil lei	30	17	24	100	42	0	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	
Alte cheltuieli							
mil lei	2.241	2.042	2.014	1.651	1.999	1.999	
% din P.I.B.	0,21	0,19	0,17	0,13	0,14	0,13	
Active nefinanciare							
mil lei	103	84	74	224	253	260	
% din P.I.B.	0,01	0,01	0,01	0,02	0,02	0,02	
Active financiare							
mil lei	984	64	105	130	100	100	
% din P.I.B.	0,09	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	
Imprumuturi							
mil lei		0	1.400	0	0	0	
% din P.I.B.	0,00	0,00	0,12	0,00	0,00	0,00	
Plati efectuate in anii precedenti si recuperate in anul curent							
mil lei	-705	-68	0	0	0	0	
% din P.I.B.	-0,07	-0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	

6. DECLARAȚIE DE RĂSPUNDERE

Se atestă corectitudinea și integralitatea preluării și prelucrării de către Ministerul Finanțelor a informațiilor prevăzute în Strategia fiscal-bugetară pentru perioada 2022-2024.

Strategia fiscal-bugetară pentru perioada 2022-2024 a fost elaborată pe baza informațiilor fiscal bugetare furnizate de către factorii implicați în procesul bugetar, precum și cu luarea în considerație a conjuncturii interne și internaționale cunoscute la această dată.

NICOLAE-IONEL CIUCĂ

PRIM - MINISTRU

ADRIAN CÂCIU

MINISTRUL FINANTELOR